

តើមូហាំម៉ាត់ជានរណា?

សៀវភៅដោយគេហទំព័រ

www.rasullah.net

www.islamcg.net

សៀវភៅដោយគណៈកម្មការបកប្រែនិងបោះពុម្ពផ្សាយ
នៃសមាគមពិភពលោកនៃក្តីមេត្តា និង សម្របសម្រួលសង្គមនៃរដ្ឋកូរ៉េ
សម្រាប់ជាមួយ សមាគមសហប្រតិបត្តិការដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

មាតិកា

ស្គាល់មូហាំម៉ាត់វ៉េស៊ីលុលឡោះ.....	៦
មូហាំម៉ាត់ជានរណា ?	២០
សេចក្តីផ្តើម.....	២០
ពាក្យសំដីនិងការប្រតិបត្តិរបស់មូហាំម៉ាត់.....	២៤
តើមូស្លីមបច្ចុប្បន្នឆ្លុះបញ្ចាំងពីគំនិតរបស់មូហាំម៉ាត់ដែរឬទេ ?	
តើមូស្លីមជានរណា ?	២៥
ក៏ប៉ុន្តែតើមូស្លីមបច្ចុប្បន្នឆ្លុះបញ្ចាំងពីគំនិតរបស់មូហាំម៉ាត់ដែរ ឬទេ ?	២៧
តើមូស្លីមឱ្យនិយមន័យយ៉ាងដូចម្តេចចំពោះពាក្យណាពី?	២៨
តើមូស្លីមជាសភាវៈអាក្រក់មែនទេ ?	២៩
តើមូស្លីមព្រមទទួលអ្នកដទៃដែរឬទេ ?	៣០
ភាពស្មើគ្នាស្គាល់របស់មូហាំម៉ាត់.....	៣២
១. មូហាំម៉ាត់ជាប្តី.....	៣២
២. មូហាំម៉ាត់ជាឪពុក.....	៣៤
៣. មូហាំម៉ាត់ជាលោកតា.....	៣៧
៤. មូហាំម៉ាត់ជាមួយនឹងក្មេងៗ.....	៣៩

៥. មូហាំម៉ាត់ជាមួយនឹងស្រ្តី.....	៤២
៦. មូហាំម៉ាត់ជាមួយនឹងអ្នកជិតខាង.....	៤៦
៧. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកសួរសុខទុក្ខអ្នកដទៃ.....	៤៨
៨. ជាមួយនឹងកុមារកំព្រា.....	៥០
៩. ជាមួយនឹងអ្នកក្រ.....	៥១
១០. ជាមួយនឹងញាតិជិតខាង.....	៥៤
១១. ជាមួយឪពុកម្តាយ.....	៥៦
ការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់មូហាំម៉ាត់.....	៦១
១. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកលក់ដូរ.....	៦១
២. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកទិញ.....	៦២
៣. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកចុះកិច្ចព្រមព្រៀង.....	៦៣
៤. មូហាំម៉ាត់ក្នុងសង្គ្រាម.....	៦៥
៥. មូហាំម៉ាត់ជាមួយនឹងគ្រីស្ទាន និងពួកជ្វីហ្វ.....	៦៦
អត្ថបទរិះរករបស់មូហាំម៉ាត់.....	៦៩
១. មូហាំម៉ាត់ស្មោះត្រង់.....	៦៩
២. មូហាំម៉ាត់ទៀងត្រង់.....	៧២
៣. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកនាំពាក្យ.....	៧៤

៤. មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សអត់ធ្មត់.....	៧៦
៥. មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សមានមេត្តាករុណា.....	៧៨
៦. មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សឱនលំទោន.....	៧៩
៧. មូហាំម៉ាត់មានមេត្រីភាពចំពោះអ្នកជុំវិញគាត់សូម្បីតែសត្វ ឃាត.....	៨១
៨. មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សមានមេត្តា.....	៨៣
៩. មូហាំម៉ាត់លះបង់មិនលោភលន់.....	៨៥
១០. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកជូនដំណើរភ្ញៀវ.....	៩០
១១. មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សដឹងគុណ.....	៩៣
១២. មូហាំម៉ាត់យុត្តិធម៌.....	៩៥
សុដីវធម៌របស់មូហាំម៉ាត់.....	៩៨
១. មូហាំម៉ាត់ជាគ្រូបង្រៀន.....	៩៨
២. មូហាំម៉ាត់ទទួលទានអាហារ.....	១០១
៣. មូហាំម៉ាត់ផឹកទឹក.....	១០៣
៤. មូហាំម៉ាត់ជាមួយនឹងអ្នកជំងឺ.....	១០៤
៥. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកធ្វើដំណើរ.....	១០៦
៦. មូហាំម៉ាត់ដើរថ្មើរជើង.....	១០៨

ការប្រតិបត្តិរបស់មូហាំម៉ាត់.....	១០៨
១. មូហាំម៉ាត់ម៉ាត់ប្រតិបត្តិសឡាត.....	១០៨
២. មូហាំម៉ាត់ប្លង់ស្ទង់ចំពោះម្ចាស់របស់គាត់.....	១១១
ដីវិវត្តរស់នៅសាមញ្ញរបស់មូហាំម៉ាត់.....	១១៤
ដំណឹងល្អរបស់មូហាំម៉ាត់សម្រាប់ពួកអ្នកមានជំនឿក្នុងគ្រាមាន វិបត្តិ.....	១២៤
ដំណឹងល្អរបស់មូហាំម៉ាត់.....	១២៣
ភាពសាមញ្ញរបស់មូហាំម៉ាត់.....	១៣៣
ពាក្យទូន្មានរបស់មូហាំម៉ាត់.....	១៣៧
ចិត្តជ្រះថ្លា.....	១៣៧
កតញ្ញូចំពោះឪពុកម្តាយ.....	១៤៧
ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយនឹងញាតិជិតខាង.....	១៤៩
អប់រំកូនស្រី.....	១៤៩
ចិញ្ចឹមកូនកំព្រា.....	១៥០
ការស្តាប់បង្គាប់មេដឹកនាំ.....	១៥១
ក្តីមេត្តា.....	១៥២

ផលអាក្រក់នៃការសុំទាន.....	១៥៣
សហការគ្នា.....	១៥៤
ឧត្តមភាពនៃចំណេះដឹង.....	១៥៩
ជាមួយនឹងខ្ញុំបម្រើ.....	១៦១
រូបភាពនៃក្តីមេត្តាករុណារបស់មូហាំម៉ាត់ចំពោះអ្នកមិនមែន មូស្លីម.....	១៦៣
តើអ្វីជាទង្វើរបស់មូហាំម៉ាត់.....	១៧៧
តើមូហាំម៉ាត់និយាយអ្វីខ្លះ ?.....	២១៤
តើអ្នកដើរតាមគាត់និយាយអ្វីខ្លះពីគាត់.....	២២៣
ប្រៀបធៀបរវាងអ៊ីសា និងមូហាំម៉ាត់.....	២៣៨
តើស៊ីលនោះជានរណា ?.....	២៤២
តើអ្នកដឹងថាជានរណាទេ ?.....	២៤៧

ការស្គាល់មូហាំម៉ាត់

ជាវីរ្យលុលឡោះ

(អ្នកនាំសាររបស់អស់ឡោះ)

មូហាំម៉ាត់ជាកូនរបស់អាប់ឌុលឡោះ ជាចៅរបស់អាប់ឌុល មូតាឡីប កើតនៅឆ្នាំ៥៧០គ.សទទួលមរណភាពនៅឆ្នាំ៦៣៣ គ.ស។

គ្រប់សេចក្តីដែលបានលើកឡើងក្នុងអត្ថបទនេះ សុទ្ធតែ បានដកស្រង់ចេញពីសៀវភៅឯកសារ និងអត្ថបទដែលគេទទួល ស្គាល់ជាផ្លូវការ។ ដោយមានការរៀបរាប់ប្រាប់ពីអ្នកដែលបាន ឃើញព្រឹត្តិការណ៍ជាក់ស្តែង។ ចំណែកឯឯកសារយោងដែល យើងប្រើប្រាស់មានច្រើនណាស់ យើងមិនអាចរៀបរាប់អស់នោះ ទេ។ គេបានរក្សាឯកសារទាំងនោះតាំងពីច្រើនជំនាន់កន្លងមក ដោយគ្មានការកែប្រែ សរសេរដោយអ្នកមូស្លីម និងអ្នកមិនមែន មូស្លីម។ បច្ចុប្បន្ននេះ ពួកគេជាច្រើនបានសួរគ្នាអំពីវីរ្យលុល ឡោះ។ តាមពិត តើគាត់ជានរណា? តើគាត់បានអំពាវនាវ មនុស្សទៅរកអ្វី? ហេតុអ្វីបានជាមានមនុស្សជាច្រើនស្រលាញ់ និងចូលចិត្តគាត់? តើគាត់លះបង់ជីវិតរបស់គាត់ដើម្បីអំពាវនាវ

មនុស្សមែនទេ ? តើគាត់ជាមនុស្សពិសិដ្ឋឬ ? តើគាត់ជាវិស្វលុល
លឿនដដែលអស់ឡោះបានបញ្ចូនមកមែនទេ ? តើការពិត
បុរសម្នាក់នេះជានរណា ? ចូរអ្នកវិនិច្ឆ័យដោយខ្លួនឯង !

យើងនឹងបកស្រាយការពិតដែលមនុស្សរាប់ពាន់នាក់បានរៀប
រាប់ប្រាប់។ ក្នុងចំណោមពួកគេគឺពួកអ្នកធ្លាប់រស់នៅជាមួយវិស្វ
លុលឡោះកាលពីសម័យនោះ ហើយបានស្គាល់បុគ្គលិកលក្ខ
ណៈរបស់គាត់ដោយផ្ទាល់តែម្តង។

- ❖ ពូជពង្សរបស់គាត់ជាមេកុលសម្ព័ន្ធនៅមីក្កៈ ហើយកុល
សម្ព័ន្ធដែលមានអាយុកាលចំណាស់ជាងគេ។
- ❖ ឈ្មោះរបស់គាត់គឺមូហាំម៉ាត់(محمد)ដែលក្លាយពីពាក្យ
(حمد) មនុស្សទាំងអស់តាំងពីសម័យគាត់ រហូតមកដល់
បច្ចុប្បន្ន និងទៅថ្ងៃអនាគតរហូតដល់ផែនដីរលាយ បាននិង
កំពុងជូនពរដល់គាត់ជាច្រើនដងទាំងថ្ងៃទាំងយប់។ សូមពរ
ជ័យកើតមានដល់មូហាំម៉ាត់។

- ❖ គាត់មិនដែលធ្វើតាមទំនៀមទម្លាប់របស់ពួកកុលសម្ព័ន្ធ ជាដាច់ខាតដូចជាការគោរពបូជារូបបដិមា គោរពរូបសំណាកផ្សេងៗ ឬរូបព្រះដែលធ្វើដោយដែរបស់ពួកគេ។
- ❖ គាត់មានជំនឿថាព្រះជាម្ចាស់ដែលគេគោរពមានតែមួយ ចាំបាច់ត្រូវគោរពចំពោះទ្រង់តែមួយគាត់ ទ្រង់គ្មានដៃគូ។
- ❖ គាត់លើកតម្កើងព្រះនាមរបស់អល់ឡោះ មិនដែលយក ព្រះនាមអល់ឡោះមកលេងសើច ឬប្រមាថលេង ហើយ គាត់មិនដែលប្រើប្រាស់ព្រះនាមរបស់ទ្រង់ ដើម្បីគោល បំណងផ្ទាល់ខ្លួន ឬដើម្បីផលប្រយោជន៍ផ្សេងៗនោះទេ។
- ❖ គាត់មិនឱ្យតម្លៃចំពោះការគោរពខុស និងប្រការទាំង ឡាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើអសីលធម៌ គ្មានតម្លៃ។
- ❖ គាត់ប្រកាន់ខ្ជាប់នឹងគោលការណ៍សាសនា (ពាក្យប្រៀ នប្រដៅរបស់អល់ឡោះ) ដូចដែលណាពីមុនៗធ្លាប់បាន ប្រតិបត្តិ។
- ❖ គាត់មិនដែលប្រព្រឹត្តអំពើផិតក្បត់ ហើយគាត់តែងតែ ណែនាំអ្នកដទៃកុំឱ្យប្រព្រឹត្តអំពើអបាយមុខនេះ។

- ❖ គាត់បានហាមមិនឱ្យចងការប្រាក់ ដូចដែលណាពីអ៊ីសា ធ្លាប់បានអនុវត្តតាំងពីរាប់សតវត្សមុន។
- ❖ គាត់មិនធ្លាប់លេងល្បែងស៊ីសង គាត់ក៏មិនអនុញ្ញាតឱ្យ គេប្រព្រឹត្តអំពើនេះផងដែរ។
- ❖ គាត់មិនដែលផឹកស្រាជាដាច់ខាត ត្បិតការផឹកស្រាជា ទម្លាប់អវិជ្ជាដែលរីកសុសសាយសម្រាប់មនុស្សទូទៅ។
- ❖ គាត់មិនដែលនិយាយដើមនរណាម្នាក់ ហើយគាត់តែង តែជំទាស់នឹងការនិយាយដើមគេ និងការចាក់រុកគេ ដែល គាត់បានស្តាប់ឮ។
- ❖ គាត់តែងតែបួសដើម្បីបញ្ចិតខ្លួនចំពោះអល់ឡោះ និង ជៀសវាងពីកិលេសតណ្ហាដែលនៅជុំវិញខ្លួន។
- ❖ គាត់បាននិយាយថា អ៊ីសា កូនរបស់នាងម៉ារី គឺជាភាព អស្ចារ្យរបស់អល់ឡោះក្នុងការបង្កើតរូបគាត់ ដោយម្តាយ របស់អ៊ីសាជាស្រ្តីបរិសុទ្ធបិតក្នុងចំណោមសត្វលោកដ៏ប្រពៃ របស់អល់ឡោះ។

- ❖ ណាពីមូហាំម៉ាត់គាត់បានបញ្ជាក់ប្រាប់ សូម្បីតែចំពោះ ពួកដ្ឋីហូនៅម៉ាឌីណា៖ គាត់ក៏បានប្រាប់ថា អ៊ីសាជាមេស៊ី ដែលគេមាននិយាយនៅក្នុងគម្ពីរតារវ័ត។
- ❖ គាត់បានមានប្រសាសន៍ថា ភាពអស្ចារ្យដែលអ៊ីសាមាន គឺ(ព្យាបាលជំងឺខ្វាក់ពីកំណើត និងជំងឺឃ្លង់ឱ្យជា ហើយធ្វើ ឱ្យសាកសពរស់ឡើងវិញ)ដោយការអនុញ្ញាតពីអល់ឡោះ។
- ❖ គាត់បានប្រកាសថា អ៊ីសាមិនទាន់ស្លាប់ ប៉ុន្តែអល់ឡោះ បានលើកគាត់យកទៅលើមេឃ។
- ❖ តាមការត្រាស់បន្ទូលរបស់អល់ឡោះ ណាពីបានដាស់ រឭកថា អ៊ីសានឹងត្រឡប់មកវិញនៅថ្ងៃចុងក្រោយ ដើម្បី ដឹកនាំពួកអ្នកមានជំនឿធ្វើសញ្ញាយលើពួកសត្រូវរបស់សច្ច ភាព និងសម្លាប់ឧចប្បាល។
- ❖ គាត់បានបង្គាប់ឱ្យបរិច្ចាគទ្រព្យសម្រាប់អ្នកក្រីក្រ ការ ពារ និងគាំពារស្ត្រីមេម៉ាយ កូនកំព្រា និងអ្នកដំណើរដាច់ សង្វែងតាមផ្លូវ។

- ❖ គាត់បានបង្ហាបង្ហាងឱ្យគ្រួសារនីមួយៗត្រូវចេះចងបាច់គ្នា សាមគ្គីគ្នា ឱ្យតម្លៃចំពោះចំណងទាក់ទងគ្រួសារ ហើយគាត់បានស្តារឡើងវិញនូវទំនាក់ទំនងរវាងសមាជិកគ្រួសារ។
 - ❖ គាត់បានជំរុញឱ្យមានការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមច្បាប់ ឥស្លាម ហើយបានហាមឃាត់អំពើផិតក្បត់។
 - ❖ គាត់បានជំរុញចំពោះការផ្តល់សិទ្ធិឱ្យស្ត្រីដូចជាការផ្តល់បណ្ណាការ កេរមត៌ក និងទ្រព្យសម្បត្តិ....។
 - ❖ ប្រកាន់យកអាកប្បកិរិយាថ្លៃថ្នូរដូចជាការអត់ធ្មត់ ការឱនលំទោន និងប្រការផ្សេងៗទៀត ដែលនាំឱ្យមនុស្សទូទៅទទួលស្គាល់។ គឺពួកអ្នកដែលធ្លាប់ស្គាល់សុចរិតភាពដ៏ប្រពៃរបស់គាត់ ដែលគ្មាននរណាម្នាក់ប្រៀបដូចនឹងគាត់បាន។
- ក. មូហាំម៉ាត់មិនដែលនិយាយកុហក មិនក្បត់សន្យា មិនដែលធ្វើសាក្សីបោកប្រាស់។ គ្រប់កុលសម្ព័ន្ធទាំងអស់នៅមីក្ពះទទួលស្គាល់ និងល្បីឈ្មោះថាគាត់ជាមនុស្សសច្ចៈទៀងត្រង់។
- ខ. គាត់មិនផិតក្បត់ជាដាច់ខាត គាត់មិនដែលមានទំនាក់ទំនងស្នេហាក្រៅពីរបៀបការ គាត់មិនទទួលស្គាល់ទង្វើបែបនេះ ដ្បិតនៅសម័យនោះ អំពើផិតក្បត់បានរីកសុសសាយ។

គ. គាត់មិនដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយស្រ្តីណាម្នាក់ លើកលែងតែតាមរយៈអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របតាមច្បាប់សាសនាឥស្លាម និងមានសាក្សីត្រឹមត្រូវ។

ឃ. ទំនាក់ទំនងរបស់គាត់ជាមួយនឹងអាអ៊ីស្សៈ ជាទំនាក់ទំនងអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់ឥស្លាម។ យើងទាំងអស់គ្នាបានដឹងយ៉ាងពិស្តារតាមរយៈហាទីសដែលនិទានដោយអាអ៊ីស្សៈ។ ជាទំនាក់ទំនងដ៏ប្រពៃថ្លៃថ្លារវាងបុរសនិងស្រ្តីពោរពេញទៅដោយសេចក្តីស្រលាញ់ និងការគោរព។ អាអ៊ីស្សៈគេចាត់ទុកជាអ្នកនិទានម្នាក់ដ៏ប្រសើរបំផុតក្នុងចំណោមអ្នកនិទានហាទីសរបស់រ៉ស្មីលុលឡោះ។ គាត់មិនធ្លាប់ក្លាយជាអ្វីក្រៅតែពីជាប្រពន្ធរបស់រ៉ស្មីលុលឡោះ។ គាត់មិនដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយបុរសណាក្រៅពីរ៉ស្មីលុលឡោះ។ គាត់ក៏មិនដែលនិយាយដើមរ៉ស្មីលុលឡោះ។

ង. ណាពីហាមមិនឱ្យសម្លាប់ជីវិត លុះត្រាតែមានច្បាប់បញ្ជាពីអល់ឡោះពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានោះ។ ច្បាប់អនុញ្ញាតពិសេសរបស់អល់ឡោះទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះគឺ ទ្រង់បានអនុញ្ញាតឱ្យសម្លាប់អ្នកដែលមកប្រយុទ្ធច្បាំងនឹងអ្នកមូស្លីម និងសាសនា

ឥស្លាម។ ក៏ប៉ុន្តែត្រូវគោរពច្បាប់ដែលអស់ឡោះបានកំណត់
ចំពោះកិច្ចការនេះ។

ច. សាសនាឥស្លាមបានហាមឃាត់មិនឱ្យសម្លាប់ជីវិតដែល
គ្មានកំហុសផ្លូវច្បាប់។

ឆ. ការសម្លាប់រង្គាលទៅលើជនជាតិដើម្បីពុំបានកើតឡើងជា
ជាច្រើនខាត លើកលែងតែបន្ទាប់ពីពួកគេបានក្បត់នឹងកិច្ចសន្យា
ជាមួយនឹងរ៉េស៊ីលុលឡោះរាប់សិបដង។ រ៉េស៊ីលុលឡោះពុំត
ទល់ជាមួយនឹងពួកគេទេ លើកលែងតែបន្ទាប់ពីគាត់បានដឹង
យ៉ាងច្បាស់ថា ពួកគេក្បត់ មានបំណងចង់ផ្តួលរំលំឥស្លាមនិង
ពួកអ្នកមូស្លីម។ ច្បាប់ដាក់ទណ្ឌកម្មពុំត្រូវបានអនុវត្តលើក
លែងតែមានភស្តុតាងបញ្ជាក់ច្បាស់ថាបុគ្គលនោះបានក្បត់នឹង
អស់ឡោះ និងរ៉េស៊ីលុលឡោះ។

ជ. កុលសម្ព័ន្ធនៅសម័យនោះលឿយឆាប់ខាងយកខ្ញុំបម្រើនិង
ទាសករធ្វើជាកម្មសិទ្ធិផ្ទាល់ខ្លួន លុះឥស្លាមបានមកដល់ក៏បាន
បញ្ជាឱ្យមានការដោះលែងខ្ញុំបម្រើ។ រ៉េស៊ីលុលឡោះបានដោះ
លែងខ្ញុំបម្រើជាច្រើន ហើយគាត់បានប្រើឱ្យសាវ័ករបស់គាត់
អនុវត្តតាមគាត់។ រហូតដល់ណាពីបានដោះលែងខ្ញុំបម្រើរបស់

គាត់ឱ្យមានសេរីភាព ហើយបានយកធ្វើជាកូនចិញ្ចឹមរបស់
គាត់គឺ ហ៊្សូត ពិន ហារីសៈ។ អាពុហ្គារកើរ បានទិញពីឡាល
អាល់ហាហ្គាស្ស៊ីយ៍ ជាអ្នកអាហ្សានដំបូងបង្អស់ក្នុងតំណាង
ហើយបានដោះលែងគាត់ឱ្យមានសេរីភាព។

ឈ. ចំណែកអ្នកដែលព្យាយាមបៀតបៀន និងចង់ធ្វើឃាតវ៉ស្វី
លុលឡោះ (ហេតុការណ៍ដែលល្បីសុសសាយបំផុតគឺកើត
ឡើងនៅពេលដែលអាលីបានដេកនៅលើគ្រែរបស់វ៉ស្វីលុល
ឡោះនៅយប់ដែលគាត់ចេញភៀសខ្លួនទៅម៉ាឌីណាជាមួយ
នឹងអាពុហ្គារកើរ)។ វ៉ស្វីលុលឡោះមិនបានប្រើឱ្យនរណាម្នាក់
សងសឹកចំពោះអ្នកដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងរឿងនេះ។ ភស្តុតាង
សំខាន់បំផុតបញ្ជាក់ពីរឿងនេះគឺ នៅពេលដែលវ៉ស្វីលុលឡោះ
និងសហការីរបស់គាត់បានចូលរំដោះទឹកដីមីក្តុះ ហើយកិច្ចការ
ដំបូងបង្អស់ដែលគាត់ប្រើឱ្យសហការីរបស់គាត់ធ្វើគឺ មិនឱ្យធ្វើ
បាបអ្នកដែលធ្លាប់បានធ្វើបាបគាត់ និងសហការីរបស់គាត់។
នេះជារូបភាពបញ្ជាក់អំពីការអនុគ្រោះ និងការអធ្យាស្រ័យក្នុង
ជីវិតរស់នៅរបស់វ៉ស្វីលុលឡោះ។

៣. គាត់មិនបានអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកមូស្លីមធ្វើសង្គ្រាមក្នុងអំឡុង
 ១៣ឆ្នាំដំបូងនៃការអំពាវនាវរបស់គាត់។ បញ្ហានេះមិនទាក់ទង
 នឹងសមត្ថភាពរបស់ពួកគេក្នុងការធ្វើសង្គ្រាមនោះទេ
 ដោយសារពួកគេបានហ្វឹកហាត់ធ្វើសង្គ្រាមទៅតាមធម្មជាតិនៃ
 ជីវិតដែលពួកគេរស់នៅ ហើយពួកគេតែងតែមានជម្លោះរវាង
 កុលសម្ព័ន្ធរបស់ពួកគេ។ ក៏ប៉ុន្តែអល់ឡោះពុំទាន់បានដាក់
 ច្បាប់ឱ្យធ្វើសង្គ្រាម។ ក្រោយពេលអល់ឡោះបានដាក់ច្បាប់ឱ្យ
 ធ្វើសង្គ្រាម ទ្រង់បានដាក់មកជាមួយនូវកាតព្វកិច្ច សិទ្ធិពាក់
 ព័ន្ធនឹងបញ្ហាសង្គ្រាម និងច្បាប់កំណត់របស់អល់ឡោះ។ ច្បាប់
 របស់អល់ឡោះទាក់ទងនឹងការធ្វើសង្គ្រាមបានចែងយ៉ាង
 ច្បាស់លាស់ និងពិស្តារអំពីអ្នកដែលត្រូវច្បាំងជាមួយ របៀប
 ចម្បាំង ពេលវេលាចម្បាំង និងច្បាប់កំណត់ដែលគេមិនអាច
 ល្មើសបាន។

ដ. សាសនាឥស្លាមបានហាមឃាត់ដាច់ខាត មិនឱ្យធ្វើការ
បំផ្លាញហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ លើកលែងតែមានការបញ្ជាពីអស់
ឡោះឱ្យបំផ្លាញ អាស្រ័យតាមកាលៈទេសៈតម្រូវជាចាំបាច់។

ច. ពួកសត្រូវឥស្លាមបានព្យាយាមប្រើគ្រប់មធ្យោបាយដើម្បីធ្វើ
បាបរ៉េស៊ីលុលឡោះ និងជេរប្រទេចបណ្តាសាគាត់។ ក៏ប៉ុន្តែ
ណាពីនៅតែសុំឱ្យពួកគេទទួលបាននូវការចង្អុលបង្ហាញ។ ភ
ស្តុតាងដ៏ប្រសើរបំផុតបញ្ជាក់ពីរឿងនេះគឺការធ្វើដំណើរបស់
ណាពីទៅកាន់តអេហ្វ ជាកន្លែងដែលគេធ្វើបាបរ៉េស៊ីលុលឡោះ
យ៉ាងខ្លាំងក្លាជាទីបំផុត។ ផ្ដើមគំនិតចេញពីពួកមេកុលសម្ព័ន្ធ
ដែលប្រឆាំងនឹងគាត់។ នៅទីបញ្ចប់ ពួកក្មេងៗបាននាំគ្នាដេញ
តាមវាយ គប់គាត់នឹងដុំថ្ម។ រហូតដល់កែងជើងដ៏ថ្លៃថ្លាទាំងពីរ
របស់គាត់ត្រូវហូរឈាម។ ខណៈពេលនោះទេវតាដ៏ព្រឺលបាន
ចុះមក ដើម្បីសងសឹកទៅលើសត្រូវរបស់ណាពី ដោយគាត់
អាចបញ្ជាទេវតាភ្នំឱ្យយកភ្នំសង្កត់លើពួកគេ។ តែណាពីបាន
បដិសេធ ហើយសុំទូរាឱ្យអស់ឡោះលើកលែងទោសដល់អ្នក
ស្រុកតអេហ្វ គាត់បានប្រាថ្នាថា៖ «សង្ឃឹមថា កូនចៅជំនាន់
ក្រោយរបស់ពួកគេនឹងមានជំនឿចំពោះអស់ឡោះ»។ គ្រប់

ប្រការដែលរ៉េស៊ីលុលឡោះចង់បាននោះគឺការផ្សព្វផ្សាយ សាសនាដោយគាត់មិនគិតពីខ្លួនរបស់គាត់ និងទំហំនៃគ្រោះថ្នាក់ដែលគាត់បានទទួលរងគ្រោះនោះឡើយ។

ខ. រ៉េស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ គ្រប់ក្មេងដែលកើតមកគឺមានលក្ខណៈស្អាតស្អំ (ស្ថិតក្នុងសាសនាឥស្លាម)។ ឥស្លាមមានន័យថាការឱនលំទោនគ្រប់បែបយ៉ាងចំពោះអល់ឡោះ ហើយប្រតិបត្តិតាមបទបញ្ជារបស់ទ្រង់)។ ក៏ប៉ុន្តែក្មេងនោះទទួលរងឥទ្ធិពលពីសង្គមដែលគេរស់នៅ ហើយផ្នែកអប់រំដែលគេទទួលនោះបានកែប្រែភាពស្អាតស្អំដែលមាននៅក្នុងខ្លួនរបស់គេ។

ឃ. រ៉េស៊ីលុលឡោះបានបង្រៀនសហការីរបស់គាត់និងអ្នកមូស្លីមទាំងអស់ឱ្យពួកគេគោរពព្រះជាម្ចាស់តែមួយ ម្ចាស់របស់អាដាំ ណួស អ៊ីប្រហ៊ីម យ៉ាកកូប មូសា ដាវូត ស៊ីឡេម៉ាន អ៊ីសា ឱ្យពួកគេមានជំនឿចំពោះរ៉េស៊ីលទាំងនោះ ជាណាពី និងជាខ្ញុំបម្រើរបស់អល់ឡោះតែមួយគត់។ ជាមួយគ្នានោះដែរ គាត់បានបង្រៀនឱ្យពួកគេចេះគោរព និងលើកតម្កើងពួកណាពីៗដោយគ្មានការបែងចែករវាងពួកគេឡើយ។

ណ. គាត់បានមានប្រសាសន៍ថា ប្រភពនៃគម្ពីរតាវ៉េត ហ្សាញរ អិញ្ញីលចេញមកពីប្រភពតែមួយដូចគម្ពីរអាល់គួរអានដែរគឺ មានប្រភពមកពីអល់ឡោះជាម្ចាស់។

ត. រ៉ស្មីលុលឡោះបានប្រាប់ដំណឹងឱ្យដឹងមុនតាមរយៈការ ត្រាស់បន្ទូលពីអល់ឡោះមានព្រឹត្តិការណ៍ជាច្រើនបានកើត ឡើងដូចដំណឹងដែលគាត់បានប្រាប់មុន។ គាត់ប្រាប់មុនពី ព្រឹត្តិការណ៍ដែលនឹងកើតឡើងនៅថ្ងៃអនាគត ហើយក្រោយ មកបានកើតឡើងជាក់ស្តែង។

ច. គម្ពីរអាល់គួរអានបាននិយាយអំពីការលង់ទឹកស្លាប់របស់ ស្តេចផារ៉ាអង់ នៅពេលដែលគេដេញតាមណាពីមូសារត់ចេញ ពីប្រទេសអេហ្ស៊ីប អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ فَأَلْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً ﴾ ٩٢ يونس: ٩٢

មានន័យថា៖ «នៅថ្ងៃនេះយើងនឹងសង្គ្រោះខ្លួនប្រាណរបស់ អ្នកឱ្យរួចផុត (មិនស្អុយរលួយ) ទុកជាកត្តាសង្គ្រោះសម្រាប់អ្នក ដំនាន់ក្រោយ»។ អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រស្រាវជ្រាវជនជាតិបារាំងម្នាក់ ឈ្មោះ មូរីស បូកាយ (Maurice Boukay) បាននិយាយក្នុងសៀវភៅ របស់គាត់ដែលមានចំណងជើងថា «គម្ពីរអិញ្ញីល អាល់គួរអាន

និងវិទ្យាសាស្ត្រ»។ គាត់ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវដើម្បីបញ្ជាក់ពី
ការពិត ដែលបានធ្វើឱ្យអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រកាំងស្មារតី នៅពេលធ្វើ
ការពិសោធលើសាកសពដែលគេបានរក្សាទុកមិនឱ្យរលួយ
នោះ(ផារ៉ាអង់)។ គាត់បានរកឃើញកំណកអំបិលនៅសេស
សល់ក្នុងខ្លួនបណ្តាលមកពីការលង់ទឹកស្លាប់ក្នុងសមុទ្រ
ហើយរឿងនេះអល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលក្នុងគម្ពីរអាល់គួរ
អានតាំងពី១៤០០ឆ្នាំមុនមកម្ល៉េះ។

ន. ហេតុការណ៍លង់ទឹករបស់ផារ៉ាអង់(فرعون)គឺកើតឡើង
មុនពេលគេតែងតាំងវិស្វលុលឡោះរាប់ពាន់ឆ្នាំ ហើយគម្ពីរអា
ល់គួរអានបាននិយាយតាំងពីអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រពុំទាន់បានរក
ឃើញការពិតនេះ លើកលែងតែក្នុងពេលថ្មីៗនេះប៉ុណ្ណោះ។
មានន័យថា ក្រោយពេល១៤០០ឆ្នាំនៃការបញ្ចុះគម្ពីរអាល់គួរ
អាន...តើវិស្វលុលឡោះដឹងរឿងនេះបានយ៉ាងដូចម្តេច បើ
សិនជាគម្ពីរអាល់គួរអានមិនមែនជាសំដីរបស់អល់ឡោះម្ចាស់
ទេនោះ ?

តើមូហាំម៉ាត់ជានរណា ?

សេចក្តីផ្តើម

ក្នុងនាមអល់ឡោះ ការសរសើរទាំងឡាយសម្រាប់អល់ឡោះ សូមពរជ័យកើតមានដល់រ៉ស្មីលុលឡោះ។

មូហាំម៉ាត់ជាបុគ្គលម្នាក់ដែលមានវត្តមានតាំងពី ១៤០០ឆ្នាំ កន្លងមក។ គេនិយាយថា គាត់បានទទួលការត្រាស់បន្ទូល និង សារមកពីលើមេឃអំពីអល់ឡោះជាម្ចាស់ ហើយគាត់មានភារកិច្ច ផ្សព្វផ្សាយសារនេះនៅលើផែនដី ដោយមិនកំណត់ពីពេលវេលា ទឹកនៃង ជាតិសាសន៍ ឬពណ៌សម្បុរ ឬរូបរាងរបស់អ្នកដែលគាត់ ត្រូវហៅអំពាវនាវនោះ។ ដោយសារសាសនានេះជាសាសនាចុង ក្រោយដែលគេបានបញ្ចុះពីលើមេឃមកកាន់ផែនដី។ គាត់ជារ៉ស្មី លុលឡោះ និងជាណាពីចុងក្រោយគេបង្អស់។ គ្មានរ៉ស្មីលុល ឡោះ ហើយក៏គ្មានណាពីណាចុងក្រោយក្រៅពីគាត់។ តើគាត់ជា នរណា ? តើគាត់ជាភេរវករដែលគេបានបង្ហាញមុខនៅលើទំព័រ ការសែត ឬមួយក៏គាត់ជាមេទ័ពដែលតែងតែទទួលបានជ័យជំ នះក្នុងការធ្វើសង្គ្រាមជាមួយនឹងសត្រូវ។ សៀវភៅមួយចំនួន ដែលបាននិយាយពីរឿងមូហាំម៉ាត់ដែលគាត់ប្រើរយៈពេល២៥

ឆ្នាំតែប៉ុណ្ណោះចាប់តាំងពីការផ្សព្វផ្សាយដំបូងរបស់គាត់។ គាត់
 បានផ្លាស់ប្តូរនិងកែប្រែផែនដីទាំងមូល ហើយការផ្សព្វផ្សាយ
 របស់គាត់បានរីកសុសសាយគ្រប់ទីកន្លែង។ ពួកគេបាននិយាយ
 ពីទេពកោសល្យ ភាពឈ្លាសវៃផ្នែកនយោបាយ និងការធ្វើ
 ចម្បាំង។ ចំណែកឯអ្នកខ្លះទៀតបាននិយាយពីការធ្វើសង្គ្រាម ឬ
 ការតស៊ូក្នុងឆាកជីវិតរបស់គាត់ ក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ ឬការពារការ
 ផ្សព្វផ្សាយនេះ។ ក៏ប៉ុន្តែភាគច្រើនបានភ្លេច និងប្រហែសមិន
 បានលើកពីផ្នែកដ៏សំខាន់នៃជីវិតរបស់គាត់គឺ ជីវិតក្នុងនាមជា
 មនុស្សជាតិ ជាឪពុក ជាបងប្អូន និងជាប្តី។ អ្នកមូស្លីមជាច្រើន
 បានគិតថា រាល់អ្វីដែលមូហាំម៉ាត់បាននាំមកក្នុងវិស័យរស់នៅឬ
 ទំនាក់ទំនងគឺមិនមែនមកពីខ្លួនគាត់ផ្ទាល់ទេ ក៏ប៉ុន្តែជាការត្រាស់
 បន្ទូលដែលអល់ឡោះបានផ្តល់ឱ្យគាត់។ ដូច្នេះ យើងផ្ដោត
 សំខាន់ទៅលើរូបភាពដែលគេលាក់ឬមិនសូវចាប់អារម្មណ៍ពីជីវិត
 រស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់។ នៅពេលមូហាំម៉ាត់ចាប់ផ្តើមអំពាវនាវ
 លើកដំបូង គាត់មិនបានធ្វើសង្គ្រាមជាមួយជាតិសាសន៍របស់
 គាត់នោះទេ។ តែគាត់ និងសហការីរបស់គាត់បានតស៊ូអត់ធ្មត់
 ចំពោះបញ្ហាដែលបានកើតឡើង។

នៅពេលដែលគាត់កំពុងតែជួបនឹងគ្រោះថ្នាក់ គាត់បានអប់រំ
ឱ្យសហការីរបស់គាត់ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវក្រមសីលធម៌ និងទំនាក់
ទំនងល្អដើម្បីធ្វើឱ្យពួកគេក្លាយជាស្តេចផែនដីដោយពួកគេគ្មាន
ចំណង់ចំណូលចិត្តនឹងធ្វើ។

គាត់មិនអំពាវនាវយើងឱ្យទទួលយករាល់មាត្រាទាំងឡាយនៃ
ជីវិតរបស់មូហាំម៉ាត់ ដែលគេបានបំផ្លើសអំពីគាត់នាអំឡុងពេល
ចុងក្រោយនោះទេ។ មាត្រាទាំងឡាយដែលយើងបាននាំមកគឺជា
មាត្រាដែលចែងអំពីជីវិតរបស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់ ដែលមានការ
ចាប់អារម្មណ៍នៅរយៈពេលចុងក្រោយនៃជីវិតរបស់ណាពី។ ក៏
ប៉ុន្តែ បើសិនជាយើងតាំងខ្លួនជាអ្នកអព្យាក្រឹត ចង់វិនិច្ឆ័យលើ
បុគ្គលណាម្នាក់យើងត្រូវ៖

១. ស្តាប់ពីបុគ្គលនោះដោយផ្ទាល់។

២. ប្រៀបធៀបគំនិតរបស់គាត់តាមតក្កភាព(ភាពសមហេតុ
ផល)ដែលប្រាជ្ញាត្រឹមត្រូវអាចទទួលយកបាន។

៣. បើសិនជាអ្នកទទួលស្គាល់ពាក្យសំដីរបស់គេ អ្នកចាំបាច់
ត្រូវសង្កេតទៅលើទង្វើរបស់គេ តើទង្វើរបស់គេស្របនឹងពាក្យ
សំដីរបស់គេដែរឬទេ?

៤. អ្នកគ្មានពាក្យអ្វីក្រៅពីជឿជាក់ចំពោះគាត់នោះទេ។ នេះជាអ្វីដែលណាពីបានសម្រេច ដោយគាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «ប្រាជ្ញាជាលក្ខខណ្ឌនៃការដាក់ភារកិច្ចឱ្យទទួលបន្ទុក»។ ដូច្នេះអ្នកដែលគ្មានប្រាជ្ញាគឺមិនត្រូវបានគេដាក់ភារកិច្ចឱ្យទទួលបន្ទុកនោះទេ។

នេះគឺជាជំហានតក្កភាពទាំងបួនដែលប្រាជ្ញារបស់អ្នកនឹងប្រើប្រាស់ដើម្បីវែកញែករកខុសត្រូវក្នុងការវិនិច្ឆ័យទៅលើបុគ្គលណាម្នាក់។ នៅចុងបញ្ចប់អ្នកនឹងឆ្លើយតបនឹងសំណួរទាំងឡាយដែលអ្នកងឿងឆ្ងល់

-តើមូហាំម៉ាត់ជាភេរវករពិតមែនទេ ?

-តើគាត់ជាវិស្វលុលឡោះដូចដែលបានអះអាងក្នុងព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះមែនទេ ?

-តើឥស្លាមជាសាសនាពិតមែនទេ ?

ដើម្បីឱ្យអ្នកមានលទ្ធភាពអាចអានពីជីវប្រវត្តិមូហាំម៉ាត់ យើងចាំបាច់ត្រូវនិយាយជាភាសារួមគ្នា។ ដូច្នេះ ក្នុងជំពូកនេះ យើងនាំមកនូវការពន្យល់ពាក្យ និងនិយមន័យសំខាន់ៗដែលទាក់ទងនឹងប្រធានបទរបស់យើងដូចជាពាក្យ សាសនា (الدين) អ្នកនាំ

សារ(الرسول) ម្ចាស់(الرب) ឥស្លាម(الإسلام)។ ជាពាក្យគន្លឹះដ៏សំខាន់ ដើម្បីឱ្យអ្នកមានលទ្ធភាពអាចយល់ពីខ្លឹមសារសៀវភៅ។

ពាក្យសំដីនិងការប្រតិបត្តិ របស់មូហាំម៉ាត់

ក្នុងជំពូកនេះយើងបានបកស្រាយជាច្រើនផ្នែកស្តីអំពីមូហាំម៉ាត់ក្នុងស្ថានភាពផ្សេងៗគ្នានៃជីវិតរស់នៅរបស់គាត់ជារូបភាពមួយងាយបំផុត។ ជំពូកទីមួយបែងចែកជាពីរផ្នែក ផ្នែកទីមួយមានចំណងជើងថា៖ «ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់» ផ្នែកទីពីរមានចំណងជើងថា «តើមូហាំម៉ាត់គាត់ធ្វើអ្វី»។ ដើម្បីឱ្យអ្នកបានស្តាប់ពីបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់គាត់ និងប្រៀបធៀបពាក្យសំដីរបស់គាត់ និងការប្រតិបត្តិរបស់គាត់។ ជួនកាលយើងបន្ថែមវិចារណ៍ខ្លះ ដើម្បីផ្ដោតអារម្មណ៍ទៅលើអំណះអំណាងនៃហាទីស ឬការបកស្រាយពីអត្ថន័យមួយចំនួន។

**តើអ្នកមូស្លីមបច្ចុប្បន្ននេះបញ្ជាក់ពីគំនិតរបស់
មូហាំម៉ាត់ដែរឬទេ ?**

តើមូស្លីមជានរណា ?

ពាក្យថា **ឥស្លាម** តាមនិយមន័យភាសានិងន័យស្បៀងអាត់គឺជា
ភស្តុតាងបង្ហាញឱ្យយើងស្គាល់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យ **មូស្លីម**។ ដូច្នេះ
នៅពេលយើងនិយាយអំពីមូស្លីម យើងមិននិយាយអំពីនិស្ស័យ
និងចរិតលក្ខណៈ។ ក៏ប៉ុន្តែយើងនិយាយអំពីការផ្ដិតយកឬចម្លង
យកតាមពុម្ពគំរូដែលគេទទួលបាន។ ពុម្ពគំរូនោះគឺពុម្ពគំរូឥស្លាម
ហើយជាហេតុដែលនាំឱ្យយើងនិយាយអំពីឥស្លាម។

ពីព្រោះ បុគ្គលិកលក្ខណៈឥស្លាមបានសម្រេចជោគជ័យពេញ
លេញចារឹកក្នុងបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់រ៉ស្មីលុលឡោះ។ តក្កត
ភាពនាំយើងទៅរកការប្រកាន់យកនូវគំរូមួយដែលគេបានសន្មត
ក្នុងបុគ្គលិកលក្ខណៈមូស្លីម។ ដូច្នេះ បើសិនជាអ្នកស្គាល់មូ
ហាំម៉ាត់ អ៊ីចឹងអ្នកច្បាស់ជាស្គាល់នរណាជាមូស្លីម។ តើគេមាន
អាកប្បកិរិយាយ៉ាងដូចម្តេចចំពោះស្ថានភាពផ្សេងៗ ? នេះគឺជា
គោលបំណងមួយនៃគោលបំណងរបស់សៀវភៅនេះ បើសិនជា
អ្នកស្គាល់មូហាំម៉ាត់ អ្នកនឹងស្គាល់មូស្លីម។

មូស្លីមតាមន័យភាសាគឺ (អ្នកដែលមានចិត្តស្មោះត្រង់ជ្រះថ្លា ចំពោះអល់ឡោះក្នុងការគោរពសក្ការៈរបស់គេ។ ដូចពាក្យថា គេប្រគល់របស់អ្វីមួយឱ្យនរណាម្នាក់គឺ ប្រគល់ដោយទឹកចិត្តស្មោះត្រង់ចំពោះគេ។ ឥស្លាមមានន័យថា ប្រតិបត្តិសាសនាដោយចិត្តជ្រះថ្លា និងមានជំនឿចំពោះអល់ឡោះ)។

យោងតាមនិយមន័យខាងលើពាក្យថា(ឥស្លាម)មិនសំដៅទៅលើ៖

១. បុគ្គលណាមួយជាក់លាក់ ដូចជាព្រះពុទ្ធសាសនាសំដៅទៅរក *ពុទ្ធអង្គ* ហើយសាសនាហ្សាវ៉ាឌុសសំដៅទៅរកបុគ្គលម្នាក់ឈ្មោះ *ហ្សាវ៉ាដាស្ត្រា* ។

២. មិនចំពោះជាតិសាសន៍ណាមួយជាក់លាក់ដូចជាសាសនាដ្ឋីហ្វដែលសំដៅទៅរកតែជនជាតិដ្ឋីហ្វប៉ុណ្ណោះ។

៣. មិនមែនចំពោះតំបន់ឬប្រទេសណាមួយជាក់លាក់ដូចជាសំដៅទៅរកសាសនាគ្រិស្ត។

៤. សម័យកាលមួយដែលមានកំណត់។

ពាក្យនេះនាំយើងទៅកាន់ពិភពនៃលំហអាកាសមួយសេរីគ្មានដែនកំណត់សម្រាប់ការតែងតាំងមូហាំម៉ាត់ជារ៉ស្មីលុលឡោះ។

យោងតាមនិយមន័យខាងលើ រាល់ណាពីទាំងអស់សុទ្ធតែ ជាមូស្លីម។ នេះគឺជាការពិតដែលគម្ពីរអាល់គួរអានបានចែងក្នុង បរិបទជាច្រើន។ ដូចមូសាជាវិស្វលមូស្លីមសម្រាប់ពួកជ្វីហ្វ ក៏ដូច ជាពួកណាពី និងវិស្វលផ្សេងៗទៀត។

ក៏ប៉ុន្តែ តើមូស្លីមបច្ចុប្បន្ននេះបញ្ជាក់ពីគំនិតរបស់ មូហាំម៉ាត់ដែរឬទេ ?

ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងសំណួរនេះ អ្នកចាំបាច់ត្រូវប្រៀបធៀបរវាង សម័យកាលពីរនៃប្រវត្តិសាស្ត្រ។ សម័យកាលដែលប្រជាជាតិមូ ហាំម៉ាត់បានរីកសុសសាយទូទាំងពិភពលោក។ ពួកគេបាន គ្រប់គ្រងមួយភាគធំនៃពិភពលោក ហើយនេះជាការពិតដែល មិនអាចប្រកែកបាន។ រីឯសម័យកាលមួយទៀត គឺសម័យកាល បច្ចុប្បន្ន អ្នកដែលអះអាងថា ខ្លួនជាប្រជាជាតិរបស់មូហាំម៉ាត់ មានច្រើន ក៏ប៉ុន្តែពួកគេជាមនុស្សដែលទន់ខ្សោយជាងគេបំផុត នៅលើផែនដីនេះ។ ហេតុតែពួកគេទទួលផលដូចបច្ចុប្បន្ននេះ ដោយសារពួកគេឃ្លាតចេញទាំងស្រុងពីជីវិតរបស់មូហាំម៉ាត់និង មាគ៌ារបស់គាត់។ វិស្វលុលឡោះមិនឱ្យនិយាយកុហក ស៊ី

សំណូក ហឿណា(ធីតក្បត់) លួចប្លន់ ហើយគាត់ប្រើឱ្យប្រកាន់
នូវភាពយុត្តិធម៌ មិនបំពាន មានមេត្តាករុណា ផ្គត់ផ្គង់ចិញ្ចឹម
កូនកំព្រា និងយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះភ្ញៀវ ហើយកាតព្វកិច្ចរបស់
អ្នកគឺចាំបាច់ត្រូវអានកូនសៀវភៅមួយច្បាប់នេះ ដើម្បីឈ្វេង
យល់ពីសំដី និងការប្រតិបត្តិរបស់គាត់។ ម្យ៉ាងទៀត ដើម្បីឱ្យអ្នក
ដឹងឱ្យច្បាស់ថា មូស្លីមសព្វថ្ងៃនេះ ប្រតិបត្តិតាមមូហាំម៉ាត់ ត្រឹម
តែឈ្មោះប៉ុណ្ណោះ។

តើមូស្លីមឱ្យនិយមន័យយ៉ាងដូចម្តេចចំពោះពាក្យ ណាពី?

ពាក្យ **ណាពី** តាមភាសាអារ៉ាប់មានន័យថាដំណឹងគឺជាដំណឹង
ដែលមានសារៈសំខាន់ ឬមកពីពាក្យអាន់នូពូរ៉ៈមានន័យថា
ខ្ពង់ខ្ពស់និងកិត្តិយស។ **ណាពី** គឺជាអ្នកដែលអស់ឈ្មោះបាន
ត្រាស់បន្ទូលទៅកាន់គាត់។ បើសិនទ្រង់បង្គាប់ឱ្យផ្សព្វផ្សាយគឺគេ
ហៅថា **វ៉ស៊ីល**។ វ៉ស៊ីលទាំងអស់សុទ្ធតែជាណាពី តែណាពីទាំង
អស់ពុំមែនសុទ្ធតែជាវ៉ស៊ីលនោះទេ។

ពាក្យ មូហាំម៉ាត់ចំពោះមូស្លីមគឺជាណាពីនិងជារ៉ស៊ីលុលឡោះ មកពីអល់ឡោះ។

អល់ឡោះបានបង្ហាត់ឱ្យគាត់ផ្សព្វផ្សាយសារឥស្លាម ដើម្បីឱ្យ សារនេះក្លាយជាសារចុងក្រោយបង្អស់ដែលបញ្ចុះពីលើមេឃមក កាន់ផែនដី។ គាត់គឺជាភ្នំមេត្តាដែលអល់ឡោះបានរក្សាទុក សម្រាប់ខ្ញុំបម្រើរបស់គាត់នៅសម័យចុងក្រោយនេះ។

តើមូស្លីមជាសភាវៈអាក្រក់មែនទេ ?

មូហាំម៉ាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «ស្នាមញញឹមរបស់អ្នក ចំពោះបងប្អូនរបស់អ្នកគឺជាការធ្វើសហ្មាកោះ(ការដាក់ទាន)»។ គាត់បានប្រាប់យើងថាបុរសម្នាក់ចូលឋានសួគ៌ដោយសារគេបាន កាត់មែកឈើមួយមែកដែលរាំងផ្លូវអ្នកដំណើរ។ តើអាកប្បកិរិយា បែបនេះសម្តែងចេញពីមនុស្សអាក្រក់មានបំណងចង់បង្កគ្រោះ ថ្នាក់ដល់មនុស្សដទៃមែនទេ ? ក៏ប៉ុន្តែ គាត់គឺជាភ្នំមេត្តាពិសេស សម្រាប់អ្នកដែលមានជំនឿ និងជាភ្នំមេត្តាទូទៅសម្រាប់មនុស្ស ជាតិទាំងមូល។ មិនតែប៉ុណ្ណោះគឺសម្រាប់ពិភពលោកទាំងមូល តែម្តង។ ដូចគម្ពីរអាល់គ្លុរអានបានចែងថា៖

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴾ ١٠٧ الأنبياء : ١٠٧

មានន័យថា៖ «យើងមិនបានបញ្ជូនអ្នកមកទេ លើកលែងតែជា ក្តីមេត្តាសម្រាប់ពិភពលោកទាំងមូល»។ សូមលើកតែត្រឹមនេះ ហើយការអានប្រធានបទផ្សេងៗទៀត អ្នកនឹងមានផ្លូវដើម្បី ឆ្លើយតបនឹងសំណួរដោយខ្លួនឯង។

តើមូស្លីមព្រមទទួលអ្នកជំនឿដទៃទេ ? (អ្នកមិន មែនមូស្លីម)

ជាការពិតណាស់ រ៉េស៊ីលុលឡោះបានចុះកិច្ចព្រមព្រៀង ជាមួយនឹងពួកជ្វីហ្វ ហើយគាត់បានជជែកជាមួយនឹងពួកគ្រីស្ទា ន។ នេះគឺជាការពិតដែលគម្ពីរអាល់គួរអានបានទទួលស្គាល់ ដោយព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះថា៖

﴿ وَجَدِلْهُمْ بَالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ﴾ النحل : ١٢٥

មានន័យថា៖ «ចូរជជែកជាមួយនឹងពួកគេនូវអ្វីដែលល្អ ប្រសើរជាទីបំផុត»។ ហេតុអ្វីបានយើងមិនអាចអង្គុយជជែកគ្នា បាន ? ជាមួយនោះ អល់ឡោះបានកំណត់នូវរបៀបនៃការជជែក

ទ្រង់បានកំណត់ឱ្យជជែកនូវអ្វីដែលល្អប្រសើរបំផុតដោយគ្នាការ
បំពារបំពាន។

គាត់ក៏បានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយពួកជឿហ្វ ភស្តុតាងបញ្ជាក់ពី
រឿងនេះគឺវិស្វលុលឡោះបានស្លាប់ ហើយអាវក្រោះរបស់គាត់
នៅជាប់បញ្ជាក់ជាមួយនឹងបុរសជនជាតិជឿហ្វម្នាក់។ ក៏ប៉ុន្តែក្នុង
លក្ខខណ្ឌដែលអ្នកនោះពុំមែនជាសត្រូវសង្គ្រាមជាមួយនឹងមូស្លី
ម។ តែបើសិនជាគេធ្វើសង្គ្រាមជាមួយនឹងមូស្លីម ឬបណ្តាញពួក
គេចេញពីផ្ទះរបស់ពួកគេឬគេជួយសត្រូវធ្វើសង្គ្រាមប្រឆាំងនឹង
មូស្លីម ឬបណ្តាញពួកគេចេញពីផ្ទះនោះ មូស្លីមមានសិទ្ធិធ្វើ
សង្គ្រាមតទល់ដោយប្រើវិធីគ្រប់បែបយ៉ាងដែលច្បាប់ឥស្លាមបាន
ចែង។ ច្បាប់ធ្វើសង្គ្រាមរបស់ពួកគេចម្លែកខ្លាំងណាស់ ដោយ
ដាក់លក្ខខណ្ឌមិនឱ្យសម្លាប់មនុស្សចាស់ ក្មេងៗ ស្រ្តីភេទ ដុត
បំផ្លាញផ្ទះសំបែង ឬកាប់បំផ្លាញដើមឈើ។ មិនត្រឹមតែ
ប៉ុណ្ណោះ មូហាំម៉ាត់បានដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើសហការីរបស់គាត់
មួយចំនួនដែលពួកគេបានបំពានល្មើសនឹងច្បាប់នេះ ហើយនៅ
មានអ្វីជាច្រើនទៀត....។

បើសិនជាមូស្លីមយល់ពីគំនិតរបស់មូហាំម៉ាត់ ពួកគេច្បាស់
ជាមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយនឹងអ្នកមិនមែនមូស្លីមដូច
ដែលគាត់បានប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយនឹងពួកគេដែរ។

ភាពស្និទ្ធស្នាលរបស់មូហាំម៉ាត់

១. មូហាំម៉ាត់ជាម្ចី

ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

អាពូហ្សរ៉េយ៉ាវ៉ា៖បាននិយាយថាវ៉េស្វីលុលឡោះបានមានប្រសា
សន៍ថា៖

-عن أبي هريرة رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه و سلم: (أكمل
المؤمنين إيماناً أحسنهم خلقاً، و خياركم خياركم لنسائهم) رواه الترمذي وقال حديث
حسن صحيح وفي رواية أكمل المؤمنين إيماناً : أحسنهم خلقاً ، و خياركم خياركم
لنسائهم الراوي : أبو هريرة المحدث : الألباني - المصدر : تخريج مشكاة المصابيح -
الصفحة أو الرقم : ٣٢٠٠

خلاصة حكم المحدث : إسناده حسن

មានន័យថា៖ «អ្នកមានជំនឿដែលពេញលេញជាងគេគឺអ្នក
ដែលមានសីលធម៌ប្រសើរជាងគេ ហើយអ្នកដែលប្រសើរជាងគេ

ក្នុងចំណោមពួកអ្នកគឺ អ្នកដែលធ្វើល្អខ្លាំងជាងគេចំពោះគ្រួសារ
របស់ខ្លួន »។

ក្នុងរឿយ៉ាត់ផ្សេងទៀត៖

មានន័យថា៖ «អ្នកមានជំនឿដែលពេញលេញជាងគេគឺអ្នក
ដែលមានសីលធម៌ល្អប្រសើរជាងគេ ហើយអ្នកដែលល្អប្រសើរ
ជាងគេក្នុងចំណោមពួកអ្នកគឺអ្នកដែលធ្វើល្អខ្លាំងជាងគេចំពោះ
គ្រួសាររបស់ខ្លួន »។ រឿយ៉ាត់៖ អាពុហូរ៉យរ៉ោះ អ្នកនាំហាទីស
អាល់ហ្គានីយ៍ ប្រភព(مَشَاة المصَابيح) ទំព័រឬលេខ
៣២០០។ ហាទីសនេះហាសាន់

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

عن ابن سعد عن عمرو رضى الله عنه أنه قال : قيل : يا رسول الله، من أحب الناس إليك؟
قال ((:عائشة رضى الله عنه))، قال إنما أقول من الرجال، قال ((: أبوها))
قيل يا رسول الله من أحب الناس إليك قال عائشة قيل من الرجال قال أبوها.
الراوي : أنس بن مالك المحدث : الألباني - المصدر : صحيح الترمذي - الصفحة أو
الرقم : ٣٨٩٠

خلاصة حكم المحدث : صحيح

មានន័យថា៖ «អំពី អ៊ុបនូ សាអាត់ អំពីអាំរូ គាត់បាននិយាយថា៖ មានគេសួរថា ឱវ៉ាស៊ីលុលឡោះ តើអ្នកណាដែលអ្នកស្រលាញ់ជាងគេ? គាត់បានប្រាប់ថា៖ «អាអ៊ីស្សៈ» គេបន្តថា៖ ខ្ញុំចង់សួរពីបុរស។ គាត់តបថា៖ «ឪពុករបស់នាង»។

មានគេសួរថា៖ « ឱវ៉ាស៊ីលុលឡោះ តើអ្នកណាដែលអ្នកស្រលាញ់ជាងគេ? គាត់បានប្រាប់ថា៖ «អាអ៊ីស្សៈ»។ គេសួរថា ខ្ញុំចង់និយាយពីបុរស។ គាត់បានប្រាប់ថា៖ «ឪពុករបស់នាង»។ វ៉ាយ៉ាត់៖ អាណើស ពិន ម៉ាលិក អ្នកនាំហាទីស អាល់ហ្គានីយ៍ ប្រភព (صحیح الترمذی) ទំព័រឬលេខ៣៨៩០។ ហាទីសនេះសហស។

២. មូហាំម៉ាត់ជាឪពុក ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

—عن أبي الدرداء رضي الله عنه أن رجلا أتاه فقال: إن لي امرأة وإن أُمِّي تأمرني بطلاقها. فقال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ((الوالد أوسط أبواب الجنة)) فإن شئت فأضَع ذلك الباب أو احفظه. رواه الترمذي وقال حديث حسن صحيح

មានន័យថា៖ «អំពី អាពុ ហ្ន៎រហ្ន៎រ បាននិយាយថា មាន បុរសម្នាក់មកជួបគាត់ ហើយបានប្រាប់គាត់ថា ខ្ញុំមានប្រពន្ធ ហើយម្តាយរបស់ខ្ញុំបានប្រើឱ្យខ្ញុំលែងនាង។ អាពុ ហ្ន៎រហ្ន៎រ បាន និយាយថាខ្ញុំបានឮរ៉េស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ « ឪពុក ឬម្តាយគឺជាពាក់កណ្តាលនៃទ្វារឋានសួគ៌»។ តើអ្នកចង់ បោះបង់ទ្វារនោះឬចែរក្បា»។ រីឯយ៉ាត់អាត់ឡូរមុហ្ស៊ីយ៍ គាត់ថា ហាទីសនេះសហោស។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن أنس رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه و سلم دخل على ابنه إبراهيم رضي الله عنه و هو يجود بنفسه فجعلت عينا رسول الله صلى الله عليه و سلم تذرفان، فقال له عبد الرحمن بن عوف :وأنت يا رسول الله؟ فقال ((يا ابن عوف إنها رحمة)) ثم أتبعها بأخرى فقال : (إن العين تدمع، و القلب يحزن، و لا نقول إلا ما يرضي ربنا، و إنا بفراقك يا إبراهيم لمحزونون) رواه البخاري.

អំពី អាណីស បាននិយាយថា៖ «រ៉េស៊ីលុលឡោះបានចូលទៅ មើលកូនរបស់គាត់ឈ្មោះអ៊ីប្រហ៊ីម ខណៈពេលដែលអ៊ីប្រហ៊ីម បានស្លាប់ ហើយភ្នែកទាំងពីររបស់រ៉េស៊ីលុលឡោះបានហូរទឹក

ភ្នែក អាប់ខុលរោះម៉ាន ពិន អំហ្វ បានសួរគាត់ថា សូម្បីតែវិស្វលុ
លឡោះក៏អ៊ីចឹងដែរមែនទេ? គាត់បានតបថា៖ «នែ អ៊ុបនូ អំហ្វ
នេះជាសេចក្តីមេត្តា»។ បន្ទាប់មកគាត់បានបន្តទៀតថា៖ « ភ្នែក
តែងតែបង្ហូរទឹកភ្នែក ចិត្តតែងតែកើតទុក្ខព្រួយ យើងគ្មាន
និយាយអ្វីក្រៅពីពាក្យដែលអស់ឡោះទ្រង់សព្វព្រះទ័យនោះទេ។
នែអ៊ុព្រហ្មឹម ពិតណាស់ ការស្លាប់របស់អ្នកធ្វើឱ្យពួកយើងកើត
ទុក្ខជាទម្ងន់»។ វ៉ាយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

—عن أنس رضي الله عنه قال لما ثقل النبي صلى الله عليه وسلم جعل يتغشاه الكرب.
فقال فاطمة رضي الله عنها: واكرب أبتاه! فقال: ((ليس على أبيك كرب بعد اليوم))
فلما مات قالت: يا أبتاه أجاب ربا دعاه، يا أبتاه جنة الفردوس مأواه، يا أبتاه إلى جبريل
نعاه. فلما دفن قالت فاطمة رضي الله عنها: أطابت أنفسكم أن تحثوا على رسول الله
صلى الله عليه وسلم التراب؟! رواه البخاري.

អំពី អាណើស បាននិយាយថា៖ «នៅពេលណាពីមានទុក្ខជា
ទម្ងន់(ឈឺជិតស្លាប់) ហ្វាទីម៉ៈបាននិយាយថា៖ លោកពុក ខ្ញុំ
បាអ្នកខ្លាំងណាស់! គាត់បានឆ្លើយថា៖«បន្ទាប់ពីថ្ងៃនេះទៅឱ្យពុក
របស់អ្នកលែងមានទុក្ខទៀតហើយ»។ នៅពេលគាត់ស្លាប់ផុត
ទៅ ហ្វាទីម៉ៈបាននិយាយថា លោកឪពុក ព្រះជាម្ចាស់បាន

ទទួលយកទូរារបស់លោក ឋានសួគ៌ហ្វៀរខោសជាទីអាស្រ័យ
របស់លោក។ លោកឌីពុក ខ្ញុំសូមប្រកាសកាន់ទុក្ខដល់ទេវតាដ៏
ព្រើល។ នៅពេលដែលគេបញ្ចុះសពគាត់រួច ហ្វាទីម៉ៈបាន
និយាយថា៖ ហេតុអ្វីបានជាពួកអ្នកពេញចិត្តនឹងកាយដ៏លប់ផ្ទុវ
ស៊ីលុលឡោះ ថ្វីបើពួកអ្នកស្រលាញ់គាត់យ៉ាងខ្លាំងក្លានោះ? »
រាយការណ៍ដោយអាល់ពូខរីយ៍។

៣. មូហាំម៉ាត់ជាលោកគា ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

—عن عمرو بن شعيب عن أبيه عن جده رضي الله عنهم قال، قال رسول الله صلى الله
عليه و سلم ((ليس منا من لم يرحم صغيرنا، و يعرف شرف كبيرنا)) حديث صحيح رواه
أبو داود والترمذي و قال الترمذي حديث حسن صحيح.

មានន័យថា៖ «អំពី អាំរូ ពិន ស៊ីអែប អំពីឌីពុករបស់គាត់ អំពី
ដ៏តារបស់គាត់បាននិយាយថា វិស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាស
ន៍ថា ពុំមែនជាប្រជាជាតិរបស់យើងទេ អ្នកដែលមិនអាណិត
ស្រលាញ់ក្មេងៗ ហើយមិនគោរពចាស់ទុំ»។ ហាទីសសហេស វី
វ៉ាយ៉ាត់អាពូហ្គារូត អាត់ឡូរមុហ្សីយ៍ អាត់ឡូរមុហ្សីយ៍បាននិយាយ
ថាហាទីសនេះហាសាន់សហេស។

أن رسول الله صلى الله عليه و سلم كان يصلي ، و هو حامل أمامه بنت زينب ، بنت رسول الله صلى الله عليه و سلم ، ولأبي العاص بن الربيع بن عبد شمس ، فإذا سجد و وضعها ، و إذا قام حملها.

الراوي : أبو قتادة الأنصاري الحارث بن ربي المحدث : البخاري - المصدر : صحيح البخاري - الصفحة أو

الرقم : ٥١٦ خلاصة حكم المحدث [صحيح]

មានន័យថា៖ « នៅពេលដែលរ៉ស៊ីលុលឡោះគាត់សឡាត គាត់បានពរចៅស្រីរបស់គាត់អ្វីម៉ាម៉៖ កូនស្រីរបស់ហ្សណប់ ហើយហ្សណប់ជាកូនស្រីរបស់រ៉ស៊ីលុលឡោះ។ រ៉ាយ៉ាត់អាពី អើស្តពិន អើរ៉េញក ពិនអាប់ឌុសស្សាស៍បានឱ្យដឹងថា ពេលគាត់ស៊ូជោត គាត់ដាក់នាងចុះ ហើយពេលគាត់ងើប គាត់ពរនាង។

អ្នករ៉ាយ៉ាត់៖ អាពូ កតាហ្ន៖ អាល់អាន់ស្តោរីយ៍ អាល់ហារីស៖ ពិន រ៉េបអីយ៍។ អ្នកនាំហាទីស៖ អាល់ពូខរីយ៍។ ប្រភព៖ សហេស អាល់ពូខរីយ៍ ទំព័រឬលេខ៥១៦

សរុបមកហាទីសនេះ សហេស។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

—عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قبل النبي صلى الله عليه و سلم الحسن بن علي رضي الله عنهما و عنده الأقرع بن حابس، فقال الأقرع: إن لي عشرة من الولد ما قبلت منهم أحدا. فنظر إليه رسول الله صلى الله عليه و سلم فقال((:من لا يرحم لا يرحم))! متفق عليه.

អំពី អាពុហូរ៉យរ៉ោះ បាននិយាយថា៖ «ណាពីបានបើបចៅ របស់គាត់ហាសាន់ ពិន អាលី ហើយអីកក្រក់ ពិន ហាពិស នៅ ជាមួយណាពី។ ពេលនោះអីកក្រក់បាននិយាយថាខ្ញុំមានកូនដប់ នាក់ ខ្ញុំមិនដែលបើបនរណាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកគេឡើយ។ រ៉ស្សី លុលឡោះបានមើលមុខអីកក្រក់ ហើយនិយាយថាអ្នកដែលមិន អាណិតស្រលាញ់គេ គឺគេក៏មិនអាណិតស្រលាញ់វិញដែរ»។ ហា ទីសមុត្តាហ្វាគុនអាឡេហ៍។

៤. មូហាំម៉ាត់ជាមួយនឹងក្មេងៗ

ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

—عن عائشة رضي الله عنها قالت: جاءني مسكينة تحمل ابنتين لها فأطعمتها ثلاث تمرات، فأعطت كل واحدة منهما تمره ورفعت إلى فيها تمره لتأكلها فاستطعمتها ابنتاها فشقت التمرة التي كانت تريد أن تأكلها بينهما، فأعجبني شأنها فذكرت الذي صنعت

لرسول الله صلى الله عليه وسلم فقال ((: إن الله قد أوجب لها بها الجنة أو أعتقها بها من النار)) رواه مسلم.

មានន័យថា៖ «អាអ៊ីស្សៈបាននិយាយថាស្រ្តីអ្នកក្រម្នាក់បាននាំកូនស្រីរបស់គាត់ពីរនាក់មកជួបខ្ញុំ ខ្ញុំក៏បានហុចផ្លែល្មើឱ្យគាត់ចំនួនបីគ្រាប់។ គាត់បានហុចឱ្យកូនគាត់ម្នាក់មួយគ្រាប់ ហើយគាត់បានយកល្មើដែលនៅសល់ដាក់ចូលក្នុងមាត់ តែកូនស្រីទាំងពីររបស់គាត់ទារទៀត។ គាត់បានហែកល្មើដែលគាត់ចង់ហូបនោះជាពីរចំណែក។ ខ្ញុំពិតជាបំភ័យណាស់ចំពោះរឿងរបស់គាត់។ ខ្ញុំក៏បាននិយាយរឿងរបស់គាត់ប្រាប់រ៉ស្មីលុលឡោះ ហើយរ៉ស្មីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «អល់ឡោះបានត្រៀមឋានសួគ៌សម្រាប់គាត់ ឬរំដោះគាត់ឱ្យរួចផុតពីភ្លើងនរកដោយសារផ្លែល្មើមួយគ្រាប់នេះ»។ វ៉ាយ៉ាត់ដោយមូស្លីម។

—عن أبي قتادة الحارث بن ربعي رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: (إني لأقوم إلى الصلاة و أريد أن أطول فيها فأسمع بكاء الصبي فأتجوز في صلاتي كراهية أن أشق على أمه) رواه البخاري.

មានន័យថា៖ « អំពី អាពី កតាហ្មៈ អាល់ហារិស ពិន រ៉បអ៊ីយ៍បាននិយាយថា រ៉ស្មីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា ខ្ញុំកំពុងឈរសឡាត ខ្ញុំមានបំណងចង់សឡាតឱ្យយូរ តែខ្ញុំបានឮក្មេងយំ

ហើយខ្ញុំក៏សឡាតខ្លីៗ ព្រោះខ្ញុំខ្លាចមានការលំបាកដល់ម្តាយ ក្មេងនោះ»។ រីឯយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

—عن أنس رضي الله عنه أنه مر على صبيان فسلم عليهم و قال : كان النبي صلى الله عليه و سلم يفعلُه . متفق عليه .

មានន័យថា៖ «អំពី អាណើស បាននិយាយថា គាត់ដើរកាត់ក្មេង មួយក្រុម ហើយគាត់បានឱ្យសាឡាមទៅកាន់ពួកគេ។ គាត់បាន និយាយថាស៊ូលុលឡោះគាត់ធ្លាប់ធ្វើអ្វីបីដងដែរ»។ មុតតាហ្វាគុន អាឡេហ៍។

—عنه قال : إن كانت الأمة من إماء المدينة لتأخذ بيد النبي صلى الله عليه و سلم فتطلق به حيث شاءت . رواه البخاري . تعليق : الأمة هنا هي صغيرة السن

គាត់បានបន្តទៀតថា៖ «មានស្រ្តីខ្ញុំបម្រើម្នាក់ក្នុងចំណោមស្រ្តីខ្ញុំ បម្រើជាច្រើននៅម៉ាឌីណា៖ បានដឹកដៃណាពី ហើយនាំគាត់ដើរ ទៅកន្លែងណាដែលគេចង់ទៅ»។ រីឯយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។ អាល់អាម៉ៈមានន័យថាក្មេងស្រីខ្ញុំបម្រើដែលនៅតូច។

៥. មូហាំម៉ាត់ជាមួយនឹងស្រ្តី

-عن أبي هريرة رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه و سلم : (أكمل المؤمنين إيماناً أحسنهم خلقاً، و خياركم خياركم لنسائهم) رواه الترمذي و قال حديث حسن صحيح.

មានន័យថា៖ «អំពី អាពុ ហូរ៉េយ៉ាវ៉ា៖ បាននិយាយថា រ៉ស្មីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា អ្នកមានជំនឿដែលពេលលេញជាងគេគឺអ្នកដែលមានក្រមសីលធម៌ល្អជាងគេ ហើយអ្នកដែលល្អប្រសើរជាងគេក្នុងចំណោមពួកអ្នកគឺអ្នកដែលធ្វើល្អចំពោះភរិយារបស់ខ្លួនខ្លាំងជាងគេ»។ រីឯយ៉ាត់អាត់ឡូរមុហ្ស៊ីយ៍ គាត់ថាហាទីសនេះហាសាន់សហេស។

-عن أبي هريرة رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه و سلم: (لا يفرك مؤمن مؤمنة، إن كره منها خلقا رضي منها آخر أو قال غيره) رواه مسلم. و قوله ((يفرك))معناه: يبغض.

មានន័យថា៖ «ចូរបុរសមានជំនឿកុំស្អប់ស្រ្តីមានជំនឿ បើសិនគេស្អប់ចិត្តណាមួយរបស់នាង គឺគេច្បាស់ជាពេញចិត្តនឹងចិត្តផ្សេងទៀតរបស់នាង ឬគាត់បានមានប្រសាសន៍ផ្ទុយមកវិញ»។ រីឯយ៉ាត់ដោយមូស្លីម។ ពាក្យ((يفرك))មានន័យថាស្អប់ខ្ពើម។

—عن عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما أن رسول الله صلى الله عليه و سلم قال: (الدنيا متاع وخير متاعها المرأة الصالحة) رواه مسلم.

មានន័យថា៖ «អំពី អាប៌ឌុលឡោះ ពិន អារូ ពិន អើស្តបាន និយាយថា រឺស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «លោកីយ៍គឺ ជាទ្រព្យ ហើយទ្រព្យដែលល្អប្រសើរបំផុតនៅក្នុងលោកីយ៍នេះគឺ ស្រ្តីគ្រប់លក្ខណ៍»។ រឺវាយ៉ាត់មូស្លីម។

اللهم إني أخرج حق الضعيفين اليتيم والمرأة

الراوي: أبو هريرة المحدث: ابن حزم - المصدر: المحلى - الصفحة أو الرقم ٨/٣٢٦

خلاصة حكم المحدث: صحيح

មានន័យថា៖ «ឱអល់ឡោះជាម្ចាស់ ខ្ញុំរឹតបន្តឹងទៅលើ មនុស្សទាំងឡាយមិនឱ្យរំលោភសិទ្ធិមនុស្សទន់ខ្សោយពីរប្រភេទ គឺកូនកំព្រា និងស្រ្តីភេទ។

អ្នករាយការណ៍៖អាពូហូរ៉យរ៉ោះ អ្នកនាំហាទីស៖ អ៊ុបនូ ហាហ្សាំ ប្រភព៖ (المحلى) ទំព័រប្រលេខ៣២៦\៨ សរុបមក ហាទីសនេះសហោស។

إنما النساء شقائق الرجال

الراوي: عائشة المحدث: الألباني - المصدر: السلسلة الصحيحة - الصفحة أو الرقم 2863

خلاصة حكم المحدث: صحيح

មានន័យថា៖ ស្ត្រីគឺជាបងប្អូនបង្កើតរបស់បុរស។

អ្នករ៉ាំយ៉ាត់៖ អាអ៊ីស្សៈ។ អ្នកនាំហាទីស៖ អាល់ហ្គានីយ៍។

ប្រភព (السلسلة الصحيحة) ទំព័រលេខ២៨៦៣

សរុបមក ហាទីសនេះសហោស។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن الأسود بن يزيد قال سئلت عائشة رضي الله عنها : ما كان النبي صلى الله عليه و سلم يصنع في بيته؟ قالت : كان يكون في مهنة أهله (يعني خدمة أهله) فإذا حضرت الصلاة خرج إلى الصلاة . رواه البخاري .
من سنن بن ماجه

អំពី អាល់អើសរ៉ាត់ ពិន យ៉ាហ្ស៊ីត គាត់បាននិយាយថា៖ «ខ្ញុំបានសួរអាអ៊ីស្សៈថា តើនៅផ្ទះ ណាពីគាត់ធ្វើអ្វី? គាត់បានឆ្លើយថា គាត់បំពេញតួនាទីរបស់គាត់ក្នុងនាមជាមេគ្រួសារ (មានន័យថា គាត់បម្រើការងារគ្រួសាររបស់គាត់) នៅពេលដល់ម៉ោងសឡាត គាត់ទៅសឡាត»។ រ៉ាំយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។ អំពីស៊ូណាន់អ៊ុបនូម៉ាហ្គៈ។

មានបុរសម្នាក់មកពីកុលសម្ព័ន្ធសៅអះបាននិយាយទៅកាន់
 អាអ៊ីស្យះថា៖ ចូរប្រាប់ខ្ញុំពីអត្ថចរិតរបស់វ៉េស៊ីលុលឡោះ។ គាត់
 បានតបវិញថា៖ តើអ្នកមិនបានសូត្រអាល់គ្លរអានទេឬ? ពិត
 ណាស់ អត្ថចរិតរបស់គាត់គឺល្អប្រពៃ។ មានថ្ងៃមួយវ៉េស៊ីលុល
 ឡោះនៅជាមួយសហការីរបស់គាត់។ ខ្ញុំបានចម្អិនអាហារ
 សម្រាប់គាត់ ហើយហំហូសោះក៏ចម្អិនអាហារសម្រាប់គាត់ដែរ។
 គាត់បានបន្តថា តែហំហូសោះបានទៅដល់មុនខ្ញុំ។ ខ្ញុំបានប្រាប់
 ខ្ញុំបម្រើថា ចូរយកអាហារនេះទៅ ហើយចាក់ចូលក្នុងបានរបស់
 ហំហូសោះ។ នាងបានទៅទាន់ហំហូសោះ ហើយនាងចង់ដាក់
 ម្ហូបនោះនៅមុខវ៉េស៊ីលុលឡោះ។ នាងបានចាក់ម្ហូបនោះចូលក្នុង
 បាន តែបានម្ហូបនោះធ្លាក់បែក ខ្ចាតម្ហូបខ្ចាយ។
 នាងបានបន្តថា វ៉េស៊ីលុលឡោះក៏បានប្រមូលម្ហូបនោះដាក់ក្នុង
 កម្រាលធ្វើពីស្បែក ហើយពួកគេក៏បាននាំគ្នាហូបអាហារនោះ។
 ក្រោយមកគាត់បានយកបានរបស់ខ្ញុំឱ្យទៅហំហូសោះ។ គាត់
 បាននិយាយថា ចូរពួកអ្នកអង្គុយតាមកន្លែងរៀងៗខ្លួន ហើយ
 ហូបតាមសម្រួលចុះ។ នាងបានបន្តថា ខ្ញុំគ្មានបានឃើញអ្វី

កើតឡើងចំពោះទឹកមុខរបស់រ៉ស្មីលុលឡោះ»។ សូណាន់ អ៊ុបនូ ម៉ាហ្គៈ។

៦\ម្ចាស់ម៉ាត់ជាមួយនឹងអ្នកជិតខាង ពាក្យសំដីរបស់ម្ចាស់ម៉ាត់

-عن أنس رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه و سلم قال: (من أحب أن يبسط له في رزقه، وينسأ له في أثره، فليصل رحمه) متفق عليه.
و معنى ((ينسأ له في أثره)) : أي يؤخر له في أجله وعمره.

មានន័យថា៖ «អំពីអាណើស រ៉ស្មីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ ថានរណាចង់បានទ្រព្យសម្បត្តិជូរធារ ហើយមានអាយុយឺនយូរ ចូរឱ្យអ្នកនោះរាប់អានសាច់ញាតិរបស់គេ»។ មុតតាហ្វាត្យាអា ឡឿហ៍។ (ینسأله في أثره) មានន័យថាមានអាយុយឺនយូរ។

ជីវិតរស់នៅរបស់ម្ចាស់ម៉ាត់

-عنه قال :كان أبو طلحة أكثر الأنصار بالمدينة مالا من نخل، وكان أحب أمواله إليه بيرحاء، و كانت مستقبلة المسجد، وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يدخلها ويشرب من ماء فيها طيب . فلما نزلت هذه الآية { لن تنالوا البر حتى تنفقوا مما تحبون (آل عمران) 92

អំពីអាណេសគាត់បាននិយាយផងដែរថាអាពុ តល់ហះ ជាអ្នក មានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនជាងគេនៅម៉ាឌីណា៖ គឺចំការល្មើ។ ចំការ ល្មើដែលគាត់ពេញចិត្តជាងគេគឺនៅយើរហាក នៅទល់មុខនឹងម៉ា ស្ទិត។ ខណៈពេលនោះវ៉ិស៊ីលុលឡោះបានចូលទៅក្នុងចំការ នោះ គាត់បានដឹកទឹកដ៏មានឱជារស។ ខណៈពេលដែលអល់ ឡោះបានបញ្ចុះអាយ៉ាត់នេះមក ដែលមានន័យថា៖ «ពួកអ្នក មិនទាន់ឈានទៅដល់គុណធម៌ទេ លុះត្រាតែពួកអ្នកបរិច្ចាគ ទ្រព្យសម្បត្តិណាដែលពួកអ្នកស្រលាញ់»។

អាពុ តល់ហះ បានក្រោកឈរ ហើយដើរសំដៅទៅកាន់វ៉ិស៊ី លុលឡោះ រួចក៏និយាយថា ឱវ៉ិស៊ីលុលឡោះ ពិតណាស់ អល់ ឡោះបានបន្ទូលថា (ពួកអ្នកមិនទាន់ឈានទៅដល់គុណធម៌ទេ លុះត្រាតែពួកអ្នកបរិច្ចាគទ្រព្យសម្បត្តិណាដែលពួកអ្នក ស្រលាញ់)។

ទោះបីជាខ្ញុំស្រលាញ់ចំការរបស់ខ្ញុំនៅយើរហាកខ្លាំងយ៉ាង ណាក៏ដោយ ក៏ខ្ញុំបានបរិច្ចាគវាដើម្បីអល់ឡោះ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា នឹងទទួលបានគុណធម៌ និងផលបុណ្យអំពីអល់ឡោះ។ ឱវ៉ិស៊ីលុ លឡោះ សូមលោកយកវាទៅបរិច្ចាគតាមអ្វីដែលអល់ឡោះទ្រង់

សព្វព្រះទ័យចុះ។ វិស្វលុលឡោះក៏បានមានប្រសាសន៍ថា៖ « ប្រសើរណាស់! នោះជាទ្រព្យចំណេញ នោះជាទ្រព្យចំណេញ ខ្ញុំ បានឮអ្វីដែលអ្នកនិយាយ។ ពិតណាស់ ខ្ញុំចង់ឱ្យអ្នកបែងចែកវា សម្រាប់អ្នកជិតខាងរបស់អ្នក»។ អាពុតលំហះនិយាយថាឱវិស្វ លុលឡោះ ខ្ញុំនឹងធ្វើវា ខណៈនោះអាពុតលំហះបានបែងចែកវា ឱ្យទៅអ្នកជិតខាងគាត់ និងដីជួនមួយរបស់គាត់»។ មុតតាហ្វា កុនអាឡេហ៍។

៧. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកសួរសុខទុក្ខអ្នកជំនឿ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم ((: أن رجلا زار أخا له في قرية أخرى فأرصد الله تعالى على مدرجته ملكا فلما أتى عليه قال : أين تريد؟ قال : أريد أخا لي في هذه القرية . قال : هل لك عليه من نعمة تربها عليه؟ قال : لا، غير أنني أحببته في الله تعالى . قال : فإنني رسول الله إليك بأن الله قد أحبك كما أحببته فيه . رواه مسلم . و ((المدرجة)) بفتح الميم و الراء : الطريق . و معنى ((تربها :)) تقوم بها و تسعى في صلاحها .

អំពី អាពី ហូរ៉ាយរ៉ោះ អំពីណាពីគាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ « មានបុរសម្នាក់ទៅសួរសុខទុក្ខបងប្អូនរបស់គេនៅភូមិមួយផ្សេង ទៀត ខណៈនោះអល់ឡោះបានបញ្ជូនទេវតាម្នាក់ឱ្យទៅតាមគេ

នៅតាមផ្លូវ នៅពេលទេវតាបានទៅដល់ ក៏បានសួរគេថា តើអ្នក
ចង់ទៅណា? បុរសនោះបានឆ្លើយថា ខ្ញុំទៅសួរសុខទុក្ខបងប្អូន
របស់ខ្ញុំនៅភូមិមួយ។ ទេវតាបានសួរគេទៀតថា តើមានលាភស
ក្ការៈអ្វីដែលអ្នកមានបំណងចង់ទៅជួបគេ? បុរសនោះឆ្លើយថា
អត់មានទេ គឺអត់មានអ្វីក្រៅពីខ្ញុំស្រឡាញ់គេក្នុងនាមអល់ឡោះ
។ ទេវតាបានបន្តទៀតថា ខ្ញុំគឺជាបុគ្គលម្នាក់ដែលអល់ឡោះបាន
បញ្ជូនមកជួបអ្នក។ ជាការពិតណាស់ អល់ឡោះស្រឡាញ់អ្នក
ដូចដែលអ្នកស្រឡាញ់បងប្អូនរបស់អ្នកដែរ»។ វ៉ាយ៉ាត់មូស្លីម។
((الدرجة)) មានន័យថាផ្លូវ ((تربها)) មានន័យថាធ្វើដើម្បី
ទទួលបានផលប្រយោជន៍។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن ابن عباس رضي الله عنهما قال، قال النبي صلى الله عليه و سلم
لجبريل ((ما يمنعك أن تزورنا أكثر مما تزورنا؟)) فنزلت الآية: (و ما
نتنزل إلا بأمر ربك، له ما بين أيدينا و ما خلفنا وما بين ذلك) مريم . 64
رواه البخاري.

អំពីអ៊ុបនូ អាប៉ហ្គើសបាននិយាយថា ណាតីបានសួរទេវតាដ៏
ព្រីលថា «តើមានអ្វីរារាំងអ្នកមិនឱ្យមកលេងជាមួយខ្ញុំឱ្យបាន
ច្រើនជាងនេះ? ខណៈនោះអាយ៉ាត់អាស់គួរអានបានបញ្ចុះមក

ដែលមានន័យថា៖ (យើងមិនចុះមក លើកលែងតែមានបទបញ្ជា ពីម្ចាស់របស់អ្នក។ សម្រាប់ទ្រង់គឺអ្វីដែលនៅចំពោះមុខយើង និង អ្វីដែលនៅពីខាងក្រោយយើង ព្រមទាំងអ្វីដែលនៅចន្លោះនោះ» ។ រ៉ីវ៉ាយ៉ាត់ពូខរីយ៍។

៨. ជាមួយកុមារកំព្រា ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن سهل بن سعد رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : ((أنا وكافل اليتيم في الجنة هكذا)) وأشار بالسبابة والوسطى وفرج بينهما . رواه البخاري .
((كافل اليتيم :) القائم بأمره .

អំពីសះហិល ពិន សាអាត់បាននិយាយថា រ៉ស្មីលុលឡោះបាន មានប្រសាសន៍ថាស៖ «ខ្ញុំនិងអ្នកដែលចិញ្ចឹមកុមារកំព្រានៅក្នុង ឋានសួគ៌ ដូចនេះ»។ «គាត់បានធ្វើសញ្ញាដោយលើកម្រាម ចង្អុល និងម្រាមកណ្តាល ហើយគាត់បានញែកវាទាំងពីរ»។ រ៉ីវ៉ាយ៉ាត់ពូខរីយ៍។ ((كافل اليتيم)) មានន័យថាអ្នកមើលខុសត្រូវកុមារ កំព្រា។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

عن أبي هريرة أن رجلا شكّا إلى رسول الله صلى الله عليه و سلم قسوة قلبه فقال له ((إن أردت تلين قلبك فأطعم المسكين و امسح رأس اليتيم)) مسند أحمد

អំពី អាពូ ហូរ៉ាយរ៉ោះបាននិយាយថា មានបុរសម្នាក់បានប្តឹងប្រាប់ រ៉េស៊ីលុលឡោះពីចិត្តរឹងរូសរបស់គាត់។ រ៉េស៊ីលុលឡោះបានប្រាប់ គេថា បើសិនជាអ្នកចង់ធ្វើឱ្យចិត្តរបស់អ្នកទន់ភ្លន់ ចូរអ្នកផ្តល់ ចំណីអាហារដល់អ្នកក្រីក្រ និងអង្គុយក្បាលកុមារកំព្រា»។ ម៉ាសណាត់ អ៊ីម៉ាអះម៉ាត់។

៩. ជាមួយអ្នកក្រីក្រ

ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- قال رسول الله صلى الله عليه و سلم ((بشر الطعام طعام الوليمة يمنعها من يأتيها ويدعى إليها من يأبأها، و من لم يجب الدعوة فقد عصى الله و رسوله)) رواه مسلم.

و في رواية في الصحيحين عن أبي هريرة من قوله: ببس الطعام طعام الوليمة يدعى إليها الأغنياء ويترك الفقراء.

រ៉េស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «ចំណីអាហារដែល អាក្រក់បំផុតគឺម្ហូបការ គេហាមឃាត់អ្នកដែលចង់មកចូលរួម ហើយគេអញ្ជើញអ្នកដែលគេមិនចង់មកចូលរួម។ នរណាដែល

មិនទទួលការអញ្ជើញ គឺគេប្រឆាំងនឹងអល់ឡោះ និងរ៉ស្មីលរបស់ ទ្រង់»។ រីឯយ៉ាត់មូស្លីម។

រីឯយ៉ាត់នៅក្នុងសហសទាំងពីរ អាពុ ហូរ៉េយរ៉ោះបាននិយាយថា អំពីពាក្យសំដីរបស់ណាពីគឺ ចំណីអាហារដែលអាក្រក់បំផុតគឺម្ហូប ការ គេអញ្ជើញអ្នកមាន ហើយគេបោះបង់អ្នកក្រីក្រ»។

-عن أبي الدرداء عويمر رضي الله عنه قال سمعت رسول الله صلى الله عليه و سلم يقول: ((ابغوني الضعفاء؛ فإنما تتصرون، و ترزقون بضعائكم)) رواه أبو داود بإسناد جيد.

អំពី អាពុ ហ្គើរហ្គារ អូរ៉េមៀរ គាត់បានឮរ៉ស្មីលុលឡោះបានមាន ប្រសាសន៍ថា៖ « ចូរពួកអ្នករកអ្នកក្រខ្វះទន់ខ្សោយឱ្យខ្ញុំ។ ពិត ណាស់ គេជួយឱ្យពួកអ្នកមានជ័យជំនះ ហើយគេផ្តល់លាភស ក្តារៈឱ្យអ្នកដោយសារពួកអ្នកក្រខ្វះទន់ខ្សោយនោះឯង»។ រីឯ យ៉ាត់អាពុខាវុត និងអ៊ីសណាតល្អ (جيد)។

-عن أبي هبيرة عائذ بن عمرو المزني رضي الله عنه أن أبا سفيان أتى على سلمان و صهيب و بلال في نفر فقالوا :ما أخذت سيوف الله من عدو الله مأخذها .فقال أبو بكر رضي الله عنه:أتقولون هذا لشيخ قريش وسيدهم؟ ! فأتى النبي صلى الله عليه وسلم فأخبره فقال((:ياأبا بكر لعلك أغضبتهم، لأن كنت أغضبتهم لقد أغضبت ربك .))فأتاهم فقال :يا إخوتاه أغضبتكم؟ قالوا : لا، يغفر الله لك يا أخي .رواه مسلم.

قوله((:مأخذها))أي لم تستوف حقها منه.

و قوله((:يا أخي))روى بفتح الهمزة وكسر الخاء وتخفيف الياء .وروي بضم الهمزة وفتح الخاء وتشديد الياء.

អំពី អាពុ ហូតដល់ អាអ៊ីស ពិន អាំរូ អាល់មេសនីយ៍បាន
និយាយថា អាពុ សុហ្វយ៉ាន បានដើរសំដៅមករកសាល់ម៉ាន ស៊ូ
ហែប និងពីឡាល ដើរជាក្រុម។ ពួកគេបាននិយាយថា «អ្នកពុំ
បានប្រើដាវនេះសម្លាប់សត្រូវរបស់អស់ឡោះឱ្យបានសក្តិសម
នោះទេ។ អាពុហ្គាកើរបាននិយាយថា៖ ពួកអ្នកហ៊ាននិយាយ
អ្វីចឹងចំពោះមុខមេគូរ៉េសផង? គាត់បានទៅជួបណាពី ហើយ
បានប្រាប់ណាពីពីរឿងនេះ។ គាត់ក៏បានមានប្រសាសន៍ថា៖ នៃ
អាពុ ហ្គាកើរ អ្នកប្រហែលជាធ្វើឱ្យពួកគេខឹងហើយ? បើសិនជា
អ្នកធ្វើឱ្យពួកគេខឹង ច្បាស់ណាស់ អ្នកបានធ្វើឱ្យម្ចាស់របស់អ្នក
ខឹងដែរ? គាត់បានទៅកាន់ពួកគេ ហើយនិយាយថា នែបងប្អូន
ជាទីស្រឡាញ់ តើខ្ញុំធ្វើឱ្យពួកអ្នកខឹងមែនទេ? ពួកគេបានឆ្លើយ
ថា អត់ទេ សុំឱ្យអស់ឡោះអភ័យទោសដល់អ្នក»។ វីវ៉ាយ៉ាត់
ដោយមូស្លីម។ ពាក្យថា(أخذه)មានន័យថា មិនទាន់គ្រប់លក្ខ
ខណ្ឌ ឬមិនសមល្មម ។

១០. ជាមួយអ្នកជិតខាង

ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن أبي هريرة رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: ((و الله لا يؤمن، والله لا يؤمن، والله لا يؤمن، و الله لا يؤمن))! قيل : من يا رسول الله؟ قال: ((الذي لا يأمن جاره بوائقه)) متفق عليه.
 و في رواية لمسلم ((لا يدخل الجنة من لا يأمن جاره بوائقه.))
 ((البوائق :)) الغوائل والشرور.

អំពី អាពូ ហូរ៉យរ៉ោះ អំពី ណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ សូមស្អប់ចំពោះអល់ឡោះ គេមិនទាន់មានជំនឿទេ សូមស្អប់ចំពោះអល់ឡោះគេមិនទាន់មានជំនឿទេ សូមស្អប់ចំពោះអល់ឡោះគេមិនទាន់មានជំនឿទេ។ មានគេសួរថា ឱវ៉ស៊ូលុលឡោះ! តើគេនោះជានរណា? គាត់បានប្រាប់ថា គឺអ្នកដែលធ្វើឱ្យអ្នកជិតខាងរបស់គេរស់នៅមិនបានសុខដោយសារអំពើអាក្រក់របស់គេ»។

មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ្គី។ ក្នុងរឿយ៉ាត់របស់មូស្លីម(មិនបានចូលឋានសួគ៌ទេ អ្នកដែលធ្វើឱ្យអ្នកជិតខាងរបស់គេរស់នៅមិនបានសុខដោយសារអំពើអាក្រក់របស់គេ))។ ((البوائق))មានន័យថា បញ្ហា និងអំពើអាក្រក់។

-قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: ((من كان يؤمن بالله و اليوم الآخر فلا يؤذ جاره، ومن كان يؤمن بالله و اليوم الآخر فليكرم ضيفه، و من كان يؤمن بالله و اليوم الآخر فليقل خيرا أو ليسكت)) متفق عليه.

វិស្វលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «នរណាមានជំនឿ
ចំពោះអល់ឡោះ ចូរអ្នកនោះពុំត្រូវធ្វើបាបអ្នកជិតខាងរបស់គេ។
នរណាមានជំនឿចំពោះអល់ឡោះ ចូរទទួលអាស្រ័យភ្លៀវរបស់
គេឱ្យបានល្អ ហើយនរណាមានជំនឿចំពោះអល់ឡោះនិងថ្ងៃអា
យ័រ៉ាត់ ចូរនិយាយព្យល្អៗ ឬនៅស្ងៀម»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែ
ហ៊ី។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن أبي ذر رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ((يا
أبا ذر إذا طبخت مرقة فأكثر ماءها و تعاهد جيرانك)) رواه مسلم.
و في رواية له عن أبي ذر قال : إن خليلي صلى الله عليه وسلم أوصاني
((إذا طبخت مرقا فأكثر ماءه ثم انظر أهل بيت من جيرانك فأصبهم منها
بمعروف.))

អំពី អាពូ ហ្ស៊ីរ បាននិយាយថា វិស្វលុលឡោះបានមាន
ប្រសាសន៍ថា៖ នៃអាពូ ហ្ស៊ីរ នៅពេលដែលអ្នកចម្អិនសម្ល ចូរ
ដាក់ទឹកឱ្យច្រើន ហើយហុចទៅឱ្យអ្នកជិតខាងរបស់អ្នកផង»។ វី
វ៉ាយ៉ាត់មូស្លីម។

វីវ៉ាយ៉ាត់មួយទៀត អំពីអាពូ ហ្ស៊ីរ គាត់បាននិយាយថា ណាពី
បានផ្ដាំគាត់ថា នៅពេលអ្នកចម្អិនសម្ល ចូរអ្នកដាក់ទឹកឱ្យច្រើន

-عن عبد الله بن عمر رضي الله عنهما قال، قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ((:خير الأصحاب عند الله تعالى خيرهم لصاحبه، وخير الجيران عند الله تعالى خيرهم لجاره))رواه الترمذي و قال حديث حسن.

១១. ជាមួយឪពុកម្តាយ ពាក្យសំដីរបស់ម្តាយអ្នក

អំពី អាប័ឌុលឡោះ ពិន អូមើរ បាននិយាយថា មានបុរសម្នាក់
ទៅជួបវ៉េស្វីលុលឡោះ ហើយបានសួរគាត់ថា តើនរណាដែលខ្ញុំ

ត្រូវកត់ត្រាចំពោះគាត់ជាងគេ? គាត់បានឆ្លើយថា ម្តាយរបស់អ្នក។ គេបានបន្តទៀតថា ក្រោយមកនរណាទៀត? គាត់បានឆ្លើយថាម្តាយរបស់អ្នក។ គេបានបន្តទៀតថា ក្រោយមកតើនរណាទៀត? គាត់បានឆ្លើយថា ឪពុករបស់អ្នក»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ្វី។

و في رواية: يا رسول الله من أحق الناس بحسن الصحبة؟ قال ((:أأمك، ثم أمك، ثم أمك، ثم أباك، ثم أدناك أدناك.)) و((الصحابة)) بمعنى :الصحبة. و قوله ((:ثم أباك)) هكذا هو منصوب بفعل محذوف :أي ثم بر أباك . وفي رواية((ثم أبوك)) وهذا واضح

ក្នុងរឿងយ៉ាត់មួយទៀតថា ឱវិស្វលុលឡោះ! តើនរណាជាអ្នកដែលខ្ញុំត្រូវកត់ត្រាចំពោះគាត់ខ្លាំងជាងគេ? គាត់បានឆ្លើយថា ម្តាយអ្នក ម្តាយអ្នក ម្តាយអ្នក ក្រោយមកឪពុកអ្នក ក្រោយមកអ្នកដែលមានឋានៈបន្តបន្ទាប់»។ ((الصحابة)) មានន័យថា ការសេចក្តីប្រកាស ការកត់ត្រា។

- عن أسماء بنت أبي بكر الصديق رضي الله عنهما قالت :قدمت علي أمي و هي مشركة في عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم فاستفتيت رسول الله صلى الله عليه و سلم قلت:قدمت علي أمي وهي راغبة أفأصل أمي؟ قال :نعم (صلي أمك)متفق عليه.

و قولها((راغبة)) أي طامعة عندي تسألني شيئاً . قيل :كانت أمها من النسب . و قيل :من الرضاة . و الصحيح الأول.

អំពី អើសម៉ាក ពិនត៍ អាពូ ហ្គារីកើ បាននិយាយថា ម្តាយរបស់ខ្ញុំ បានមកលេងនឹងខ្ញុំ តែគាត់ជាអ្នកមុសរិកនៅសម័យរ៉េស៊ីលុល ឡោះ។ ខ្ញុំបានសួររ៉េស៊ីលុលឡោះថា ម្តាយរបស់ខ្ញុំគាត់បានមក លេងខ្ញុំ ហើយមានបំណងប្រថ្នាអ្វីមួយចង់មកសុំខ្ញុំ។ តើខ្ញុំគួរ រាប់អានម្តាយខ្ញុំដែរឬទេ? រ៉េស៊ីលុលឡោះបានតបថា ចូរនាង រាប់អានគាត់ចុះ»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៊ី។ ពាក្យថា ((رغبة)) មានន័យថា គាត់មានបំណងប្រាថ្នាអ្វីមួយចង់សុំខ្ញុំ។ អ្នកខ្លះថា គាត់ជាម្តាយបង្កើតរបស់នាង ហើយខ្លះទៀតថា ជាម៉ែ ដោះ។ តែសំដីទីមួយត្រឹមត្រូវជាង។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

អំពី អាប៌ខុលឡោះបានឱ្យដឹងថា អាពូសាណា អាប៌ខុររ៉ោះមាន សាណា អិកក្រីម៉ះ ពិន អាំមើរ បានប្រាប់ខ្ញុំថា អាពូកាសៀវបាន ប្រាប់ខ្ញុំថា អាពូហូរ៉យរ៉ោះបានប្រាប់ខ្ញុំថា សូមស្អប់ចំពោះអល់ ឡោះ គ្មានអ្នកមានជំនឿណាម្នាក់ដែលអល់ឡោះបង្កើតមក គេ មិនដែលឃើញខ្ញុំ តែគេស្រលាញ់ខ្ញុំ។ ខ្ញុំបានសួរថា នៃអាពូហូរ៉ យរ៉ោះ តើអ្នកអាចដឹងបានយ៉ាងដូចម្តេច? គាត់ឆ្លើយថា ម្តាយ

របស់ខ្ញុំជាអ្នកជឿលើពហុទេព ហើយខ្ញុំបានហៅគាត់ឱ្យចូល
 ឥស្លាម តែគាត់បានបដិសេធនឹងខ្ញុំ។ ថ្ងៃមួយខ្ញុំបានហៅគាត់
 ហើយគាត់បានធ្វើឱ្យខ្ញុំស្តាប់ឮពាក្យមិនសមរម្យចំពោះណាពីម្ល
 ហាំម៉ាត់ ដែលខ្ញុំមិនពេញចិត្ត។ ខ្ញុំបានទៅជួបរ៉េស៊ីលុលឡោះ
 ហើយខ្ញុំយំ ខ្ញុំបាននិយាយទៅកាន់រ៉េស៊ីលុលឡោះថា ខ្ញុំបានហៅ
 ម្តាយខ្ញុំឱ្យចូលឥស្លាម តែគាត់បានបដិសេធនឹងខ្ញុំ។ ថ្ងៃមួយខ្ញុំ
 បានហៅគាត់ ហើយគាត់បានធ្វើឱ្យខ្ញុំស្តាប់ឮពាក្យមិនសមរម្យ
 ចំពោះណាពី ម្តាយហាំម៉ាត់ ដែលខ្ញុំមិនពេញចិត្ត។ (សូមអ្នកសុំពី
 អល់ឡោះឱ្យទ្រង់ចង្អុលបង្ហាញដល់ម្តាយ អាពូ ហូរ៉យរ៉ោះ ផង
 ចុះ)។ រ៉េស៊ីលុលឡោះក៏បានសុំពីអល់ឡោះឱ្យទ្រង់ចង្អុលបង្ហាញ
 ដល់ម្តាយអាពូហូរ៉យរ៉ោះ។ ខ្ញុំចេញទៅហៅគាត់ម្តងទៀត ហើយ
 បានប្រាប់ដំណឹងល្អដល់គាត់ពីការទូរាររបស់រ៉េស៊ីលុលឡោះ។
 នៅពេលខ្ញុំទៅដល់មុខទ្វារ ស្រាប់តែទ្វារនោះបិទជិត ខ្ញុំបានឮ
 សំឡេងមុជទឹក និងសម្រិបជើងគឺ សូរទន្រ្ទាំជើងហើយនិយាយ
 ថា នៃអាពូហូរ៉យរ៉ោះ កុំអាលចូលមក ឈរនៅហ្នឹងសិនហើយ។
 ក្រោយមក គាត់បានបើកទ្វារ ពាក់សម្លៀកបំពាក់ និងពាក់ហ៊ីហ្គា
 បរបស់គាត់។ ពេលនោះគាត់បាននិយាយថា ខ្ញុំធ្វើសាក្សីថា គ្មាន

ទេម្ចាស់គឺមានតែអល់ឡោះ ហើយមូហាំម៉ាត់ជាខ្ញុំបម្រើ និងជារ៉េស៊ីលុលឡោះ។ ខ្ញុំក៏បានត្រឡប់ទៅជួបរ៉េស៊ីលុលឡោះ ខ្ញុំយំដោយសារខ្ញុំសប្បាយ ដូចជាខ្ញុំយំពេលខ្ញុំកើតទុក្ខដែរ។ ខ្ញុំបាននិយាយប្រាប់រ៉េស៊ីលុលឡោះថា ខ្ញុំសប្បាយណាស់ដោយសារអល់ឡោះបានទទួលយកទូរារបស់អ្នក។ អល់ឡោះបានចង្អុលបង្ហាញម្តាយអាពីហូរ៉េយរ៉ោះហើយ។ ខ្ញុំបានបន្ថែមទៀតថា ឱរ៉េស៊ីលុលឡោះ សូមអ្នកសុំពីអល់ឡោះឱ្យខ្ញុំ និងម្តាយរបស់ខ្ញុំជាទីស្រលាញ់នៃអ្នកមានជំនឿទាំងឡាយ ហើយធ្វើឱ្យពួកគេក្លាយជាទីស្រលាញ់នៃយើងខ្ញុំ។ រ៉េស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ ឱអល់ឡោះជាម្ចាស់សូមទ្រង់មេត្តាឱ្យពីរនាក់ម្តាយកូននេះក្លាយជាមនុស្សជាទីស្រលាញ់នៃអ្នកមានជំនឿទាំងឡាយ ហើយសូមទ្រង់មេត្តាឱ្យពួកអ្នកមានជំនឿទាំងឡាយក្លាយជាមនុស្សជាទីស្រលាញ់ចំពោះពួកគេទាំងពីរនាក់។ អ្នកមានជំនឿណាម្នាក់ដែលអល់ឡោះជាម្ចាស់បានបង្កើតមក គេឮឈ្មោះរបស់ខ្ញុំ គេមិនបានឃើញខ្ញុំ ឬគេមិនបានឃើញម្តាយខ្ញុំ តែគេស្រលាញ់ខ្ញុំ។ ម៉ាសណាត់ អ៊ីម៉ាអះម៉ាត់។ (ទំព័រ២៤)

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់មូហាំម៉ាត់

១. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកលក់

ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن جابر رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ((: رحم الله رجلا سمحا إذا باع و إذا اشترى و إذا اقتضى))(رواه البخاري.

អំពី ចាញ់បានឱ្យដឹងថា រ៉ស្មីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថាអល់ឡោះអាណិតស្រសាញ់អ្នកដែលចេះអធ្យាស្រ័យក្នុងពេលលក់ដូរ ពេលទិញ និងពេលទារបំណុលពីគេ»។ រីឯយ៉ាត់អាល់ពូខវីយ៍។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

មានបុរសម្នាក់បានទៅជួបរ៉ស្មីលុលឡោះទារសំណងដែលរ៉ស្មីលុលឡោះបានខ្ចីពីគេ ហើយគេទារយ៉ាងបង្ខំ និងប្រើសំដីធ្ងន់ៗដាក់គាត់។ សហាហ្គាត់(សហការី)របស់គាត់ចង់ប្រតិកម្មតបទៅបុរសនោះវិញដោយហិង្សា។ រ៉ស្មីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា កុំធ្វើអ្វីគេឱ្យសោះ។ ព្រោះម្ចាស់បំណុលមានសិទ្ធិក្នុងការនិយាយ។ បន្ទាប់មកគាត់បានមានប្រសាសន៍ទៀតថា ចូរសងសត្វអូដូទៅគេវិញឱ្យដូចសត្វអូដូ

របស់គេទៅ។ ពួកគេបានឆ្លើយថា បពិត្រវិស្វលុលឡោះ!
ពួកយើងមានតែសត្វអូដ្ឋដែលធំជាងសត្វអូដ្ឋរបស់គេ។ គាត់
បានមានប្រសាសន៍ថា ឱ្យគេអាណូទៅ ព្រោះអ្នកដែលល្អ
ប្រសើរជាងគេក្នុងចំណោមពួកអ្នកគឺអ្នកដែលសងបំណុល
បានល្អជាងគេ»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ្វី។

២. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកទិញ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

عن أبي سعيد الخدري عن النبي صلى الله عليه وسلم قال ((التاجر الصدوق
الأمين مع النبيين و الصديقين و الشهداء))(رواه الترمذي
អំពី អាពូ សាអ៊ីត អាល់យុតរីយ៍ អំពីណាពីបានមានប្រសាស
ន៍ថា៖ អ្នកជំនួញដែលស្មោះត្រង់មានទំនុកចិត្តគឺនៅជាមួយ
នឹងពួកណាពី ពួកអ្នកមានជំនឿស្មោះត្រង់ និងពួកអ្នកស្លាប់
ស្សាហ៊ីត»។ វីវ៉ាយ៉ាត់អាត់ឡូមុហ្ស៊ីយ៍។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن أبي صفوان سويد بن قيس رضي الله عنه قال :جلبت أنا و مخرمة
العبدي بزا من هجر، فجاءنا النبي صلى الله عليه وسلم فساومنا بسر اويل و
عندي وزان يزن بالأجر، فقال النبي صلى الله عليه وسلم للوزان ((:زن
وأرجح))(رواه أبو داود و الترمذي وقال حديث حسن صحيح.

អំពីស៊ីវិល ពិន កែសី បាននិយាយថា ខ្ញុំនិងមីខ័រម៉ះអាល់អាហ្គាទីយ៍បាននាំយកក្រណាត់សម្លៀកបំពាក់មកពីហិចរី (ឈ្មោះស្រុកមួយនៅបារ៉ែន) ។ ណាពីបានមកដល់ ហើយបានតម្លៃទិញខោ។ នៅក្បែរខ្ញុំមានអ្នកជួលជញ្ជីងម្នាក់ ណាពីបាននិយាយទៅកាន់ម្ចាស់ជញ្ជីងថាចូរថ្លឹងឱ្យចាស់ភ្នែកជញ្ជីងទៅ»។ រីឯយ៉ាត់អាពុជារូត និងអាត់ទួរមុហ្ស៊ីយ៍ ហើយគាត់បាននិយាយថាហាទីសនេះហាសាន់សហេស។

៣. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកចុះកិច្ចព្រមព្រៀង ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما أن رسول الله صلى الله عليه و سلم قال: (أربع من كن فيه كان منافقا خالصا، ومن كانت فيه خصلة منهن كان فيه خصلة من النفاق حتى يدعها: إذا أؤتمن خان، و إذا حدث كذب، و إذا عاهد غدر، و إذا خاصم فجر) متفق عليه.

អំពីអាប៌ឌុលឡោះ ពិន អាំរូ ពិន អើស្តបាននិយាយថា រ៉ស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា នរណាមានបួនប្រការនេះក្នុងខ្លួន អ្នកនោះគឺជាមូណាហ្វិក (មនុស្សក្បត់) ហើយនរណាមានមួយប្រការក្នុងចំណោមប្រការទាំងនោះ គឺគេមានចរិតជាមូណាហ្វិក លុះត្រាតែគេបោះបង់ចោល។ បួន

ប្រការនោះមានដូចជានៅពេលគេផ្តល់សេចក្តីទុកចិត្ត គេក្បត់
នឹងទំនុកចិត្ត នៅពេលគេនិយាយ គេកុហក។ នៅពេលគេចុះ
កិច្ចសន្យាគេក្បត់នឹងកិច្ចសន្យា។ នៅពេលឈ្លោះគ្នា គេប្រើ
ល្បិចកល»។ មុតតាហ្វាត្យាអាឡេហ៍។

-عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه و سلم قال: (قال
الله تعالى: ثلاثة أنا خصمهم يوم القيامة: رجل أعطى بي ثم غدر، و رجل باع
حرا فأكل ثمنه، و رجل استأجر أجيرا فاستوفى منه و لم يعطه أجره) رواه
البخاري.

អំពី អាពូ ហូរ៉យរ៉ោះ អំពីណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា អស់
ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា បីក្រុមដែលយើងជាគូរវិវាទរបស់
ពួកគេនៅថ្ងៃបរលោកគឺ បុរសដែលសន្យាស្បថស្បែកក្នុងនាម
របស់យើង ហើយគេក្បត់នឹងសន្យា។ បុរសដែលយកអ្នកជា
ទៅលក់ជាទាសករ ហើយយកលុយនោះទៅចាយវាយ។
បុរសដែលជួលកូនឈ្នួល។ កូនឈ្នួលនោះបានធ្វើការឱ្យគេ
ពេញលេញ តែគេមិនឱ្យប្រាក់ឈ្នួលនោះទៅកូនឈ្នួល»។ រីឯ
យ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

៤. មូហាំម៉ាត់ក្នុងសង្គ្រាម ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن عائشة رضي الله عنها قالت: ما ضرب رسول الله صلى الله عليه و سلم شيئاً قط بيده، و لا امرأة، و لا خادماً، إلا أن يجاهد في سبيل الله، وما نيل منه شيء قط فينتقم من صاحبه إلا أن ينتهك شيء من محارم الله تعالى فينتقم لله تعالى. رواه مسلم.

អំពី អាអ៊ីស្សៈ បាននិយាយថា រឺស៊ូលុលឡោះមិនដែលវាយអ្វីមួយដោយដៃរបស់គាត់ផ្ទាល់ មិនវាយស្រ្តី មិនវាយខ្ញុំបម្រើ លើកលែងតែគាត់ធ្វើសង្គ្រាមក្នុងផ្លូវអស់ឡោះ ហើយគាត់មិនដែលសងសឹកទេ លើកលែងតែអ្នកដែលបំពានទៅលើទីសក្ការៈរបស់អស់ឡោះគឺ គាត់ធ្វើការសងសឹកដើម្បីអស់ឡោះ»។ រឺវាយ៉ាត់មូស្លីម។

ជីវិតរបស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن سليمان بن بريدة عن أبيه قال كان رسول الله صلى الله عليه و سلم إذا أمر أميراً على جيش أو سرية أوصاه في خاصته بتقوى الله و من معه من المسلمين خيراً ثم قال أغزو باسم الله في سبيل الله قاتلوا من كفر بالله أغزو و لا تغلوا و لا تغدروا و لا تمثلوا و لا تقتلوا وليدا . رواه مسلم

អំពីស៊ូឡែម៉ាន ពិន ពូរ៉េយហ្គៈ អំពីឪពុករបស់គាត់ បាននិយាយថា នៅពេលដែលរឺស៊ូលុលឡោះគាត់តែងតាំងមេទ័ព

ឬមេកងពលតូចគឺគាត់តែងតែផ្ដែផ្ដាំ ជាពិសេសឱ្យកោតខ្លាច ចំពោះអល់ឡោះនិងផ្ដែផ្ដាំដល់អ្នកមូស្លីមដែលទៅជាមួយគេ ឱ្យធ្វើអំពើល្អ។ គាត់បានផ្ដាំទៀតថា ចូរពួកអ្នកធ្វើសង្គ្រាម ដើម្បីអល់ឡោះសម្លាប់អ្នកដែលប្រឆាំងនឹងអល់ឡោះ ចូរពួក អ្នកធ្វើសង្គ្រាមចុះ តែកុំធ្វើជ្រុលហួសខ្នាត កុំបោកប្រាស់ កុំ បំបែកសាកសព ហើយកុំសម្លាប់ក្មេង»។ រីឯយ៉ាត់មូស្លីម។

៥. មូហាំម៉ាត់ជាមួយនឹងពួកគ្រីស្ទាននិងជីហ្វ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

អំពី អាពូ ហូរ៉េយរ៉ោះ បាននិយាយថា «មានជនជាតិជីហ្វម្នាក់ បានដាក់តាំងទំនិញលក់។ មានគេឱ្យថ្លៃទំនិញរបស់គេមិន សមរម្យធ្វើឱ្យគេខឹង។ គេបាននិយាយថា សូមស្បថចំពោះ អ្នកដែលបានតែងតាំងមូសាទៅកាន់មនុស្សលោកទាំងមូល។ ខណៈនោះមានបុរសម្នាក់នៃពួកអាន់សើរបានស្ដាប់ឮ ហើយ ស្ទុះទៅទះកំភ្លៀងរបស់គេ។ គាត់និយាយថា ឯងនិយាយថា សូមស្បថចំពោះអ្នកដែលបានតែងតាំងមូសាទៅកាន់មនុស្ស ទាំងមូល ចុះណាពីដែលនៅជាមួយពួកយើងនេះយ៉ាងម៉េច

ទៅវិញ ? បុរសជនជាតិដើមឡាយបានទៅរកណាពី ហើយនិយាយ
 ថា នៃឪពុករបស់កសិម ខ្ញុំមានសិទ្ធិផ្ទាល់ខ្លួនខ្ញុំ និងមានកិច្ច
 សន្យា។ ចុះបុរសម្នាក់ដែលបានមកទះកំភ្លៀងខ្ញុំនោះ តើ
 លោកគិតយ៉ាងម៉េច ? ណាពីបានក្រោកឈរ ហើយបាន
 និយាយថា ហេតុអ្វីបានជាឯងទះកំភ្លៀងគេ ? ពេលនោះគេ
 និយាយប្រាប់ណាពីពីរឿងហេតុដែលបានកើតឡើង។ ណាពី
 បានខឹងរហូតដល់គេមើលដឹងតាមរយៈទឹកមុខរបស់គាត់។
 ក្រោយមកគាត់និយាយថា ចូរកុំតម្កើងណាពីណាម្នាក់ខ្លាំង
 ជាងណាពីដទៃទៀត ក្នុងចំណោមណាពីរបស់អស់ឡោះ។
 ជាការពិតណាស់ នៅពេលដែលគេផ្អែកលើកទីមួយអ្នក
 ដែលនៅលើមេឃ និងនៅលើផែនដីបានសន្លប់បាត់ស្មារតី
 លើកលែងអ្នកដែលអស់ឡោះទ្រង់សព្វព្រះទ័យមិនឱ្យសន្លប់
 ។ ក្រោយមកគេបានផ្អែកលើកទីពីរ ហើយខ្ញុំជាអ្នកក្រោក
 មុនគេ ខណៈនោះមូសាបានតោងជាប់នឹងរាជបល្ល័ង្ក។ ខ្ញុំមិន
 ដឹងទេថា តើគេគិតពីការសន្លប់នៅថ្ងៃដែលគាត់នៅឯភ្នំគួរ ឬ
 ក៏គាត់រស់ឡើងវិញមុនខ្ញុំ ហើយខ្ញុំមិននិយាយថា នរណាម្នាក់

ល្អប្រសើរជាង យូណើស ពិន ម៉ាតែដែរ»។ រឿងយ៉ាត់អាល់ពូខ រឿយ។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن أنس رضي الله عنه قال : كان غلام يهودي يخدم النبي صلى الله عليه و سلم فمرض، فأتاه النبي صلى الله عليه و سلم يعوده فقعد عند رأسه فقال له : ((أسلم)) فنظر إلى أبيه و هو عنده؟ فقال : أطع أبا القاسم . فأسلم، فخرج النبي صلى الله عليه و سلم و هو يقول ((الحمد لله الذي أنقذه من النار)) رواه البخاري

អំពីអាណើសបាននិយាយថាមានក្មេងជនជាតិជ្វីហ្វម្នាក់នៅ បម្រើណាពី។ ក្មេងប្រុសនោះធ្លាក់ខ្លួនឈឺ ពេលនោះវិស្វលុល ឡោះបានទៅសួរសុខទុក្ខគេ ហើយគាត់បានអង្គុយនៅជិត ក្បាលដំណេករបស់ក្មេងនោះ។ គាត់បាននិយាយថា ចូរចូល សាសនាឥស្លាមទៅ។ ក្មេងនោះបានសម្លឹងមើលឪពុករបស់ គេដែលនៅក្បែរនោះ? ឪពុកគេនិយាយថា ចូរកូនស្តាប់តាម អាពូកសិមចុះ។ ក្មេងនោះបានចូលឥស្លាម ណាពីក៏បានដើរ ចេញ ហើយពោលថា ការសរសើរទាំងឡាយសម្រាប់អល់ ឡោះដែលទ្រង់បានសង្គ្រោះគេពីភ្លើងនរក»។ រឿងយ៉ាត់អាល់ ពូខរឿយ។

-عن عائشة رضي الله عنها قالت: توفي رسول الله صلى الله عليه وسلم ودرعه مرهونة عند يهودي في ثلاثين صاعاً من شعير. متفق عليه.

អំពីអាអ៊ីស្សៈបាននិយាយថាវិស្វលុលឡោះបានស្លាប់ ហើយ អាវក្រោះរបស់គាត់នៅជាប់បញ្ចាំជាមួយនឹងបុរសជនជាតិដ្ឋី ហូម្នាក់ក្នុងតម្លៃស្រូវសាឡើយ៣០កន្លាំង»។ រឿយៗតែមុតតាហ្វា គុនអាឡើហី។

-عن سهل بن حنيف قال إن النبي صلى الله عليه وسلم مرت به جنازة فقام فقليل له أنها جنازة يهودي فقال أليست نفساً. رواه البخاري

អំពីសះហិល ពិន ហាណីហ្វ បាននិយាយថា មានគេហែសព កាត់ណាពី។ គាត់បានក្រោកឈរ ស្រាប់តែមានគេប្រាប់គាត់ ថានេះជាសាកសពរបស់ជនជាតិដ្ឋីហ្ន៎។ គាត់បានតបវិញថា តើវាមិនមែនជាជីវិតមួយទេឬ? »។ រឿយៗតែអាល់ពូខរីយ៍។

ចរិតរបស់មូហាំម៉ាត់

១\មូហាំម៉ាត់ស្មោះត្រង់

ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ((آيةُ المنافقِ ثلاثٌ: إذا حدث كذب و إذا وعد أخلف و إذا أُوْتمن خان)) متفق عليه

អំពីអាពុ ហូរ៉យរ៉េ: បាននិយាយថា រ៉េស៊ីលុលឡោះបាន
មានប្រសាសន៍ថា សញ្ញាសំគាល់អ្នកមូណាហ្វិកមានបី ៖
និយាយកុហក ក្បត់សន្យា បោកប្រាស់នឹងសេចក្តីទុកចិត្ត»។
មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ្វី។

-عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال :
(لتؤدن الحقوق إلى أهلها يوم القيامة حتى يقاد للشاة الجلحاء من الشاة
القرناء)) رواه مسلم.

អំពីអាពុហូរ៉យរ៉េ: បាននិយាយថា រ៉េស៊ីលុលឡោះបានមាន
ប្រសាសន៍ថា៖ «គេត្រូវទាមទាររកយុត្តិធម៌ជូនជនរងគ្រោះ
វិញនៅថ្ងៃបរលោក។ សូម្បីពពែតតស្នែងក៏គេរកយុត្តិធម៌ឱ្យវា
ដែលត្រូវដេញវាត់ធ្វើបាបដោយពពែដែលមានស្នែង»។ រីឯ
យ៉ាត់មូស្លីម។

-عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال :لما كان يوم خيبر أقبل نفر من
أصحاب النبي صلى الله عليه وسلم فقالوا :فلان شهيد وفلان شهيد .حتى
مروا على رجل فقالوا :فلان شهيد .فقال النبي صلى الله عليه وسلم ((:كلا
إني رأيته في النار في بردة غلها أو عباءة)) رواه مسلم.

អំពីអូមើរ ពិន អាល់ខត្តោបបាននិយាយថា «នៅថ្ងៃសមរភូមិ
ខែហ្គើរ មានសហការីមួយក្រុមរបស់រ៉េស៊ីលុលឡោះបានដើរ
សំដៅមក ហើយនិយាយថា ម្នាក់នេះស្លាប់ស្យាហ៊ីត ម្នាក់
នោះស្លាប់ស្យាហ៊ីត រហូតដល់ពួកគេបានដើរកាត់បុរសម្នាក់

ពួកគេនិយាយថាម្នាក់នេះក៏ស្លាប់ស្លាហ៊ីតដែរ។ ពេលនោះ
ណាពីបាននិយាយថា ទេមិនដូច្នោះទេ ខ្ញុំបានឃើញគេនៅ
ក្នុងនរកដោយសារគេលួចយកអាវុធជាយឬអាវុធចំព័ទ្ធច្បជ័យ
ភណ្ឌដែលគេមិនទាន់ចែក»។ វីរ៉ាយ៉ាត់មូស្លីម។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: (من حمل علينا السلاح فليس منا، و من غشنا فليس منا) رواه مسلم.
و في رواية له أن رسول الله صلى الله عليه وسلم مر على صبرة طعام فأدخل يده فيها فنالت أصابعه بللاً، فقال: (ما هذا يا صاحب الطعام؟) قال: أصابته السماء يا رسول الله، قال: (أفلا جعلته فوق الطعام حتى يراه الناس! من غشنا فليس منا).

អំពីអាពូ ហូរ៉ាយ៉ាត់ បាននិយាយថា រ៉ស្មីលុលឡោះបានមាន
ប្រសាសន៍ថា៖ «នរណាស្ដាយអាវុធមកប្រឆាំងនឹងយើង គេ
ពុំមែនជាពួកយើង ហើយនរណាបោកប្រាស់យើង ក៏មិនមែន
ជាពួកយើងដែរ»។ វីរ៉ាយ៉ាត់មូស្លីម។

វីរ៉ាយ៉ាត់មួយទៀតរបស់មូស្លីមបានឱ្យដឹងថា រ៉ស្មីលុលឡោះ
បានដើរកាត់គំនរចំណីមួយកន្លែង គាត់បានលូកដៃទៅក្នុង
ហើយឃើញចំណីនោះដក់ទឹក គាត់បានសួរថា អ្នកលក់

ម្តេច! តើអ្វីនេះ? គេឆ្លើយថា បពិត្រវិស្វលុលឡោះ! វាត្រូវ
ទឹកភ្លៀង។ គាត់តបវិញថា តើឯងមិនយកវាមកដាក់ខាងលើ
ឱ្យមនុស្សឃើញទេឬ? គាត់បន្តថា នរណាបោកប្រាស់ពួក
យើង ពុំមែនជាពួកយើងទេ»។

២. មូហាំម៉ាត់ឡើងត្រង់ ពាក្យសំដីរបស់គាត់

- عن عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما أن النبي صلى الله عليه
و سلم قال: (أربع من كن فيه كان منافقا خالصا و من كانت فيه خصلة
منهن كانت فيه خصلة من النفاق حتى يدعها : إذا أؤتمن خان، و إذا حدث
كذب، و إذا عاهد غدر، و إذا خاصم فجر) متفق عليه.

អំពីអាប់ឌុលឡោះ ពិន អាំរូ ពិន អើស្តបាននិយាយថា វិស្វលុ
លឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា នរណាមានបួនប្រការនេះ
ក្នុងខ្លួន អ្នកនោះគឺជាមូណាហ្វិក (មនុស្សក្បត់) ហើយ
នរណាមានមួយប្រការក្នុងចំណោមប្រការទាំងនោះ គឺគេ
មានចរិតជាមូណាហ្វិក លុះត្រាតែគេបោះបង់ចោល។ បួន
ប្រការនោះមានដូចជានៅពេលគេផ្តល់សេចក្តីទុកចិត្ត គេក្បត់
នឹងសេចក្តីទុកចិត្ត។ នៅពេលគេនិយាយ គេកុហក។ នៅ

ពេលគេចុះកិច្ចសន្យាគេក្បត់នឹងកិច្ចសន្យា។ នៅពេលឈ្មោះ
គ្នា គេប្រើល្បិចកល»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ្វី។

-عن ابن مسعود رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: (إن
الصدق يهدي إلى البر و إن البر يهدي إلى الجنة؛ و إن الرجل ليصدق حتى
يكتب عند الله صديقا، و إن الكذب يهدي إلى الفجور و إن الفجور يهدي إلى
النار؛ و إن الرجل ليكذب حتى يكتب عند الله كذابا) متفق عليه

អំពី អ៊ុបនូ ម៉ាសអ៊ូត អំពីណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «
ពិតណាស់ ភាពស្មោះត្រង់នឹងនាំទៅរកអំពើល្អ ហើយអំពើល្អ
នាំទៅកាន់ឋានសួគ៌។ ពិតណាស់ បុរសម្នាក់និយាយស្មោះ
ត្រង់រហូតដល់គេចារក្នុងបញ្ជីព្រះលិខិតថា គេជាមនុស្ស
ទៀងត្រង់។ ជាការពិតណាស់ ការកុហកនាំទៅរកអំពើ
អាក្រក់ ហើយអំពើអាក្រក់នាំទៅកាន់ឋាននរក។ ជាការពិត
ណាស់ បុរសម្នាក់និយាយកុហករហូតដល់គេចារក្នុងបញ្ជី
ព្រះលិខិតថា គេជាមនុស្សកុហកនៅចំពោះអល់ឡោះ»។ មុត
តាហ្វាគុនអាឡែហ្វី។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن أبي سفيان صخر بن حرب رضي الله عنه في حديثه الطويل في قصة
هرقل قال هرقل: فماذا يأمركم (يعني النبي صلى الله عليه وسلم) قال أبو

سفيان: قلت يقول ((اعبدوا الله وحده لا تشركوا به شيئاً، و اتركوا ما يقول آباؤكم، و يأمرنا بالصلاة و الصدق و العفاف و الصلّة)) متفق عليه.

អំពីអាពុសុហ្វយ៉ាន សីខរី ពិន ហារីប រីវ៉ាយ៉ាត់ក្នុងហាទីសដ៏ វែងមួយទាក់ទងនឹងរឿងស្ដេចហេរីកល់។ ហេរីកល់បាននិយាយថា តើគេប្រើពួកអ្នកឱ្យធ្វើអ្វីខ្លះ (ណាពី) ? សុហ្វយ៉ានបានតបថា គេនិយាយថា ចូរពួកអ្នកគោរពអស់ឡោះជាម្ចាស់តែមួយគត់ ចូរកុំគោរពពហុទេពរួមជាមួយនឹងទ្រង់។ ចូរបោះបង់ពាក្យព្រេងពីដួនតារបស់ពួកអ្នក។ គេប្រើយើងឱ្យសឡាត ប្រកាន់ពាក្យសច្ចៈ ថែរក្សាខ្លួនពីអំពើអបាយមុខ និងរាប់ញាតិ»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៊ី។

៣. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកនាំពាក្យ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن أبي هريرة رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه و سلم قال : (و الكلمة الطيبة صدقة) متفق عليه.

អំពីអាពុហ្វរីយរ៉ោះបាននិយាយថា ណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា ពាក្យសំដីល្អគឺជាការបរិច្ចាគទាន»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៊ី។

عن ابن عمر رضي الله عنهما أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: (إذا كانوا ثلاثة
فلا يتناجى اثنان دون الثالث) متفق عليه.

អំពី អ៊ុបនូ អូមើរ បាននិយាយថា រ៉េស៊ីលុលឡោះបានមាន
ប្រសាសន៍ថា៖ «បើសិនជាមានគ្នាបីនាក់ ចូរកុំនិយាយឱ្យប
តែពីរនាក់ដោយអ្នកទីបីស្តាប់មិនឮ»។ មុតាតហ្វាកុនអាឡៃ
ហ៊ី។

រ៉េយ៉ាត់អាពូជាតែគាត់បានបន្ថែមថា អាពូសឡោះបាន
និយាយថាខ្ញុំបាននិយាយទៅកាន់អ៊ុបនូអូមើរ ចុះបួននាក់។
គាត់បានតបថា ឥតមានបញ្ហាអ្វីដល់អ្នកនោះទេ។

រ៉េយ៉ាត់ ម៉ាលិក ក្នុងមូរ៉េត្តក់អំពីអាប៉េឌុលឡោះ ពិន ឌីណើរ
គាត់បាននិយាយថា ខ្ញុំនឹងអ៊ុបនូអូមើរ នៅក្នុងផ្ទះរបស់ខលេ
ដ ពិន អ៊ុកហ្គុះនៅឯផ្សារ។ មានបុរសម្នាក់ចង់និយាយឱ្យប
ជាមួយនឹងគាត់ ហើយគ្មាននរណាម្នាក់នៅជាមួយអ៊ុបនូ អូមើ
រក្រៅពីខ្ញុំ។ អ៊ុបនូ អូមើរ បានហៅបុរសផ្សេងម្នាក់ទៀតដើម្បី
ឱ្យបានគ្នាបួននាក់។ គាត់បាននិយាយប្រាប់ខ្ញុំ និងបុរសទីបី
ដែលគាត់បានហៅមកនោះថា សូមរំខានបន្តិច ព្រោះខ្ញុំបាន

ឮវីស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា ចូរកុំនិយាយឱ្យបត់
គ្នាពីរនាក់ដោយម្នាក់ទៀតស្តាប់មិនឮ»។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

عن أنس رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه و سلم كان إذا تكلم بكلمة
أعادها ثلاثاً حتى تفهم عنه، و إذا أتى على قوم فسلم عليهم ثلاثاً .رواه
البخاري.

អំពី អាណើស បាននិយាយថា នៅពេលណាណាគាត់
និយាយអ្វីមួយគាត់និយាយបីៗដង ដើម្បីឱ្យគេយល់គាត់
ហើយពេលណាគាត់ទៅកាន់ក្រុមណាមួយ គាត់ឱ្យសាឡាម
ទៅពួកគេចំនួនបីដងដែរ»។ វីរ៉ាយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

៤. មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សអត់ធូត

ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن ابن عباس رضي الله عنهما قال، قال رسول الله صلى الله عليه و سلم
لأشج عبد القيس ((إن فيك خصلتين يحبهما الله : الحلم و الأناة)) رواه مسلم

អំពីអាណើសបាននិយាយថា វីស៊ីលុលឡោះបានមាន
ប្រសាសន៍ទៅកាន់អាស្សាច់ អាប់ឌុលកៃស៊ីថា ឯងមានចរិត

ពីរដែល អស់ឡោះទ្រង់ស្រលាញ់ឯងគឺសេចក្តីអត់ធ្មត់ និង ការខន្តី»។ វីរាយ៉ាត់មូស្លីម។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن أنس رضي الله عنه قال :كنت أمشي مع رسول الله صلى الله عليه و سلم و عليه برد نجراني غليظ الحاشية، فأدركه أعرابي فجبذه بردائه جبذة شديدة، فنظرت إلى صفحة عاتق النبي صلى الله عليه و سلم و قد أثرت بها حاشية البرد من شدة جبذته .ثم قال :يا محمد مر لي من مال الله الذي عندك . فالتفت إليه فضحك ثم أمر له بعطاء .متفق عليه

អំពី អាណើស បាននិយាយថា ខ្ញុំបានធ្វើដំណើរជាមួយរ៉ស្មី លុលឡោះ ហើយគាត់ពាក់អាវុធជាយមកពីតំបន់ណាច់រ៉ន មានជ័យក្រាស់។ ពេលនោះមានបុរសម្នាក់នៃពួកអាវ៉ាប៉ាល ខ្សាច់បានមកតាមគាត់ ហើយបានចាប់ទាញជ័យអាវុធជាយ របស់គាត់យ៉ាងខ្លាំង។ ខ្ញុំបានឃើញនៅលើស្មារបស់ណាពី ស្នាមជ័យអាវុធលាត់ស្បែករបស់គាត់ដោយសារការចាប់ទាញ របស់គេ។ បន្ទាប់មកបុរសនោះបាននិយាយថា នៃមូហាំម៉ាត់ ចូរប្រើឱ្យគេយកទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អស់ឡោះមកឱ្យខ្ញុំ។ ណា ពីបានងាកមើលបុរសនោះ ទាំងសើចញញឹម ហើយគាត់បាន

ប្រើឱ្យគេយកទ្រព្យឱ្យទៅបុរសនោះ»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ្វ
ហ្នឹង។

៥. មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សមានមេត្តាករុណា ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن عائشة رضي الله عنها قالت قال رسول الله صلى الله عليه و سلم: (إن الله رفيق يحب الرفق في الأمر كله) متفق عليه.

អំពី អាអ៊ីស្សៈបាននិយាយថា រ៉េស៊ីលុលឡោះបានមាន
ប្រសាសន៍ថា៖ « អលឡោះទ្រង់មហាមេត្តាករុណា ហើយ
ទ្រង់សព្វព្រះទ័យចំពោះសេចក្តីមេត្តាករុណា »។ មុតតាហ្វា
គុនអាឡែហ្វ។

- وعن عائشة أن النبي صلى الله عليه و سلم قال: (إن الله رفيق يحب الرفق،
ويعطي على الرفق ما لا يعطي على العنف و ما لا يعطي على ما سواه)
رواه مسلم.

អំពី អាអ៊ីស្សៈ ដដែលបាននិយាយថា ណាពីបានមាន
ប្រសាសន៍ថា អលឡោះទ្រង់មហាមេត្តាករុណា ទ្រង់សព្វព្រះ
ទ័យចំពោះសេចក្តីមេត្តាករុណា។ ទ្រង់ប្រទានចំពោះសេចក្តី
មេត្តាករុណាមិនដូចការប្រទានចំពោះអ្វីផ្សេងទៀតនោះទេ »
។ រីវ៉ាយ៉ាត់មូស្លីម។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : قال أعرابي في المسجد فقام الناس إليه ليقعوا فيه. فقال النبي صلى الله عليه وسلم: (دعوه وأريقوا على بوله سجلا من ماء أو ذنوبا من ماء، فإنما بعثتم ميسرين و لم تبعثوا معسرين) رواه البخاري ((السجل)) بفتح السين المهملة وإسكان الجيم : و هي الدلو الممتلئة ماء، و كذلك الذنوب.

អំពីអាពុហូរីយរ៉េ៖បាននិយាយថា៖ « មានបុរសម្នាក់នៃអាវ៉ាប៉ាលខ្សាច់នោមក្នុងម៉ាស្ទីត។ មនុស្សជាច្រើនបានក្រោកចង់ទៅវាយគេ។ តែណាស់បានមានប្រសាសន៍ថា ទុកឱ្យគេនោមឱ្យអស់ទៅ។ ចាំយកទឹកមួយធុង ឬមួយយោងទៅចាក់លើទឹកនោមរបស់គេផង។ ពិតណាស់ គេបញ្ជូនពួកអ្នកមកដើម្បីឱ្យងាយស្រួលមិនមែនដើម្បីធ្វើឱ្យពិបាកនោះទេ»។ រីឯយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។ ((السجل))មានន័យថាធុងឬយោងដែលមានទឹកពេញ ((الذنوب))ក៏មានន័យដូចគ្នាដែរ។

៦. មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សឱនលំទោន

ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن عياض بن حمار رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ((: إن الله أوحى إلي أن تواضعوا حتى لا يفخر أحد على أحد ولا يبغي أحد على أحد)) رواه مسلم.

អំពីអ្វីឃើត ពិន ហាំមើរ បាននិយាយថា វិស្វលុលឡោះបាន មានប្រសាសន៍ថា៖ «ពិតណាស់ អល់ឡោះបានផ្តល់វ៉ាហ៊ីឱ្យ ខ្ញុំប្រដៅពួកអ្នកឱ្យប្រកាន់នូវចរិតឱនលំទោន ដើម្បីកុំឱ្យបុគ្គលម្នាក់មានមោទនភាពទៅលើបុគ្គលផ្សេងទៀត ហើយដើម្បី កុំឱ្យមនុស្សបំពានគ្នាទៅវិញទៅមក»។

វ៉ាហ៊ីយ៉ាត់មូស្លីម។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن الأسود بن يزيد قال سئلت عائشة رضي الله عنها: ما كان النبي صلى الله عليه و سلم يصنع في بيته؟ قالت: كان يكون في مهنة أهله (يعني خدمة أهله) فإذا حضرت الصلاة خرج إلى الصلاة. رواه البخاري.

អំពី អាល់អើសវ៉ាត់ ពិន យ៉ាហ្ស៊ីត គាត់បាននិយាយថា៖ «ខ្ញុំបាន សួរអាអ៊ីស្សៈថា តើនៅផ្ទះ ណាពីគាត់ធ្វើអ្វី? គាត់បានឆ្លើយថា គាត់បំពេញតួនាទីរបស់គាត់ក្នុងនាមជាមេគ្រួសារ(មានន័យថា គាត់បម្រើការងារគ្រួសាររបស់គាត់) នៅពេលដល់ម៉ោងសឡាត គាត់ទៅសឡាត»។ វ៉ាហ៊ីយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍

៧. មូហាំម៉ាត់មេគ្រាតរុណាចំពោះអ្នកជំនិញគាត់ សូម្បីតែសត្វហាត ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن ابن عمر رضي الله عنهما أنه مر بفتيان من قريش قد نصبوا طيرا وهم يرمونه، و قد جعلوا لصاحب الطير كل خاطئة من نبلهم، فلما رأوا ابن عمر تفرقوا، فقال ابن عمر: من فعل هذا! لعن الله من فعل هذا! إن رسول الله صلى الله عليه وسلم لعن من اتخذ شيئا فيه الروح غرضا. متفق عليه. ((الغرض)) بفتح الغين المعجمة و الراء وهو الهدف و الشيء الذي يرمى إليه.

អំពី អ៊ុបនូ អូមើរ បាននិយាយថា គាត់បានធ្វើដំណើរជួប ក្រុមភ្នែងៗជនជាតិអាវ៉ាប់គូរេស្សមួយក្រុម ពួកគេបានចង សត្វស្លាបជាគោលដៅសម្រាប់បាញ់ព្រួញ។ រាល់ពេលដែល ពួកគេបាញ់ខុសគោលដៅពួកគេជូនគ្រាប់ព្រួញទៅម្ចាស់សត្វ ស្លាបនោះ។ នៅពេលពួកគេឃើញអ៊ុបនូ អូមើរ ពួកគេរត់ បំបែកជួរគ្នា។ អ៊ុបនូ អូមើរបាននិយាយថា នរណាជាអ្នកធ្វើ បែបនេះ! អល់ឡោះបានដាក់បណ្តាសាចំពោះអ្នកដែលបាន ធ្វើបែបនេះ!។ ពិតណាស់ រ៉េស៊ីលុលឡោះបានដាក់បណ្តាសា ចំពោះអ្នកដែលបានយករបស់មានជីវិតមកដាក់ជាគោលដៅ សម្រាប់បាញ់ព្រួញ»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៊ី។

((الغرض)) មានន័យថាគោលដៅ និងអ្វីដែលគេបាញ់ព្រួញ
សំដៅទៅរក។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن ابن مسعود رضي الله عنه قال : كنا مع رسول الله صلى الله عليه و سلم في سفر فانطلق لحاجته فرأينا حمرة معها فرخان ، فأخذنا فرخيها، فجاءت الحمرة فجعلت تفرش، فجاء النبي صلى الله عليه و سلم فقال: (من فجع هذه بولدها؟ ردوا ولدها إليها)) ورأى قرية نمل قد حرقناها فقال: (من حرق هذه؟) قلنا نحن، قال: (إنه لا ينبغي أن يعذب بالنار إلا رب النار)) رواه أبو داود بإسناد صحيح.
 قوله ((قرية نمل)) معناه : موضع النمل مع النمل.

អំពី អ៊ុបនូ ម៉េសអ៊ុតបាននិយាយថា យើងបានធ្វើដំណើរ
ជាមួយនឹងវ៉េស៊ូលុលឡោះ។ គាត់មានការបន្តិច ហើយក៏ដើរ
ចេញទៅបាត់។ ពេលនោះពួកយើងបានឃើញមេសត្វស្លាប
មួយក្បាល មានកូនតូចពីរ។ ពួកយើងបានចាប់យកកូនទាំង
ពីរចេញពីមេរបស់វា។ មេរបស់វាទទះស្លាបយំទាររកកូន។
ពេលនោះណាពីបានមកដល់ ហើយនិយាយថា តើនរណាធ្វើ
ឱ្យមេសត្វស្លាបនេះយំសោកដោយសារកូនរបស់វា? ចូរលែង
កូនឱ្យទៅមេរបស់វាវិញ។ គាត់បានឃើញសំបុកស្រមោច
ដែលត្រូវយើងដុតបំផ្លាញ។ គាត់បានសួរទៀតថា

តើនរណាដុតបំផ្លាញសំបុកសម្រោចនេះ? ពួកយើងបានឆ្លើយថា ពួកយើងជាអ្នកដុត។ គាត់បានមានប្រសាសន៍ថា គេមិនគួរណាធ្វើទារុណកម្មនឹងភ្លើងនោះទេ ព្រោះមានតែម្ចាស់ភ្លើងប៉ុណ្ណោះ (អល់ឡោះអាចដាក់ទារុណកម្មនឹងភ្លើងបាន) ។ វីវ៉ាយ៉ាត់អាពូជារូត ដោយអ៊ុសណាត់សហេស។ ពាក្យថា (قرية النمل) មានន័យថាសំបុកស្រមោច។

៨. មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សមានបេត្តា

ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن أبي قتادة الحارث بن ربعي رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (إني لأقوم إلى الصلاة وأريد أن أطول فيها فأسمع بكاء الصبي فأتجوز في صلاتي كراهية أن أشق على أمه) رواه البخاري.

អំពី អាពូកតាហ្នៈ អាល់ហារីស ពិន រ៉េបអ៊ីយ៍ បាននិយាយថា រ៉េស៊ូលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «ខ្ញុំក្រោកទៅសឡាត ហើយខ្ញុំមានបំណងចង់សឡាតឱ្យយូរ។ តែខ្ញុំបានឮសំឡេងក្មេងយំ ខ្ញុំក៏សឡាតយ៉ាងលឿន ដោយសារខ្ញុំមិនចង់ធ្វើឱ្យពិបាកដល់ម្តាយរបស់ក្មេងនោះ»។ វីវ៉ាយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن أبي سليمان مالك بن الحويرث رضي الله عنه قال : أتينا رسول الله صلى الله عليه وسلم و نحن شعبة متقاربون، فأقمنا عنده عشرين ليلة، و كان رسول الله صلى الله عليه و سلم رحيما رفيقا، فظن أنا قد اشتقنا أهلنا فسالنا عمن تركنا من أهلنا فأخبرناه . فقال: (ارجعوا إلى أهليكم فأقيموا فيهم و علموهم و مروهم و صلوا صلاة كذا في حين كذا و صلوا كذا في حين كذا، فإذا حضرت الصلاة فليؤذن لكم أحدكم و ليؤمكم أكبركم) متفق عليه. زاد البخاري في رواية له: (و صلوا كما رأيتموني أصلي). قوله ((رحيما رفيقا)) روي بفاء وقاف، وروي بقافين.

អំពីអាពុស្តឡែម៉ាន ម៉ាឡិក ពិន ហូរ៉េហ្ស បាននិយាយថា យើងបានទៅជួបរ៉ស្មីលុលឡោះ ហើយពួកយើងជាយុវជន ដែលមានវ័យស្របាលៗគ្នា។ ពួកយើងនៅជាមួយរ៉ស្មីលុល ឡោះចំនួន២០យប់។ រ៉ស្មីលុលឡោះជាមនុស្សមានចិត្តមេត្តា ករុណា។ គាត់គិតថា ពួកយើងនឹកក្រុមគ្រួសាររបស់យើង។ គាត់បានសួរយើងពីអ្នកដែលពួកយើងបានឃ្លាតឆ្ងាយនៃ គ្រួសាររបស់យើង។ ពួកយើងបានប្រាប់គាត់ ហើយគាត់ក៏ បានមានប្រសាសន៍ថា៖ ចូរពួកអ្នកត្រឡប់ទៅជួបជុំក្រុម គ្រួសាររបស់ពួកអ្នកវិញចុះ។ រស់នៅជាមួយពួកគេ បង្រៀន ពួកគេ និងបង្ហាត់បង្រៀនពួកគេ។ ចូរពួកអ្នកសឡាត សឡាត ពេលនេះ នៅម៉ោងប៉ុណ្ណោះ ហើយសឡាតពេលនោះ នៅ

ម៉ោងប៉ុណ្ណោះ។ ពេលម៉ោងសឡាតមកដល់ ចូរឱ្យនរណាម្នាក់
ក្នុងចំណោមពួកអ្នកអាហ្សាន ហើយចូរឱ្យអ្នកដែលមានអាយុ
ច្រើនជាងគេធ្វើជាអ្វីមាំពួកអ្នក»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៊ី។
ក្នុងរឿងយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍បានបន្ថែមថា «ចូរពួកអ្នកសឡាត
ដូចដែលពួកអ្នកបានឃើញខ្ញុំសឡាត» ពាក្យថា ((رحيم
(رفيقا)) អ្នកខ្លះថា (ف) និង (ق) អ្នកខ្លះថា (ق) និង (ق) ។

៩. មូហាំម៉ាត់លះបង់មិនលោភលន់ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ((يتبع الميت ثلاثة: أهله و ماله و
عمله؛ فيرجع اثنان و يبقى واحد: يرجع أهله و ماله، و يبقى عمله)) متفق
عليه.

វិស្វលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា បីប្រការទៅតាម
សាកសពគឺ ក្រុមគ្រួសារ ទ្រព្យសម្បត្តិ និងអាម៉ាល់របស់គេ
ហើយពីរប្រការត្រឡប់មកវិញ មួយប្រការទៀតទៅតាមរូប
គេ។ ក្រុមគ្រួសារ និងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គេត្រឡប់មកវិញ
ហើយនៅសល់តែអាម៉ាល់របស់គេប៉ុណ្ណោះដែលទៅតាមគេ »
។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៊ី។

-عن المستورد بن شداد رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه و سلم((: ما الدنيا في الآخرة إلا مثل ما يجعل أحدكم إصبعه في اليم فلينظر بم يرجع))!رواه مسلم.

អំពី មុស្លាវិត ពិន ស្យាដាត បាននិយាយថា រឿងលុលឡោះ បានមានប្រសាសន៍ថា លោកឈឺប្រៀបនឹងថ្ងៃបរលោក ដូច ជាគេជ្រលក់ម្រាមដៃក្នុងសមុទ្រ ចូរមើលមើល តើគេមានអ្វី ជាប់មកជាមួយ! » ។

-عن أبي العباس سهل بن سعد الساعدي رضي الله عنه قال جاء رجل إلى النبي صلى الله عليه و سلم فقال :يا رسول الله دلني على عمل إذا عملته أحبني الله وأحبنى الناس .فقال((:ازهد في الدنيا يحبك الله، و ازهد فيما عند الناس يحبك الناس))حديث حسن رواه ابن ماجه و غيره بأسانيد حسنة.

អំពីអាពូ អាហ្គើស សះហិល ពិន សាអាត់ អើស្យាអ៊ីទីយ៍បាន និយាយថាមានបុរសម្នាក់ទៅជួបណាពី ហើយសួរថា ឱរឿង លុលឡោះ! សូមប្រាប់ខ្ញុំពីទង្វើមួយ បើសិនជាខ្ញុំធ្វើ អស់ ឡោះនឹងស្រលាញ់ខ្ញុំ ហើយមនុស្សក៏នឹងស្រលាញ់ខ្ញុំ។ គាត់ បានតបវិញថា ចូរអ្នកលះបង់កុំលោភលន់ក្នុងលោកឈឺ អស់ ឡោះនឹងស្រលាញ់អ្នក ហើយចូរអ្នកលះបង់កុំលោភលន់នូវ អ្វីដែលមនុស្សមានគឺ មនុស្សនឹងស្រលាញ់អ្នក»។ ហាទីស នេះហាសាន់ រឿងយ៉ាត់អ៊ុបនូ ម៉ាហ្គុះ និងអ្នកផ្សេងទៀតដោយ អ៊ុសណាតហាសាន់។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن النعمان بن بشير رضي الله عنهما قال: ذكر عمر بن الخطاب رضي الله عنه ما أصاب الناس من الدنيا فقال: لقد رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم يظل اليوم يلتوي، ما يجد من الدقل ما يملأ به بطنه. رواه مسلم. ((الدقل)) بفتح الدال المهملة و القاف: رديء التمر.

អំពីន្ទុកម៉ាន ពិន ហ្គាសៀវបាននិយាយថា អូមែរ ពិន ខត្តា បបាននិយាយពីអ្វីដែលមនុស្សទទួលបាននូវលាភសក្តារៈ លោកីយ៍។ គាត់បាននិយាយទៀតថា ខ្ញុំបានឃើញវិស្វលុល ឡោះយកខ្សែចងរឹតពោះពេញមួយថ្ងៃ ដោយសារអត់មានអ្វី ហូបចូលក្នុងពោះ សូម្បីតែផ្លែល្វើខូចមួយគ្រាប់។

(((الدقل))) មានន័យថាល្វើខូច ឬស្អុយ។

- عن عمرو بن الحارث أخي جويرية بنت الحارث أم المؤمنين رضي الله عنهما قال: ما ترك رسول الله صلى الله عليه وسلم عند موته ديناراً، ولا درهما ولا عبداً ولا أمة ولا شيئاً، إلا بغلته البيضاء التي كان يركبها، و سلاحه، و أرضاً جعلها لابن السبيل صدقة. رواه البخاري

អំពីអាំរូ ពិន ហារីស ជាប្អូនរបស់ជូវ៉ែរីយ៉ា៖ អុំមុលមុមីនីនបាន និយាយថានៅពេលវិស្វលុលឡោះស្លាប់គាត់មិនបានបន្សល់ ទុកអ្វីទាំងអស់ សូម្បីមួយឌីនើរ មួយខៀវហាំ ខ្ញុំបម្រើប្រុស ឬ ស្រី។ លោកបានបន្សល់តែសេះទេសញ្ជីមួយក្បាលពណ៌ស

ដែលគាត់ធ្លាប់ជិះធ្វើដំណើរ អាវុធរបស់គាត់ និងដីមួយ
កន្លែង គាត់បានដាក់ជាសហ្វាកោះសម្រាប់អ្នកដំណើរដាច់
សង្វែងតាមផ្លូវ»។ វីរ៉ាយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

- عن عبد الله بن الشخير - بكسر الشين و الخاء المشددة المعجمتين -
رضي الله عنه أنه قال: أتيت النبي صلى الله عليه وسلم و هو يقرأ:

{ألهاكم التكاثر} قال: ((يقول ابن آدم: مالي مالي! و هل لك يا ابن
آدم من مالك إلا ما أكلت فأفانيت، أو لبست فأبليت، أو تصدقت
فأمضيت؟!)) رواه مسلم.

អំពីអាប់ខុលឡោះ ពិន សាខៀវបាននិយាយថាខ្ញុំបានទៅជួប
ណាពីខណៈដែលគាត់កំពុងសូត្រ (التكاثر ألهاكم
អាងគ្នាអំពីកូននិងទ្រព្យសម្បត្តិធ្វើឱ្យពួកអ្នករវល់ភ្លេចគិតពី
ការគោរពសក្ការៈចំពោះអល់ឡោះ) ។ គាត់បាននិយាយថា
(មនុស្សលោកទាំងឡាយបាននិយាយថា៖ ទ្រព្យខ្ញុំ ទ្រព្យខ្ញុំ!
នៃមនុស្សលោកទាំងឡាយ តើអ្នកមានទ្រព្យអ្វី ក្រៅពីចំណី
ដែលអ្នកបានហូប ហើយរលាយអស់ទៅ ខោអាវដែលអ្នក
ស្លៀកពាក់ ហើយចាស់រំហែកអស់ទៅ និងអ្វីដែលអ្នកបាន
ចំណាយក្នុងពេលកន្លងផុតទៅ ? » ។ វីរ៉ាយ៉ាត់មូស្លីម។

- عن عائشة رضي الله عنها قالت: ما شبع آل محمد صلى الله عليه
و سلم من خبز شعير يومين متتابعين حتى قبض. متفق عليه.
و في رواية: ما شبع آل محمد صلى الله عليه و سلم منذ قدم المدينة
من طعام البر ثلاث ليال تباعا حتى قبض.

អំពីអាអ៊ីស្យូ:បាននិយាយថា ក្រុមគ្រួសាររបស់មូហាំម៉ាត់មិន
ដែលបានហូបនុំប៉ងពីរថ្ងៃជាប់គ្នា រហូតដល់គាត់ស្លាប់»។
មុតតាហ្វាគុនអាឡេហ។ ក្នុងវីរ៉ាយ៉ាត់មួយទៀត៖ ក្រុម
គ្រួសាររបស់មូហាំម៉ាត់តាំងពីគាត់មកដល់ម៉ាឌីណា:មិនដែល
បានបរិភោគអាហារឆ្អែតបីយប់ជាប់គ្នារហូតដល់គាត់ស្លាប់។

- عن عروة عن عائشة رضي الله عنها أنها كانت تقول: والله يا ابن
أختي إن كنا لننظر إلى الهلال ثم الهلال ثم الهلال: ثلاثة أهلة في
شهرين و ما أوقد في أبيات رسول الله صلى الله عليه و سلم نار.
قلت: يا خالة فما كان يعيشكم؟ قالت: الأسودان: التمر و الماء، إلا
أنه قد كان لرسول الله صلى الله عليه و سلم جيران من الأنصار
وكانت لهم منايح وكانوا يرسلون إلى رسول الله صلى الله عليه
وسلم من ألبانها فيسقينها. متفق عليه.

អំពីអ្នករ៉ៃ: អំពីអាអ៊ីស្យូ:បាននិយាយប្រាប់ថា សូមស្តាប់នឹង
អល់ឡោះ: ក្លាយសំលាញ់! យើងមើលឃើញខែមួយខ្លីតពីរ
ខ្លីតបីខ្លីត: ខ្លីតបីដងក្នុងរយៈពេលពីរខែ នៅផ្ទះរបស់វ៉េស៊ូ

លុលឡោះពុំដែលបង្ហាត់ភ្លើងធ្វើម្ហូបនោះទេ។ ខ្ញុំបានសួរថា តើមីងរស់នៅយ៉ាងដូចម្តេច? គាត់បានឆ្លើយថា ដោយវត្ថុខ្មៅ ពីរគឺផ្លែល្វើនិងទឹក។ ក្រៅពីនេះមានការផ្តល់ជូនពីអ្នកជិតខាងវិស្វលុលឡោះ។ ពួកគេបានហុចទឹកដោះឱ្យពួកយើងបរិភោគ»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ្គី។

១០. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកជូនដំណើរភ្ញៀវ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال: استأذنت النبي صلى الله عليه و سلم في العمرة فأذن لي و قال: ((لا تنسنا يا أخي من دعائك)) فقال كلمة مايسرني أن لي بها الدنيا. وفي رواية: قال ((أشركنا يا أخي في دعائك)) حديث صحيح رواه أبو داود و الترمذي و قال حديث حسن صحيح.

អំពី អូម៉ែរ បាននិយាយថា ខ្ញុំបានសុំអនុញ្ញាតណាពីទៅធ្វើអុំរ៉ោះ។ គាត់បានអនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំ ហើយគាត់បានមានប្រសាសន៍ថា (កុំភ្លេចទូអាឱ្យពួកយើងផង) ។ គាត់បាននិយាយពាក្យមួយម៉ាត់ធ្វើឱ្យខ្ញុំមិនចង់រីករាយនឹងសម្បត្តិលោកីយ៍សោះ។ ក្នុងរឿងយ៉ាត់មួយទៀតគាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «បញ្ចូល

ពួកយើងក្នុងទូរារបស់អ្នកផង»។ ហាទីសសហេស រ៉ាវ៉ាត់
អាពូដារូត និងអាត់ឡូមុហ្ស៊ីយ៍ ហើយគាត់ថា ហាទីសនេះហា
សាន់សហេស។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن أبي سليمان مالك بن الحويرث رضي الله عنه قال: أتينا
رسول الله صلى الله عليه وسلم ونحن شعبة متقاربون، فأقمنا عنده
عشرين ليلة، و كان رسول الله صلى الله عليه وسلم رحيمًا رفيقًا،
فظن أنا قد اشتقنا أهلنا فسألنا عن تركنا من أهلنا فأخبرنا. فقال:

((ارجعوا إلى أهليكم فأقيموا فيهم و علموهم و مروهم و صلوا
صلاة كذا في حين كذا و صلوا كذا في حين كذا، فإذا حضرت
الصلاة فليؤذن لكم أحدكم و ليؤمكم أكبركم)) متفق عليه.

زاد البخاري في رواية له: ((و صلوا كما رأيتموني أصلي))

قوله ((رحيمًا رفيقًا)) روي بفاء وقاف، و روي بقافين.

អំពីអាពូសូឡែម៉ាន ម៉ាឡិក ពិន ហូវ៉ែហ្ស បាននិយាយថា
យើងបានទៅជួបរ៉ស្មីលុលឡោ: ហើយពួកយើងជាយុវជន
ដែលមានវ័យស្របាលៗគ្នា។ ពួកយើងនៅជាមួយរ៉ស្មីលុល

ឡោះចំនួន២០យប់។ រ៉េស៊ីលុលឡោះជាមនុស្សមានចិត្តមេត្តា
 ករុណា។ គាត់គិតថា ពួកយើងនឹកក្រុមគ្រួសាររបស់យើង។
 គាត់បានសួរយើងពីអ្នកដែលពួកយើងបានឃ្លាតឆ្ងាយនៃ
 គ្រួសាររបស់យើង។ ពួកយើងបានប្រាប់គាត់។ គាត់ក៏បាន
 មានប្រសាសន៍ថា៖ ចូរពួកអ្នកត្រឡប់ទៅជួបជុំក្រុមគ្រួសារ
 របស់ពួកអ្នក រស់នៅជាមួយពួកគេ បង្រៀនពួកគេ និង
 បង្ហាត់បង្រៀនពួកគេ។ ចូរពួកអ្នកសឡាត សឡាតពេលនេះ នៅ
 ម៉ោងប៉ុណ្ណេះ ហើយសឡាតពេលនោះ នៅម៉ោងប៉ុណ្ណេះ។
 លុះម៉ោងសឡាតមកដល់ ចូរឱ្យនរណាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួក
 អ្នកអាហ្សាន ហើយចូរឱ្យអ្នកដែលមានអាយុច្រើនជាងគេធ្វើជា
 អ៊ីមាំពួកអ្នក»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៊ី។

ក្នុងរ៉ឺហ្វាយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍បានបន្ថែមថា «ចូរពួកអ្នកសឡាត
 ដូចដែលពួកអ្នកបានឃើញខ្ញុំសឡាត» ពាក្យថា ((رحيم
 رفيقا)) អ្នកខ្លះថា (ف) និង (ق) អ្នកខ្លះថា (ق) និង (ق) ។

១១. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកដ៏គុណ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن أسامة بن زيد رضي الله عنهما قال، قال رسول الله صلى الله عليه و سلم: ((من صنع إليه معروف فقال لفاعله: جزاك الله خيرا، فقد أبلغ في الثناء))رواه الترمذي و قال حديث حسن صحيح.

អំពីអូសាម៖ ពិន ហ្សេត បាននិយាយថា រ៉ស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា នរណាម្នាក់ដែលគេបានធ្វើល្អចំពោះខ្លួន ចូរឱ្យគេនិយាយទៅកាន់អ្នកនោះថា សូមជូនពរឱ្យអស់ឡោះ តបស្នងឱ្យអ្នកនូវប្រការល្អ។ ពិតណាស់ គេបានដឹងគុណមួយដ៏កំពូលបំផុត»។ រីឯយ៉ាត់អាត់ឡូរមុហ្សីយ៍ ហើយគាត់ថា ហាទីសនេះហាសាន់សហេស។

ជីវិតរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن سعد بن أبي وقاص رضي الله عنه قال خرجنا مع رسول الله صلى الله عليه و سلم من مكة نريد المدينة، فلما كنا قريبا من عزوراء نزل، ثم رفع يديه فدعا الله ساعة، ثم خر ساجدا فمكث طويلا، ثم قام فرفع يديه ساعة ثم خر ساجدا، فعله ثلاثا، و قال:

((إني سألت ربي وشفعت لأمتي فأعطاني ثلث أمتي فخررت ساجدا
 لربي شكرا، ثم رفعت رأسي فسألت ربي لأمتي فأعطاني ثلث أمتي
 فخررت ساجدا لربي شكرا، ثم رفعت رأسي فسألت ربي لأمتي
 فأعطاني الثلث الآخر فخررت ساجدا لربي)) رواه أبو داود.

អំពី សាអាត់ អាពី រីកកើស្ត បាននិយាយថា ខ្ញុំបានចេញ
 ដំណើរជាមួយណាពីពីមីក្តុះទៅម៉ាឌីណា៖។ នៅពេលយើងទៅ
 ជិតដល់អាហ្ស៊ីរីក។ រីស៊ីលុលឡោះបានចុះពីយានជំនិះ គាត់
 បានលើកដៃរបស់គាត់សុំទូអាចំពោះអស់ឡោះរយៈពេលមួយ
 ម៉ោង។ ក្រោយមកគាត់ឱនស៊ីដោតយ៉ាងយូរ ហើយងើបឈរ
 រួចលើកដៃរបស់គាត់រយៈពេលមួយម៉ោង។ ក្រោយមកគាត់
 បានស៊ីដោត គាត់ធ្វើបែបនេះចំនួនបីដង។ គាត់បានមាន
 ប្រសាសន៍ថា (ខ្ញុំសុំពីម្ចាស់របស់ខ្ញុំ ហើយខ្ញុំបានសុំការ
 សង្គ្រោះសម្រាប់ប្រជាជាតិរបស់ខ្ញុំ។ ទ្រង់បានប្រទានដល់ខ្ញុំ
 នូវការសង្គ្រោះដល់ប្រជាជាតិរបស់ខ្ញុំចំនួនមួយភាគបី។ ខ្ញុំក៏
 ស៊ីដោតដើម្បីដឹងគុណចំពោះទ្រង់ជាម្ចាស់របស់ខ្ញុំ។ ក្រោយ
 មកខ្ញុំបានងើបឈរ ហើយសុំម្ចាស់ខ្ញុំសម្រាប់ប្រជាជាតិរបស់
 ខ្ញុំ។ ទ្រង់បានប្រទានដល់ខ្ញុំនូវការសង្គ្រោះសម្រាប់ប្រជាជាតិ

របស់ខ្ញុំចំនួនមួយភាគបីទៀត។ ពេលនោះខ្ញុំក៏ស្វ័យជោគដើម្បី
អរគុណចំពោះម្ចាស់របស់ខ្ញុំ។ ក្រោយមក ខ្ញុំបានងើបឈរ
ហើយខ្ញុំបានសុំអល់ឡោះជាម្ចាស់សម្រាប់ប្រជាជាតិរបស់ខ្ញុំ។
ទ្រង់បានប្រទានសម្រាប់ខ្ញុំនូវការសង្គ្រោះដល់ប្រជាជាតិរបស់
ខ្ញុំចំនួនមួយភាគបីទៀត។ ខ្ញុំក៏ស្វ័យជោគចំពោះម្ចាស់របស់ខ្ញុំ»។
រ៉ាហ្គាត់អាពុឌរ៉ាហ្គាត់។

១២. មូហាំម៉ាត់យុត្តិធម៌ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما قال، قال
رسول الله صلى الله عليه وسلم: ((إن المقسطين عند الله على منابر
من نور: الذين يعدلون في حكمهم و أهليهم وما ولوا)) رواه
مسلم.

អំពីអាប់ឌុលឡោះ ពិន អាំរូ ពិន អើស្ត បាននិយាយថា រ៉ាហ្គាត់
លុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ ពួកអ្នកប្រកាន់នូវសច្ច
យុត្តិធម៌ អល់ឡោះនឹងឱ្យពួកគេអង្គុយនៅលើវេទិកាពន្លឺគឺ
ពួកអ្នកដែលប្រកាន់យុត្តិធម៌ក្នុងការកាត់ក្តីរបស់ពួកគេចំពោះ

ក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ និងចំពោះការគ្រប់គ្រងរបស់ពួកគេ»
។ វីរ៉ាយ៉ាត់មូស្លីម។

- عن جابر رضى الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه و سلم قال:

((اتقوا الظلم فإن الظلم ظلمات يوم القيامة ، و اتقوا الشح فإن الشح أهلك من كان قبلكم، حملهم على أن سفكوا دماءهم و استحلوا محارمهم)) رواه مسلم ، رياض الصالحين 204

អំពីចាញ់បាននិយាយថាវិស្វលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍
ថាចូរពួកអ្នកជឿសាងពីអំពើអយុត្តិធម៌ ព្រោះអំពើអយុត្តិធម៌
គឺជាភាពងងឹតមួយនៃភាពងងឹតទាំងឡាយនៅថ្ងៃបរលោក។
ចូរពួកអ្នកជឿសាងពីការរិះកំណាញ់ ពីព្រោះការរិះកំណាញ់
ធ្វើឱ្យវិនាសដល់អ្នកជំនាន់មុនពួកអ្នក។ អំពើនេះបណ្តាលឱ្យ
ពួកគេបង្ខូរឈាមគ្នា ហើយពួកគេបានរំលោភបំពានចំពោះទី
សក្ការៈរបស់ពួកគេ»។ វីរ៉ាយ៉ាត់មូស្លីម វីយ៉ាឌុសសលីហ៊ីន
២០៤។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن النعمان بن بشير رضي الله عنهما أن أباه أتى به رسول الله صلى الله عليه و سلم فقال: إني نحلت ابني هذا غلاما كان لي. فقال رسول الله صلى الله عليه و سلم: ((أكل ولدك نحلته مثل هذا؟)) فقال لا. فقال رسول الله صلى الله عليه و سلم: ((فأرجعه)) متفق عليه.

អំពីណាកម៉ាន ពិន ហ្គាសៀវបាននិយាយថា ឪពុកគាត់បាន នាំគាត់ទៅជួបរ៉ស៊ីលុលឡោះ ហើយនិយាយថា ខ្ញុំប្រគល់ខ្ញុំ បម្រើរបស់ខ្ញុំឱ្យទៅកូនខ្ញុំម្នាក់នេះ រ៉ស៊ីលុលឡោះបានតបវិញ ថា តើអ្នកធ្លាប់ឱ្យកូនដទៃទៀតអីបីដងដែរទេ? គាត់បានឆ្លើយ ថា អត់ទេ។ រ៉ស៊ីលុលឡោះបានប្រាប់ថាចូរអ្នកយកខ្ញុំបម្រើ នោះវិញទៅ»។ មុតតាហ្វាត្វាអាឡេហ៍។

សុទ្ធិវចនបេសម្ភហាំម៉ាត់

១. ម្ភហាំម៉ាត់ជាគ្រូបង្រៀន ពាក្យសំដីរបស់ម្ភហាំម៉ាត់

- عن ابن مسعود رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه
و سلم: ((لا حسد إلا في اثنتين: رجل آتاه الله مالا فسلطه على
هلكته في الحق، ورجل آتاه الله الحكمة فهو يقضي بها ويعلمها))
متفق عليه.

و المراد بالحسد: الغبطة وهو: أن يتمنى مثله.

អំពី អ៊ុបនូ ម៉េសអ៊ុត បាននិយាយថា វិស្វលុលឡោះបានមាន
ប្រសាសន៍ថាចូរកុំច្រណែនឈ្នានីស លើកលែងតែពីរប្រការ៖
បុគ្គលម្នាក់អស់ឡោះបានឱ្យទ្រព្យសម្បត្តិ ហើយគេបានជំនះ
លើចិត្តរិះកំណាញ់របស់គេ បរិច្ចាគទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គេក្នុង
ផ្លូវល្អ។ បុគ្គលម្នាក់ទៀត អស់ឡោះបានប្រទានចំណេះដឹង
ដល់គេ គេអនុវត្តតាមចំណេះដឹងនោះ ហើយគេយកចំណេះ
ដឹងនោះទៅបង្រៀនអ្នកដទៃ»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៍។

ពាក្យថា ((الحسد)) ÷ ((الغبطة)) មានន័យថាប្រាថ្នាចង់បាន
ដូចគេ។

- عن سهل بن سعد رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه و سلم
قال لعلي رضي الله عنه: ((فوالله لأن يهدي الله بك رجلا واحدا خير
لك من حمر النعم))
متفق عليه.

អំពីសះហិល ពិន សាអាត់បាននិយាយថា ណាពីបានមាន
ប្រសាសន៍ទៅកាន់អាឡីថា សូមស្អប់ចំពោះអល់ឡោះ បើ
សិនជាអល់ឡោះបានចង្អុលបង្ហាញឱ្យបុគ្គលម្នាក់ចូលឥស្លាម
តាមរយៈអ្នកគឺប្រសើរសម្រាប់អ្នកជាងមានសត្វអូដ្ឋដ្ឋៃមួយ
ក្បាល»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៊ី។

- عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه و سلم
قال: ((ومن سلك طريقا يلتمس فيه علما سهل الله له به طريقا إلى
الجنة)) رواه مسلم.

អំពី អាពូ ហូរ៉យរ៉ោះ បាននិយាយថា រ៉ស្មីលុលឡោះបានមាន
ប្រសាសន៍ថា នរណាដើរតាមផ្លូវស្វែងរកចំណេះដឹងគឺអល់
ឡោះនឹងផ្តល់ភាពងាយស្រួលសម្រាប់គេនូវផ្លូវទៅកាន់ឋាន
សួគ៌»។ រីវ៉ាយ៉ាត់មូស្លីម។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن أبي نجيح العرباض بن سارية رضي الله عنه قال: وعظنا رسول الله صلى الله عليه وسلم موعظة بليغة، وجلت منها القلوب، و ذرفت منها العيون. فقلنا: يا رسول الله كأنها موعظة مودع فأوصنا. قال: (أوصيكم بتقوى الله و السمع و الطاعة و إن تأمر عليكم عبد ، وإنه من يعش منكم فسيرى اختلافا كثيرا! فعليكم بسنتي و سنة الخلفاء الراشدين المهديين عضوا عليها بالنواجذ، و إياكم و محدثات الأمور فإن كل بدعة ضلالة). رواه أبو داود و الترمذي و قال حديث حسن صحيح.

((النواجذ)): الأنياب و قيل الأضراس.

អំពី អាពី ណាជឿស អាល់អៀរហ្គីត ពិន សារីយៈ បាន និយាយថា រ៉ស្មីលុលឡោះបានទូន្មានដ៏កំពូល ធ្វើឱ្យដឹងចិត្ត រន្ធត់ញាប់ញ័រ ទឹកភ្នែកហូរហាម។ ពួកយើងបាននិយាយថា បពិត្ររ៉ស្មីលុលឡោះ! វាហាក់បីដូចជាការទូន្មានជាលើកចុង ក្រោយ សូមជួយផ្ដៃផ្ដាំពួកយើងមកចុះ។ គាត់បានមាន ប្រសាសន៍ថា ខ្ញុំសូមផ្ដៃផ្ដាំពួកអ្នកឱ្យខ្លាចអល់ឡោះ ស្តាប់និង

គោរពតាម ទោះបីជាមេដឹកនាំរបស់ពួកអ្នកជាខ្ញុំបម្រើក៏ដោយ។ ជាការពិតណាស់ បើសិនជាក្នុងចំណោមពួកអ្នកមាននរណាម្នាក់មានអាយុវែង គេច្បាស់ជានឹងឃើញនូវការខ្វែងគំនិតគ្នាជាច្រើន។ ដូច្នេះ ពួកអ្នកចាំបាច់ត្រូវប្រកាន់តាមមាគ៌ារបស់ខ្ញុំនិងមាគ៌ារបស់មេដឹកនាំទាំងបួន ចូរពួកអ្នកខាំវានឹងធ្មេញផ្តាម ចូរពួកអ្នកប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះការបង្កើតថ្មី។ ពីព្រោះរាល់ការបង្កើតថ្មីគឺវង្វេង»។ រឺវ៉ាយ៉ាត់អាពូជារូត អាត់ឡូមុហ្ស៊ីយ៍ គាត់និយាយថាហាទីសហសាន់សហេស។ ពាក្យថា ((النواجد)) ចង្អុម ហើយអ្នកខ្លះថាធ្មេញផ្តាម។

២. មូហាំម៉ាត់បរិភោគអាហារ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن عمر بن أبي سلمة رضي الله عنهما قال، قال لي رسول الله صلى الله عليه و سلم ((سم الله، و كل بيمينك؛ و كل مما يليك)) متفق عليه.

អំពី អូមើរ ពិន អាពីសូលែម៉ាន បាននិយាយថា រ៉ស្មីលុល ឡោះបានមានប្រសាសន៍មកកាន់ខ្ញុំថា ចូរអ្នកសូត្រពិសមិល ឡះ ចូរបរិភោគនឹងដៃស្តាំ ហើយបរិភោគចំណីដែលនៅជិត អ្នក»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៊ី។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: ما عاب رسول الله صلى الله عليه و سلم طعاما قط: ((إن اشتهاه أكله وإن كرهه تركه)). متفق عليه.

អំពី អាពូហូរ៉េយ៉ោះ បាននិយាយថា រ៉ស្មីលុលឡោះមិនដែល បន្តុះបង្គាប់ចំណីអាហារទេ។ បើគាត់ពេញចិត្ត គាត់បរិភោគ តែបើគាត់មិនពេញចិត្តគឺ គាត់ទុកវា»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែ ហ៊ី។

៣. ម្ហូបបំប៉នដ៏កន្តិក

ពាក្យសំដីរបស់ម្ហូបបំប៉ន

- عن ابن عباس رضي الله عنهما قال، قال رسول الله صلى الله عليه و سلم: ((لا تشربوا واحدا كشر البعير، و لكن اشربوا مثنى و ثلاث، و سموا إذا أنتم شربتم، و احمدا إذا أنتم رفعتم)) رواه الترمذي و قال حديث حسن.

អំពី អ៊ុបនូ អាហ្គីសបាននិយាយថា វិស្វលុលឡោះបាន មានប្រសាសន៍ថា៖ « ចូរពួកអ្នកកុំផឹកម្តងផ្អែតដូចជាសត្វអូ ដ្ឋ។ ក៏ប៉ុន្តែចូរពួកអ្នកផឹកពីរដង ឬបីដង។ នៅពេលពួកអ្នក ផឹកចូរពួកអ្នកសូត្រពិសមិលឡ៖ ហើយនៅពេលពួកអ្នក ឈប់ផឹកចូរសូត្រអាល់ហាំឌូលិលឡ៖ »។ វិវាយ៉ាត់អាត់ឡូមុ ហ្ស៊ីយ៍ គាត់ថាហាទីសនេះហាសាន់។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن أنس رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه و سلم كان

يتنفس في الشراب ثلاثا. متفق عليه. يعني: يتنفس خارج الإناء

អំពីអាណើស បាននិយាយថា នៅពេលរំស្វ័លុលឡោះផឹក
ទឹកគាត់ដកដង្ហើមបីដង»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៍។ មាន
ន័យថា គាត់ដកដង្ហើមនៅក្រៅផ្តួលទឹក។

៤. មូហាំម៉ាត់ជាមួយនឹងអ្នកជំងឺ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن ابن عباس رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه و سلم

قال: (من عاد مريضا لم يحضره أجله فقال عنده سبع مرات:

أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ، رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ ، إِلَّا عَافَاكَ اللَّهُ مِنْ
ذَلِكَ الْمَرَضِ). رواه أبو داود و الترمذي و قال حديث حسن. و قال

الحاكم حديث. صحيح على شرط البخاري.

អំពី អ៊ុបនូ អាហ្គើស អំពីណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា

នរណាបានទៅសួរសុខទុក្ខអ្នកជំងឺដែលមិនទាន់ផុតដង្ហើម

ហើយពេលនៅក្បែរអ្នកជំងឺនោះ គេទូអាចំនួនប្រាំពីរដងថាខ្ញុំ

សុំពីអល់ឡោះជាម្ចាស់ដ៏មហាធំ ជាម្ចាស់អាវីស្សដ៏មហាធំ
សូមទ្រង់ឱ្យអ្នកបានជាពីជំងឺ។ គឺអល់ឡោះនឹងឱ្យគេរួចផុតពី
ជំងឺនោះ»។ រីវាយ៉ាត់អាពូជារូត និងអាត់ឡូមុហ្ស៊ីយ៍ គាត់ថា
ហាទីសនេះហាសាន់ ហើយហាគឹមថាហាទីសនេះសហេស
តាមលក្ខខណ្ឌអាល់ពូខរីយ៍។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن أنس رضي الله عنه قال لما ثقل النبي صلى الله عليه و سلم
جعل يتغشاه الكرب. فقالت فاطمة رضي الله عنها: و اكرب أبتاه!
فقال: ((ليس على أبيك كرب بعد اليوم)) فلما مات قالت: يا أبتاه
أجاب ربا دعاه، يا أبتاه جنة الفردوس مأواه، يا أبتاه إلى جبريل
ننعاه. فلما دفن قالت فاطمة رضي الله عنها: أطابت أنفسكم أن
تحتوا على رسول الله صلى الله عليه و سلم التراب؟! رواه
البخاري.

អំពី អាណើស បាននិយាយថា៖ «នៅពេលណាពីមានទុក្ខជា
ទម្ងន់(ឈឺជិតស្លាប់) ហ្វាទីម៉ៈបាននិយាយថា៖ លោកពុក ខ្ញុំ
បាម្តង្គាំងណាស់! គាត់បានឆ្លើយថា៖ «បន្ទាប់ពីថ្ងៃនេះទៅឪពុក

របស់អ្នកលែងមានទុក្ខទៀតហើយ»។ នៅពេលគាត់ស្លាប់ផុតទៅ ហ្វាទីម៉ាបាននិយាយថា លោកឪពុក ព្រះជាម្ចាស់បានទទួលយកទូរារបស់លោក ហ៊ានស្អិតហ្វៀរខោសជាទីអាស្រ័យរបស់លោក។ លោកឪពុក ខ្ញុំសូមប្រកាសកាន់ទុក្ខដល់ទេវតាដ៏ព្រើល។ នៅពេលដែលគេបញ្ចុះសពគាត់រួច ហ្វាទីម៉ាបាននិយាយថា៖ហេតុអ្វីបានជាពួកអ្នកពេញចិត្តនឹងកាយដ៏លប់ផ្ទុវវ៉ស៊ីលុលឡោះ ថ្វីបើពួកអ្នកស្រលាញ់គាត់ខ្លាំងក្លានោះ? »រាយការណ៍ដោយអាល់ពូខរីយ៍។

៥. មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកដំណើរ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن جابر رضي الله عنه عن رسول الله صلى الله عليه و سلم أنه أراد أن يغزو فقال ((يا معشر المهاجرين و الأنصار إن من إخوانكم قوما ليس لهم مال و لا عشيرة فليضم أحدكم إليه الرجلين أو الثلاثة فما لأحدنا من ظهر يحمله إلا عقبة كعقبة)) يعني أحدهم قال: فضممت إلي اثنين أو ثلاثة ما لي إلا عقبة كعقبة أحدهم من جملي. رواه أبو داود.

អំពី ចារៀវ បាននិយាយថា នៅពេលវ៉ស៊ីលុលឡោះចង់ទៅ ធ្វើសង្គ្រាមគាត់បានមានប្រសាសន៍ថា នៃពួកមូហាជីរីន និងអាន់ ស្ទើរ! មានបងប្អូនខ្លះរបស់ពួកអ្នកគ្មានទ្រព្យសម្បត្តិ និងក្រុមគ្រួ សារ។ ចូរទទួលយកពួកគេពីរ ឬបីនាក់ដើម្បីរួមដំណើរទៅ ជាមួយ។ ក្នុងចំណោមពួកយើងគ្មាននរណាមានយានជំនិះ ប្រសើរជាងពួកគេគឺជិះស្មើៗគ្នា។ ខ្ញុំបានហៅពួកគេពីរបីនាក់ មកជិះជាមួយខ្ញុំ ហើយកន្លែងជិះរបស់ខ្ញុំដូចជាកន្លែងរបស់គេដែរ (គ្មានការបែងចែករវាងម្ចាស់យានជំនិះ និងអ្នកដោយសារជា មួយនោះទេ) »។ រីឯយ៉ាត់ ដោយអាពូជារូត។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-كان رسول الله صلى الله عليه و سلم يتخلف في المسير فيزجي الضعيف و يردف و يدعو له. رواه أبو داود بإسناد حسن.

មានន័យថា៖ «វ៉ស៊ីលុលឡោះគាត់បានដើរក្រោយគេ ហើយ គាត់ជួយដឹកអ្នកទន់ខ្សោយឱ្យដើរទាន់គេ និងប្តូងស្តូងទូអា សម្រាប់គេ»។ រីឯយ៉ាត់អាពូជារូត និងអ៊ុសណាតហាសាន់។

៦. មូហាំម៉ាត់ដើរឡើងដើម ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- قال رسول الله صلى الله عليه و سلم: ((من مر في شيء من مساجدنا أو أسواقنا و معه نبل فليمسك أو ليقبض على نصالها بكفه أن يصيب أحدا من المسلمين منها بشيء)) متفق عليه.

វ៉ស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «នរណាម្នាក់ដើរឆ្លងកាត់ម៉ាស៊ីតយើង ឬផ្សាររបស់យើង ហើយគេស្ដាយព្រួញមកជាមួយ ចូរឱ្យគេកាន់ ឬក្ដាប់គ្រាប់ព្រួញឱ្យជាប់ ការពារកុំឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់មូស្លីមដោយប្រការណាមួយ»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ៊ី។

ការប្រតិបត្តិរបស់មូហាំម៉ាត់ ១. មូហាំម៉ាត់ប្រតិបត្តិសន្យា ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- قال رسول الله صلى الله عليه و سلم: ((ألا أدلكم على ما يمحو الله به الخطايا ويرفع به الدرجات؟)) قالوا: بلى يا رسول الله. قال:

((إسباغ الوضوء على المكاره، و كثرة الخطا إلى المساجد، و

انتظار الصلاة بعد الصلاة؛ فذلكم الرباط)) رواه مسلم.

វិស្វលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា តើពួកអ្នកចង់ឱ្យខ្ញុំប្រាប់
ពួកអ្នកពីប្រការដែលលាងជម្រះទោសកំហុស និងលើកឋានៈ
ស័ក្តិទេ? ពួកគេបានឆ្លើយថា៖ បពិត្រវិស្វលុលឡោះ ពួកយើង
ចង់ដឹង។ គាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ យកទឹករុំហ្មឱ្យសព្វគ្រប់
កន្លែង បោះជំហានឱ្យបានច្រើនទៅកាន់ម៉ាស្ទិត និងរង់ចាំពីសឡាត
តមួយទៅសឡាតមួយ។ នោះពួកអ្នកគឺជាអ្នកឈរជើងនៅសមរ
ភូមិ»។ វ៉ាយ៉ាត់មូស្លីម។

-عن أبي عبد الرحمن عبد الله بن مسعود رضي الله عنه قال: سألت النبي
صلى الله عليه وسلم أي العمل أحب إلى الله تعالى؟ قال: ((الصلاة على
وقتها)) قلت: ثم أي؟ قال: ((بر الوالدین)) قلت: ثم أي؟ قال: ((الجهاد في
سبيل الله)) متفق عليه.

អំពី អាពូ អាពីអាប់ឱររ៉ោះម៉ាន អាប់ឌុលឡោះ ពិន មើសអ៊ុត
បាននិយាយថា ខ្ញុំបានសួរវិស្វលុលឡោះថា តើទង្វើណាមួយ
ដែល អល់ឡោះស្រលាញ់ជាងគេ? គាត់បានឆ្លើយថា គឺសឡាត
ឱ្យចំពេលរបស់វា ខ្ញុំក៏សួរបន្តទៀតថា បន្ទាប់មក តើអ្វីទៀត?
គាត់បានឆ្លើយថា កតញ្ញតាធម៌ចំពោះឪពុកម្តាយ។ ខ្ញុំបានសួរ

ទៀតថា បន្ទាប់មកទៀតគឺអ្វី? គាត់បានឆ្លើយថា ការតស៊ូក្នុងផ្លូវ
អល់ឡោះ»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡែហ្គី។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن عائشة رضي الله عنها أن النبي صلى الله عليه و سلم كان يقوم من
الليل حتى تتفطر قدماه. فقلت له: لم تصنع هذا يا رسول الله و قد غفر الله لك
ما تقدم من ذنبك و ما تأخر؟ قال: ((أفلا أحب أن أكون عبدا شكورا)) متفق
عليه.

هذا لفظ البخاري. و نحوه في الصحيحين من رواية المغيرة بن شعبة.

អំពីអាអ៊ីស្សៈបាននិយាយថា ណាពីធ្លាប់សឡាតនៅពេលយប់
រហូតដល់បាទជើងទាំងពីររបស់គាត់ហើម។ ខ្ញុំក៏និយាយទៅកាន់
គាត់ថា បពិត្រស៊ីលុលឡោះ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកធ្វើបែបនេះ។
ពិតណាស់ អល់ឡោះទ្រង់បានអនុគ្រោះឱ្យអ្នកនូវកំហុករបស់
អ្នកតាំងពីមុននិងកំហុសដែលមិនទាន់ធ្វើ»។ គាត់បានឆ្លើយថា
តើខ្ញុំមិនចង់ក្លាយជាខ្ញុំបម្រើដែលដឹងគុណទេឬ? »។ មុតតាហ្វា
គុនអាឡែហ្គី។

នេះជាការនិទានដោយអាល់ពូខវីយ៍ និងអ្នកផ្សេងទៀតនៅក្នុង
សហីហែន អំពីមូហ្គីរោះ ពិន ស្លាកហ្គៈ។

២. មូហាំម៉ាត់ឬខស្លុងចំពោះម្ចាស់របស់គាត់ ពាក្យសំដីរបស់មូហាំម៉ាត់

- عن أبي بكر الصديق رضي الله عنه أنه قال لرسول الله صلى الله عليه و سلم: علمني دعاء أدعو به في صلاتي، قال: ((قل: اللهم إني ظلمت نفسي ظلما كثيرا و لا يغفر الذنوب إلا أنت فاغفر لي مغفرة من عندك وارحمني إنك أنت الغفور الرحيم)) متفق عليه.

و في رواية: ((وفي بيتي.))

و روي: ((ظلما كثيرا)) و روي ((كبيراً)) بالثاء المثلثة و الباء الموحدة فينبغي أن يجمع بينهما فيقال: كثيرا كبيرا.

អំពីអាពូហ្គាកើរ អើសសិតទឹក បាននិយាយថា ខ្ញុំបានសុំឱ្យវិស្វ
លុលឡោះបង្រៀនខ្ញុំពីទូអាដើម្បីឱ្យខ្ញុំបានទូអានៅក្នុងសឡាត
របស់ខ្ញុំ។ គាត់បានប្រាប់ថា ចូរអ្នកទូអាថា បពិត្រអល់ឡោះជា
ម្ចាស់ខ្ញុំបានបំពានលើខ្លួនឯងជាច្រើន។ គ្មាននរណាអាច
អនុគ្រោះចំពោះកំហុសនេះក្រៅពីទ្រង់ឡើយ។ សូមទ្រង់
អនុគ្រោះនិងអភ័យទោសដល់ខ្ញុំផង។ សូមទ្រង់ខន្តីដល់ខ្ញុំផង។
ទ្រង់ជាព្រះដ៏មហាអភ័យទោសនិងមហាករុណា»។ មុតតាហ្វា
គុនអាឡេហ៍។

ជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់

-عن ابن عباس رضي الله عنهما أن رسول الله صلى الله عليه و سلم كان يقول عند الكرب: (لا إله إلا الله العظيم الحليم، لا إله إلا الله رب العرش العظيم، لا إله إلا الله رب السماوات و رب الأرض و رب العرش الكريم) متفق عليه.

អំពី អ៊ុបនូ អាហ្គ្លីសបាននិយាយថា រ៉េស៊ីលុលឡោះបានសូត្រនៅពេលមានទុក្ខថា៖ គ្មានទេម្ចាស់គឺមានតែអល់ឡោះដ៏មហាដ៏មហាអត់ធ្មត់។ គ្មានទេម្ចាស់គឺមានតែអល់ឡោះជាម្ចាស់នៃរាជបល្ល័ង្កដ៏មហាដ៏។ គ្មានទេម្ចាស់គឺមានតែអល់ឡោះជាម្ចាស់នៃប្រាំពីរជាន់មេឃនិងប្រាំពីរជាន់ផែនដី និងជាម្ចាស់នៃរាជបល្ល័ង្កដ៏មហាថ្លៃថ្លា»។ មុតតាហ្វាគុនអាឡឿហ៊ី។

-عن ابن مسعود رضي الله عنه قال كان من دعاء رسول الله صلى الله عليه و سلم: ((اللهم إني أسألك موجبات رحمتك، و عزائم مغفرتك و السلامة من كل إثم و الغنيمة من كل بر و الفوز بالجنة و النجاة من النار)) رواه الحاكم أبو عبد الله و قال حديث صحيح على شرط مسلم.

អំពីអ៊ុបនូ ម៉េសអ៊ូត បាននិយាយថា រ៉េស៊ីលុលឡោះបានទូអាថាបពិត្រអល់ឡោះជាម្ចាស់ សូមទ្រង់ប្រទានសម្រាប់ខ្ញុំនូវមូលហេតុ

ទាំងឡាយដែលនាំមកនូវក្តីមេត្តារបស់ទ្រង់។ និងការប្តេជ្ញាចិត្ត
ដែលនាំមកនូវការខន្តីអភ័យទោសរបស់ទ្រង់ បានរួចផុតពីទោស
កំហុស និងទទួលបានផលចំណេញពីគ្រប់អំពើល្អ។ បានចូល
ឋានសួគ៌ដោយជោគជ័យ និងរួចផុតពីឋាននរក»។ រីឯយ៉ាត់ហា
គីម អាពូអាប៌ឌុលឡោះ គាត់ថា ហាទីសនេះសហសតាម
លក្ខខណ្ឌរបស់មូស្លីម។

-عن عائشة رضي الله عنها أن رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يصلي
إحدى عشرة ركعة (تعني في الليل) يسجد السجدة من ذلك قدر ما يقرأ أحدكم
خمسين آية قبل أن يرفع رأسه، ويركع ركعتين قبل صلاة الفجر ثم يضطجع
على شقه الأيمن حتى يأتيه المنادي للصلاة. رواه البخاري.

អំពីអាអ៊ីស្សៈបាននិយាយថា រ៉ស្មីលុលឡោះធ្លាប់បានសឡាត
១១រីកអាត់ (មានន័យថាសឡាតពេលយប់) គាត់បានស្វ៊ីជោគ
ម្តងស្មើនឹងពួកអ្នកសូត្រ៥០អាយ៉ាត់មុននឹងគាត់ងើបឡើង
ហើយគាត់សឡាតពីរីកអាត់មុននឹងសឡាតស្វ៊ីហ្គោះ។ បន្ទាប់
មក គាត់ដេកផ្អៀងលើចំហៀងខ្លួនខាងស្តាំរហូតដល់គេអាហ្សាន
សឡាតស្វ៊ីហ្គោះ»។ រីឯយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

ជីវិតរស់នៅសាមញ្ញរបស់មូហាំម៉ាត់

បើសិនជាយើងប្រៀបធៀបពីជីវិតរស់នៅរបស់មូហាំម៉ាត់មុននឹងគាត់ក្លាយជាណាពី និងជីវិតក្រោយពេលគាត់ក្លាយជាណាពី យើងច្បាស់ជានឹងអាចសន្និដ្ឋានបានថា យើងមានជំនឿថា មូហាំម៉ាត់មិនអាចជាវិស្វលបោកប្រាស់ជាដាច់ខាត ហើយគាត់មិនអាចអះអាងថា គាត់ជាណាពីដើម្បីចង់បានផលប្រយោជន៍ កេរ្តិ៍ឈ្មោះ បុណ្យសក្តិ និងអំណាចនោះទេ។

មូហាំម៉ាត់ពុំមានការខ្វល់ខ្វាយចំពោះបញ្ហាទ្រព្យសម្បត្តិមុននឹងពេលគាត់ក្លាយជាណាពី។ ពិតណាស់ មូហាំម៉ាត់បានសម្រេចគោលបំណងរបស់គាត់ ដូចជាគាត់ក្លាយជាឈ្មួញជោគជ័យ មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អ។ តែក្រោយពេលគាត់ក្លាយជាណាពី ស្ថានភាពជីវភាពរបស់គាត់ប្រែក្លាយជាធ្លាក់ដុនជាប។

ដើម្បីបកស្រាយយើងនឹងបន្តព្យាបាលពីទិដ្ឋភាពខ្លះ នៃជីវិតរបស់គាត់៖

-عن عائشة زوج الرسول صلى الله عليه و سلم رضي الله عنها، قالت: «
اه يا ابن أختي، لقد مرت بنا ثلاثة اشهر قمرية بدون اشعال نار (لإعداد
الطعام) في منزل الرسول. فسألها ابن اختها: « وما الذي أعانكم على ذلك؟
» قالت : « الأسودين (البلح و الماء). و كان بعض جيران الرسول من
الأنصار يملكون ناقة فيعطوا الرسول بعضا من لبنها. (البخاري و مسلم)

អំពី អាអ៊ីស្សៈ ភរិយារបស់វ៉ស៊ីលុលឡោះ បាននិយាយថា នៃ
ក្នុងស្រីសម្លាញ់ អស់រយៈពេល៣ខែហើយដែលយើងមិនបាន
បង្កាត់ភ្លើង (ចម្អិនអាហារ) នៅផ្ទះវ៉ស៊ីលុលឡោះ។ ក្នុងរបស់
គាត់បានសួរថា តើពួកអ្នកអាចរស់បានដោយយ៉ាងម៉េច ? គាត់
បានឆ្លើយថារបស់ខ្មៅពីរយ៉ាងគឺ (ផ្លែល្មើនិងទឹក) ។ ម្យ៉ាងទៀត
មានអ្នកជិតខាងនៃពួកអាន់សើរ ពួកគេមានអូដូញីមួយក្បាល
ពួកគេតែងហុចទឹកដោះវាឱ្យមកវ៉ស៊ីលុលឡោះ » ។ (អាល់ពូខវី
យ៍និងមូស្លីម) ។

حدثنا محمد بن يوسف حدثنا سفيان عن عبد الرحمن بن عابس عن
أبيه عن عائشة رضي الله عنها قالت: ما شبع آل محمد صلى الله
عليه و سلم من خبز بر مأدوم ثلاثة أيام حتى لحق بالله و قال ابن

كثير أخبرنا سفيان حدثنا عبد الرحمن عن أبيه أنه قال لعائشة بهذا
(صحيح البخاري

អំពី មូហាំម៉ាត់ ពិន យូសុ៖ បាននិយាយប្រាប់យើងថា សុហ្វ
យ៉ានបានរឿយ៉ាត់អំពី អាប៌ខុររ៉ោះម៉ាន ពិន អាហ្គើស បានរឿយ៉ា
ត់អំពីឪពុករបស់គាត់អំពីអាអ៊ីស្សៈបាននិយាយថា គ្រួសាររបស់រ៉
ស៊ីលុលឡោះមិនដែលបានបរិភោគនំប៉័ងថ្មីៗចំនួន៣ថ្ងៃជាប់គ្នា
រហូតដល់គាត់ស្លាប់។ អ៊ុបនូ កាសៀរ បាននិយាយថា សុហ្វ
យ៉ាន បានប្រាប់យើងថា អាប៌ខុររ៉ោះម៉ាន បានរឿយ៉ាត់អំពីឪពុក
របស់គាត់ថា ពិតណាស់ គាត់បាននិយាយទៅកាន់អាអ៊ីស្សៈពី
រឿងនេះ»។ សហេសអាល់ពូខរីយ៍។

حدثنا أبو كريب حدثنا المحاربي حدثنا يزيد بن كيسان عن أبي حازم عن أبي
هريرة قال: ما شبع رسول الله صلى الله عليه وسلم وأهله ثلاثا تباعا من خبز
البر حتى فارق الدنيا هذا حديث صحيح حسن غريب من هذا الوجه. سنن
الترمذي

អំពីអាពូគូរ៉ែបបានប្រាប់យើងថា អាល់មូហារីពីយ៍ បានប្រាប់
យើងថា យ៉ាហ្ស៊ីត ពិន គីសាន អំពីអាពី ហាហ្ស៊ីម អំពីអាពូហ្ស៊ី
យរ៉ោះបាននិយាយថា រ៉ស៊ីលុលឡោះ និងក្រុមគ្រួសាររបស់គាត់
មិនដែលបានបរិភោគនំប៉័ងចំនួនបីថ្ងៃជាប់គ្នា រហូតដល់គាត់

ស្លាប់»។ ហាទីសនេះសហេស ហាសាន់ ហ្គរីប តាមរ៉ាយ៉ាត់
នេះ។ សូណាន់ អាត់ឡូរមុហ្សីយ៍។

حدثنا عبد الله بن معاوية الجمحي حدثنا ثابت بن يزيد عن هلال بن خباب
عن عكرمة عن ابن عباس قال: كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يبیت
الليالي المتتابعة طاوياً وأهله لا يجدون عشاء وكان أكثر خبزهم خبز الشعير.
قال أبو عيسى هذا حديث حسن صحيح سنن الترمذي

អាប៊ុលឡោះ ពិន មូអារីយ៍ អាល់ជូម៉ាហ៊ីយ៍ បានប្រាប់យើង
ថា សាពិត ពិន យ៉ាហ្សីត អំពីហ៊ីឡាល ពិន ខប់ហ្គាប អំពីអ៊ីកក្រី
ម៉ៈ អំពីអ៊ុបនូ អាហ្គើសបាននិយាយថា រ៉ស្ទីលុលឡោះនិងក្រុម
គ្រួសាររបស់គាត់ដេកអត់អាហារអស់រយៈពេលជាច្រើនយប់ជាប់
ៗគ្នា។ គ្រួសាររបស់គាត់គ្មានអាហារពេលយប់ហូប ហើយនំប៉័ង
របស់ពួកគាត់ភាគច្រើនធ្វើពីស្រូវបាឡេ»។ អាពូអ៊ីសាបាននិយា
យថាហាទីសនេះសាហាន់សហេស សូណាន់អាត់ឡូរមុហ្សីយ៍។

- عن عائشة رضي الله عنها قالت: (كان فراش الرسول، صلى الله عليه و
سلم ، حيث ينام مصنوع من جلد منسوج من خيط نخيل البلح) . (البخاري و
مسلم)

អំពី អាអ៊ីស្សៈ បាននិយាយថា ពួករបស់រ៉ស្ទីលុលឡោះធ្វើពី
ស្បែកត្បាញជាមួយនឹងស្លឹកល្មើ»។ (អាល់ពូខរីយ៍ និងមូស្លីម)។

-عن عمرو بن الحارث، احد صحابة الرسول، قال: « أن الرسول، صلى الله عليه و سلم، لم يترك بعد مماته إلا بغل ابيض للركوب، أدوات قتاله (من سيف و درع وخوذة)، و قطعة ارض تركها للصدقة ». (البخاري و مسند أحمد)

អំពី អារ៉ូ ពិន អាល់ហារីសបាននិយាយថា មានសហការីរបស់រ៉េស៊ី
លុលឡោះម្នាក់បាននិយាយថា រ៉េស៊ីលុលឡោះពុំបានបន្ទូលអ្វី
ក្រោយពេលគាត់ស្លាប់ ក្រៅពីសត្វសេះទេសសម្បុរសមួយក្បាល
ដែលគាត់ធ្លាប់ជិះ និងឧបករណ៍ធ្វើសង្គ្រាមរបស់គាត់(ដាវ អាវ
ក្រោះ និងម្នាក់ដៃក) និងដីមួយកន្លែងទុកសម្រាប់បរិច្ចាគ»។ អា
ល់ពូឌីយ៍ និងមូសណាត់អះម៉ាត់។

មូហាំម៉ាត់រស់នៅក្នុងជីវិតអ្នកបួស លះបង់ មិនលោភលន់
រហូតដល់គាត់ស្លាប់។ ជឿតទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកមូស្លីមស្ថិតនៅ
ក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់គាត់។ មួយផ្នែកធំនៃឧបទ្វីបអាវ៉ាប់បាន
ចូលឥស្លាម ហើយពួកអ្នកមូស្លីមទទួលបានជ័យជំនះបន្ទាប់ពី
១៨ឆ្នាំនៃការទទួលសារពីអល់ឡោះ។ យោងតាមអ្វីដែលបាន
លើកឡើងខាងលើ តើមូហាំម៉ាត់គាត់តាំងខ្លួនជាណាពីដើម្បីហា
នៈបុណ្យស័ក្តិ អំណាច និងកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញមែនទេ ?

ពិតណាស់ ការសោយសុខនឹងឋានៈបុណ្យស័ក្តិ និងអំណាច
ភាគច្រើនភ្ជាប់ជាមួយនឹងម្ហូបអាហារឆ្ងាញ់ៗ សម្លៀកបំពាក់ល្អៗ
ភូមិគ្រឹះធំៗល្អប្រណីត មានអង្គរក្សការពារឆ្វេងស្តាំ និងមាន
អំណាចខ្លាំងក្លាគ្មានគូប្រៀប។

តើនេះឬជាជីវិតដែលម្ចាស់ម៉ាត់បានរស់នៅ ?

យើងនឹងបកស្រាយពីជីវិតរស់នៅរបស់ម្ចាស់ម៉ាត់ជាការ
ឆ្លើយតបនឹងសំណួរទាំងនោះ...

ជឿតែគាត់មានទំនួលខុសត្រូវជាវិស្វលុលឡោះ គ្រូបង្រៀន
អ្នកដឹកនាំប្រទេស និងជាអ្នកកាត់ក្តី តែម្ចាស់ម៉ាត់គាត់នៅតែរឹត
ទឹកដោះពពែរបស់គាត់ដូចធម្មតា ដេរប៉ះសម្លៀកបំពាក់របស់
គាត់ ដេរជួសជុលស្បែកជើងរបស់គាត់ ជួយកិច្ចការផ្ទះ សួរសុខ
ទុក្ខអ្នកក្រីក្រនិងអ្នកជំងឺ។ គាត់បានជួយសហការីរបស់គាត់ដឹក
ព្រែក ជញ្ជូនអាចម៍ដីជាមួយពួកគេ...ជីវិតរស់នៅរបស់គាត់ជាគំរូ
ដ៏ល្អបំផុតសម្រាប់បញ្ជាក់ពីភាពសាមញ្ញ និងភាពឱនលំទោន
របស់គាត់។

ពិតណាស់ ពួកសហការីរបស់គាត់ស្រលាញ់ គោរពគាត់ មានទំនុកចិត្តចំពោះគាត់គ្មានដែនកំណត់។ ទោះជាយ៉ាងនោះក៏ដោយ ក៏គាត់នៅតែបញ្ជាក់ថា ការប្រតិបត្តិសាសនាគឺសម្រាប់អស់ឡោះតែមួយគត់ ពុំមែនសម្រាប់ប្រយោជន៍បុគ្គលរបស់គាត់ឡើយ។

អាណើសជាសហការីម្នាក់របស់វ៉ែស៊ីលុលឡោះបាននិយាយថាគ្មានមនុស្សណាម្នាក់ដែលខ្ញុំស្រលាញ់ជាងវ៉ែស៊ីលុលឡោះ។ បើទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ក៏គាត់មិនអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេឈរទទួលគាត់នៅពេលគាត់ដើរចូលទៅជួបពួកគេដូចជាមនុស្សទូទៅបានធ្វើចំពោះអ្នកធំ និងអ្នកដឹកនាំរបស់ពួកគេនោះឡើយ។

ដំណាក់កាលដំបូងនៃភាពក្លាយជាណាពីរបស់គាត់ ខណៈដែលពុំទាន់ឃើញមានសញ្ញារបញ្ជាក់ពីភាពជោគជ័យនៃការអំពាវនាវរបស់គាត់។ ក្នុងពេលដែលវ៉ែស៊ីលុលឡោះ និងសហការីរបស់គាត់កំពុងទទួលរងការធ្វើបាប ធ្វើទុក្ខបុកម្នេញគ្រប់បែបយ៉ាង។ វ៉ែស៊ីលុលឡោះបានប្រឈមនឹងការអូសទាញល្ងង់លោមពីពួកមេកុលសម្ព័ន្ធគូរេស្ស។ ដោយពួកគេបានបញ្ជូនអ្នកហ្មុះមកប្រាប់ណាពីថា៖ « បើសិនជាអ្នកចង់បានទ្រព្យសម្បត្តិ យើងនឹង

ប្រមូលព្រល័យសម្បត្តិឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រាន់នឹងក្លាយជាសេដ្ឋីដែលមាន
ជាងគេ។ បើសិនជាអ្នកចង់ក្លាយជាមេដឹកនាំ យើងនឹងលើកអ្នក
ធ្វើជាមេដឹកនាំពួកយើង ហើយពួកយើងនឹងមិនសម្រេចកិច្ចការ
អ្វីមួយដោយគ្មានការឯកភាពពីអ្នក។ បើសិនជាអ្នកចង់ធ្វើស្តេច
យើងនឹងបំពាក់មុជឱ្យអ្នកក្លាយជាស្តេច។ ប្តូរនឹងសំណើរបស់ពួក
គេតែមួយគត់គឺ ឱ្យណាពីព្រមបញ្ឈប់ការអំពាវនាវមនុស្សទៅរក
ឥស្លាម និងការគោរពសក្តារៈចំពោះអល់ឡោះជាម្ចាស់តែមួយ
គត់គ្មានដៃគូសម្រាប់ទ្រង់។

តើទាំងនេះមិនមែនជាសំណើមួយដ៏គួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍
ចំពោះបុគ្គលដែលស្វែងរកផលប្រយោជន៍លោកីយ៍មែនទេ? តើ
មូហាំម៉ាត់មានការស្នាក់ស្នើដែរឬទេ នៅពេលគេដាក់សំណើនេះ
ចំពោះគាត់? តើគាត់បានបដិសេធគ្រាន់តែជាល្បិចកលមួយ
ដើម្បីចរចាគ្នាឱ្យបោះបង់ការអំពាវនាវនេះជាសំណើមួយក្នុងរូប
ភាពដែលប្រសើរជាងនេះ?

ទេ មិនមែនដូច្នោះទេ តែគាត់បានសូត្រច្រើនដងនូវព្រះ
បន្ទូលរបស់អល់ឡោះដោយប្តេជ្ញាចិត្តថា «ក្នុងព្រះនាមរបស់អល់
ឡោះ មហាមេត្តា មហាករុណា»។

﴿ حَمْدٌ تَزِيلُ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٢﴾ كَتَبْتُ فَصَّلْتُ ءَايَتُهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ

يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٤﴾ ﴾ فَصَّلْتُ : ១ - ៤

មានន័យថា៖ «ហាមីម(១) គម្ពីរអាល់គ្លុរអានបានបញ្ចុះមក អំពីព្រះជាម្ចាស់មហាមេត្តា មហាករុណា(២) គម្ពីរមួយច្បាប់ គេបានបកស្រាយអាយ៉ាត់ៗរបស់វាយ៉ាងច្បាស់លាស់។ ជា គម្ពីរអាល់គ្លុរអានដែលសរសេរជាភាសាអារ៉ាប់ ងាយស្រួល សម្រាប់ពួកអ្នកដែលចេះភាសាអារ៉ាប់(៣) ជាដំណឹងល្អនិង ដំណឹងរន្ធត់។ មនុស្សភាគច្រើនបានបែរខ្នង ហើយមិនព្រម ស្តាប់(៤) »។ រហូតដល់ចុងអាយ៉ាត់ទី៣៨នៅក្នុងសូរ៉ោះ ដដែលនេះ។

ក្នុងឱកាសផ្សេងទៀត ជាការឆ្លើយតបនឹងសំណើឱពុក មានរបស់គាត់ឱ្យគាត់បញ្ឈប់អំពីការនាំមនុស្សទៅរកសាសនា តស៊ូម។ ចម្លើយរបស់ណាពីដោយស្មោះត្រង់ និងដោយការ ប្តេជ្ញាចិត្តដ៏ខ្ពស់បំផុតថា៖ « ឱ! ឱពុកមាជាទីស្រឡាញ់ សូម សួរចំពោះអល់ឡោះ បើសិនជាពួកគេដាក់ព្រះអាទិត្យនៅ នឹងដៃស្តាំរបស់ខ្ញុំ និងព្រះច័ន្ទនៅនឹងដៃឆ្វេងរបស់ខ្ញុំ ចង់ឱ្យខ្ញុំ

បោះបង់កិច្ចការនេះគឺខ្ញុំមិនបោះបង់ជាដាច់ខាតរហូតដល់
អស់ឡោះប្រទានជ័យជំនះ ឬខ្ញុំត្រូវបានបង់ជីវិត»។

មូហាំម៉ាត់ និងសហការីរបស់គាត់ពុំមែនត្រឹមតែទទួលរង
ទុក្ខវេទនា និងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញអស់រយៈកាល១៣ឆ្នាំ
ប៉ុណ្ណោះទេ។ ក៏ប៉ុន្តែពួកកាហ្វៀរបានព្យាយាមសម្លាប់រ៉េស៊ីលុ
លឡោះជាច្រើនដង។ មានមួយដងនោះ ពួកគេបាន
ព្យាយាមលើកថ្មមួយដុំធំ (ដែលគ្មាននរណាម្នាក់លើករួច) ដើម្បី
ទម្លាក់លើក្បាលគាត់។ លើកក្រោយទៀត ពួកគេបាន
ព្យាយាមសម្លាប់គាត់ដោយដាក់ថ្នាំពុលនៅក្នុងចំណីអាហារ។
តើហេតុផលអ្វីដែលធ្វើឱ្យគាត់សុខចិត្តទ្រាំលំបាកនឹងជីវិត
របស់គាត់ពោរពេញដោយទុក្ខសោក និងការលះបង់បែបនេះ
រហូតដល់គាត់ទទួលបានជ័យជំនះលើសត្រូវរបស់គាត់ទាំង
ស្រុង? តើមានអ្វីបកស្រាយពីការឱនលំទោននិងចិត្តអធ្យា
ស្រ័យរបស់គាត់បានលេចឡើងនៅពេលដែលគាត់ទទួល
បានជ័យជំនះ និងមានអំណាចខ្លាំងក្លា។ ដោយគាត់បាន
បញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ជ័យជំនះមកពីអស់ឡោះជាម្ចាស់តែ
មួយគត់ ពុំមែនមកពីប្រាជ្ញាឈ្លានវៃរបស់គាត់នោះទេ?

តើនេះឬជាលក្ខណៈរបស់បុគ្គលអគ្នានិយមស្រែកឃ្លានទ្រព្យ
សម្បត្តិនិងអំណាចនោះ ?

**ដំណឹងល្អរបស់មូហាំម៉ាត់ចំពោះពួកអ្នកមានជំនឿ
ក្នុងគ្រាមានវិបត្តិ
ដំណឹងល្អរបស់មូហាំម៉ាត់**

អ្វីដែលអ្នកមូស្លីមត្រូវការសព្វថ្ងៃគឺ ការកែប្រែរបៀបនិង
វិធីសាស្ត្រនៃការគិត យើងត្រូវសម្លឹងមើលឱ្យហួសពីសម័យ
កាលរបស់យើង ទឹកនៃងរបស់យើង ហើយធ្វើការវិភាគពី
ស្ថានភាពរបស់យើងតាមនីតិវិធីដែលអស់ឡោះជាម្ចាស់បាន
ប្រទានចុះមកសម្រាប់មនុស្សលោក ហើយដើម្បីចាក់គ្រឹះនូវ
នីតិវិធីនេះឱ្យរឹងមាំទ្រង់បានបញ្ចូនវិស្វលឈ្មោះមូហាំម៉ាត់។
ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា

﴿ وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۚ إِن تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ ۚ

وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ النساء: ١٠٤

មានន័យថា៖ « ចូរពួកអ្នកកុំទន់ខ្សោយក្នុងការតទល់ជាមួយ
នឹងសត្រូវរបស់ពួកអ្នក។ បើសិនជាពួកអ្នករងការឈឺចាប់

ដោយសារសង្គ្រាម។ ពួកគេក៏ឈឺចាប់ដោយសារសង្គ្រាមដូច
ពួកអ្នកឈឺចាប់ដែរ។ ពួកអ្នកសង្ឃឹមចំពោះអល់ឡោះមិនដូច
ពួកគេសង្ឃឹមនោះទេ។ អល់ឡោះទ្រង់មហាដឹងប្រកបដោយ
គតិបណ្ឌិត»។

យើងបានឃើញតាមរយៈអាយ៉ាត់ស្តីពីដំណឹងល្អដ៏រីក
រាយ ដែលគេបានសន្យាចំពោះពួកអ្នកមានជំនឿ ហើយពួក
គេរំលឹកពីដំណឹងល្អនេះនៅពេលមានទុក្ខលំបាក។ ជួនកាល
យើងគិតថាគ្មានច្រកចេញសម្រាប់ប្រជាជាតិរបស់យើងដែល
កំពុងជាប់ផង់ក្នុងវិបត្តិផ្សេងៗ។ ក៏ប៉ុន្តែ យើងទាំងអស់គ្នា
ចាំបាច់ត្រូវនឹកឃើញថា អល់ឡោះជាម្ចាស់បានសន្យានឹង
ជួយប្រជាជាតិនេះនៅពេលណាមួយដែលទ្រង់សព្វព្រះទ័យ
អាស្រ័យតាមគតិបណ្ឌិតរបស់ទ្រង់។

ជួនកាលក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ យើងបិតក្នុងស្ថានភាព
ទន់ខ្សោយ។ ក៏ប៉ុន្តែយើងមានជំនឿជាក់ថា ស្ថានភាពនេះនឹង
ប្រែក្លាយជាខ្លាំងក្លារឹងមាំឡើងវិញ។ អ៊ីមាំ អះម៉ាត់ បាននិយា
យថា អំពើអយុត្តិធម៌មិនឈ្នះសច្ចធម៌នោះទេ ដរាបណាចិត្ត
របស់យើងដិតជាប់ និងមានការជឿជាក់ចំពោះសច្ចធម៌។

យើងជឿជាក់ច្បាស់ថា សច្ចធម៌នឹងបំផ្លាញអយុត្តិធម៌ ហើយ ភាពជោគជ័យនឹងទទួលបានក្នុងពេលឆាប់ៗ នៅពេលដែល មានមូលហេតុជ័យជំនះដោយការអនុញ្ញាតអំពីអល់ឡោះជា ម្ចាស់។ នៅត្រង់ចំណុចនេះយើងនឹងធ្វើការបង្ហាញបីស្ថានភាព ពីជីវប្រវត្តិរបស់មូហាំម៉ាត់ដែលបញ្ជាក់ពីខ្លឹមសារខាងលើ៖

- ជ័យជំនះសម្រាប់ពួកអ្នកមានជំនឿជិតនឹងកើតឡើង ហើយគាត់បានផ្តល់តាមរយៈនេះដោយដំណឹងល្អបីដែល ធ្វើឱ្យសហការីនិងពួកអ្នកដើរតាមគាត់មានការស្ងប់ចិត្ត៖

ណាពីនៅតអេហ្វ

នៅពេលដែលពួកគូរស្សបង្កើនការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញកាន់ តែខ្លាំងបន្ទាប់ពីមា និងប្រពន្ធរបស់គាត់ស្លាប់។ គាត់បាន ចេញដំណើរឆ្ពោះទៅកាន់តអេហ្វ ជាទីកន្លែងមីងខាងម្តាយ របស់គាត់ ដោយគាត់សង្ឃឹមថា នឹងទទួលបានការយកចិត្ត ទុកដាក់ និងគាំទ្រយ៉ាងជំរេញដល់ការអំពាវនាវរបស់គាត់។ ក៏ប៉ុន្តែ ផ្ទុយទៅវិញពួកគេឆ្លើយតបចំពោះគាត់នូវទង្វើដែល អមនុស្សធម៌ ដោយពួកគេបានជំរុញឱ្យក្មេងៗគប់ដុំថ្មដាក់

គាត់រហូតដល់ឈាមហូរចេញពីកែងជើងទាំងពីររបស់គាត់។

ក្រោយមកណាពីបានត្រឡប់ឆ្ពោះមកមីក្តុះវិញ ដោយការតាំងចិត្តជាថ្មីដើម្បីបន្តផែនការចាស់របស់គាត់ក្នុងការអំពាវនាវមនុស្សទៅកាន់សាសនាឥស្លាម និងផ្សព្វផ្សាយសាររបស់គាត់ដោយស្មារតីខ្លាំងក្លា ម៉ឺងម៉ាត់ និងក្លាហាន។

ខ្ញុំបម្រើរបស់គាត់ ហ្សូត ពិន ហារីសៈ បាននិយាយទៅកាន់គាត់ថា៖ «តើលោកត្រឡប់ទៅមីក្តុះម្តងទៀតបានយ៉ាងដូចម្តេច បន្ទាប់ពីពួកគូរេស្សបានបណ្តេញលោកចេញទៅហើយនោះ?»។ រ៉ស្មីលុលឡោះបានតបវិញថា៖ «អល់ឡោះនឹងធ្វើឱ្យកិច្ចការរបស់ខ្ញុំមានច្រកចេញ ពីព្រោះទ្រង់ចាំបាច់ត្រូវជួយឱ្យសាសនានិងណាពីរបស់ទ្រង់ទទួលបានជ័យជំនះ»។

ណាពីឡេសខ្លួនជាមួយនឹងអាពូហ្គើរ

ពួកមេដឹកនាំគូរស្បែកបានកោះប្រជុំគ្នាជាបន្ទាន់ដើម្បីតាមចាប់មូហាំម៉ាត់និងអាពូហ្គើរ និងស្វែងរកគ្រប់តំបន់ដើម្បីចាប់ខ្លួនអ្នកទាំងពីរ។ ពួកគេបានសម្រេចបិទគ្រប់ច្រកចេញចូលមីក្លុះទាំងអស់ និងពង្រាយអ្នកយាមនៅតាមព្រំដែនដាក់របាំងទ័ពនៅគ្រប់ច្រកដែលអាចចេញបាន។ តម្លៃខ្ពស់មែនទែន ហើយរង្វាន់គួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍គឺរង្វាន់សត្វអូដូ ១០០ក្បាលសម្រាប់ម្នាក់ក្នុងចំណោមពីរនាក់ដែលគេចង់បាន (មូហាំម៉ាត់និងអាពូហ្គើរ)។ ជាធម្មតាពួកគេបានហុំព័ទ្ធម៉ាឌីណៈដោយប្រើមធ្យោបាយទ័ពថ្មើរជើងនិងទ័ពសេះ។

ដោយគ្រាន់តែពួកគេទៅដល់មាត់រូងភ្នំដែលរ៉ស្មីលុលឡោះនិងសហការីរបស់គាត់បានលាក់ខ្លួន អាពូហ្គើរបានឱ្យប្រាប់ណាពីថា៖ «បើសិនជានរណាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកគេឱនមើលបាទជើងទាំងពីររបស់គេនោះ គេច្បាស់ជានឹងឃើញយើង»។ ណាពីដែលមានទំនុកចិត្តចំពោះជំនួយរបស់អល់ឡោះ គាត់បានតបថា៖ «នែអាពូហ្គើរ! អ្វីដែល

អ្នកគិតថាមានគ្នាតែពីរនាក់គឺអល់ឡោះទីបី»។ នេះពិតជា
ភាពអស្ចារ្យមកអំពីអល់ឡោះ..ពួកអ្នកដែលដេញតាម នៅ
ឃ្លាតពីរូងភ្នំតែប៉ុន្មានជំហានទៀតប៉ុណ្ណោះ។

សមរភូមិជីកព្រែក (غزوة الخندق)

សមរភូមិនេះបានកើតឡើងនៅរដូវរងា អាកាសធាតុ
ត្រជាក់ខ្លាំង ហើយកាលនោះនៅម៉ាឌីណាខ្វះស្បៀងអាហារ
ស្ថានភាពនេះប្រៀបបាននឹងការហុំព័ទ្ធសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងតឹងរឹង
។ ក៏ប៉ុន្តែស្មារតីតស៊ូរបានផុសចេញពីសេចក្តីសង្ឃឹម។ ដ្បិត
ការហុំព័ទ្ធនេះស្ទើរតែធ្វើឱ្យអ្នកមូស្លីមប្រឈមនឹងដំងើប្រល័
យ។ ម្យ៉ាងទៀត ជម្រើសរបស់ពួកគេគឺ ត្រូវបង្ខំចិត្តទទួលចុះ
ចាញ់ដ៏គួរឱ្យអាម៉ាស់ជាទីបំផុត។ ដូច្នោះ ទើបណាពីខិតខំធ្វើ
ការតស៊ូដើម្បីលើកកម្ពស់ស្មារតីដល់សហការីរបស់គាត់ឱ្យ
បានខ្ពស់បំផុតតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើបាន។ ដើម្បីឱ្យពួក
គេជឿជាក់ថា ការសាកល្បងដែលពួកគេកំពុងប្រឈមនេះ
គ្រាន់តែជាពាក្យដែលកំពុងរសាត់យ៉ាងលឿន ហើយនឹងបាត់

ស្រមោលទៅវិញ។ ឯចំណែកសាសនាឥស្លាមនៅតែបន្តដំណើរទៅមុខជានិច្ច ហើយមនុស្សនឹងចូលសាសនាឥស្លាមទាំងក្រុមៗ។ ហេតុដូច្នេះ កម្លាំងជិះជាន់ និងសត្រូវឈ្លានពាននឹងត្រូវវិនាស។ គ្រប់ឧបាយកលទាំងឡាយដែលប្រឆាំងនឹងឥស្លាមមិនទទួលបានជោគជ័យជាដាច់ខាត។ អ្នកមូស្លីមមិនភ័យខ្លាចចំពោះអំពើអាត្រាក៏របស់ពួកគេជាដាច់ខាត។ នេះគឺជាគោលនយោបាយដែលការតស៊ូមិនងាយរលត់សាបសូន្យ ដោយបណ្តុះសេចក្តីសង្ឃឹម ការប្តេជ្ញាចិត្តដែលមានជំនឿចំពោះព្រះ។ នៅក្នុងសមរភូមិនេះមានព្រឹត្តិការណ៍កើតឡើងខុសពីធម្មតាដែលជួយលើកកម្ពស់ស្មារតីតស៊ូរបស់ពួកសហការី។ នៅពេលដែលអ្នកឥស្លាមដឹកប្រឡាយខន់ហ្វឹកស្រាប់តែមានផ្ទាំងថ្មីមួយដែលបង្អាក់ដល់ការដឹករបស់ពួកគេ។ ណាពីបានវាយផ្ទាំងថ្មីនោះនឹងពូថៅ ហើយផ្ទាំងថ្មីនោះបានប្រេះបែកខ្ទេចដូចតំនុកខ្សាច់។ ម្យ៉ាងទៀតនៅពេលដែលពួកសត្រូវបានលើកទ័ពមកកាន់ម៉ាឌីណា ពួកគេបានហុំព័ទ្ធ ឬដាក់ពង្រាយទ័ពព័ទ្ធជុំវិញម៉ាឌីណា។ ពួកអ្នកមូស្លីមមិនអស់សង្ឃឹម តែពួកគេបានប្រឈមនឹងការពិតមួយដ៏ល្វីង

ជូរចត់ជាមួយនឹងសេចក្តីសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំ ដើម្បីអនាគតដ៏
ត្រចះត្រចង់។

អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا
زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ٢٢ ﴾ الأحزاب: ٢٢

មានន័យថា៖ «នៅពេលដែលពួកអ្នកមានជំនឿបាន
ឃើញទ័ពអះហ្សាប ពួកគេបាននិយាយថានេះជាអ្វីដែលអល់
ឡោះនិងរ៉ស្មីលុលឡោះបានសន្យា ហើយអ្វីដែលអល់ឡោះ
និងរ៉ស្មីលុលឡោះបាននិយាយគឺ ជាការពិត។ គ្មានអ្វីកើន
ឡើងសម្រាប់ពួកគេ ក្រៅពីជំនឿ និងការស្តាប់បង្គាប់»។

ក៏ប៉ុន្តែពួកមូណាហ្វីត្រីន និងពួកអ្នកមានជំនឿទន់ខ្សោយ
បានត្អូញត្អែតពីការសន្យាជួយសង្គ្រោះនេះ។ ពួកគេបាន
និយាយទៅកាន់សហការីរបស់ណាពីថា៖ «រ៉ស្មីលុលឡោះ
បានប្រាប់ពួកអ្នកថា គាត់បានមើលឃើញរាំងស្តេចគិសរ
និងទីក្រុងហ៊ីរ៉ោះពីម៉ាឌីណោះនេះទៅ។ តែឥឡូវនេះពួកអ្នក
កំពុងជីកប្រឡាយ ហើយម្នាក់ៗមិនហ៊ានទៅបត់ជើងផង
ដោយសារភាពភ័យខ្លាច»។ ហេតុដូច្នេះ អល់ឡោះបានបញ្ចុះ

អាល់គ្លុរអានដែលគេនៅសូត្ររហូតដល់ថ្ងៃបរលោកថា៖

﴿ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ۝١٢﴾
 الأحزاب: ١٢

មានន័យថា៖ «ចូររំលឹកចុះ ខណៈដែលពួកមូណាហ្វីគីន និងពួកអ្នកដែលដួងចិត្តរបស់ពួកគេមានជំងឺសង្ស័យបាន និយាយថា អ្វីដែលអល់ឡោះនិងរ៉ស្មីលុលឡោះបានសន្យា ចំពោះយើងគ្មានអ្វីក្រៅពីការបោកប្រាស់នោះទេ» ។

១៣ឆ្នាំក្រោយមកសន្យារបស់រ៉ស្មីលុលឡោះបានកើតឡើង ពិតដោយការវាយរំដោះបានប្រទេសអ៊ីរ៉ង់។

សព្វថ្ងៃនេះក៏អ៊ីប៊ីងដែរ យើងសង្កេតឃើញអ្នកខ្លះ និយាយថា អ្វីដែលអល់ឡោះបានសន្យាគឺបោកប្រាស់ (អល់ឡោះមហា ស្អាតស្អំ) ។ អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝٢١﴾ يوسف: ٢١

មានន័យថា៖ «អល់ឡោះទ្រង់ឈ្នះលើកិច្ចការរបស់ទ្រង់។ ក៏ ប៉ុន្តែមនុស្សភាគច្រើនមិនដឹង» ។

ភាពសាមញ្ញរបស់មូហាំម៉ាត់

- រ៉ស្មីលុលឡោះមិនប្រកាន់ឫកពារ ធ្វើឫកជាអ្នកធំ ឬប្រសើរជាងអ្នកដទៃ ដ្បិតគាត់មានឋានៈជាមេទ័ព។ ពួកមនុស្សទូទៅមិនដែលមានអារម្មណ៍ថាពួកគេទន់ខ្សោយ ឬគេមិនសូវគោរពឱ្យតម្លៃ ឬត្រូវគេប្រមាថ។ គាត់ដំដែកជាមួយសហការីរបស់គាត់ឱ្យរស់នៅដោយសាមញ្ញធម្មតា និងឱនលំទោន។ គាត់ប្រើឱ្យពួកគេដោះលែងខ្ញុំបម្រើតាមលទ្ធភាពដែលពួកគេមាន និងឱ្យពួកគេបរិច្ចាគទ្រព្យជាពិសេសដល់អ្នកក្រីក្រ កុមារកំព្រា និងអ្នកក្រតោកយ៉ាកដោយគ្មានបំណងចង់បានការតបស្នងមកវិញ។
- រ៉ស្មីលុលឡោះបរិភោគចំណីអាហារបន្តិចបន្តួច និងសាមញ្ញ។ គាត់ចូលចិត្តបរិភោគមិនឆ្អែត។ ជួនពេលខ្លះរយៈពេលច្រើនថ្ងៃ ផ្ទះរបស់រ៉ស្មីលុលឡោះមិនបានបង្ហាត់ភ្លើងចម្អិនអាហារ។ គាត់សម្រាន្តលើកម្រាលផ្ទាល់ដី។ គាត់គ្មានរបស់អ្វីតុបតែងលម្អក្នុងផ្ទះដ៏សាមញ្ញនេះដើម្បីបម្រើសេចក្តីសុខរបស់គាត់។

- នៅពេលយប់មួយ ហំហូសោះភរិយារបស់គាត់បានព្យាយាមធ្វើឱ្យគាត់ដេកលក់ស្រួលជាងមុន ដោយគាត់បត់កន្ទួលដែលគាត់ធ្លាប់ក្រាលដេកនោះជាច្រើនជាន់ ហើយគាត់មិនបានប្រាប់វ៉េស៊ីលុលឡោះឱ្យដឹងមុន។ ក្នុងយប់នោះគាត់បានសម្រាន្តលក់ស្តាប់ស្តល់យ៉ាងស្រួល រហូតដល់គាត់មិនបានងើបសឡាតស៊ូហ្គោះឱ្យទាន់ពេល។ វ៉េស៊ីលុលឡោះបានខឹង ហើយគាត់បានសម្រេចចិត្តឈប់ដេកអ៊ីចឹងទៀត។

- ជីវិតសាមញ្ញនិងការពេញចិត្តនឹងអ្វីដែលខ្លួនមានគឺជាមេរៀនដ៏សំខាន់ក្នុងជីវិតរបស់វ៉េស៊ីលុលឡោះ៖

«នៅពេលអ្នកឃើញបុគ្គលណាម្នាក់មានទ្រព្យសម្បត្តិស្តុកស្តម្ភ និងស្រស់សង្ហារជាងអ្នក ចូរអ្នកក្រឡេកមើលអ្នកដែលទាបជាងអ្នក»។ ធ្វើដូច្នេះ អ្នកនឹងអរគុណដល់អស់ឡោះចំពោះអ្វីដែលអស់ឡោះបានប្រទានមកឱ្យអ្នក ជាជាងអ្នកមានអារម្មណ៍ថា ខ្លួនមិនមានសំណាងដូចគេ។

- មនុស្សតែងតែសួរអាអ៊ីស្សៈ ជាបុត្រីរបស់សហការីទីមួយ និងស្មោះត្រង់បំផុតរបស់គាត់ឈ្មោះអាពូហ្គារីកើរថា តើវិស្វលុលឡោះរស់នៅក្នុងផ្ទះយ៉ាងដូចម្តេច? គាត់បានឆ្លើយប្រាប់ពួកគេថា៖ «គាត់ដូចជាបុរសសាមញ្ញដទៃទៀតដែរ គាត់បោសសម្អាតផ្ទះ ប៉ះខោអាវ ដេរស្បែកជើង ឱ្យទឹកសត្វអូដ្ឋ រឹតទឹកដោះពពែ ជួយធ្វើការងារអ្នកបម្រើ បរិភោគចំណីអាហារជាមួយពួកគេ ហើយគាត់ទៅផ្សារទិញអ្វីដែលពួកយើងត្រូវការ»។
- វិស្វលុលឡោះពុំមានសម្លៀកបំពាក់ច្រើន គាត់បោកគក់សម្លៀកបំពាក់ដោយខ្លួនឯង គាត់ស្រលាញ់ផ្ទះសំបែង គាត់មានចិត្តសន្តិ។ គាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «នៅពេលចូលផ្ទះ ចូរសុំអល់ឡោះឱ្យទ្រង់ប្រទានពរជ័យដល់ផ្ទះ»។ គាត់តែងស្វាគមន៍អ្នកដទៃដោយពាក្យថា «សូមសេចក្តីសុខសន្តិភាពកើតមានចំពោះពួកអ្នក»។ ពីព្រោះសេចក្តីសុខសន្តិភាពគឺជាភ្លឺប្រាថ្នាដ៏សំខាន់បំផុតក្នុងលោក។

- ចំពោះគាត់ អត្ថបទវិចិត្រគឺជាគោលគ្រឹះដ៏សំខាន់ ចាំបាច់ ត្រូវតែប្រកាន់ខ្ជាប់។ គាត់ស្វាគមន៍មនុស្សដោយទន់ភ្លន់ សម្តែងនូវការគោរពចំពោះអ្នកដែលចាស់ជាងគាត់។ ដូច គាត់បានមានប្រសសន៍ថា៖ «អ្នកដែលមានឋានៈជិតខ្ញុំ ជាងគេ ល្អជាងគេគឺ អ្នកដែលមានអត្ថបទវិចិត្រប្រសើរ ជាងគេ»។
- គ្រប់ពាក្យសំដីនិងកាយវិការរបស់គាត់ ដែលយើងប្រទះ ឃើញមាននៅក្នុងលំអានរបស់គាត់ដ៏ថ្លៃថ្លាបានបង្ហាញពី ឧត្តមភាព ការអធ្យាស្រាយរបស់គាត់ ភាពឱនលំទោន មនុស្សធម៌ និងភាពស្ម័គ្រចិត្តលាក់ទាក់របស់គាត់។ ម្យ៉ាងទៀតបញ្ជាក់ពីចំណាប់អារម្មណ៍របស់គាត់យ៉ាង ខ្លាំងក្លាចំពោះសត្វឃាត បុគ្គលទូទៅ ជាពិសេសចំពោះ គ្រួសាររបស់គាត់។
- ពិសេសជាងនោះទៅទៀត គាត់គឺជាមនុស្សម្នាក់អនុវត្ត តាមអ្វីដែលគាត់បានទូន្មានប្រៀនប្រដៅគេ ដ៏វិចិត្ររស់នៅ ផ្ទាល់ខ្លួន និងដ៏វិចិត្រទូទៅគឺជាគំរូដ៏ល្អអស្ចារ្យសម្រាប់សហ ការីរបស់គាត់ដើម្បីឱ្យពួកគេយកគំរូតាមគាត់។

ពាក្យទូន្មានរបស់មូហាំម៉ាត់

- ពាក្យទូន្មានរបស់គាត់ដូចជាគំនិត សំណើ ការប្រៀនប្រដៅ ពាក្យទូន្មាន គោលជំនឿ សីលធម៌ និងសុជីវធម៌ និងចំណេះដឹងមូលដ្ឋានរបស់រ៉ស្មីលុលឡោះ។ ក៏ប៉ុន្តែខាងក្រោមនេះនឹងលើកយកមកសរសេរបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ។

ចិត្តប្រះថ្លា

១- عن أبي يعلى شداد بن أوس رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه و سلم قال الكيس من دان نفسه و عمل لما بعد الموت و العاجز من أتبع نفسه هواها و تمنى على الله الأمانى رواه الترمذي و قال حديث حسن

អំពី អាពីយ៉ាក់ឡា ស្យាដាត ពិន អាស អំពីណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «អ្នកឆ្លាតវៃគឺអ្នកដែលចេះគ្រប់គ្រងខ្លួនរបស់គេ និងប្រតិបត្តិអំពើល្អសម្រាប់ខ្លួនគេក្រោយពេលស្លាប់ ហើយអ្នកដែលអសមត្ថភាពគឺអ្នកដែលចិត្តរបស់គេធ្វើតាមចំណង់តណ្ហារបស់គេ ហើយនឹកស្រមៃចំពោះអល់ឡោះនូវក្តី

ស្រមៃផ្សេងៗ»។ រឺវ៉ាយ៉ាត់អាត់ឡូរមុហ្ស៊ីយ៍ គាត់ថាហាទីស
នេះហាសាន់។

២- قال صلى الله عليه وسلم : (ما تعدون الصرعة فيكم؟ فقالوا:
الذي لا يصدره الرجال، فقال: ليس كذلك، ولكنه الذي يملك نفسه
عند الغضب) رواه مسلم.)

ណាពីគាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «តើនរណាដែលពួកអ្នក
ចាត់ទុកថាជាអ្នកបោកចំបាប់ខ្លាំងជាងគេ? ពួកគេបានឆ្លើយ
ថាគឺអ្នកដែលគ្មាននរណាម្នាក់អាចផ្ដួលគេបាន។ គាត់បាន
តបវិញថា៖ មិនមែនអ៊ីចឹងទេ។ ក៏ប៉ុន្តែគឺអ្នកដែលអាចគ្រប់
គ្រងខ្លួនរបស់គេបាននៅពេលខឹង»។ រឺវ៉ាយ៉ាត់មូស្លីម។

៣- و روى البيهقي في الزهد عن جابر رضي الله عنه مرفوعا)
(القناعة كنز لا يفنى)

រឺវ៉ាយ៉ាត់ហ្គេហាគឺយ៍ស្ដីអំពីការលះបង់ អំពីចាញ់រ អំពីណាពី
គាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «ចិត្តស្ដប់ស្ដល់មិនលោភលន់គឺ
ជាកំណប់ដែលមិនងាយសាបសូន្យ»។

៤- (الدين النصيحة، لله ولرسوله، ولكتابه، ولأئمة المسلمين
وعامتهم)

មានន័យថា៖ «សាសនាគឺការទូន្មានសម្រាប់អស់ឡោះ
សម្រាប់រ៉ស្មីលុលឡោះ គម្ពីររបស់ទ្រង់ មេដឹកនាំតស៊ូម និង
មនុស្សទូទៅ» ។

۵- عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم
وقف على أناس جلوس فقال (ألا أخبركم بخيركم من شركم) قال :
فسكتوا ، فقال ذلك ثلاث مرات ، فقال رجل : بلى يا رسول الله
أخبرنا بخيرنا من شرنا ، قال (خيركم من يرجى خيره و يؤمن
شره و شركم من لا يرجى خيره و لا يؤمن شره)

អំពី អាពូហូរ៉យរ៉ោះ បាននិយាយថា រ៉ស្មីលុលឡោះបានឈរ
នៅពីមុខមនុស្សមួយក្រុមដែលកំពុងអង្គុយ។ គាត់បានមាន
ប្រសាសន៍ថា៖ «តើចង់ឱ្យខ្ញុំប្រាប់ពួកអ្នកពីបុគ្គលល្អ និង
បុគ្គលអាក្រក់ក្នុងចំណោមពួកអ្នកទេ ? អាពូហូរ៉យរ៉ោះថា
ពួកគេនៅស្ងៀម។ គាត់បានប្រសាសន៍ដដែលៗបីដង។
បុរសម្នាក់បានឆ្លើយថា បពិត្ររ៉ស្មីលុលឡោះ សូមលោក
ប្រាប់យើងពីអ្នកល្អនិងអ្នកអាក្រក់ក្នុងចំណោមពួកយើងផង
ចុះ។ គាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «អ្នកល្អជាងគេក្នុងចំណោម
ពួកអ្នកគឺអ្នកដែលគេសង្ឃឹមសេចក្តីល្អពីរូបគេ និងរួចផុតពី
អំពើអាក្រក់របស់គេ។ រីឯអ្នកដែលអាក្រក់ជាងគេក្នុងចំណោម

មពួកអ្នកគឺអ្នកដែលគេមិនសង្ឃឹមសេចក្តីល្អពីរូបគេ ហើយ
មិនរួចផុតពីអំពើអាក្រក់របស់គេ»។

៦- « الحياء من الإيمان » أخرجه الإمام مسلم في صحيحه

មានន័យថា៖ ភាពខ្មាសអៀនជាផ្នែកមួយនៃជំនឿ»។ ចេញ
ផ្សាយដោយអ៊ីម៉ាមស្លឹម ក្នុងសៀវភៅសហសរបស់គាត់។

៧- عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ الصَّدَّةُ
وَالْفَرَاغُ) رواه البخاري

អំពី អ៊ីបនូ អាហ្គ្លីសបាននិយាយថា វិស្វលុលឡោះបាន
មានប្រសាសន៍ថា(ពរជ័យ(نعمة) ពីរយ៉ាង ដែលមនុស្សជា
ច្រើនបានទុកចោលដោយឥតប្រយោជន៍គឺសុខភាពល្អ និង
ពេលទំនេរ»។ វិវាយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

៨- عن أبي الدرداء عن النبي - صلى الله عليه وسلم - قال: «من
فقه الرجل قصده في معيشتة»

អំពី អាពី ហ្គ្រីហ្គារ អំពីណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «
បុគ្គលដែលយល់ដឹងជ្រៅជ្រះគឺ អ្នកដែលចេះសន្សំសំចៃក្នុង
ការរស់នៅ»។

៩- قال النبي صلى الله عليه وسلم : «التأني من الله والعجلة من
الشیطان». حديث حسن

អំពីណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ « ការប្រយ័ត្នប្រយែងគឺមកពីអស់ឡោះ ហើយការតក់ក្រហល់មកអំពីស្វែត្តន » ។ ហាទីសនេះសាហាន់។

១០ - وعن أبي هريرة رضي الله عنه ، أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : « آية المنافق ثلاث : إذا حدث كذب ، وإذا وعد أخلف ، وإذا أؤتمن خان » متفق عليه

អំពីអាពូ ហូរ៉យរ៉ោះ បាននិយាយថា រ៉ស្មីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា សញ្ញាសម្គាល់អ្នកមូណាហ្វិកមានបី៖ និយាយកុហក ក្បត់សន្យា បោកប្រាស់នឹងសេចក្តីទុកចិត្ត » ។ មុតតាហ្វាអាឡែហ្វី។

១១ - رواه الترمذی وابن ماجه في السُّنَنِ عن أبي هريرة رضي الله عنه مرفوعاً بلفظ : «:الكلمةُ الحَكْمَةُ ضالَّةُ المؤمنِ فحديثٌ وجدها فهو أحقُّ بها»

រ៉ាយ៉ាត់ អាល់តួរមុហ្សីយ៍ និងអ៊ុបនូ ម៉ាហ្គុះ ក្នុងសៀវភៅអាសស្មីណាន់ អំពី អាពូ ហូរ៉យរ៉ោះ អំពីរ៉ស្មីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ « ពាក្យគតិបណ្ឌិតគឺជាកម្មវត្ថុដែលអ្នកមានជំនឿចង់បាន ទីណាដែលគេប្រទះឃើញគតិបណ្ឌិតគឺគេសក្តិសមនឹងទទួលយកវាជាងគេ » ។

១២- عن عدي بن حاتم رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم «اتقوا النار ولو بشق تمره فمن لم يجد فبكلمة طيبة» متفق عليه

អំពី អ្វីទេ ពិន ហាទិម បាននិយាយថា រស្មីលុលឡោះបាន មានប្រសាសន៍ថា៖ «ចូរខ្លាចភ្លើងនរកចុះ ទោះដោយការ បរិច្ចាគមួយចំណិតផ្លែល្មើ។ បើសិនជាគេគ្មានលទ្ធភាពទៀត គឺដោយពាក្យសំដីល្អ»។

១៣- قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «ألا أدلك بأفضل أخلاق الدنيا والآخرة؟ أن تعفو عمن ظلمك، وتصل من قطعك، وتعطي من حرمك»

អ្នកនាំសារបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «តើចង់ឱ្យខ្ញុំប្រាប់ពួកអ្នក ពីអត្ថបទដែលប្រសើរជាងគេទាំងក្នុងលោកីយ៍និងថ្ងៃបរលោកដែរឬទេ? គឺពួកអ្នកត្រូវអធ្យាស្រ័យចំពោះអ្នកដែលបានរំលោភបំពាន់ទៅលើអ្នក។ ភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកដែលផ្តាច់ទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នក។ ផ្តល់អ្វីៗឱ្យអ្នកដែលគេរិះកំណាញ់ចំពោះអ្នក»។

១៤- وعن أبي هريرة رضي الله عنه ، أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «آية المنافق ثلاث: إذا حدث كذب، وإذا وعد أخلف، وإذا أؤتمن خان» متفق عليه

អំពី អាព្វ ហូរ៉េយរ៉ោះបាននិយាយថា រ៉េស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា សញ្ញាសម្គាល់អ្នកមូណាហ្វិកមានបី៖ និយាយកុហក ក្បត់សន្យា បោកប្រាស់នឹងសេចក្តីទុកចិត្ត»។ មុតតាហ្វាអាឡេហ៍។

១៥- «إن من أحبكم إلي وأقربكم مني مجلسا يوم القيامة أحسنكم أخلاقا»

មានន័យថា៖ «អ្នកដែលគួរជាទីស្រឡាញ់ និងបាននៅជិតខ្ញុំ ជាងគេក្នុងចំណោមពួកអ្នកនៅថ្ងៃបរលោកគឺ អ្នកដែលមានអត្ថបរិតល្អជាងគេ»។

១៦- عن أبي هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: (من تواضع لله رفعه الله)

អំពីអាព្វហូរ៉េយរ៉ោះ រ៉េស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «អ្នកដែលឱនលំទោនដើម្បីអស់ឡោះគឺ អស់ឡោះទ្រង់នឹងលើកតម្កើងគេ»។

១៧- حدثني أبو كبشة الأنماري أنه سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: ثلاثة أقسم عليهن وأحدثكم حديثا فاحفظوه قال ما نقص مال عبد من صدقة ولا ظلم عبد مظلمة فصبر عليها إلا زاده الله عزاء ولا فتح عبد باب مسألة إلا فتح الله عليه باب فقر أو كلمة نحوها وأحدثكم حديثا فاحفظوه قال إنما الدنيا لأربعة نفر عبد رزقه الله مالا وعلمما فهو يتقي فيه ربه ويصل فيه رحمه ويعلم الله فيه حقا فهذا بأفضل المنازل وعبد رزقه الله علما ولم يرزقه مالا فهو

صادق النية يقول لو أن لي مالا لعملت بعمل فلان فهو نيته فأجرهما سواء وعبد رزقه الله مالا ولم يرزقه علما فهو يخبط في ماله بغير علم لا يتقي فيه ربه ولا يصل فيه رحمه ولا يعلم الله فيه حقا فهذا بأخبث المنازل وعبد لم يرزقه الله مالا ولا علما فهو يقول لو أن لي مالا لعملت فيه بعمل فلان فهو نيته فوزرهما سواء . قال أبو عيسى هذا حديث حسن صحيح

អំពី អាព្វកាប់ស្បះ អាល់អាន់មើរើយ៍ បានឮវិស្វលុលឡោះ បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «បីប្រការ ខ្ញុំស្បថនឹងអល់ឡោះ ចំពោះវា ខ្ញុំនឹងនិយាយប្រាប់ពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកចងចាំឱ្យច្បាស់។ គាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ ទ្រព្យបរិច្ចាគរបស់បុគ្គល ម្នាក់មិនខាតបង់នោះទេ។ គ្មានខ្ញុំបម្រើណាម្នាក់ដែលត្រូវគេ បំពានដោយប្រការណាមួយ ហើយគេទ្រាំអត់ធ្មត់ចំពោះ ប្រការនោះ លើកលែងតែអល់ឡោះបន្ថែមពីសូរភាពដល់ គេ។ គ្មានបុគ្គលណាម្នាក់បើកទ្វារសុំទានគេ លើកលែងតែអល់ឡោះនឹងបើកទ្វារភាពក្រីក្រចំពោះគេ ឬពាក្យដែលមាន ន័យដូចនេះ។ ខ្ញុំនិយាយប្រាប់ពួកអ្នក ចូរចងចាំឱ្យបានល្អ។ គាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ លោកីយ៍នេះសម្រាប់មនុស្ស បួនប្រភេទគឺ បុគ្គលម្នាក់អល់ឡោះបានប្រទានទ្រព្យសម្បត្តិ និងចំណេះដឹងដល់គេ។ តាមរយៈក្តីប្រទាននេះ គេកោតខ្លាច

អល់ឡោះ គេភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងសាច់ញាតិ ហើយគេដឹងថា សម្រាប់អល់ឡោះក្នុងក្តីប្រទាននេះទ្រង់មានកម្មសិទ្ធិដែរ។ បុគ្គលបែបនេះបិតក្នុងឋានៈដ៏ប្រសើរបំផុត។ បុគ្គលមួយ ប្រភេទទៀត អល់ឡោះបានប្រទានចំណេះដឹងឱ្យគេ តែទ្រង់ មិនបានប្រទានទ្រព្យសម្បត្តិដល់គេ។ គេមានចិត្តស្មោះស ដោយគេនិយាយថា បើសិនជាខ្ញុំមានទ្រព្យសម្បត្តិខ្ញុំនឹង បរិច្ចាគធ្វើល្អដូចជាបុរសនោះដែរ។ គេគ្រាន់តែប្រាថ្នាក្នុងចិត្ត តែគេនឹងទទួលបានផលបុណ្យដូចគ្នាដែរ។ មួយទៀត បុគ្គល ម្នាក់អល់ឡោះប្រទានទ្រព្យសម្បត្តិដល់គេ តែទ្រង់មិនបាន ប្រទានចំណេះដឹងដល់គេ។ គេងប៉ងលក្ខក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិ របស់គេដោយភាពអវិជ្ជា។ មិនកោតខ្លាចចំពោះអល់ឡោះ មិនភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងសាច់ញាតិ ហើយគេមិនដឹងថា ទ្រព្យ សម្បត្តិរបស់គេ អល់ឡោះក៏មានកម្មសិទ្ធិក្នុងនោះដែរ។ នេះ គឺជាឋានៈដ៏អាក្រក់បំផុត។ មួយប្រភេទទៀត បុគ្គលម្នាក់អ ល់ឡោះមិនបានប្រទានទ្រព្យសម្បត្តិ និងចំណេះដឹងដល់គេ ហើយគេបាននិយាយថា បើសិនជាខ្ញុំមានទ្រព្យសម្បត្តិ ខ្ញុំនឹង ធ្វើដូចជាបុរសនោះដែរ នោះគឺជាក្តីប្រាថ្នារបស់គេ។ ដូច្នេះ

បាបកម្មរបស់ពួកគេទាំងពីរគឺស្មើគ្នា»។ អាពូអ៊ីសាបាននិយាយថាហាទីសនេះហាសាន់សហេស។

១៨- يقول الرسول صلى الله عليه وسلم: « لا تظهر الشماته باخيك ؛ يعافيه الله ويبتليك »

វិស្វលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ « ចូរអ្នកកុំបង្ហាញការសប្បាយរីករាយចំពោះទុក្ខសោកបងប្អូនរបស់អ្នក។ ពីព្រោះអស់ឡោះទ្រង់នឹងឱ្យគេរួចផុត ហើយទ្រង់នឹងដាក់ទោសទណ្ឌទៅលើអ្នកវិញ »។

១៩ - أحب الناس إلى الله أنفعهم و أحب الأعمال إلى الله عز و جل سرور تدخله على مسلم أو تكشف عنه كربة أو تقضي عنه ديناً أو تطرد عنه جوعاً و لأن أمشي مع أخي المسلم في حاجة أحب إلي من أن أعتكف في المسجد شهراً و من كف غضبه ستر الله عورته و منكظم غيظاً و لو شاء أن يمضيه أمضاه ملأ الله قلبه رضاً يوم القيامة و من مشى مع أخيه المسلم في حاجته حتى يثبتها له أثبت الله تعالى قدمه يوم تزل الأقدام و إن سوء الخلق ليفسد العمل كما يفسد الخل العسل)

មានន័យថា៖ « មនុស្សដែលអស់ឡោះស្រលាញ់ជាងគេគឺអ្នកដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃច្រើនជាងគេ។ អំពើដែលអស់ឡោះស្រលាញ់ជាងគេគឺការផ្តល់ភាពសប្បាយរីករាយដល់អ្នកមួយ ឬជួយរំលែកទុក្ខលំបាករបស់ពួកគេ ឬសងបំណុលឱ្យគេ ឬបំបាត់ភាពស្រេកឃ្លានរបស់គេ។ ខ្ញុំសុខ

ចិត្តដើរបំពេញតម្រូវការអ្នកម្ចាស់មច្ឆេទជាន់ការអៀកទីក្រុង
នៅក្នុងម៉ាស៊ីតចំនួនមួយខែ។ អ្នកណាអាចទប់កំហឹងរបស់
គេ អស់ឡោះនឹងបិតបាំងកេរ្តិ៍ខ្មាសរបស់គេ។ អ្នកណាអាច
ទប់កំហឹងច្រលោត ដែលគេចង់ធ្វើ គេអាចធ្វើបាននោះ អស់
ឡោះនឹងបំពេញដួងចិត្តរបស់គេនៅថ្ងៃបរលោកពោរពេញ
ដោយសេចក្តីសុខ។ នរណាជួយបំពេញតម្រូវការអ្នកម្ចាស់
រហូតដល់បានសម្រេចនោះគឺ អស់ឡោះនឹងធ្វើឱ្យជំហររបស់
គេរឹងមាំ ខណៈដែលជំហរទាំងឡាយត្រូវអិលដួល។ ចរិត
អាក្រក់បំផ្លាញអំពើល្អដូចជាទឹកខ្មេះបំផ្លាញទឹកឃ្មុំ។

កតញ្ញាចំពោះឪពុកម្តាយ

១- رضا الرب من رضا الوالدين وسخطه من سخطهما

១. ការសព្វព្រះទ័យរបស់អស់ឡោះគឺអាស្រ័យលើការពេញ
ចិត្តរបស់ឪពុកម្តាយ ហើយការក្រោធខឹងរបស់ទ្រង់គឺអាស្រ័
យលើការខឹងសម្បាររបស់លោកទាំងពីរ។

២- عن عبد الله بن مسعود رضي الله عنه قال سألت النبي صلى الله
عليه و على آله وسلم أي العمل أحب إلى الله قال : (الصلاة على
وقتها قلت ثم أي قال بر الوالدين قلت ثم أي قال الجهاد في سبيل
الله)

٣- قال: « ألا أنبئكم بأكبر الكبائر؟ ثلاثاً ، قلنا: بلى يا رسول الله ، قال: « الإِشراك بالله،وعقوق الوالدين » وكان متكئاً فجلس فقال: «ألا و قول الزور و شهادة الزور » فما زال يكررها حتى قلنا: ليته سكت . و الحديث متفق عليه

៣.ណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ តើចង់ឱ្យខ្ញុំប្រាប់ពួកអ្នកពី
អំពើបាបកម្រិតធ្ងន់ទេ? គាត់សួរចំនួនបីដង។ ពួកយើង
ឆ្លើយថា បពិត្រស៊ីលុលឡោះ ពួកយើងចង់ដឹង។ គាត់បាន
មានប្រសាសន៍ថា៖ គោរពពហុទេពរួមជាមួយនឹងអល់ឡោះ
អកតញ្ញាចំពោះឪពុកម្តាយ។ គាត់ផ្អែក ក្រោយមកគាត់បាន
អង្គុយ ហើយបន្តថា៖ ចូរប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះការនិយាយ
កុហក និងការធ្វើសាក្សីកុហក។ គាត់នៅតែនិយាយហើយ

និយាយទៀតរហូតដល់ពួកយើងនឹកចង់ឱ្យគាត់នៅស្ងៀម»។
ហាទីសនេះមុតតាហ្វាគុនអាឡែហ្វី។

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយនឹងញាតិជិតខាង

عن عائشة رضي الله عنها قالت : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: ((الرحم معلقة بالعرش تقول : من وصلني وصله الله، و من قطعني قطعه الله)) البخاري

អំពី អាអ៊ីស្សៈ បាននិយាយថា រឿងលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា សាច់ញាតិព្យួរជាប់នឹងរាជបល្ល័ង្ក ហើយបល្ល័ង្កនេះបាននិយាយថា នរណាភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងខ្ញុំគឺ អល់ឡោះនឹងភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយគេ ហើយនរណាកាត់ផ្តាច់ទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងខ្ញុំ អល់ឡោះនឹងកាត់ផ្តាច់ទំនាក់ទំនងជាមួយគេដែរ»។ វ៉ាយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍

អប់រំកូនស្រី

9- وفي الحديث الحسن عن النبي صلى الله عليه وسلم: «ليس أحد من أمتي يعول ثلاث بنات أو ثلاث أخوات فيحسن إليهن إلا كن له سترا من النار»

នៅក្នុងហាទីស អាល់ហាសាន់ អំពីណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ បុគ្គលណាម្នាក់នៃប្រជាជាតិរបស់ខ្ញុំចិញ្ចឹមកូនស្រីបីនាក់ ឬបងប្អូនស្រីបីនាក់ ហើយគេធ្វើល្អចំពោះពួកនាងគឺពួកនាងក្លាយជារនាំងការពារគេពីភ្លើងនរក»។

۲- وفي حديث ابن عباس فيما أخرجه الطبراني أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «ومن عال ثلاث بنات فأنفق عليهن ورحمهن وأحسن أدبهن أدخله الله الجنة، قيل أو اثنتين؟ قال: أو اثنتين»

នៅក្នុងហាទីសអ៊ុបនូ អាហ្គីស ចេញផ្សាយដោយអាត់តបរ៉នីយ៍ ណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ « នរណាចិញ្ចឹមកូនស្រីបីនាក់ ហើយគេចំណាយលុយទៅលើពួកនាង អាណិតស្រលាញ់ពួកនាង បង្រៀនអប់រំពួកនាងឱ្យមានសុដ៏វធម៌ល្អ គឺអល់ឡោះនឹងឱ្យគេបានចូលឋានសួគ៌។ មានគេសួរថា៖ ចុះបើពីរនាក់? គាត់បានឆ្លើយថា៖ ទោះជាពីរនាក់ក៏ដោយ»។

ចិញ្ចឹមកុមារអំព្រា

قال صلى الله عليه وسلم: «أنا وكافل اليتيم في الجنة كهاتين» وأشار باصبع السبابة والوسطى وفرق بينهما

ណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ « ខ្ញុំនិងអ្នកចិញ្ចឹមកុមារ
កំព្រានៅក្នុងឋានសួគ៌ដូចជាម្រាមដៃពីរនេះ។ គាត់បានចង្អុល
ម្រាមដៃចង្អុលនិងដៃកណ្តាល។ គាត់បានញែកវាទាំងពីរ»។

ការស្តាប់បន្ទាប់មេដឹកនាំ

១- قال رسول الله صَلَّى الله عليه وآله وسلم : طَاعَةُ السُّلْطَانِ
وَاجِبَةٌ، وَمَنْ تَرَكَ طَاعَةَ السُّلْطَانِ فَقَدْ تَرَكَ طَاعَةَ اللَّهِ، عَزَّ
وَجَلَّ وَدَخَلَ فِي نَهْيِهِ.

វេស្វិលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «គោរពមេដឹកនាំជា
កាតព្វកិច្ច។ នរណាមិនគោរពមេដឹកនាំគឺ អ្នកនោះមិនគោរព
អល់ឡោះ ហើយចូលក្នុងអំពើដែលទ្រង់ហាមឃាត់»។

២- اسمعوا و أطيعوا و إن أمر عليكم عبد حبشي مجدع
الأطراف

មានន័យថា៖ «ចូរឮក្តីអ្នកស្តាប់ និងអនុវត្តតាម បើទោះជា
មេដឹកនាំនោះត្រូវបានគេតែងតាំងដោយបុគ្គលម្នាក់ជាខ្ញុំ
បម្រើស្បែកខ្មៅពិការដៃជើងក៏ដោយ»។

៣- و قال رسول الله صَلَّى الله عليه وسلم: «إذا رأيت أمتي تهاب
أن تقول للظالم يا ظالم فقد تودع منهم» رواه الحاكم في
المستدرک

វិស្វលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ បើសិនជាប្រជា
ជាតិរបស់ខ្ញុំក្លាយជាប្រជាជាតិមួយខ្លាចមិនហ៊ាននិយាយទៅ
កាន់មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌ថា ឯងជាមនុស្ស
អយុត្តិធម៌នោះគឺ វត្តមានឬអវត្តមានរបស់គេដូចតែគ្នា មាន
ន័យថា (អត់បានការ) » ។

អ្វីមេត្តា

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قبل النبي صلى الله عليه و سلم الحسن بن علي رضي
الله عنهما و عنده الأقرع بن حابس، فقال الأقرع: إن لي عشرة من الولد ما قبلت منهم
أحدا. فنظر إليه رسول الله صلى الله عليه و سلم فقال ((من لا يرحم لا يرحم))! متفق
عليه.

អំពី អាពុហូរ៉យរ៉ោះ បាននិយាយថា៖ «ណាពីបានបើបចៅ
របស់គាត់ហាសាន់ ពិន អាលី ហើយអីកក្រក់ ពិន ហាពិស នៅ
ជាមួយណាពី។ ពេលនោះអីកក្រក់បាននិយាយថា ខ្ញុំមានកូន
ដប់នាក់ ខ្ញុំមិនដែលបើបនរណាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកគេឡើយ។
វិស្វលុលឡោះបានមើលមុខអីកក្រក់ ហើយនិយាយថា អ្នកដែល
មិនអាណិតស្រលាញ់គេ គឺគេក៏មិនអាណិតស្រលាញ់អ្នកនោះ
វិញផងដែរ»។ ហាទីសមុត្តាហ្វាគុនអាឡែហ្វី។

ផលប្រយោជន៍នៃការស្តុកទុន៖

٢- قال رسول الله صلى الله عليه و سلم : « من سأل الناس أموالهم تكثرأ فإنما يسأل جمرأفليستقل أو ليستكثر»

វិស្វលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ នរណាសុំទានអ្នក
ដទៃដើម្បីប្រមូលទ្រព្យឱ្យបានច្រើន ប្រៀបដូចជាគេសុំរងើក
ភ្លើង។ ដូច្នេះ គេចង់បានរងើកភ្លើងតិចឬក៏ច្រើន »។

و عن عبدالله بن مسعود رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه و سلم : «من أصابته فاقة فأنزلها بالناس : لم تسد فاقتة و من أنزلها بالله: أوشك الله له بالغنى : إما بموت عاجل ، أو غنى

عاجل «] رواه أبو داود والترمذي وقال : حديث حسن صحيح.]

អំពី អាប៌ឌុលឡោះ ពិន ម៉េសអ៊ុត បាននិយាយថា រ៉ស៊ីលុល
ឡោះបានមានប្រសាសន៍សថា៖ « នរណាដែលបានជួបប្រទះ
បញ្ហាក្រខ្យត់ ហើយគេទៅត្អូញត្អែប្រាប់មនុស្ស គឺមនុស្សមិន
អាចជួយបំបាត់ភាពក្រីក្ររបស់គេបានឡើយ។ ចំណែក
នរណាដែលបានជួបប្រទះនឹងបញ្ហាក្រខ្យត់ ហើយគេទៅត្អូញ
ត្អែប្រាប់អស់ឡោះគឺ អស់ឡោះស្ទើរតែនឹងធ្វើឱ្យគេមិនទៅពឹង
អ្នកដទៃដោយទ្រង់ ឱ្យគេឆាប់ស្លាប់ឬឆាប់ក្លាយជាអ្នកមាន » ។

រីឯយ៉ាត់អាពុជារូត និងអាត់ឡូមុហ្ស៊ីយ៍ ហើយគាត់ថា ហាទីសនេះហាសាន់សហេស។

សហការគ្នា

១- ليس منا من لم يرحم صغيرنا، ويوقر كبيرنا،

១.មិនមែនពួកយើងទេអ្នកដែលមិនអាណិតក្មេងៗ ហើយមិនចេះគោរពចាស់ទុំ។

២- الراحمون يرحمهم الرحمن ، ارحموا من في الأرض يرحمكم من في السماء

២.ពួកអ្នកដែលមានចិត្តមេត្តាគឺ អស់ឡោះមេត្តាចំពោះពួកគេ។ ចូរអាណិតមេត្តាចំពោះអ្នកនៅលើផែនដីគឺ អ្នកនៅលើមេឃអាណិតមេត្តាចំពោះពួកអ្នក»។

៣- عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه و سلم: المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضا وشبك بين أصابعه متفق عليه

៣.អាពុ មូសា អាល់អើសអារីយ៍ បាននិយាយថា រ៉ស្មីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ « អ្នកមានជំនឿនិងអ្នកមានជំនឿប្រៀបដូចជាសំណង់ដែលផ្សារភ្ជាប់គ្នាទៅវិញទៅមក។

គាត់ស្រាក់ម្រាមដៃរបស់គាត់ចូលគ្នា » ។ មុតតាហ្វាគុនអា
ឡែហ៊ី។

៤.ណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ ជារៀងរាល់ថ្ងៃគ្រប់ជីវិត
ទាំងអស់ត្រូវធ្វើសហ្វាកោះឱ្យវា។ អាពូហ្វ៊ែរបានសួរថា
បពិត្រស៊ីលុលឡោះ តើឱ្យពួកយើងយកអ្វីទៅសហ្វាកោះ បើ
ពួកយើងគ្មានលុយផងនោះ? ណាពីបានតបវិញថា៖
ពីព្រោះថាទ្វារនៃសហ្វាកោះគឺ តីកហ្គៀរ (التكبیر) សុបហាន
ល់ឡោះ (سبحان الله) អាល់ហាំឌូលីលឡោះ (الحمد لله) ឡាអ៊ី
ឡាហា អ៊ីលលល់ឡោះ (لا اله الا الله) អើសត់ហ្គហ្វ៊ែរឡោះ
(استغفر الله) ប្រើគ្នាឱ្យធ្វើអំពើល្អ ហាមឃាត់គ្នាពីប្រការ
អាក្រក់ យកបន្ទាត់ និងដុំថ្មចេញពីផ្លូវដើរ បង្ហាញផ្លូវដល់
អ្នកពិការភ្នែក។ ផ្ទៀងស្តាប់អ្នកគច្ឆឹងរហូតដល់ស្តាប់យល់។
ជួយបំពេញតម្រូវការរបស់អ្នកដទៃ បើសិនជាអ្នកស្គាល់
កន្លែងដែលគេត្រូវការនោះ។ ប្រញាប់ទៅកន្លែងដែលគេ
ស្រែកហៅឱ្យជួយ។ ដៃទាំងពីររបស់អ្នកជួយសង្គ្រោះពួកអ្នក
ទន់ខ្សោយ។ ទាំងនេះសុទ្ធតែជាទ្វារនៃការធ្វើសហ្វាកោះ
សម្រាប់ខ្លួនរបស់អ្នក។ ការរួមដំណើរជាមួយភរិយារបស់

អ្នកក៏ទទួលបានផលបុណ្យ។ អាពុហ្វឺរបានសួរទៀតថា៖
 តើខ្ញុំបានផលបុណ្យ ដោយគ្រាន់តែខ្ញុំរួមដំណេកជាមួយ
 ប្រពន្ធខ្ញុំមែនទេ? រ៉េស៊ីលុលឡោះបានឆ្លើយថា៖ តើអាចប្រាប់
 ខ្ញុំបានទេ? បើសិនជាអ្នកមានកូន គេជំងឺឆ្កឹម ហើយអ្នក
 សង្ឃឹមនិងរំពឹងថា នឹងបានផលប្រយោជន៍ពីកូននោះ តែគេ
 បែរជាស្លាប់។ តើអ្នកបានបាត់បង់កូនរបស់អ្នកមែនទេ? ខ្ញុំ
 បានឆ្លើយថា៖ បាទមែនហើយ។ ណាពីបានមានប្រសាសន៍
 ថា៖ តើអ្នកបានបង្កើតវាមែនទេ? គាត់តបថា ពិតណាស់ អ
 ល់ឡោះជាអ្នកបង្កើតវា។ ណាពីសួរទៀតថា៖ តើអ្នកជាអ្នក
 បង្ហាញផ្លូវដល់វាមែនទេ? គាត់តបថា៖ ពិតណាស់ អល់
 ឡោះជាអ្នកបង្ហាញផ្លូវដល់វា។ ណាពីសួរទៀតថា៖ តើអ្នកជា
 អ្នកផ្តល់វិសគឺដល់វាមែនទេ? គាត់បានតបថា៖ ពិតណាស់
 អល់ឡោះជាអ្នកផ្តល់ឱ្យវា។ ណាពីបានបន្តថា៖ ដូច្នេះ ចូរ
 ដាក់វាក្នុងផ្លូវដែលហាឡាល់ និងបញ្ចៀសវាពីប្រការហាវាម។
 បើសិនជាអល់ឡោះសព្វព្រះទ័យគឺ អល់ឡោះនឹងឱ្យវារស់
 តែបើសិនជាអល់ឡោះសព្វព្រះទ័យ ឱ្យវាស្លាប់គឺវានឹងស្លាប់។
 សម្រាប់អ្នកនឹងទទួលបានផលបុណ្យ»។

៥- یا علی ثلاث کفارات : إفشاء السلام ، و إطعام الطعام ،
والصلاة باللیل و الناس نیام

៥. «នៃអាឡី បីប្រការដែលអាចជម្រះទោសកំហុសគឺ ផ្សព្វ
ផ្សាយសាលាម ផ្តល់ចំណីអាហារ សឡាតពេលយប់ខណៈ
ដែលមនុស្សទាំងអស់កំពុងដេកលក់»។

៦- قال رسول الله صلى الله عليه وآله و سلم : «إِنَّ أَقْرَبَكُمْ مِنِّي
غَدَاً و أَوْجِبَكُمْ عَلَي شِفَاعَةِ: أصدقكم لساناً، وأداكم لأمانتكم، و
أحسنكم خلقاً، و أقربكم من الناس»

៦. រឺស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ ពិតណាស់ អ្នក
ដែលជិតខ្ញុំជាងគេក្នុងចំណោមពួកអ្នកនៅថ្ងៃនៅបរលោក
ហើយខ្ញុំចាំបាច់ត្រូវជួយសង្គ្រោះគេគឺ អ្នកនិយាយពិតស្មោះ
ត្រង់ជាងគេ រក្សាសេចក្តីទុកចិត្តឬបញ្ញើបានល្អប្រសើរជាងគេ
មានអត្ថបទពិតល្អប្រសើរជាងគេ អ្នកដែលរាក់ទាក់ជាងគេ
ជាមួយនឹងមនុស្សទូទៅ »។

٧- عن أبي ذر الغفاري أن رسول الله صلى الله عليه و سلم قال: « لا
تحقرنَّ من المعروف شيئا ولو أن تلقى أخاك بوجه طلق »

៧. អាឡី ហៀរ អាឡ់ហ្គីហ្គីរីយ៍បាននិយាយថា រឺស៊ីលុល
ឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ ចូរពួកអ្នកកុំមើលងាយប្រការ

ល្អឱ្យសោះ សូម្បីតែអ្នកញញឹមនៅពេលជួបបងប្អូនរបស់អ្នក»។

៨- «أحبب حبيبك هوناً ما ، عسى أن يكون بغيضك يوماً ما ، وأبغض بغيضك هوناً ما ، عسى أن يكون حبيبك يوماً ما»

៨. «ចូរស្រលាញ់ល្អមៗចំពោះមិត្តភក្តិរបស់អ្នក ខ្លាចក្រែងគេក្លាយជាមនុស្សដែលអ្នកស្អប់នៅថ្ងៃណាមួយ។ ចូរខឹងល្អមៗចំពោះមនុស្សដែលអ្នកស្អប់ ខ្លាចក្រែងគេក្លាយជាមនុស្សដែលអ្នកស្រលាញ់វិញនៅថ្ងៃណាមួយ»។

៩- حديث: « لا يكن أحدكم إمعة، يقول أنا مع الناس، إن أحسن الناس أحسنت وإن أساءوا أسأت، ولكن وطنوا أنفسكم، إن أحسن الناس أن تحسنوا، وإن أساءوا أن تتجنبوا إساءاتهم»

៩. ហាទីស៖ «ចូរកុំក្លាយខ្លួនជាអ្នកធ្វើត្រាប់តាមគេ។ គេនិយាយថា៖ ខ្ញុំនៅជាមួយមនុស្ស បើសិនជាមនុស្សធ្វើល្អអ្នកក៏ធ្វើល្អ ហើយបើពួកគេធ្វើអាក្រក់ អ្នកក៏ធ្វើអាក្រក់ដែរ។ ក៏ប៉ុន្តែ ចូរពង្រឹងជំហររបស់ពួកអ្នក បើសិនជាមនុស្សធ្វើល្អ ពួកអ្នកត្រូវតែធ្វើល្អ។ តែបើសិនជាពួកគេធ្វើអាក្រក់ ចូរជៀសឆ្ងាយពីអំពើអាក្រក់របស់ពួកគេ»។

ឧត្តមភាពនៃចំណេះដឹង

១-سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : « من سلك طريقا يبتغي فيه علما سلك الله به طريقا إلى الجنة ، وإن الملائكة لتضع أجنحتها رضاء لطالب العلم ، وإن العالم ليستغفرله من في السموات ومن في الأرض ، حتى الحيتان في الماء ، وفضل العالم على العابد كفضل القمر على سائر الكواكب إن العلماء ورثة الأنبياء ، إن الأنبياء لم يورثوا دينارا ولا درهما ، إنما ورثوا العلم فمن أخذ به أخذ بحظ وافر »

១. « ខ្ញុំបានឮវិស្វលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ នរណាដើរតាមផ្លូវស្វែងរកចំណេះដឹងគឺ អល់ឡោះនឹងបង្ហាញផ្លូវគេទៅកាន់ឋានសួគ៌។ ពិតណាស់ ទេវតានឹងត្រជាក់ស្តាប់របស់វាសម្តែងការពេញចិត្តចំពោះអ្នកដែលស្វែងរកចំណេះដឹង។ អ្នកនៅលើមេឃ និងអ្នកនៅលើផែនដី សុំការអភ័យទោសសម្រាប់អ្នកចេះដឹង រហូតដល់ត្រីនៅក្នុងសមុទ្រក៏ជួយសុំអភ័យទោសឱ្យដែរ។ ប្រៀបធៀបតម្លៃរបស់អ្នកចេះដឹង និងអ្នកលះបង់ខ្លួនដើម្បីធ្វើអុំហ្គាហ្គាត់ដូចតម្លៃរបស់ព្រះច័ន្ទនិងផ្កាយទាំងឡាយ។ ពិតណាស់ ពួកអ្នកចេះដឹងជាអ្នកទទួលមតិកពីពួកណាពី។ ពួកណាពីពុំបានបន្សល់មតិក សូម្បីមួយឌីណ័រ និងមួយខៀវហាំ។ តែពួកគាត់បានបន្សល់ទុកចំណេះ

ដឹងជាមតិក៏។ ដូច្នេះ អ្នកណាទទួលបានមតិកនេះគឺ គេ
បានទទួលនូវភ័ក្ត្រសំណាងដ៏ធំជាបំផុត»។

២- «طلب العلم فريضة على كل مسلم» حديث رواه البيهقي

២. «ការស្វែងរកចំណេះដឹងជាកាតព្វកិច្ចលើបុគ្គលមូស្លីម
គ្រប់រូប»។ វីវ៉ាយ៉ាត់ហ្គែហាគីយ៍។

៣- رواه التَّرمِذِيّ وابن ماجَه في السُّنن عن أبي هريرة رضي الله
عنه مرفوعاً بلفظ «:الكلمةُ الحَكْمةُ ضالَّةُ المؤمن فحيث وجدها فهو
أحقُّ بها»

៣. វីវ៉ាយ៉ាត់ អាត់ឡូរមុហ្ស៊ីយ៍ និង អ៊ុបនូ ម៉ាហ្គុះ ក្នុងសៀវភៅ
អាសស៊ីណាន់ អំពី អាពូ ហូរ៉យរ៉ោះ អំពីវិស្វលុលឡោះបាន
មានប្រសាសន៍ថា៖ «ពាក្យគតិបណ្ឌិតគឺជាកម្មវត្ថុដែលអ្នក
មានជំនឿចង់បាន ទីណាដែលគេប្រទះឃើញគតិបណ្ឌិតនេះ
គឺគេសក្តិសមនឹងទទួលវាជាងគេ»។

៤- عن رسول الله صلى الله عليه وسلم : «من سئل عن علم يعلمه
فكتمه، ألجم يوم القيامة بلجام من النار»

៤. «វិស្វលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «នរណាម្នាក់
ដែលគេសួរពីចំណេះដឹងអ្វីមួយដែលខ្លួនដឹង ហើយគេលាក់
បាំង នៅថ្ងៃបរលោកគេនឹងពាក់បង្កៀរភ្លើងនរកឱ្យវា»។

ជាមួយនឹងខ្ញុំបម្រើ ឬអ្នកបម្រើ

1- و عن المعمور بن سويد قال: «رأيت أبا ذر الغفاري و عليه حلة و على غلامه حلة فسألناه عن ذلك فقال: سابت رجلا فشكاني إلى رسول الله صلى الله عليه و سلم فقال لي النبي صلى الله عليه و سلم (أعيرته بأمه؟! ثم قال: إخوانكم خولكم جعلهم الله تحت أيديكم فمن كان أخوه تحت يده فليطعمه مما يأكل و ليلبسه مما يلبس ولا تكلفوهم ما يغلبهم فإن كلفتموهم ما يغلبهم فأعينوهم»)

១. អំពីមាក់មួរ ពិន ស៊ីវេត បាននិយាយថា ខ្ញុំបានឃើញ
អាពុ ហ្សឺរ អាល់ហ្គីហ្វារីយ៍ស្លៀកសារុង ពាក់អាវ ហើយអ្នក
បម្រើរបស់គាត់ក៏ស្លៀកសារុងនិងពាក់អាវដូចគាត់ដែរ។ ពួក
យើងបានសួរគាត់ពីរឿងនេះ។ គាត់បានតបថា៖ ខ្ញុំបានដេរ
ប្រទេចបុរសម្នាក់ ហើយបុរសនោះបានទៅថ្មឹងណាពី។ ណា
ពីបានមានប្រសាសន៍មកកាន់ខ្ញុំថា៖ «តើអ្នកដេរប្រមាថម្តាយ
របស់គេឬ? ក្រោយមកគាត់បានបន្តទៀតថា៖ គេជាបង
ប្អូនរបស់ពួកអ្នក ពួកគេជួយបម្រើការងារឱ្យពួកអ្នក។ អស់
ឡោះបានដាក់គេនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ពួកអ្នក។
នរណាម្នាក់មានបងប្អូនរបស់គេនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់
ខ្លួន សូមអ្នកនោះជួយផ្តល់ចំណីអាហារដល់គេដូចចំណី
អាហារដែលខ្លួនបរិភោគ។ ចូរផ្តល់សម្លៀកបំពាក់ដល់ពួកគេ

ដូចសម្លៀកបំពាក់ដែលខ្លួនគេប្រើ។ ចូរកុំដាក់បន្ទុកការងារ
លើសពីលទ្ធភាពរបស់ពួកគេ។ បើសិនជាពួកអ្នកដាក់បន្ទុក
ការងារលើសពីលទ្ធភាពរបស់ពួកគេ ចូរជួយពួកគេផង»។

2-و عن أبي مسعود البدرى رضي الله عنه قال : كنت أضرب
غلاما لي , فسمعت من خلفي صوتا (اعلم , أبا مسعود! الله أقدر
عليك منك عليه) فالتفت فإذا هو رسول الله صلى الله عليه و سلم
فقلت : يا رسول الله! هو حر لوجه الله , فقال (أما لو لم تفعل ,
للفحتك النار , أو لمستك النار)

២.«អំពី អាពូ ម៉េសអ៊ូត អាល់ហ្គាត់រីយ៉បាននិយាយថា៖ «ខ្ញុំ
បានវាយអ្នកបម្រើរបស់ខ្ញុំ ហើយខ្ញុំបានឮសំឡេងនៅក្រោយ
ខ្ញុំថា៖ នៃអាពូ ម៉េសអ៊ូត ចូរជ្រាបចុះថា! អល់ឡោះទ្រង់មាន
អានុភាពលើងងខ្លាំងជាងអំណាចរបស់ឯងទៅលើខ្ញុំបម្រើ
របស់ឯង។ ខ្ញុំបានងាកមើលក្រោយ ស្រាប់តែឃើញវ៉ស្វីលុល
ឡោះ។ ខ្ញុំបាននិយាយទៅកាន់គាត់ថា៖ បពិត្រវ៉ស្វីលុល
ឡោះ! ខ្ញុំឱ្យគេមានសិទ្ធិសេរីភាពដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាចំពោះ
អល់ឡោះ។ គាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ « តើអ្នកដឹងទេ បើ
សិនជាអ្នកមិនធ្វើដូច្នោះទេគឺ ភ្លើងនរកច្បាស់ជានឹងឆក់យក
អ្នក ឬភ្លើងនរកនឹងឆាបឆេះអ្នក»។

រូបភាពនៃអ្វីមេត្តាករុណារបស់លោកចំពោះអ្នក មិនមែនមូស្លីម

រូបភាពទី១

អាអ៊ីស្សៈបានសួរលោកថា៖ តើថ្ងៃណាមួយដែលអ្នកជួបប្រទះនឹងគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំងជាសមរភូមិអូហុត? គាត់បានឆ្លើយថា៖ ខ្ញុំបានទទួលរងការធ្វើបាបពីជាតិសាសន៍របស់អ្នកគ្រប់សព្វបែបយ៉ាង។ ហើយអ្វីដែលខ្លាំងជាងគេនោះគឺ ខ្ញុំបានជួបពួកគេនៅថ្ងៃអាកហ្គុះ ខណៈដែលខ្ញុំទៅជួបពួកអ៊ុបនូ អាប៉េឌុលយ៉ាឡេល ពិន អាប៉េឌុកាឡាល។ គេមិនឆ្លើយតបនឹងអ្វីដែលខ្ញុំចង់បាន។ ខ្ញុំចាកចេញដោយទឹកមុខក្រៀមក្រំ ខ្ញុំមិនដឹងខ្លួនរហូតខ្ញុំទៅដល់តំបន់មួយឈ្មោះកើរនុសសាអាលិប។ ខ្ញុំបានងើយមើលទៅលើមេឃ នៅពេលនោះមានពពកបាំងជាម្លប់ដល់ខ្ញុំ។ ខ្ញុំខំសម្លឹងមើលស្រាប់តែឃើញទេវតាដ៏ព្រើល។ គេបានហៅខ្ញុំដោយនិយាយថា៖ អល់ឡោះបានឮសំដីសាសន៍របស់អ្នកដែលបាននិយាយទៅកាន់អ្នក និងអ្វីដែលពួកគេបានឆ្លើយតបចំពោះអ្នក។ ពិតណាស់ អល់ឡោះបានបញ្ជូនទេវតាភ្នំមកជួបអ្នក។ អ្នកអាចបញ្ជាក់តាមអ្វីដែលអ្នក

ចង់។ ពេលនោះទេវតាភ្នំហៅខ្ញុំ ហើយបានឱ្យសាឡាមខ្ញុំ។
បន្ទាប់មកគេបាននិយាយថា៖ នែមូហាំម៉ាត់។ រួចគេបាន
និយាយទៀតថា៖ រឿងនេះស្រេចតែទៅលើអ្នក។ បើសិនជា
អ្នកពេញចិត្ត ខ្ញុំនឹងយកភ្នំទាំងពីរខ្ទប់សង្កត់ទៅលើពួកគេ។
ណាពីបានតបវិញថា៖ តែខ្ញុំសង្ឃឹមថា អស់ឡោះនឹងបង្កើត
ចេញពីពួកគេនូវកូនចៅជំនាន់ក្រោយមានអ្នកដែលគោរព
ចំពោះអស់ឡោះតែមួយ មិនស៊ីវិកចំពោះទ្រង់ដោយប្រការ
ណាមួយឡើយ) »។ រឿងយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

រូបភាពទី២

عن ابن عمر رضي الله عنهما (أن امرأة وجدت في بعض مغازي
رسول الله صلى الله عليه و سلم مقتولة . فأنكر رسول الله صلى الله
عليه و سلم قتل النساء و الصبيان) رواه البخاري و مسلم

អំពី អ៊ុបនូ អូមែរ បាននិយាយថា៖ ក្នុងសង្គ្រាមរបស់ណាពី
គេបានប្រទះឃើញសាកសពស្ត្រីម្នាក់ត្រូវបានសម្លាប់។ ណា
ពីបានជំទាស់ចំពោះការសម្លាប់ស្ត្រីនិងក្មេងៗ »។

و في رواية لهما (وجدت امرأة مقتولة في بعض تلك المغازي .
فنهى رسول الله صلى الله عليه و سلم عن قتل النساء و الصبيان) .

ក្នុងរឿងយ៉ាងនេះគាត់ទាំងពីរផ្សេងទៀតថា៖ « ខ្ញុំបានប្រទះ
ឃើញសាកសពស្រីម្នាក់ត្រូវបានសម្លាប់នៅក្នុងសមរភូមិមួយ
ហើយវេស្វិលុលឡោះបានហាមឃាត់មិនឱ្យសម្លាប់ស្រី និង
ក្មេងតូចៗ) ។

រូបភាពទី៣

عن أنس بن مالك رضي الله عنه : كان غلام يهودي يخدم النبي
صلى الله عليه و سلم فمرض ، فأتاه النبي صلى الله عليه و سلم
يعوده ، فقعده عند رأسه ، فقال له : أسلم . فنظر إلى أبيه و هو
عنده ، فقال له : أطع أبا القاسم صلى الله عليه و سلم ، فأسلم ،
فخرج النبي صلى الله عليه و سلم و هو يقول : الحمد لله الذي أنقذه
من النار) رواه البخاري

អំពីអាណើសបាននិយាយថា មានក្មេងប្រុសជនជាតិជ្វីហ្វ
ម្នាក់នៅបម្រើណាពី។ ក្មេងប្រុសនោះធ្លាក់ខ្លួនឈឺ ពេលនោះ
វេស្វិលុលឡោះបានទៅសួរសុខទុក្ខគេ ហើយគាត់បានអង្គុយ
នៅជិតក្បាលដំណេករបស់គេ។ គាត់បាននិយាយថា ចូរចូល
សាសនាឥស្លាមទៅ។ ក្មេងនោះបានសម្លឹងមើលឪពុករបស់
គេដែលនៅក្បែរនោះ? ឪពុកគេនិយាយថា ចូរកូនស្តាប់តាម

អាពុ កសិមចុះ។ ក្មេងនោះបានចូលឥស្លាម ណាពីក៏បានដើរ
ចេញ ហើយពោលថា ការសរសើរទាំងឡាយសម្រាប់អស់
ឡោះដែលទ្រង់បានសង្គ្រោះគេពីភ្លើងនរក»។ វីរ៉ាយ៉ាត់អាល់
ពូខរីយ៍។

រូបភាពទី៤

عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما أن النبي صلى الله عليه و
سلم قال : (من قتل نفسا معاهدا لم يرح رائحة الجنة ، وإن ريحها
ليوجد من مسيرة أربعين عاما) رواه البخاري

អំពី អាពុ អាប់ខុលឡោះ ពិន អាំរូបាននិយាយថា ណាពីបាន
មានប្រសាសន៍ថា៖ នរណាសម្លាប់អ្នកដែលជាប់កិច្ចសន្យា
គឺគេមិនស្គាល់ក្លិនឋានសួគ៌នោះទេ ហើយក្លិនរបស់វានៅ
ឆ្ងាយពីរូបគេរយៈពេល៤០ឆ្នាំ»។ វីរ៉ាយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

រូបភាពទី៥

អំពីពូរ៉យហ្គៈ ពិន ហូសែប បាននិយាយថា នៅពេល
ណាពីតែងតាំងមេទ័ព ឬកងឈ្នួប គាត់ផ្ដាំឱ្យគេកោតខ្លាច
ចំពោះអស់ឡោះនិងធ្វើល្អចំពោះអ្នកមូស្លីមដែលទៅជាមួយ។
បន្ទាប់មក គាត់បន្តទៀតថា៖ «ចូរធ្វើសង្គ្រាមចុះក្នុងនាម

អល់ឡោះ ដើម្បីផ្លូវអល់ឡោះ ចូរប្រយុទ្ធជាមួយអ្នកដែល
ប្រឆាំងនឹងអល់ឡោះ។ ចូរធ្វើសង្គ្រាមចុះ តែកុំហួសហេតុ
ពេក កុំក្បត់នឹងកិច្ចសន្យា កុំបំបែកសាកសព កុំសម្លាប់ភ្នំ
ងង្គ័រ។ បើសិនជា អ្នកជួបប្រទះនឹងសត្រូវរបស់អ្នកដែលជឿ
លើពហុទេពនោះ ចូរហៅពួកគេទៅកាន់បីប្រការ។ បើពួកគេ
យល់ព្រមនឹងអ្នកដោយប្រការណាមួយនោះ ចូរឯកភាព
ជាមួយពួកគេ ហើយឈប់ប្រយុទ្ធជាមួយពួកគេ។ បន្ទាប់មក
ចូរហៅពួកគេឱ្យចូលឥស្លាម។ បើសិនជាពួកគេព្រមឆ្លើយតប
នឹងអ្នក ចូរទទួលស្គាល់ពួកគេ និងឈប់ប្រយុទ្ធជាមួយពួក
គេ។ បន្ទាប់មកអំពាវនាវឱ្យពួកគេកៀសខ្លួនចេញពីស្រុក
របស់ពួកគេ ឱ្យមករស់នៅស្រុករបស់ពួកមូហាជីរីន។ ចូរ
ប្រាប់ពួកគេថា បើសិនជាពួកគេធ្វើដូច្នោះគឺពួកគេនឹងទទួល
បានដូចពួកមូហាជីរីនដែរ ហើយពួកគេមានកាតព្វកិច្ចដូច
ពួកមូហាជីរីនដែរ។ តែបើសិនជា ពួកគេបដិសេធមិនផ្លាស់ប្តូរ
។ ចូរប្រាប់ពួកគេថា ពួកគេប្រៀបដូចជាពួកមូស្លីមអាក់រ៉ប
នៅតាមវាលខ្សាច់។ គេអនុវត្តច្បាប់ឥស្លាមទៅលើពួកគេដូច
មូស្លីមទូទៅដែរ។ ពួកគេមិនទទួលបានទ្រព្យជ័យភណ្ឌអ្វី

ទាំងអស់។ លើកលែងតែពួកគេតស៊ូជាមួយអ្នកម្នីម។ តែ
 បើពួកគេបដិសេធ ចូរអ្នកហូតពន្ធពីពួកគេ។ បើពួកគេព្រម
 ទទួលពីពួកអ្នក ចូរទទួលស្គាល់ពួកគេ ហើយឈប់ប្រយុទ្ធ
 ជាមួយពួកគេ។ ប្រសិនបើពួកគេបដិសេធ ចូរសុំជំនួយពីអ
 ល់ឡោះ ហើយប្រយុទ្ធជាមួយពួកគេ។ បើសិនជាអ្នកហុំព័ទ្ធ
 កំផែងណាមួយ ហើយពួកគេចង់ឱ្យអ្នកដាក់ពួកគេបិតនៅ
 ក្រោមកិច្ចសន្យារបស់អល់ឡោះ និងក្រោមកិច្ចសន្យារបស់
 ណាពីនោះ ចូរកុំដាក់ពួកគេបិតនៅក្រោមកិច្ចសន្យារបស់អល់
 ឡោះនិងកិច្ចសន្យារបស់ណាពី។ ក៏ប៉ុន្តែចូរដាក់ពួកគេឱ្យបិត
 នៅក្រោមកិច្ចសន្យារបស់អ្នក និងកិច្ចសន្យាក្រុមរបស់អ្នក។
 ពិតណាស់ បើសិនជាពួកអ្នកក្បត់នឹងកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួនឯង
 និងក្រុមរបស់ពួកអ្នកស្រាលជាងពួកអ្នកក្បត់នឹងកិច្ចសន្យា
 របស់អល់ឡោះ និងកិច្ចសន្យារបស់វ៉េស៊ីលុលឡោះ។ បើសិន
 ជាអ្នកហុំព័ទ្ធកំផែងណាមួយ ហើយពួកគេព្រមចុះចាញ់
 ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់អល់ឡោះ ចូរកុំឱ្យពួកគេចុះចាញ់
 ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់អល់ឡោះ ក៏ប៉ុន្តែឱ្យពួកគេចុះចាញ់
 ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់អ្នក។ ពីព្រោះ អ្នកមិនដឹងថា តើ

អ្នកធ្វើត្រូវតាមច្បាប់របស់អល់ឡោះដែរឬទេ ? »។ រីឯយ៉ាត់
មូស្លីម។

រូបភាពទី៦

អំពី អាពូ ហូរ៉េយ៉ាត់ បាននិយាយថា ណាពីបានបញ្ជូនទ័ព
សេះទៅតំបន់ណាជិត។ ពួកគេបាននាំបុរសម្នាក់នៃពួក
កុលសម្ព័ន្ធហ្គានី ហានីហ្វៈ ដែលមានឈ្មោះថា សូម៉ាម៉ៈ ពិន
អាសាល។ ពួកគេបានចងស៊ូម៉ាម៉ៈជាប់នឹងសរសរម៉ាស្ទិត។
បន្ទាប់មកណាពីបានចេញទៅជួបគេ ហើយគាត់និយាយថា៖
« នៃសូម៉ាម៉ៈ តើអ្នកមានអ្វីទេ ? គេបានតបវិញថា៖ នៃមូ
ហាំម៉ាត់ ! ខ្ញុំមានទ្រព្យ។ បើសិនជាអ្នកសម្លាប់ខ្ញុំគឺត្រូវសម្លាប់
អ្នកដែលមានទោស តែបើសិនជាអ្នកដោះលែងគឺ អ្នកបាន
ដោះលែងមនុស្សម្នាក់ដែលដឹងគុណ។ បើសិនជាអ្នកចង់
បានទ្រព្យ អ្នកអាចទារពីរូបគេតាមតែអ្វីដែលអ្នកចង់បាន។
គាត់បានទុកគេចោល។ លុះស្អែកឡើងគាត់បានសួរទៀតថា
៖ « នៃសូម៉ាម៉ៈ ! តើអ្នកមានអ្វីទេ ? គេបានតបវិញថា៖ ដូចអ្វី
ដែលខ្ញុំបាននិយាយប្រាប់អ្នក។ បើសិនជាអ្នកដោះលែងគឺ
អ្នកបានដោះលែងមនុស្សម្នាក់ដែលដឹងគុណ។ ណាពីបាន

ទុកគេចោល លុះស្អែកមួយទៀត ណាពីបានសួរទៀតថា៖ « នែស៊ីម៉ាម៉៖ ! តើអ្នកមានអ្វីទេ ? គេបានតបថា ដូចអ្វីដែលខ្ញុំ បាននិយាយប្រាប់អ្នកអ៊ីចឹង។ ណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ ចូរដោះលែងស៊ីម៉ាម៉៖ ទៅ។ គេបានដើរសំដៅទៅកាន់ដើមឈើ នៅជិតម៉ាស្ទិត គេបានងូតទឹកសម្អាតខ្លួន ហើយដើរចូលក្នុង ម៉ាស្ទិត រួចក៏បានពោលថា៖

(أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ)

មានន័យថា៖ « ខ្ញុំធ្វើសាក្សីថាគ្មានទេម្ចាស់គឺមានតែអស់ឡោះ ហើយខ្ញុំធ្វើសាក្សីថាមូហាំម៉ាត់ជាវស្វីលុលឡោះ បពិត្រមូ ហាំម៉ាត់ សូមស្បថនឹងអស់ឡោះ គ្មានមុខនរណាម្នាក់នៅលើ ផែនដីនេះ ខ្ញុំស្អប់ជាងមុខរបស់អ្នក។ តែឥឡូវនេះ មុខរបស់ អ្នកជាមុខដែលខ្ញុំស្រលាញ់ជាងគេ។ សូមស្បថនឹងអស់ឡោះ គ្មានសាសនាណាដែលខ្ញុំស្អប់ជាងសាសនារបស់អ្នក។ តែ ឥឡូវនេះ សាសនារបស់អ្នកជាសាសនាដែលខ្ញុំស្រលាញ់ ជាងគេ។ សូមស្បថនឹងអស់ឡោះ គ្មានប្រទេសណាដែលខ្ញុំ ស្អប់ជាងប្រទេសរបស់អ្នក។ តែឥឡូវនេះ ប្រទេសរបស់អ្នក ជាប្រទេសដែលខ្ញុំស្រលាញ់ជាងគេ ដ្បិតទ័ពសេះរបស់អ្នក

បានចាប់ខ្ញុំមក។ ខ្ញុំចង់ទៅធ្វើអុំរ៉ោះ តើអ្នកយល់យ៉ាងម៉េចដែរ? រ៉ស្មីលុលឡោះបានផ្តល់ដំណឹងល្អដល់គេ ហើយបានប្រើគេឱ្យទៅធ្វើអុំរ៉ោះ។ នៅពេលដែលគេទៅដល់មីក្កុះ មានគេនិយាយទៅកាន់គាត់ថា៖ តើឯងបានចូលសាសនាសោតិអ៊ីយ៍ហើយមែនទេ? គាត់បានឆ្លើយថា៖ មិនមែនទេ។ ក៏ប៉ុន្តែខ្ញុំបានចូលឥស្លាមជាមួយមូហាំម៉ាត់។ សូមសួរថា តើអស់ឡោះពីថ្ងៃនេះទៅលែងមានស្រូវសាឡើមកពីយ៉ាម៉ាម៉ៈសម្រាប់ពួកអ្នកទៀតហើយ។ លុះត្រាតែមានការអនុញ្ញាតពីណាតី»។ រីឯយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍និងមូស្លីម។

រូបភាពទី៧

عن خالد بن الوليد رضي الله عنه قال: (غزوت مع رسول الله صلى الله عليه و سلم خيبر فأتت اليهود فشكوا أن الناس قد أسرعوا إلى حطائرهم فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ألا لا تحل أموال المعاهدين إلا بحقها) رواه أبو داود بسند حسن

អំពី ខលេដ តិន វ៉ាលីដ បាននិយាយថា ខ្ញុំបានទៅធ្វើសង្គ្រាមជាមួយរ៉ស្មីលុលឡោះនៅសមរភូមិខយហ្គើរ។ មានពួកដ្ឋីហូមកប្តឹងថា៖ មានមនុស្សជាច្រើនបានប្រញាប់ទៅរឹបអូស

ក្រោលសត្វរបស់ពួកគេ។ វិស្វលុលឡោះបានមានប្រសាសន៍
ថា៖ គេមិនអនុញ្ញាតឱ្យយកទ្រព្យរបស់ពួកអ្នកដែលបានចុះ
កិច្ចព្រមព្រៀងនោះទេ។ លើកលែងតែមានច្បាប់អនុញ្ញាត»។
រ៉ែយ៉ាត់អាពុជារូត សាណាត់ហាសាន់។

រូបភាពទី៨

អំពី សះហិល ពិន សាអាត់ អើសសាអ៊ីឌីយ៍ បាននិយាយថា
ខ្ញុំបានឮណាពីបានមានប្រសាសន៍នៅថ្ងៃសង្គ្រាមខយហ្គើរថា
៖ « យើងនឹងប្រគល់ទង់ជ័យនេះទៅបុរសម្នាក់ ដែល
អល់ឡោះនឹងរំដោះខយហ្គើរដោយស្មោះដៃរបស់គេ) ។ ពួកគេ
នាំគ្នាក្រោកឈរ ម្នាក់ៗសង្ឃឹមថាណាពីប្រគល់ទង់ជ័យឱ្យ
ទៅគេ។ ពួកគេម្នាក់ៗសុទ្ធតែសង្ឃឹមថាគាត់នឹងប្រគល់ឱ្យ។
ណាពីបានសួរថា តើអាឈីនៅទីណា? មានគេប្រាប់ថា គាត់
ឈឺភ្នែក។ គាត់បានប្រើឱ្យគេទៅហៅអាឈី ហើយគាត់បាន
ស្តោះផ្លុំលើភ្នែករបស់អាឈី រួចក៏ជាភ្លាមៗហាក់បីដូចជាគ្មាន
អ្វីកើតឡើងទាស់តែសោះ។ អាឈីបាននិយាយថា៖ «យើង
នឹងធ្វើសង្គ្រាមជាមួយពួកគេរហូតដល់ពួកគេក្លាយជាអ្នក

មានជំនឿដូចពួកយើងដែរ? គាត់បានឆ្លើយថា៖ កុំតក់ក្រហល់។ ចាំទៅដល់សមរភូមិសិន។ បន្ទាប់មក ចូរហៅពួកគេឱ្យចូលឥស្លាម ហើយប្រាប់ពួកគេពីកាតព្វកិច្ចដែលពួកគេត្រូវបំពេញ។ សូមស្ម័គ្រចិត្តអស់ឡោះ បើសិនជា អស់ឡោះបានចង្អុលបង្ហាញនរណាម្នាក់ឱ្យមានជំនឿដោយសារអ្នក គឺល្អប្រសើរសម្រាប់អ្នកជាងមានអុដ្ឋថ្លៃមួយក្បាល»។ រ៉ឺហ្វាយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

រូបភាពទី៩

عن أبي هريرة رضي الله عنه أنه قال : قيل : يا رسول الله ! ادع على المشركين . قال « إني لم أبعث لعانا . و إنما بعثت رحمة » رواه مسلم

អំពីអាពូ ហ្ស័យរ៉ោះ បាននិយាយថា មានគេសុំណាពីថា បពិត្រស្វីលុលឡោះ សូមលោកដាក់បណ្តាសាពួកអ្នកជឿលើពហុទេពទៅ។ ណាពីបានឆ្លើយថា៖ គេមិនបានបញ្ជូនខ្ញុំដើម្បីដាក់បណ្តាសាគេនោះទេ។ តែគេបញ្ជូនខ្ញុំមក ដើម្បីជាភ្នំមេត្តាករុណា»។ រ៉ឺហ្វាយ៉ាត់មូស្លីម។

រូបភាពទី១០

អំពី អាពុហ្វរីយរ៉េវ៉េបាននិយាយថា ខ្ញុំបានហៅម្តាយរបស់ខ្ញុំ ជាអ្នកមុសរិកឱ្យចូលសាសនាឥស្លាម។ នៅថ្ងៃមួយខ្ញុំបាន ហៅគាត់។ ខ្ញុំបានស្តាប់ឮពាក្យសំដីរបស់គាត់មិនគប្បីចំពោះ រ៉េស៊ីលុលឡោះដែលធ្វើឱ្យខ្ញុំមិនសប្បាយចិត្ត។ ខ្ញុំបានទៅជួប ណាពីទាំងទឹកភ្នែករហាម។ ខ្ញុំបាននិយាយថា បពិត្ររ៉េស៊ីលុ លឡោះ! ខ្ញុំបានហៅម្តាយរបស់ខ្ញុំឱ្យចូលសាសនាឥស្លាម តែ គាត់បែរជាប្រកែក។ នៅថ្ងៃមួយខ្ញុំបានហៅគាត់ តែគាត់បាន និយាយឱ្យខ្ញុំឮពាក្យមិនគប្បីចំពោះលោក ដែលធ្វើឱ្យខ្ញុំមិន សប្បាយចិត្ត។ សូមលោកសុំពីអល់ឡោះឱ្យទ្រង់បង្ហាញផ្លូវ ដល់ម្តាយអាពុហ្វរីយរ៉េវ៉េផង។ រ៉េស៊ីលុលឡោះបានមានប្រសា សន៍ថា៖ (ឱអល់ឡោះជាម្ចាស់សូមទ្រង់បង្ហាញផ្លូវដល់ម្តាយ អាពុហ្វរីយរ៉េវ៉េផង)។ ខ្ញុំបានចេញទៅទាំងចិត្តសប្បាយរីក រាយដោយសារទូរារបស់ណាពី។ នៅពេលខ្ញុំទៅដល់មុខទ្វារ ផ្ទះ ស្រាប់តែទ្វារផ្ទះនោះបិទ។ ខ្ញុំបានឮសម្រឹបជើងម្តាយ របស់ខ្ញុំ។ គាត់បាននិយាយថា នៅត្រង់ហ្នឹងសិន កុំអាលចូល មក! ខ្ញុំបានឮសំឡេងមុជទឹក។ អាពុហ្វរីយរ៉េវ៉េបាននិយាយ

ថា៖ គាត់បានងូតទឹកសម្អាតខ្លួន ហើយពាក្យអាវវែង គាត់
 ប្រញាប់ពេក ភ្លេចទទួរក្បាល ហើយគាត់បានបើកទ្វារ។ គាត់
 បាននិយាយថា នៃអាពុហ្វិរ៉េយ៉េរ៉េ! ខ្ញុំធ្វើសាក្សីថា គ្មានទេ
 ម្ចាស់ផ្សេងក្រៅពីអល់ឡោះ ហើយមូហាំម៉ាត់ជាខ្ញុំបម្រើ និង
 ជាវ៉ស៊ីលុលឡោះ។ ខ្ញុំបានត្រឡប់ទៅជួបវ៉ស៊ីលុលឡោះ ខ្ញុំ
 សប្បាយខ្លាំងពេក ខ្ញុំក៏យំស្រក់ភ្នែក។ ខ្ញុំបាននិយាយថា
 បពិត្រវ៉ស៊ីលុលឡោះ! ខ្ញុំសប្បាយរីករាយណាស់ ដែលអល់
 ឡោះបានទទួលការសុំទូរអារបស់លោក ហើយទ្រង់បាន
 ចង្អុលបង្ហាញដល់ម្តាយអាពុហ្វិរ៉េយ៉េរ៉េ។ គាត់បានសរសើរ
 ចំពោះអល់ឡោះ ហើយបាននិយាយពាក្យល្អៗ។ ខ្ញុំបាន
 និយាយថា បពិត្រវ៉ស៊ីលុលឡោះ សូមវ៉ស៊ីលុលឡោះសុំពីអ
 ល់ឡោះឱ្យពួកយើង ម្តាយកូនស្រលាញ់ពួកអ្នកមានជំនឿ
 ទាំងឡាយ ហើយឱ្យពួកគេស្រលាញ់ខ្ញុំនិងម្តាយរបស់ខ្ញុំ។ វ៉
 ស៊ីលុលឡោះបានសុំទូរអាថា (ឱអល់ឡោះជាម្ចាស់សូមទ្រង់
 ឱ្យខ្ញុំបម្រើរបស់ទ្រង់ មានន័យថា អាពុហ្វិរ៉េយ៉េរ៉េ និងម្តាយ
 របស់គេស្រលាញ់ពួកអ្នកមានជំនឿទាំងឡាយ ហើយឱ្យពួក
 អ្នកមានជំនឿទាំងឡាយស្រលាញ់ពួកគេទាំងពីរនាក់ម្តាយ

កូនផងចុះ។ (គ្រប់អ្នកមានជំនឿដែលកើតមក គេបានស្តាប់
ឮពីខ្ញុំ គេមិនបានឃើញខ្ញុំគឺគេសុទ្ធតែស្រលាញ់ខ្ញុំ) » ។ រីឯយ៉ា
ត់មូស្លីម។

រូបភាពទី១១

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : قدم طفيل بن عمرو الدوسي و
أصحابه ، على النبي صلى الله عليه و سلم فقالوا : يا رسول الله ،
إن دوسا عصت و أبت ، فادع الله عليها ، فقيل : هلكت دوس ، قال
: (اللهم اهد دوسا و أت بهم) رواه البخاري .

អំពី អាពូហូរ៉យរ៉ោះ បាននិយាយថា តូហ្វេល ពិន អាំរូ អាត់
ហ្គាវស៊ី ជាមួយនឹងក្រុមរបស់គាត់បានទៅជួបណាពី។ ពួកគេ
បានសួរថា បពិត្រវិស្វលុលឡោះ! កុលសម្ព័ន្ធហ្វាវស៊ីបាន
ជំទាស់ និងបដិសេធ។ សូមលោកសុំពីអល់ឡោះឱ្យទ្រង់ដាក់
បណ្តាសាពួកគេ។ មានគេបន្ទូលថា សូមឱ្យពួកកុលសម្ព័ន្ធហ្វាវ
ស៊ីវិនាសចុះ។ ណាពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ (ឱអល់ឡោះ
សូមទ្រង់បង្ហាញផ្លូវដល់កុលសម្ព័ន្ធហ្វាវស៊ីផង សូមបង្ហាញឱ្យ
ពួកគេមកកាន់ទីនេះ) » ។ រីឯយ៉ាត់អាល់ពូខរីយ៍។

រូបភាពទី១២

عن جابر بن عبد الله رضي الله عنهما أنهما قالوا : يا رسول الله !
أحرقتنا نبال ثقيف ، فادع الله عليهم . فقال : اللهم اهد ثقيفا) رواه
الترمذي بسند صحيح

អំពី ចាញ់រ បាននិយាយថា ពួកគេបាននិយាយថា បពិត្រ
ស៊ីលុលឡោះ! សាគីហ្វបានដុតបំផ្លាញពួកយើងនឹងគ្រាប់
ព្រួញ សូមលោកសុំពីអល់ឡោះឱ្យទ្រង់បំផ្លាញពួកគេ។ ណា
ពីបានមានប្រសាសន៍ថា៖ ឱអល់ឡោះ សូមទ្រង់បង្ហាញផ្លូវ
ដល់សាគីហ្វផង»។ វីវ៉ាយ៉ាត់អាត់ឡូរមុហ្ស៊ីយ៍ សាណាត់សហេ
ស។

តើអ្វីជាទង្វើរបស់មូហាំម៉ាត់ ?

យូសុ៖ អេសតេស

អ្នកដែលមានជីវិតរស់នៅលើផែនដីបច្ចុប្បន្ននេះ ស្ទើរតែគ្រប់
រូបពួកគេនិយាយអំពីបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់មូហាំម៉ាត់។ អ្នក
ទាំងអស់នោះចង់ស្គាល់ថា តើការពិតគាត់ជានរណា? តើ
ការប្រៀនប្រដៅរបស់គាត់យ៉ាងដូចម្តេច? ហេតុអ្វីបានជា
មានអ្នកខ្លះស្រឡាញ់គាត់តាមរយៈរូបភាពនេះ ហើយខ្លះ

ទៀតស្អប់គាត់ ? តើការអះអាងរបស់គាត់ឈានដល់កម្រិត
ហើយឬនៅ ? » តើគាត់ជាបុគ្គលពិសិដ្ឋមែនទេ ? តើគាត់ជា
ណាពីដែលអស់ឡោះបញ្ចូនមកមែនទេ ? តើអ្វីជាការពិត
របស់បុរសម្នាក់នេះ (មូហាំម៉ាត់) ? តើយើងអាចស្វែងរកការ
ពិតដោយរបៀបណា ជាមួយនឹងការវិនិច្ឆ័យរបស់យើងដ៏
សុក្រឹតបំផុត ? យើងនឹងចាប់ផ្តើមបង្ហាញភស្តុតាងនិងការ
ពិតនៃជីវប្រវត្តិដែលយើងទទួលបានពីមនុស្សរាប់ពាន់នាក់។
អ្នកខ្លះស្គាល់ពីបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ណាពី។ អ្វីដែលយើង
នឹងនិយាយបកស្រាយនៅទីនេះគឺសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើសៀវភៅ
ឯកសារ កំណត់ត្រា និងការនិទានរបស់ពួកអ្នកដែលបាន
ឃើញព្រឹត្តិការណ៍ផ្ទាល់នឹងភ្នែក ជាពិសេសអ្វីដែលយើង
លើកមកសរសេរក្នុងអត្ថបទនេះ។ ប្រាកដណាស់ ឯកសារ
ប្រវត្តិសាស្ត្រទាំងនោះត្រូវបានថែរក្សាជាច្បាប់ដើមដោយពួក
អ្នកមូស្លីមផង និងពួកអ្នកមិនមែនមូស្លីមផង។

គាត់គឺមូហាំម៉ាត់ ពិន អាប៌ខល់ឡោះ កើតនៅឆ្នាំ៥៧០គ.
.ស. នៅមីក្កៈ ដែលបច្ចុប្បន្នគេស្គាល់ថា ព្រះរាជាណាចក្រអា
រ៉ាប៊ីសេអូឌីត ហើយគាត់បានទទួលមរណភាពនៅឆ្នាំ៦៣៣

គ.ស. នៅយើងសរិប(ដែលគេស្គាល់ថា ម៉ាឌីណា៖ មូណារវ៉ា រ៉េន៖ នៃព្រះរាជាណាចក្រអាហ្គីប៊ីសេអូឌីត) ។

ក\ឈ្មោះរបស់ណាពី៖ ដ៏តារបស់គាត់ជាអ្នកដាក់ឈ្មោះឱ្យ គាត់ថា មូហាំម៉ាត់ នៅពេលគាត់កើត ដែលមានន័យថា(អ្នក ដែលត្រូវគេសរសើរ (المحمود أو المشاديه) ។ គេហៅគាត់ថា (الصادق) អ្នកដែលស្មោះត្រង់ ដោយការប្រាស្រ័យទាក់ទង របស់ពួកគេជាមួយគាត់ ហើយគេបានស្គាល់ពីភាពស្មោះត្រង់ របស់គាត់ និងការប្រកាន់ពាក្យសច្ចៈរបស់គាត់។ គាត់មិន ដែលនិយាយអ្វីក្រៅពីការពិត។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកគេបានហៅ គាត់ទៀតថា អ្នកដែលមានទំនុកចិត្ត(الأمين) គេស្គាល់ដោយ សារភាពស្អាតស្អំរបស់គាត់ និងការបំពេញសេចក្តីទុកចិត្ត ជូនម្ចាស់បញ្ជីដែលធ្វើសេចក្តីទុកចិត្ត ឬទ្រព្យសម្បត្តិជាមួយ នឹងគាត់។ នៅពេលដែលកុលសម្ព័ន្ធពីរធ្វើសង្គ្រាមនឹងគ្នា ពួក គេទាំងពីរបានយកទ្រព្យសម្បត្តិមានតម្លៃមកធ្វើជាមួយគាត់ ក្នុងពេលកំពុងធ្វើសង្គ្រាម បើទោះជាពួកគេធ្វើសង្គ្រាមជា មួយនឹងកុលសម្ព័ន្ធរបស់គាត់ក៏ដោយ។ ពីព្រោះ ពួកគេដឹង ថា គាត់ជាមនុស្សដែលរក្សានូវសេចក្តីទុកចិត្តឬបញ្ជីរបស់

អ្នកដទៃ។ ឈ្មោះទាំងនេះ ដែលគេបានដាក់ងារឱ្យគាត់ គឺ
 លេចចេញពីបុគ្គលិកលក្ខណៈដ៏ល្អប្រពៃប្រកបដោយភាព
 ស្អាតស្អំ ស្មោះទ្រង់ និងមានទំនុកចិត្ត។ គេស្គាល់ជាទូទៅអំពី
 ការអំពាវនាវ និងមនសិការរបស់គាត់ គាត់គិតអំពីការផ្សះ
 ផ្សាររវាងសាច់ញាតិនិងក្រុមកុលសម្ព័ន្ធ ហើយគាត់បានបង្ហាត់
 ប្រើឱ្យអ្នកដើរតាមគាត់រាប់អានសាច់ញាតិ គោរពនិងឱ្យតម្លៃ
 ចំពោះការរាប់ញាតិ។ ប្រការទាំងនេះស្របនឹងបុគ្គលិក
 លក្ខណៈរបស់ណាពីដែលមានចែងក្នុងគម្ពីរអិញ្ញីល យូហាន
 ជំពូក១៤ដល់១៦ស្តីអំពីការមកដល់របស់ណាពី(វិញ្ញាពិត)
 (روح الحقيقة) ឬ(អ្នកដែលត្រូវគេលើកតម្កើង) (المعزي) ឬ
 (អ្នកដែលត្រូវគេគាំទ្រ) (المؤيد) ។

ខ\គាត់ជាសែស្រឡាយណាពីអ៊ីព្រហ៊ីម ជាប់ពូជពង្សនៃកូន
 របស់គាត់ឈ្មោះអ៊ីស្មាអែលជាកុលសម្ព័ន្ធអភិជនគូរ៉េស្សដែល
 គ្រប់គ្រងនៅមីក្កះនាសម័យនោះ។ សែស្រឡាយរបស់មូហាំ
 ម៉ាត់គឺជាប់សាច់ញាតិផ្ទាល់ជាមួយនឹងអ៊ីព្រហ៊ីម។ ចំណុច
 នេះបញ្ជាក់ពីការពិតនៃភាពក្លាយជាណាពីរបស់មូហាំម៉ាត់
 ក្នុងគម្ពីរសញ្ញាណចាស់ តាវរ៉ាត (التوراة) ក្នុងឌីយូត្រូណូមី

ជំពូក ១៨: ១៥ និយាយពីណាពីដែលដូចនឹងមូសា ជាប់
សែស្រឡាយមជាមួយនឹងសាច់ញាតិរបស់គាត់។

គាត់បានទន្ទេញការអប់រំទូន្មានរបស់អល់ឡោះបានយ៉ាង
ល្អក៏ដូចជាជីវិតរបស់គាត់មុនៗដែលជាណាពីជំនាន់មុន។
តទៅនេះជាអ្វីដែលគេបានបញ្ចុះទៅកាន់មូហាំម៉ាត់នៃគម្ពីរអា
ល់គួរអានតាមរយៈជីព្រីល៖

﴿ قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّي عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا
الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنٌ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ

ذَلِكَ وَصَّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾ الأنعام: ១៥១

មានន័យថា៖ «ចូរអ្នកនិយាយទៅកាន់ពួកគេថា ចូរពួកអ្នក
ទាំងអស់គ្នាមកទីនេះ ខ្ញុំសូត្រនូវអ្វីដែលព្រះជាម្ចាស់របស់ពួក
អ្នកបានហាមប្រាមទៅលើពួកអ្នកគឺ ហាមមិនឱ្យគោរពពហុ
ទេពចំពោះអល់ឡោះ។ ចូរកត់ញូចំពោះឪពុកម្តាយ។ ចូរកុំ
សម្លាប់កូនៗរបស់ពួកអ្នកដោយសារខ្លាចក្រ យើងជាអ្នក
ប្រទានជីវភាពដល់ពួកអ្នកនិងពួកគេ។ ចូរកុំទៅបៀតអំពើ
អបាយមុខដោយបើកចំហ ឬលាក់បាំង។ ចូរកុំសម្លាប់ជីវិត

ដែលអល់ឡោះបានដាក់ច្បាប់ហាម លើកលែងតែដោយសច្ចភាព។ ទាំងនេះគឺជាពាក្យបណ្តាំទូន្មានរបស់ទ្រង់ចំពោះពួកអ្នក សង្ឃឹមថា ពួកអ្នកចេះពិចារណា»។

យ\មូហាំម៉ាត់រស់នៅប្រកាន់ខ្ជាប់នឹងជំនឿលើព្រះតែមួយ ចំពោះអល់ឡោះ មិនគោរពពហុទេពចំពោះទ្រង់។ នេះគឺជា ដំបូន្មានដំបូងបង្អស់នៅក្នុងគម្ពីរសញ្ញាណចាស់ (سفر الخروج 5 وديوترونومي 20) និងនៅក្នុងគម្ពីរសញ្ញាណថ្មីផងដែរ (مرقس الفصل 12 الآية 29) ។

ង\មូហាំម៉ាត់បានបង្ហាត់បង្រៀនឱ្យអ្នកដើរតាមគាត់គោរព ប្រតិបត្តិចំពោះអល់ឡោះ ប្រកាន់ខ្ជាប់នឹងការអប់រំទូន្មាន របស់គាត់ក៏ដូចជាអ្វីដែលអល់ឡោះបានបញ្ចុះមកតាមរយៈដី ព្រីល។ អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَنِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴾ النحل: ٩٠

មានន័យថា៖ «អល់ឡោះបានបង្ហាត់បង្រៀនឱ្យពួកអ្នកប្រកាន់ ខ្ជាប់នូវភាពយុត្តិធម៌ និងអំពើកុសលធម៌ ផ្តល់សិទ្ធិនិងធ្វើល្អ ដល់អ្នកជិតខាង ហើយទ្រង់ហាមឃាត់ពីអំពើអបាយមុខ

អំពើអាក្រក់ អំពើជិះជាន់ឈ្មានពាន។ ទ្រង់ជាសំរែៗកពួកអ្នក
សង្ឃឹមថាពួកអ្នកភ្ញាក់រឭក»។

ចម្លែកមាំម៉ាត់មិនដែលគោរពរូបសំណាក រូបបដិមា និងរូប
ព្រះដែលមនុស្សបានបង្កើត។ ជាទម្លាប់ដែលរីកសុសសាយ
នៅក្នុងកុលសម្ព័ន្ធរបស់គាត់។ គាត់បានហាមឃាត់អ្នកដើរ
តាមគាត់ទាំងអស់មិនត្រូវគោរពសក្ការៈក្រៅពីអល់ឡោះជា
ម្ចាស់របស់អាជាំ អ៊ីប្រហ៊ីម មូសា និងពួកណាពីទាំងឡាយ។
អល់ឡោះទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَمَا نَفَرَكَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۚ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ۚ ﴾ (البينة: ٤٠)

មានន័យថា «ពួកម្ចាស់គម្ពីរ (ពួកដ្ឋីហ្វ និងគ្រីស្ទាន) បាន
បែកបាក់គ្នាបន្ទាប់ពីពួកគេបានដឹងច្បាស់ថាមូហាំម៉ាត់ជាណា
ពីដែលគេបានសន្យានៅក្នុងគម្ពីររបស់ពួកគេ។ គេមិនបាន
ប្រើពួកគេគោរពសក្ការៈលើកលែងតែដោយចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះ
អល់ឡោះ ជាសាសនាដ៏ត្រឹមត្រូវ។ បង្គាប់ឱ្យពួកគេប្រតិបត្តិ
សឡាត ផ្តល់ហ្សាកាត់។ ទាំងនេះគឺជាសាសនាដ៏ត្រឹមត្រូវ»។

មូហាំម៉ាត់ស្អប់ខ្ពើមចំពោះការគោរពរូបចំលាក់ដែលមនុស្ស
បានបង្កើត ក៏ដូចគ្នាដែរចំពោះគោលជំនឿ និងប្រការទាំង
ឡាយដែលនាំទៅរកការគោរពជំនឿពហុទេព។

ឆ\មូហាំម៉ាត់បានលើកតម្កើង និងផ្តល់ភាពពិសិដ្ឋដល់ព្រះ
នាមរបស់អល់ឡោះតាមលទ្ធភាពរបស់គាត់។ គាត់មិនបាន
ប្រើប្រាស់ព្រះនាមរបស់ទ្រង់ក្នុងបំណងបម្រើផលប្រយោជន៍
ខ្លួនឯងនោះទេ។ លើសពីនេះ គាត់បានហាមឃាត់អ្នកដើរ
តាមគាត់មិនឱ្យលើកតម្កើងគាត់ ហើយបង្គាប់ពួកគេឱ្យហៅ
គាត់ថាខ្ញុំបម្រើរបស់អល់ឡោះ។

ជ\មូហាំម៉ាត់គោរពប្រតិបត្តិយ៉ាងត្រឹមត្រូវតាមដំណែលដ៏ជូន
ដីតារបស់គាត់ អ៊ីប្រហ៊ីម អ៊ីស្មាអែល។ តទៅនេះ ចូរសូត្រសូ
រ៉ោះទីពីរនៃគម្ពីរអាល់គួរអានដោយពិនិត្យពិច័យ។ អល់ឡោះ
បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ۖ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا ۖ قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ ۖ

لَا يَتَأَلَّ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿١٢٤﴾ البقرة: ١٢٤

មានន័យថា៖ « ចូររំឭកចុះខណៈដែលព្រះជាម្ចាស់បានសាក
ល្បងអ៊ីប្រហ៊ីមនឹងពាក្យបន្ទូលបង្គាប់ ហើយគេអនុវត្តបាន

សម្រេចតាមការបង្គាប់ប្រើទាំងនោះ។ ទ្រង់បានបន្ទូលថា៖
យើងបានចាត់តាំងឯងជាមេដឹកនាំមនុស្សទាំងឡាយ។ គេ
ឆ្លើយថា៖ បពិត្រព្រះជាម្ចាស់ ចុះកូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់
ខ្ញុំ។ ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖ ការសន្យារបស់យើងនឹង
មិនមានចំពោះពួកអ្នកដែលបំពាននោះទេ » ។

﴿وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ﴾ (١٢٥)

មានន័យថា៖ «ចូររំលឹកចុះ ខណៈដែលយើងបានដាក់កេះហ្លុះ
ជាកន្លែងជួបជុំសម្រាប់មនុស្ស និងជាទីដ៏មានសន្តិភាព។ ចូរ
យកម៉ាកមអ៊ីព្រហ៊ីមធ្វើជាកន្លែងសឡាត។ យើងបានត្រាស់
បង្គាប់ឱ្យអ៊ីព្រហ៊ីម និងអ៊ីស្មាអែលសម្អាតវិហាររបស់យើង
សម្រាប់ពួកអ្នកមកតវិហ្វ ពួកអ្នកស្នាក់នៅដើម្បីគោរពសក្កា
រៈ និងពួកអ្នកមកក្រាបថ្វាយបង្គំ » ។

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
قَالَ وَمَن كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ﴾ (١٢٦) البقرة: —

មានន័យថា៖ « ចូររំលឹកចុះខណៈដែលអ៊ីព្រហ្មីមបាននិយាយ
ថា៖ បពិត្រព្រះជាម្ចាស់! សូមទ្រង់បង្កើតទីនេះជាស្រុកមួយ
ដែលមានសន្តិភាព។ សូមទ្រង់ផ្តល់ជីវភាពដល់អ្នកស្រុកនេះ
មានដូចជាផ្ទៃឈើ គ្រាប់ធញ្ញជាតិគ្រប់ប្រភេទ នៃអ្នកដែល
មានជំនឿចំពោះអល់ឡោះនិងថ្ងៃបរលោកក្នុងចំណោមពួក
គេ។ ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលតបវិញថា៖ ជនណាប្រឆាំង
នឹង ជំនឿ យើងនឹងឱ្យគេសប្បាយរីករាយបន្តិចបន្តួច។
ក្រោយមក យើងនឹងបង្ខំគេឱ្យទទួលទារុណកម្មភ្លើងនរក
ហើយជាទីវិលត្រឡប់ដ៏អាក្រក់ជាទីបំផុត » ។

﴿ وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴾
﴿ ١٢٧ ﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ

أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿ ١٢٨ ﴾ البقرة: ١٢٧ - ١٢٨

មានន័យថា៖ « ចូររំលឹកចុះ ខណៈដែលអ៊ីព្រហ្មីមនិងអ៊ីស្មាអែ
លបានលើកខឿនកៈហ្លួះឡើង គេបានបង្អង់ស្អង់ថា បពិត្រព្រះ
ជាម្ចាស់នៃយើង! សូមទ្រង់ទទួលយកអំពីពួកយើងផងចុះ។
ពិតណាស់ទ្រង់ជាព្រះជាម្ចាស់មហាព្រមហាដឹង។ បពិត្រព្រះ
ជាម្ចាស់នៃយើង! សូមទ្រង់បង្កើតពួកយើងជាអ្នកមូស្លីមទាំង

ពីរនាក់ប្រគល់ខ្លួនចំពោះទ្រង់ ព្រមទាំងកូនចៅជំនាន់ក្រោយ
របស់យើងជាប្រជាជាតិដែលស្តាប់បង្គាប់ចំពោះទ្រង់។ សូម
ទ្រង់បង្ហាញដល់ពួកយើងនូវអត្ថឃ្លាណៃនៃការគោរពសក្តារៈ
របស់យើងចំពោះទ្រង់។ សូមទ្រង់ផ្តល់ការខន្តីអភ័យទោស
ដល់ពួកយើងផងចុះ។ ពិតណាស់ ទ្រង់មហាខន្តីអភ័យ
ទោស មហាមេត្តាករុណា។

﴿ رَبَّنَا وَأَبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝١٢٩ ﴾ وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ
وَلَقَدْ صَطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ۝١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ
أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۝١٣١﴾ وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَبْنَىٰ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمْ
الَّذِينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۝١٣٢﴾ البقرة: ١٢٩ - ١٣٢

មានន័យថា៖ «បពិត្រព្រះជាម្ចាស់នៃយើង! សូមទ្រង់ចាត់
តាំងក្នុងចំណោមពួកគេនូវវីរស៊ីលម្នាក់ ដើម្បីសូត្រការត្រាស់
បន្ទូលរបស់ទ្រង់ទៅកាន់ពួកគេ និងបង្រៀនពួកគេពីគម្ពីរអា
ល់គួរអាននិងការប្រតិបត្តិរបស់ណាពី។ ជម្រះសម្អាតពួកគេ
ពីជំនឿពហុទេព។ ពិតណាស់ ទ្រង់ជាម្ចាស់ដ៏មាន
តេជានុភាពខ្លាំងក្លាប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត។ គ្មាននរណា

ម្នាក់ដែលបានងាកចេញពីសាសនារបស់អ៊ីប្រហ៊ីម លើក
 លែងតែអ្នកនោះអវិជ្ជាដោយខ្លួនឯង។ ពិតណាស់ យើងបាន
 ជ្រើសរើសគេនៅក្នុងលោកីយ៍នេះ ហើយនៅថ្ងៃបរលោកគេ
 ពិតជាស្ថិតនៅក្នុងចំណោមអ្នកដែលមានកុសលធម៌។ ចូរ
 រំលឹកចុះ ខណៈដែលព្រះជាម្ចាស់របស់គេបានមានព្រះបន្ទូល
 ទៅកាន់គេថា៖ ចូរអ្នកប្រគល់ខ្លួនមកចំពោះយើង។ គេបាន
 ឆ្លើយតបវិញថា៖ ខ្ញុំបានប្រគល់ខ្លួនរបស់ខ្ញុំចំពោះម្ចាស់នៃ
 សកលលោក។ អ៊ីប្រហ៊ីមនិងយ៉ាក់កូបបានផ្ដែផ្ដាំកូនចៅរបស់
 គាត់ឱ្យប្រកាន់តាមសាសនានេះថា នៃកូនៗសម្លាញ់ អល់
 ឡោះបានជ្រើសរើសសាសនានេះសម្រាប់ពួកអ្នក។ ចូរពួក
 អ្នកកុំទាន់ស្លាប់ លុះត្រាតែពួកអ្នកក្លាយជាមូស្លីម»។

ឈមហាំម៉ាត់បានអនុវត្តការប្រតិបត្តិសាសនាបានយ៉ាង
 ពេញលេញដូចពួកណាពីមុនៗដែរ។ ការក្រាបស្វ័យជោគពេល
 កំពុងសឡាត។ គាត់បែរឆ្ពោះទៅហ្គូទុលមីកទីសក្នុងការ
 ប្រតិបត្តិសឡាត ហើយបានបង្គាប់ឱ្យអ្នកដើរតាមគាត់ធ្វើដូច
 គាត់ដែរ(រហូតដល់អល់ឡោះបានបញ្ជូនទេវតាដ៏ព្រៃលនាំ

ការត្រាស់បន្ទូលឱ្យបង្វែរទៅកាន់កិបឡាត់វិញដែលមានចែងក្នុងគម្ពីរអាល់គួរអាន) ។

ញាតិណាស់រ៉ស៊ីលុលឡោះបានផ្តល់សិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សមាជិកគ្រប់រូបក្នុងគ្រួសារនីមួយៗ ជាពិសេសសម្រាប់ឪពុកម្តាយ កូនស្រី ក្មេងស្រីកំព្រា និងសិទ្ធិរបស់ប្រពន្ធជាដើម។ ដូចដែលបានជ្រាបច្បាស់នៅក្នុងគម្ពីរអាល់គួរអានបានចែងថា មូហាំម៉ាត់បានបង្ហាត់ឱ្យអ្នកដើរតាមគាត់ត្រូវចេះគោរពនិងលើកតម្កើងឪពុកម្តាយ មិនត្រូវនិយាយពាក្យគំហកដាក់ពួកគាត់ទាំងពីរ។ អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۖ إِنَّمَا يُبَلِّغَنَّ عَنْكَ الْكِبَرُ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا نَهَرُهُمَا ۚ وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ۝ ٢٣ ﴾
الإسراء: ٢٣

មានន័យថា៖ «ម្ចាស់របស់អ្នកបានដាក់ច្បាប់ថា ពួកអ្នកពុំត្រូវគោរពលើកលែងតែចំពោះអល់ឡោះ ធ្វើល្អចំពោះឪពុកម្តាយ។ ជាពិសេសនៅពេលគាត់ទាំងពីរចាស់ជរា ឬម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកគាត់។ ចូរអ្នកកុំប្រើពាក្យគំហកដាក់គាត់ទាំងពីរ

ហើយកុំធ្វើបាបគាត់ទាំងពីរ។ ចូរនិយាយពាក្យពីរោះទន់ភ្លន់ ចំពោះគាត់ទាំងពីរ»។

ដំបូងហាំម៉ាត់គឺជាអ្នកការពារសិទ្ធិកុមារកំព្រា ក្មេងៗដែល ទើបនឹងកើត។ គាត់បានបង្ហាត់ឱ្យគេយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះ កូនកំព្រា ផ្តល់ម្ហូបអាហារដល់អ្នកទីទ័លក្រ ដែលជា មធ្យោបាយនាំឱ្យចូលឋានសួគ៌។ ក្នុងនោះក៏មានការគំរាម កំហែងចំពោះអ្នកដែលមិនគោរពសិទ្ធិរបស់ពួកគេគឺនឹងមិន ឃើញឋានសួគ៌។ អស់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِالْإِلِّ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ البقرة: ٢٧٤

មានន័យថា៖ «ពួកអ្នកដែលបរិច្ចាគទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ពួកគេ ក្នុងផ្លូវអស់ឡោះទាំងថ្ងៃទាំងយប់ដោយលាក់បាំង និងដោយ បើកចំហ។ ពួកគេនឹងទទួលបានផលបុណ្យពីអស់ឡោះ ហើយពួកគេគ្មានការភ័យខ្លាច និងគ្មានការកើតទុក្ខព្រួយ ឡើយ»។ អស់ឡោះក៏បានហាមឃាត់ចំពោះការកប់ក្មេងស្រី ដែលទើបនឹងកើតទាំងរស់ជាទម្លាប់របស់ពួកអាវ៉ាប់បុរាណ។

គម្ពីរអាល់គួរអានបានចង្អុលប្រាប់ពីរឿងនេះ។ អល់ឡោះ
បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَإِذَا الْمَوْءِدَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُنِيتَ ﴿٩﴾ التَّكْوِير: ٨ - ٩﴾

មានន័យថា៖ «នៅពេលគេសួរពីក្មេងស្រីដែលត្រូវគេកប់ទាំង
រស់។ តើក្មេងស្រីនោះមានកំហុសអ្វីទើបគេសម្លាប់? »។

ចំរើស្វីលុលឡោះបានហាមមិនឱ្យបុរសៗយកស្រ្តីភេទធ្វើជា
ទ្រព្យមតិករបស់ខ្លួន មិនត្រូវបង្ខំនាងឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍
លើកលែងតែមានការអនុញ្ញាតពីនាង។ មិនត្រូវរំលោភយក
ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់នាង មកធ្វើជាសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួន។ អល់
ឡោះទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا
بِبَعْضِ مَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ
كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا﴾ النساء: ١٩

មានន័យថា៖ «ឱពួកអ្នកមានជំនឿ គេមិនអនុញ្ញាតឱ្យ
ពួកអ្នកយកស្រ្តីធ្វើជាទ្រព្យមតិកដោយបង្ខំនោះទេ។ ចូរពួក
អ្នកកុំរារាំងពួកនាង ដោយសារចង់ទទួលបានចំណែកខ្លះនៃ

អ្វីដែលពួកអ្នកបានប្រគល់ឱ្យពួកនាង លើកលែងតែក្នុង
 ករណីពួកនាងប្រព្រឹត្តអំពើផិតក្បត់ (ហ្សឺណា) ដែលជាក់
 ច្បាស់។ ចូរពួកអ្នករួមរស់ជាមួយពួកនាងដោយស្របច្បាប់។
 ប្រសិនបើពួកអ្នកស្អប់ខ្ពើមពួកនាង ជួនកាលអ្វីដែលពួកអ្នក
 ស្អប់ខ្ពើម អស់ឡោះធ្វើឱ្យវាល្អប្រសើរលើសដើម»។ យោង
 តាមអាយ៉ាត់នេះ យើងអាចសន្និដ្ឋានបានថា គេហាមឃាត់
 ចំពោះការប្រើអំពើហិង្សា វាយដំធ្វើបាបប្រពន្ធ។ (ប្រពន្ធ
 របស់ណាពីបាននិយាយថា ណាពីមិនដែលវាយគាត់សូម្បីតែ
 ម្តង)។ ណាពីមិនដែលមានទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទក្រៅពីលក្ខ
 ណៈជាប្តីប្រពន្ធ ហើយគាត់មិនឯកភាពចំពោះអំពើនេះ ដ្បិត
 នៅសម័យនោះអំពើអបាយមុខជាបញ្ហាសាមញ្ញរបស់ពួកគេ។
 ទំនាក់ទំនងរបស់គាត់ត្រឹមតែក្នុងលក្ខណៈជាប្តីប្រពន្ធស្រប
 ច្បាប់មានកិច្ចសន្យាត្រឹមត្រូវ មានសាក្សីដឹងៗ។ ដូចជាទំនាក់
 ទំនងរបស់គាត់ជាមួយនឹងអាអ៊ីស្សៈ គាត់មិនបានរៀប
 អាពាហ៍ពិពាហ៍នៅលើកដំបូងដែលអាពូហ្គាកើតបានលើកអា
 អ៊ីស្សៈឱ្យគាត់នោះទេ។ តែគាត់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍
 ជាមួយនឹងអាអ៊ីស្សៈនៅពេលគាត់គ្រប់អាយុ ហើយមាន

សមត្ថភាពអាចសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯងបាន។ អាអ៊ីស្សៈ
បានរៀបរាប់ពិស្តារពីទំនាក់ទំនងរបស់គាត់ជាមួយនឹងណាពី
ដែលពោរពេញដោយសេចក្តីគោរព និងសេចក្តីស្រលាញ់។ ក៏
ដូចគ្នាដែរអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាចំណងនៃឋានសួគ៌។ គេចាត់ទុក
អាអ៊ីស្សៈជាអ្នកចេះដឹងជ្រៅជ្រះផ្នែកសាសនាឥស្លាម មួយ
ដ៏វិចិត្ររបស់គាត់រស់នៅក្នុងនាមជាប្រពន្ធរបស់មូហាំម៉ាត់ ហើ
យគាត់មិនដែលនឹកគិតឃើញបុរសណាផ្សេងទៀតនោះទេ។
គាត់មិនដែលនិយាយរិះគន់ពីភាពអវិជ្ជមានរបស់រ៉ស្មីលុល
ឡោះនោះទេ។

ឧណាពីបានប្រើឱ្យបុរសផ្គត់ផ្គង់ចំណាយចាយសម្រាប់ស្ត្រី
ការពារស្ត្រី ទោះជាស្ត្រីនោះជាម្តាយក្តី បងប្អូនស្រីក្តី ឬប្រពន្ធ
ក្តី កូនស្រីខ្លួនឯងក្តី ឬកូនស្រីអ្នកដទៃក្តី។ ទោះជាស្ត្រីនោះជា
មូស្លីមឬមិនមែនជាមូស្លីម។ អស់ឡោះមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ
أَمْوَالِهِمْ فَالْصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَاللَّي تَخَافُونَ
نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَأَضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعَكُمْ فَلَا

تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ﴿٣٤﴾ النساء: ៣៤

មានន័យថា៖ «ពួកបុរសទទួលខុសត្រូវចំពោះពួកស្ត្រីតាមអ្វីដែលអស់ឡោះបានប្រទានដល់ពួកគេនូវទំនួលខុសត្រូវខ្ពស់ជាងស្ត្រី និងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ពួកគេដែលពួកគេបានចំណាយចាយ។ ស្ត្រីស្អាតស្អំជាស្ត្រីដែលគោរពប្រតិបត្តិ ថែរក្សារខ្លួនពេលប្តីមិននៅ និងធ្វើតាមការបង្គាប់ប្រើរបស់អស់ឡោះ។ ចំពោះស្ត្រីដែលពួកអ្នកបាបម្តងចង់ដឹងទាស់មិនព្រមប្រតិបត្តិ ចូរពួកអ្នកណែនាំពួកនាងដោយពាក្យល្អៗ កុំឱ្យនាងដេកក្បែរ ហើយប្រដៅពួកនាង។ តែប្រសិនបើពួកនាងព្រមធ្វើតាមហើយ ចូរកុំរកលេសធ្វើបាបពួកនាង។ ពិតណាស់អស់ឡោះជាម្ចាស់មហាខ្ពង់ខ្ពស់ មហាធំធេង»។

ឆណៈណាពីបានហាមឃាត់ចំពោះការសម្លាប់ក្មេងដោយសារខ្លាចក្រ និងសម្លាប់មនុស្សដែលស្អាតស្អំគ្មានទោស។ អស់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ ۖ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۖ وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ ۖ إِنَّكُمْ مِّنْ إِمْلَاقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ۖ وَلَا تَقْرَبُوا أَلْفَوْاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۖ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ ۖ إِلَّا بِالْحَقِّ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّيْتُكُمْ بِهِ ۚ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾ ۝ الأنعام: ١٥١

មានន័យថា៖ «ចូរអ្នកនិយាយទៅកាន់ពួកគេថា ចូរពួកអ្នក
ទាំងអស់គ្នាមកនេះ ខ្ញុំសូត្រនូវអ្វីដែលព្រះជាម្ចាស់របស់ពួក
អ្នកបានហាមប្រាមទៅលើពួកអ្នកគឺ ចូរកុំគោរពពហុទេព
ចំពោះអល់ឡោះ។ ចូរកត់ញូចំពោះឪពុកម្តាយ។ ចូរកុំសម្លាប់
កូនៗរបស់ពួកអ្នកដោយសារខ្លាចក្រ យើងជាអ្នកប្រទាន
ជីវភាពដល់ពួកអ្នក និងពួកគេ។ ចូរកុំទៅបៀតអំពើអបាយ
មុខដោយបើកចំហ ឬលាក់បាំង។ ចូរកុំសម្លាប់ជីវិតដែលអល់
ឡោះបានដាក់ច្បាប់ហាម លើកលែងតែដោយសច្ចភាព។
ទាំងនេះគឺជាពាក្យបណ្តាំទូន្មានរបស់ទ្រង់ចំពោះពួកអ្នក
សង្ឃឹមថា ពួកអ្នកចេះពិចារណា»។

ណាមួយម៉ាត់មិនដែលប្រព្រឹត្តិអំពើឆ្គងក្បត់ (ហ្សីណា) ជា
ដាច់ខាត។ គាត់បានបង្គាប់ឱ្យអ្នកដើរតាមគាត់រៀបអាពាហ៍
ពិពាហ៍ ហើយបានហាមឃាត់ចំពោះទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទក្រៅ
ពីចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍។ អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا

وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٨﴾ البقرة: ٢٦٨

មានន័យថា៖ «ស្បែកត្មនបានគំរាមពួកអ្នកពីភាពក្រីក្រ និង ប្រើពួកអ្នកឱ្យប្រព្រឹត្តអំពើអបាយមុខ។ តែអស់ឡោះបាន សន្យាជាមួយពួកអ្នកនូវការអភ័យទោស និងក្តីប្រទានរបស់ ទ្រង់ ហើយអស់ឡោះមហាទូលាយមហាដឹង។

﴿ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ

مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا نَعْمُونَ ﴿٣٣﴾ الأعراف: ٣٣

មានន័យថា៖ «នែមូហាំម៉ាត់ ចូរមានប្រសាសន៍ចុះថា ព្រះជា ម្ចាស់បានហាមឃាត់អំពើអបាយមុខដែលបើកចំហ និងលាក់ បាំង អំពើបាប និងការបំពានបំពានដោយខុសច្បាប់។ ទ្រង់ ហាមឃាត់មិនឱ្យពួកអ្នកគោរពពហុទេពចំពោះអស់ឡោះ ដោយគ្មានភស្តុតាងបង្ហាបប្រើឱ្យធ្វើ ហើយហាមឃាត់មិនឱ្យ និយាយប្រឌិតទៅលើអស់ឡោះដោយគ្មានចំណេះដឹង»។

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزَّيْفَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ الإسراء: ٣٢

មានន័យថា៖ «ចូរពួកអ្នកកុំទៅបៀតបៀនអំពើផិតក្បត់ (ហ្សីណា) ពីព្រោះវាជាអំពើអបាយមុខ និងជាផ្លូវដែលអាក្រក់ជាទី បំផុត»។

﴿ الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذَلِكَ عَلَى

الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ النور: ٣

មានន័យថា៖ «អ្នកផិតក្បត់ប្រុស មិនត្រូវរៀបការលើកលែង
តែជាមួយនឹងស្រ្តីដែលផិតក្បត់ ឬស្រ្តីដែលគោរពពហុទេព។
រីឯស្រ្តីផិតក្បត់ក៏មិនត្រូវរៀបការលើកលែងតែជាមួយនឹង
បុរសផិតក្បត់ ឬបុរសគោរពពហុទេព។ គេហាមរៀបការបែប
នេះចំពោះពួកអ្នកដែលមានជំនឿ»។

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ النور: ١٩

មានន័យថា៖ «ពិតណាស់ ពួកអ្នកដែលចូលចិត្តផ្សាយអំពើ
អបាយមុខឱ្យរីកសុសសាយក្នុងចំណោមពួកអ្នកដែលមាន
ជំនឿនោះ សម្រាប់ពួកគេគឺទារុណកម្មដ៏សែនខ្លោចផ្សាជាទី
បំផុតទាំងនៅក្នុងលោកីយ៍ និងនៅថ្ងៃបរលោក ហើយអស់
ឡោះទ្រង់ដឹង តែពួកអ្នកមិនដឹងនោះទេ»។

﴿ يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ

وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي

مَعْرُوفٍ فَبَايَعَهُنَّ وَأَسْتَغْفِرُ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾ الممتحنة: ١٢

មានន័យថា៖ «នៃណាពី បើសិនជាពួកស្រ្តីមានជំនឿមករក
អ្នក ហើយសន្យាចំពោះអ្នកថា ពួកនាងមិនគោរពពហុទេព
ចំពោះអល់ឡោះ មិនលួចទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកដទៃ មិនផិតក្បត់
មិនរំលូត ឬមិនសម្លាប់កូនៗរបស់ពួកនាង មិនមានកូនលួច
លាក់ជាមួយគេ ហើយកុហកថា ជាកូនជាមួយនឹងប្តីខ្លួនឯង។
មិនល្មើសចំពោះអ្នកក្នុងការប្រតិបត្តិអំពើល្អ។ ពួកនាងមិន
ប្រឆាំងនឹងអ្នកក្នុងការប្រតិបត្តិអំពើល្អ។ ដូច្នេះ ចូរចុះកិច្ច
សន្យាជាមួយនឹងពួកនាង និងសុំអភ័យទោសពីអល់ឡោះ
សម្រាប់ពួកនាង។ ពិតណាស់ អល់ឡោះជាម្ចាស់ មហា
អភ័យទោស មហាអាណិតស្រលាញ់»។

មនុស្សបានប្រព្រឹត្តិអំពើពេស្យាចានៅទូទាំងសកលលោក
នៅសម័យមូហាំម៉ាត់ ហើយមូហាំម៉ាត់មិនបានប្រព្រឹត្តិអំពើ
បែបនេះឡើយ។ ជាមួយនោះ គាត់បានហាមឃាត់អ្នកដើរ
តាមគាត់មិនឱ្យប្រព្រឹត្តិអំពើនេះផងដែរ។
ដ៏មូហាំម៉ាត់បានហាមឃាត់មិនឱ្យរកស៊ីចងការប្រាក់ និង
យកការប្រាក់ពីប្រាក់កម្ចី។ ដូចណាពីអ៊ីសាបានហាមឃាត់
ការរកស៊ីបែបនេះតាំងពីប្រើសតវត្សកន្លងមក។ ពិតណាស់

អំពើនេះនឹងបំផ្លិចបំផ្លាញធនធាន បំផ្លាញប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចនៅ
គ្រប់សម័យកាលទាំងអស់។ ដូចគ្នានឹងពាក្យទូន្មានប្រៀន
ប្រដៅរបស់ពួកវិស្វលសម័យមុន មូហាំម៉ាត់ចាត់ទុកការ
ប្រព្រឹត្តអំពើនេះអាក្រក់ជាទីបំផុត ហើយចាំបាច់ត្រូវជៀសវាង
ដាច់ខាត ដើម្បីឱ្យបុគ្គលម្នាក់ៗសម្រេចបាននូវសន្តិភាពជា
មួយនឹងអល់ឡោះជាម្ចាស់ដែលជាអ្នកបង្កើត។

﴿ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ
رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾

البقرة: ٢٧٥ - ٢٧٦

មានន័យថា៖ «ពួកអ្នកដែលស៊ីប្រាក់ការ មិនអាចក្រោកចេញ
ពីផ្ទុះនៅថ្ងៃបរលោក លើកលែងតែដូចជាការក្រោឡើងរបស់
អ្នកដែលត្រូវបិសាចចូលសណ្ឋិត។ នេះដោយសារពួកគេ
និយាយថា ការលក់ដូរដូចជាប្រាក់ការដែរ។ អល់ឡោះបាន
អនុញ្ញាតឱ្យដួញដូរ ហើយហាមឃាត់ពីការប្រាក់។ ហេតុ

ដូច្នេះជនណាដែលបានទទួលការទូន្មានពីម្ចាស់របស់គេ ហើយគេបញ្ឈប់នោះ ការប្រាក់កន្លងមកជាទ្រព្យស្របច្បាប់ សម្រាប់គេ និងបញ្ហារបស់គេអស់ឡោះជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ ។ ឯចំណែកអ្នកដែលបានបំពានគឺពួកគេជាពួកអ្នកដែលចុះ នរកជាអមតៈ។ អស់ឡោះបំផ្លាញប្រាក់ការ ហើយប្រទាន ភាពរីកចម្រើនចំពោះការបរិច្ចាគ។ អស់ឡោះមិនសព្វព្រះទ័យ ចំពោះរាល់ពួកអ្នកដែលប្រព្រឹត្តនូវអំពើបាបជ្រុលហួស ហេតុ»។

﴿ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَءَاتَوْا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴾ البقرة: ២៧៧

មានន័យថា៖ «ពិតណាស់ ពួកអ្នកដែលមានជំនឿ ហើយពួក គេធ្វើអំពើល្អ ប្រតិបត្តិសឡាត បរិច្ចាគទ្រព្យ សម្រាប់ពួកគេគឺ នឹងទទួលបានផលបុណ្យពីម្ចាស់របស់ពួកគេ ហើយពួកគេ គ្មានការភ័យខ្លាច និងគ្មានទុក្ខព្រួយឡើយ»។

﴿ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴾ البقرة: ២៧៨

មានន័យថា៖ «នៃពួកអ្នកមានជំនឿ ចូរកោតខ្លាចចំពោះអស់
ឡោះ ហើយចូរបោះបង់ចោលនូវអ្វីដែលសេសសល់ពីប្រាក់
ការ បើសិនជាពួកអ្នកជាអ្នកមានជំនឿ»។

﴿ فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴾ البقرة: ២៧៩

មានន័យថា៖ «ប្រសិនបើពួកអ្នកមិនធ្វើទេនោះ ចូរប្រកាស
សង្គ្រាមអំពីអស់ឡោះ និងរ៉ស៊ីលុលឡោះ។ តែប្រសិនបើពួក
អ្នកសារភាពកំហុស សម្រាប់ពួកអ្នកគឺដើមទុនរបស់ពួកអ្នក
។ ពួកអ្នកមិនត្រូវប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌ ហើយពួកអ្នកក៏ពុំ
ត្រូវទទួលរងនូវអំពើអយុត្តិធម៌ដែរ។

ចម្លែកម៉ាត់មិនដែលលេងល្បែងស៊ីសង ហើយគាត់បាន
ហាមឃាត់អំពើនេះផងដែរ។ អំពើនេះបំផ្លាញព្រឡសម្បត្តិ
ដូចប្រាក់ការដែរ ហើយឆាប់វិនាសជាងប្រាក់ការទៅទៀត។

﴿ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَّفْعِهِمَا ۚ وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴾ البقرة: ២១៩

មានន័យថា៖ «នៃមូហាំម៉ាត់ ពួកគេសួរអ្នកអំពីស្រា និង ល្បែងស៊ីសង។ ចូរប្រាប់ពួកគេថា ទាំងពីរនេះ ជាអំពើបាបដ៏ ធំធេងមានប្រយោជន៍សម្រាប់មនុស្ស។ តែផលអាក្រក់របស់ វាធ្ងន់ធ្ងរជាងផលល្អរបស់វា។ ពួកគេសួរអ្នកពីបរិមាណទ្រព្យ ដែលពួកគេត្រូវបរិច្ចាគ។ ចូរប្រាប់ថា គឺទ្រព្យដែលសល់ពី តម្រូវការរបស់ពួកអ្នក។ បែបនេះ អល់ឡោះបកស្រាយសញ្ញា ភស្តុតាងទាំងឡាយប្រាប់ពួកអ្នក។ សង្ឃឹមថា ពួកអ្នកនឹងគិត ពិចារណា។

មនុស្សសម័យណាពី គេយល់ឃើញថា ល្បែងស៊ីសងពុំ មែនជាអំពើអាក្រក់នោះទេ។ ឯចំណែកសម័យបច្ចុប្បន្ន គេ ដឹងជាទូទៅពីផលប៉ះពាល់ និងគ្រោះថ្នាក់របស់វាដល់ក្រុម គ្រួសារ រហូតដល់សុខភាពបញ្ញា។ គំនិតដែលចង់រកកំរៃពីអ្វី ដែលគ្មានគឺពុំមែនជាផ្លូវត្រឹមត្រូវទេ។

ឧ\មូហាំម៉ាត់មិនដែលផឹកស្រា ឬគ្រឿងស្រវឹងណាមួយឡើយ ។ ដ្បិតនៅសម័យនោះ ការផឹកស្រាជាទម្លាប់ធម្មតារបស់ពួក គេ។

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ
لَعَلَّكُمْ تَقْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقَعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْهَوْنَ ﴿٩١﴾ المائدة: ٩٠ - ٩١

មានន័យថា៖ «នៃពួកអ្នកមានជំនឿទាំងឡាយ ពិតណាស់ ការផឹក
ស្រា ល្បែងស៊ីសង់ រូបបដិមា និងការចាក់គម្ពីរជាអំពើអាក្រក់របស់
បិសាច។ ចូរជៀសវាង សង្ឃឹមថា ពួកអ្នកទទួលបានជោគជ័យ។
ពិតណាស់ បិសាចចង់បង្កឱ្យពួកអ្នកក្លាយជាសត្រូវនឹងគ្នា ចង់គំនុំ
គ្នាដោយការផឹកស្រា និងល្បែងស៊ីសង់ ហើយគេរារាំងពួកអ្នកពីការ
រំលឹកចំពោះអស់ឡោះ និងការប្រតិបត្តិសឡាត។ តើពួកអ្នកព្រម
បញ្ឈប់ដែរឬទេ ?

ពួកអារ៉ាប់វាលខ្សាច់ក៏ដូចជាអិរយធម៌ផ្សេងៗទៀត ពួកគេផឹកស្រា
ដោយមិនបានគិតពីផលប៉ះពាល់ដល់សុខភាពរបស់ពួកគេ និង
បុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ពួកគេ។ ពួកគេទទួលរងគ្រោះថ្នាក់ច្រើន
ដោយសារឥទ្ធិពលរបស់ស្រា ពួកគេភាគច្រើនក្លាយជាមនុស្សប្រមឹ
ក។ តែក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ គេពុំចាំបាច់យកភស្តុតាងមកបញ្ជាក់
ពីផលប៉ះពាល់ និងគ្រោះថ្នាក់នៃទម្លាប់បែបនេះទេ។ និយាយពី
មូលហេតុដែលស្រាបំផ្លាញសុខភាពមានច្រើន ដូចជានាំឱ្យអ្នកស្រ

រឹងបង្អួចគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ បំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិ រងរបួស ហើយ អាចនឹងបាត់បង់ដល់អាយុជីវិតថែមទៀតផង។ ភារកិច្ចដំបូងដែល អ្នកតាមមូហាំម៉ាត់ត្រូវធ្វើគឺបោះបង់ការផឹកស្រានៅពេលកំពុងបិត ក្នុងការប្រិតបត្តិ តែក្រោយមកមានបទបញ្ជាបង្គាប់ឱ្យឈប់ផឹក ទាំងស្រុងតែម្តង។

ណ/ មូហាំម៉ាត់មិនដែលចូលរួមក្នុងការនិយាយពាក្យអត់បានការ និយាយដើមគេ។ គាត់តែងតែជឿស្តាប់ពីការស្តាប់ពាក្យបាបកម្ម ទាំងនេះ។

﴿ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِمِثْلِهِ ۖ فَصَبِحُوا عَلَىٰ مَا
فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ۖ ﴾ (الحجرات: ៦)

មានន័យថា៖ «នៃពួកអ្នកមានជំនឿទាំងឡាយ បើសិនជា មានមនុស្សខិលខូចនាំដំណឹងមកប្រាប់ពួកអ្នក ចូរបញ្ជាក់ពី ដំណឹងនោះឱ្យដឹងពីភាពត្រឹមត្រូវរបស់វាមុននឹងជឿជាក់និង ផ្សាយដំណឹងនោះ។ ខ្លាចក្រែងពួកអ្នកធ្វើឱ្យក្រុមមួយរង គ្រោះទាំងពួកគេគ្មានកំហុស ហើយពួកអ្នកនឹងមានវិប្បដិសារី ចំពោះអ្វីដែលពួកអ្នកបានធ្វើ» ។

﴿ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَر قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِاللِّقَبِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُم الظَّالِمُونَ ﴾ ١١ الحجرات: ١١

មានន័យថា៖ «ឱពួកអ្នកមានជំនឿទាំងឡាយ ចូរកុំប្រមាថមើលងាយគ្នាពីក្រុមមួយទៅក្រុមមួយ ជួនកាលអ្នកដែលគេប្រមាថនោះ ល្អប្រសើរជាងអ្នកដែលប្រមាថគេ ហើយស្រ្តីមានជំនឿក៏ពុំត្រូវប្រមាថមើលងាយគ្នាពីក្រុមស្រ្តីមួយទៅក្រុមស្រ្តីមួយទៀត។ ជួនកាលស្រ្តីដែលគេប្រមាថនោះប្រសើរជាងស្រ្តីដែលប្រមាថគេ។ ចូរកុំបន្តុះបង្ហាប់គ្នា ចូរកុំដាក់ងារអាក្រក់ៗឱ្យគ្នា ជាឈ្មោះហៅដ៏អាក្រក់បំផុតបន្ទាប់ពីចូលឥស្លាម និងមានជំនឿ ហើយនរណាដែលមិនព្រមស្មារលាពីអំពើនេះទេ គឺជាពួកអ្នកដែលប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌»។

﴿ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴾ ١٢ الحجرات: ١٢

មានន័យថា៖ «ឱពួកអ្នកមានជំនឿទាំងឡាយ ចូរជៀសវាងពីការសង្ស័យអាក្រក់ច្រើនពេកចំពោះពួកអ្នកមានជំនឿដូចគ្នា។ ពិតណាស់ ការសង្ស័យខ្លះជាអំពើបាប។ ចូរកុំស៊ើបអង្កេតតាមដានកេរ្តិ៍ខ្មាសគ្នា ហើយកុំនិយាយដើមគ្នាទៅវិញទៅមក។ ក្នុងចំណោមពួកអ្នក តើនរណាម្នាក់ពេញចិត្តចង់ស៊ីសាច់សាកសពដែលខ្លួនឯងស្អប់ខ្ពើមដែរឬទេ? ចូរកោតខ្លាចចុះចំពោះអល់ឡោះ ពិតណាស់ អល់ឡោះទ្រង់មហាទទួលយកនូវការសារភាពកំហុស ទ្រង់មហាអាណិតស្រលាញ់»។

ជាក់ស្តែងការអប់រំបែបនេះ ជាតម្លៃមួយដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម។ ជាពិសេសសម្រាប់សម័យបច្ចុប្បន្ន ដែលមនុស្សគ្រប់រូបសុទ្ធតែបានចូលរួមក្នុងការនិយាយពាក្យអត់បានការច្រើន ដើរប្រទេចបណ្តាសាគ្នាសូម្បីតែជាមួយនឹងសាច់ញាតិដ៏ជិតរបស់ខ្លួន។ តម្លៃហាំម៉ាត់ជាមនុស្សចិត្តបុណ្យ ហើយគាត់បានជំរុញអ្នកដើរតាមគាត់ឱ្យប្រកាន់នូវចិត្តបុណ្យនេះក្នុងការទំនាក់ទំនង រហូតដល់គាត់បានជំរុញពួកគេឱ្យអធ្យាស្រ័យចំពោះអ្នកដែលជំពាក់មំណុលរបស់ពួកគេ ដោយចិត្តប្រាថ្នាចង់បានផលបុណ្យពីអល់ឡោះជាម្ចាស់។

﴿ وَإِنْ كَانَتْ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾ (٢٨٠) وَأَتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَىٰ اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾ البقرة: ٢٨٠ - ٢٨١

មានន័យថា៖ «បើសិនជាអ្នកជំពាក់បំណុលគ្មានលទ្ធភាពសងចូរ អត់ឱនចំពោះគេរហូតដល់អស់ឡោះប្រទានដីវិភាគធូរធារដល់គេ ហើយគេសងបំណុលនោះ។ បើសិនជាពួកអ្នកចាត់ទុកបំណុល នោះជាការធ្វើទានវាគឺជាការល្អប្រសើរបំផុតសម្រាប់ពួកអ្នក បើ សិនជាពួកអ្នកដឹងពីរឿងនេះ។ ចូរកោតខ្លាចនៅថ្ងៃមួយដែលពួក អ្នកត្រឡប់ទៅរកអស់ឡោះ។ បន្ទាប់មកមនុស្សគ្រប់ៗរូបគេនឹង ប្រទានឱ្យតាមអ្វីដែលគេបានប្រព្រឹត្ត ហើយពួកគេពុំត្រូវបានគេ រំលោភបំពានឡើយ»។

ចំណុចម៉ាត់បានជំរុញឱ្យបរិច្ចាគទ្រព្យដល់អ្នកក្រ ហើយអ្នកដែល គេត្រូវផ្តល់ជូនមុនគេបង្អស់គឺស្ត្រីមេម៉ាយ និងក្មេងកំព្រា។ អស់ បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴾ (٩) الضحى: ٩

មានន័យថា៖ «រីឯក្មេងកំព្រា ចូរកុំធ្វើបាបគេ»។

﴿لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ﴾ البقرة: ٢٧٣

មានន័យថា៖ «ទ្រព្យបរិច្ចាគរបស់ពួកអ្នកសម្រាប់ពួកអ្នកក្រដែល ជាប់ដៃតស៊ូក្នុងផ្លូវរបស់អល់ឡោះ ពួកគេមិនអាចចេញទៅរកស៊ី នៅតាមតំបន់ផ្សេងៗនៅលើផែនដី។ អ្នកមិនដឹងស្មានថា ពួកគេជា អ្នកមាន ដោយសារតែភាពស៊ីអត់របស់ពួកគេ។ អ្នកអាចស្គាល់ពួក គេដោយភាពខ្វះខាតរបស់ពួកគេ។ ពួកគេមិនចេះទទួលសុំទានអ្នក ដទៃ។ សប្បុរសធម៌ដែលពួកអ្នកបរិច្ចាគ អល់ឡោះជាម្ចាស់មហា ដឹង»។

ទេម្ចាស់ម៉ាត់បានបង្រៀនមនុស្សពីរបៀបដោះស្រាយបញ្ហា និង ឧបសគ្គទាំងឡាយដែលពួកគេប្រឈមក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេ។ គាត់ បានប្រាប់ថា គ្រាន់តែភាពអត់ធ្មត់តែមួយគត់អាចសម្រេចការប្តេជ្ញា ចិត្ត អាចយល់ពីបញ្ហាសុគតស្មាញ និងអាចជំនះបាននូវបរាជ័យ ទាំងឡាយក្នុងជីវិត។ ម្ចាស់ម៉ាត់មានការអត់ធ្មត់ខ្លាំងបំផុត។ គាត់ ជាគំរូដ៏ល្អបំផុតសម្រាប់ចរិតទន់ភ្លន់។ ពិតណាស់ រាល់អ្នកដែល ស្គាល់គាត់បានទទួសស្គាល់ពីគុណសម្បត្តិដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមនេះ។

អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴾ (البقرة: ١٥٣)

មានន័យថា៖ «នៃពួកអ្នកមានជំនឿទាំងឡាយ ចូរសុំជំនួយពីអល់ឡោះដោយភាពអត់ធ្មត់ និងការប្រតិបត្តិសឡាត។ ពិតណាស់អល់ឡោះទ្រង់នៅជាមួយពួកអ្នកដែលអត់ធ្មត់។

ណាពីបានបញ្ជាក់ថា ជីវិតរស់នៅក្នុងលោក៏យ័នេះគឺជាការសាកល្បងអំពីអល់ឡោះ។

អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُّصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴾ (البقرة: ١٥٦)

មានន័យថា៖ «យើងនឹងសាកល្បងពួកអ្នក ដោយភាពភ័យខ្លាច ស្រេកឃ្លាន ខ្វះខាតទ្រព្យសម្បត្តិ សេចក្តីស្លាប់ និងខ្វះខាតភោគផល។ ចូរផ្តល់ដំណឹងល្អចុះដល់ពួកអ្នកដែលអត់ធ្មត់។ ពួកអ្នកដែលនៅពេលជួបប្រទះនឹងការលំបាកអ្វីមួយពួកគេពោលថា ពួកយើងសម្រាប់អល់ឡោះ ហើយពួកយើងនឹងវិលត្រឡប់ទៅរកទ្រង់»។

ឆ\ មូហាំម៉ាត់គាត់បួសជានិច្ចដើម្បីសក្ការៈចំពោះអស់ឡោះ ហើយ
គាត់ជឿសព្វាយបំផុតពីការតុបតែងលម្អ និងការអូសទាញរបស់
លោកីយ៍។ អស់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលបន្ទូលថា៖

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾ (البقرة: ١٨٣)

មានន័យថា៖ «នៃពួកអ្នកមានជំនឿ គេបានដាក់កាតព្វកិច្ចបួសទៅ
លើពួកអ្នក ដូចដែលគេបានដាក់កាតព្វកិច្ចនេះទៅលើមនុស្ស
ជំនាន់មុនពួកអ្នកដែរ សង្ឃឹមថាពួកអ្នកនឹងកោតខ្លាច»។

ត\មូហាំម៉ាត់បានលុបបំបាត់គ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់នៃពូជសាសន៍
និយម កុលសម្ព័ន្ធនិយម ចាប់តាំងពីគាត់ផ្ដើមធ្វើការអំពាវនាវរហូត
ដល់គាត់លាចាកលោកនេះ។ គាត់គឺជាស្ថាបនិកសន្តិភាពសម្រាប់
មនុស្សទូទៅ និងសម្រាប់គ្រប់សម័យកាលទាំងអស់។

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ
ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴾ (الحجرات: ١٣)

មានន័យថា៖ «ឱមនុស្សទាំងឡាយ ពិតប្រាកដ យើងបានបង្កើត
ពួកអ្នកពីឱពុកតែមួយគឺអាដាំ និងម្តាយតែមួយគឺហាវ៉ា ហើយទ្រង់
បង្កើតឱពួកអ្នកមានជនជាតិ និងកុលសម្ព័ន្ធជាច្រើនផ្សេងៗគ្នា

ដើម្បីឱ្យពួកអ្នកស្គាល់គ្នា។ ពិតណាស់ អ្នកដែលមានតម្លៃជាងគេ បង្អស់ក្នុងចំណោមពួកអ្នកចំពោះអល់ឡោះជាម្ចាស់គឺ អ្នកដែល កោតខ្លាចជាងគេ។ ពិតណាស់ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់មហាជឹង យ៉ាងល្អិតល្អន់»។

ក្នុងអាយ៉ាត់ផ្សេងទៀតនៃគម្ពីរអាល់គួរអានទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូល ថា៖

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ۝۱﴾ النساء: ۱

មានន័យថា៖ «ឱមនុស្សទាំងឡាយ ចូរពួកអ្នកកោតខ្លាចម្ចាស់របស់ ពួកអ្នកដែលបានបង្កើតពួកអ្នកពីខ្លួនតែមួយ ហើយទ្រង់បានបង្កើត ពីខ្លួនតែមួយនោះគូរបស់វា។ ទ្រង់បានបង្កើតពីពួកគេទាំងពីរនាក់ នូវបុរសនិងស្រ្តីជាច្រើន។ ចូរកោតខ្លាចចំពោះអល់ឡោះដែលពួក អ្នកសួរគ្នាពីទ្រង់ ហើយចូរប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះការរាប់អានសាច់ញាតិ ។ ពិតណាស់ អល់ឡោះទ្រង់ឃ្លាំមើលពួកអ្នក»។

ចំណែកឯទំនាក់ទំនងរវាងមនុស្សនឹងមនុស្ស និងការផ្សះផ្សា រវាងដៃគូជម្លោះ អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលក្នុងអាល់គួរអានថា៖

﴿ وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ
فَقْتُلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

﴿ ១០ 〉 الحجرات: ៩ - ១០

មានន័យថា៖ «បើសិនជាពួកអ្នកមានជំនឿពីរក្រុមកាប់សម្លាប់គ្នា
ចូរផ្សះផ្សាក្រុមទាំងពីរនោះ បើសិនជាមានក្រុមណាមួយល្មើស
បំពាន បដិសេធមិនព្រមផ្សះផ្សា ចូរពួកអ្នកប្រយុទ្ធតស៊ូជាមួយពួក
គេរហូតដល់ពួកគេព្រមវិលត្រឡប់មករកច្បាប់អល់ឡោះនិងវេស៊ីលុ
លឡោះ។ បើសិនជាពួកគេវិលត្រឡប់មកវិញ ចូរផ្សះផ្សារវាងក្រុម
ទាំងពីរដោយយុត្តិធម៌ ចូរប្រកាន់នូវភាពយុត្តិធម៌ក្នុងការកាត់ក្តី។
ពិតណាស់ អល់ឡោះទ្រង់សព្វព្រះទ័យចំពោះពួកអ្នកដែលប្រកាន់
នូវភាពយុត្តិធម៌។ ពិតណាស់ ពួកអ្នកមានជំនឿទាំងឡាយជាបង
ប្អូនក្នុងសាសនា ចូរផ្សះផ្សាគ្នាវាងបងប្អូនរបស់ពួកអ្នក ហើយកោត
ខ្លាចចំពោះអល់ឡោះ សង្ឃឹមថា គេនឹងអាណិតអាសូរចំពោះពួក
អ្នក»។

ចម្លើយបំភ្លឺបានបញ្ជាក់ថា អ៊ីសាជាភូនដ៏ស្អាតស្អំ ជាកំណើតអ
ស្វារ្យរបស់នាងម៉ារី។ គាត់ជាស្រ្តីដែលប្រសើរជាងគេនៅលើលោក

នេះ។ ពិតណាស់ មូហាំម៉ាត់បានបញ្ជាក់ប្រាប់ពួកជីហូថា អ៊ីសាគឺជាមេស៊ី(ម៉ាសៀស)ដែលមានចែងក្នុងគម្ពីរតៅវ៉ិត(គម្ពីរសញ្ញាណចាស់)។ គាត់បានប្រាប់ទៀតថា អ៊ីសាបាននាំមកនូវភាពអស្ចារ្យជាច្រើនដោយការអនុញ្ញាតពីអល់ឡោះ។ ដូចជាការព្យាបាលជំងឺយូងខ្វាក់ ធ្វើឱ្យអ្នកស្លាប់រស់ឡើងវិញ។ អ៊ីសាមិនទាន់ស្លាប់ទេ តែអល់ឡោះបានលើកគាត់ទៅលើមេឃ។ ជាមួយនោះគាត់បានប្រាប់ដែរថា អ៊ីសានឹងត្រឡប់មកវិញនៅសម័យចុងក្រោយ ដើម្បីដឹកនាំពួកអ្នកមានជំនឿដណ្តើមយកជ័យជំនះពីសភាវៈអាក្រក់ ហើយគាត់នឹងសម្លាប់ទីច្ចាល។

ទម្រង់មូហាំម៉ាត់ហាមឃាត់មិនឱ្យសម្លាប់ជីវិត ដ្បិតអ្នកដើរតាមគាត់ខ្លះត្រូវបានគេសម្លាប់ រហូតដល់មានបញ្ជាពីអល់ឡោះឱ្យធ្វើសង្គ្រាម។ បើទោះជាបទបញ្ជានេះបានញុះមកហើយក៏ដោយ ក៏មានកង្វនច្បាប់និងព្រំខ្នាតត្រឹមត្រូវ។ ច្បាប់ធ្វើសង្គ្រាមនេះគេប្រើចំពោះតែអ្នកដែលធ្វើសង្គ្រាមឈ្លានពានឥស្លាម ពួកអ្នកមូស្លីម តាមក្របខណ្ឌច្បាប់សង្គ្រាមដែលបានចែង។

តើមូហាំម៉ាត់និយាយអ្វីខ្លះ ?

យូសុៈអេសតេស

វិស្វលុលឡោះបានបង្កើតគោលការណ៍និងក្រមសីលធម៌ជាច្រើន។ មិនតែប៉ុណ្ណោះគាត់បានបង្កើតគោលការណ៍ច្បាប់ដែលចាំបាច់ត្រូវតែអនុវត្តនៅពេលធ្វើសង្គ្រាម ហើយមានតម្លៃលើសពីកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងហ្សឺណែវ។

សូមពិនិត្យមើលដូចខាងក្រោម៖

ជីវិតគឺជាសិទ្ធិដ៏ពិសិដ្ឋសម្រាប់មនុស្សគ្រប់រូប យោងលើមូលដ្ឋានគ្រឹះនេះគឺពុំត្រូវបៀតបៀនធ្វើបាបចំពោះជីវិត។ លើកលែងតែចំពោះអ្នកដែលធ្វើសង្គ្រាមប្រឆាំងនឹងឥស្លាម។ ការសង្គ្រោះជីវិតមួយហាក់ដូចជាសង្គ្រោះជីវិតមនុស្សទាំងមូល។ ផ្ទុយទៅវិញ បើសិនជានរណាម្នាក់សម្លាប់ជីវិតមួយប្រៀបបីដូចជាគេសម្លាប់មនុស្សទាំងមូល។

គ្មានការសម្រេចច្បាប់សម្លាប់រង្គាលចំពោះកុលសម្ព័ន្ធនាមួយឡើយ។ សូម្បីតែកុលសម្ព័ន្ធនោះបានប្រព្រឹត្តអំពើសម្លាប់រង្គាលចំពោះពួកអ្នកមូស្លីមក៏ដោយ។ ក៏ប៉ុន្តែមូហាំម៉ាត់បានបង្ហាញពីកិច្ច

ព្រមព្រៀងដើម្បីអធិប្បវាយនិងការពារមគ្គ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ក៏មានអ្នកខ្លះបានបំពានលើកិច្ចព្រមព្រៀងនោះច្រើនលើកច្រើនសា។ គាត់នៅតែមិនអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការវាយលុកទៅលើពួកគេលុះត្រាតែមានភស្តុតាងបញ្ជាក់ច្បាស់ថា ពួកគេបានក្បត់ ដោយព្យាយាមបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ពួកអ្នកមូស្លីម និងវ៉េស៊ីលុលឡោះក្នុងពេលកំពុងធ្វើសង្គ្រាម។ ពិតណាស់ ច្បាប់នេះត្រូវបានអនុវត្តចំពោះតែពួកដ្ឋីហ្វូដែលបានក្បត់នឹងកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយនឹងពួកអ្នកមូស្លីមមិនពាក់ព័ន្ធនឹងក្រុមដទៃទៀតឡើយ។

នៅសម័យកាលនោះ ការទិញទាសករយកមកធ្វើជាខ្ញុំកញ្ចុះជាប់ថ្ងៃជាបញ្ហាសាមញ្ញ សម្រាប់ប្រជាជាតិនានា និងកុលសម្ព័ន្ធ។ ក្នុងពេលនោះដែរ ឥស្លាមបានមកដល់ ដើម្បីជំរុញមនុស្សឱ្យដោះលែងទាសករ ហើយប្រកាសប្រាប់មនុស្សឱ្យដឹងពីផលបុណ្យរបស់អល់ឡោះ បើសិនជាពួកគេព្រមដោះលែងទាសកររបស់ពួកគេឱ្យមានសេរីភាព។ ឧទាហរណ៍ដូចជាខ្ញុំបម្រើរបស់មូហាំម៉ាត់ (ដូចជាកូនរបស់គាត់) គឺហ្ស៊ីត ពិន ហារីសៈ ហើយពីឡាល ជាខ្ញុំបម្រើដែលអាពុហ្គាកើរបានទិញ ហើយដោះលែងគាត់ឱ្យមានសេរីភាព។ ថ្វីបើមានការប៉ុនបងធ្វើឃាតវ៉េស៊ីលុលឡោះបានកើតឡើងច្រើនដង

ជាពិសេសគឺនៅយប់ដែលគាត់ភៀសខ្លួនជាមួយនឹងអាពុហ្មារកើរ
ទៅម៉ាឌីណា។ នៅពេលនោះ អាឈីបានដេកនៅកន្លែងរបស់គាត់។
រ៉េស៊ីលុលឡោះមិនបានអនុញ្ញាតឱ្យសហការីរបស់គាត់សម្លាប់អ្នក
ដែលបានរួមគំនិតរកល្បិចដើម្បីធ្វើឃាតគាត់នោះទេ។ ភស្តុតាង
បញ្ជាក់ពីរឿងនេះគឺ នៅពេលដែលរ៉េស៊ីលុលឡោះបានចូលទៅមីក្កៈ
ខណៈដែលគាត់វាយរំដោះយកបាន។ ពាក្យដំបូងដែលគាត់បាន
និយាយទៅកាន់សហការីរបស់គាត់គឺមិនឱ្យធ្វើការសងសឹកចំពោះ
ពួកកុលសម្ព័ន្ធ និងក្រុមគ្រួសារនីមួយៗរបស់អ្នកស្រុក។ ទង្វើដ៏ល្បី
ល្បាញរបស់គាត់គឺការអធ្យាស្រ័យ និងការឱនលំទោន។

គេបានហាមធ្វើសង្គ្រាមប្រើកងទ័ពក្នុងរយៈពេល១៣ឆ្នាំដំបូង
នៃបេសកកម្មរបស់ណាពី។ ថ្វីបើពួកអាវ៉ាប់សុទ្ធតែមានបទពិសោធន៍
ក្នុងការធ្វើសង្គ្រាម មិនចាំបាច់មានអ្នកបង្ហាត់ពួកគេពីរបៀបធ្វើ
សង្គ្រាមនោះទេ។ ពីព្រោះពីដើម នៅពេលពួកគេធ្វើសង្គ្រាមម្តងៗ
អូសបន្លាយរយៈពេលរាប់សតវត្ស។ ច្បាប់ធ្វើសង្គ្រាមមិនទាន់បាន
អនុញ្ញាត រហូតដល់អល់ឡោះបណ្តុះស្មារតីយល់ដឹងយ៉ាងរឹងមាំពី
របៀបធ្វើសង្គ្រាមនេះដែលមានចែងក្នុងគម្ពីរអាល់គួរអាន មានតាំង
ពីក្បួនច្បាប់ធ្វើសង្គ្រាម លក្ខខណ្ឌ និងសិទ្ធិផ្សេងៗ អល់ឡោះបាន

បកស្រាយបញ្ជាក់ពីអ្នកដែលត្រូវធ្វើសង្គ្រាមជាមួយ របៀបធ្វើ
សង្គ្រាម ពេលវេលា និងរយៈពេលនៃការធ្វើសង្គ្រាម។ ការបំផ្លាញ
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគឺជាទង្វើមួយដែលត្រូវបានហាមឃាត់ដាច់ខាត
លើកលែងតែក្នុងករណីដែលអល់ឡោះទ្រង់ចេញបទបញ្ជាពិសេស
សម្រាប់តែករណីណាមួយដោយឡែកប៉ុណ្ណោះ។

វិស្វលុលឡោះបានទទួលរងការជេរប្រទេចបណ្តាសាពី
សំណាក់សត្រូវរបស់គាត់។ តែគាត់បែរជាប្លង់ស្ទង់សុំឱ្យពួកគេ
ទទួលបាននូវការចង្អុលបង្ហាញទៅវិញ។ ឧទាហរណ៍ដ៏ល្បីល្បាញ
បំផុតគឺ នៅពេលគាត់ធ្វើដំណើរទៅកាន់តំបន់តអេហ្វ ដោយពួកមេ
ដឹកនាំតអេហ្វមិនត្រឹមតែមិនព្រមស្តាប់ការអំពាវនាវរបស់គាត់ មិន
ព្រមទទួលគាត់ជារៀងវិញបានសមរម្យប៉ុណ្ណោះទេ។ ពួកគេថែម
ទាំងបានប្រើក្មេងៗឱ្យគប់ដំបូជាក់គាត់នៅតាមផ្លូវរហូតដល់ហូរ
ឈាមចេញពីខ្លួនរបស់គាត់ ស្បែកដើររបស់គាត់ប្រឡាក់សុទ្ធតែ
ឈាម។ ខណៈពេលនោះទេវតាដ៏ព្រើលបានបង្ហាញខ្លួនដើម្បីជួយ
សងសឹកឱ្យគាត់។ បើសិនជាគាត់ចង់ គឺអល់ឡោះនឹងប្រើឱ្យភ្នំ
ដែលនៅជុំវិញនោះបាក់សង្កត់ទៅលើពួកគេ និងបំផ្លាញពួកគេ។

គាត់មិនត្រឹមតែមិនដាក់បណ្តាសាទៅលើពួកគេប៉ុណ្ណោះទេ គាត់ថែមទាំងសុំប្លង់ស្ទង់ឱ្យពួកគេទទួលបាននូវការចង្អុលបង្ហាញពីអស់ឡោះទៅរកការគោរពចំពោះអស់ឡោះតែមួយ និងមិនគោរពពហុទេពចំពោះទ្រង់។

វិស្វលុលឡោះបានបញ្ជាក់ប្រាប់យើងថា មនុស្សគ្រប់រូបដែលកើតមកគឺកើតក្នុងកំណើតស្អាតស្អំនៃសាសនាឥស្លាម (ការគោរពប្រណិប័តន៍ និងប្រគល់ខ្លួនចំពោះអស់ឡោះ ស្របតាមព្រះទ័យចង់បាន និងការប្រៀនប្រដៅរបស់ទ្រង់)។ អស់ឡោះបង្កើតបុគ្គលគ្រប់រូបតាមលក្ខណៈដែលទ្រង់បានប្រទាន។ ស្របតាមទ្រង់ទ្រាយដែលទ្រង់បានកំណត់ ហើយអាយុជីវិតរបស់ពួកគេជាកម្មសិទ្ធិរបស់អស់ឡោះ។ នៅពេលពួកគេធំពេញវ័យ ពួកគេចាប់ផ្តើមកែប្រែគោលជំនឿរបស់ពួកគេអាស្រ័យតាមឥទ្ធិពលសង្គម ចំណង់ចំណូលចិត្ត និងការនិយមរបស់ពួកគេ។

វិស្វលុលឡោះបានបង្រៀនអ្នកដើរតាមគាត់ឱ្យមានជំនឿចំពោះព្រះជាម្ចាស់របស់អាដាំ ណួស អ៊ីប្រហ៊ីម យ៉ាកកូប មូសា ដាវូត សូឡែម៉ាន អ៊ីសា សូមសន្តិភាពកើតចំពោះពួកគាត់ទាំងអស់គ្នា។ គាត់បានប្រើឱ្យពួកគេមានជំនឿចំពោះពួកអ្នកទាំងនោះជា

ណាពី ជាវិស្វលុលឡោះ និងជាខ្ញុំបម្រើរបស់អល់ឡោះ។ គាត់បានប្រាប់ឱ្យពួកគេយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការរៀបឈ្មោះរបស់ពួកគេតាមលំដាប់លេខរៀង រហូតដល់លេខរៀងខ្ពស់បំផុតដោយគ្មានការបែងចែករវាងពួកគេ។ គាត់បានប្រើឱ្យអ្នកដើរតាមគាត់ពោលពាក្យថា (សូមសន្តិភាពកើតមានចំពោះពួកគេទាំងអស់គ្នា) នៅពេលរំលឹកពីឈ្មោះរបស់ណាពី។ ណាពីបានប្រាប់ពួកគេឱ្យដឹងថា គម្ពីរតៅវ៉តហ្សាពួរ និងអិញ្ញីលមានប្រភពតែមួយដូចជាគម្ពីរអាល់គួរអាន ដែលអល់ឡោះបញ្ជូនមកតាមរយៈទេវតាដ៏ព្រើល។ ពិតណាស់ គាត់បានប្រើឱ្យពួកដ្ឋីហ្វកាត់ក្តីតាមគម្ពីររបស់ពួកគេ តែពួកគេព្យាយាមលាក់បាំងច្បាប់មួយចំនួន ដោយសារពួកគេដឹងថា ណាពីមូហាំម៉ាត់ជាអនក្ខរជន។

ប្រាកដណាស់ វិស្វលុលឡោះបានប្រាប់ឱ្យដឹងមុនពីហេតុការណ៍មួយចំនួនដែលនឹងកើតឡើងនៅថ្ងៃអនាគត។ ហេតុការណ៍ទាំងនោះបានកើតឡើងជាក់ស្តែង ដូចអ្វីដែលវិស្វលុលឡោះបានប្រាប់ ដោយការត្រាស់បន្ទូលអំពីអល់ឡោះ។ គាត់បាននិយាយពីព្រឹត្តិការណ៍ជាច្រើនដែលគ្មាននរណាម្នាក់ដឹងនាសម័យនោះ តែយើងបានឃើញសញ្ញាភស្តុតាងទាំងនោះបានស្តែងឡើង

ម្តងហើយម្តងទៀត ពីមួយសតវត្សទៅមួយសតវត្សទាក់ទងនឹងវេជ្ជសាស្ត្រ ជីវវិទ្យា ក្រូណាសាស្ត្រ ចិត្តវិទ្យា តារាសាស្ត្រ ភូមិវិទ្យា និងមែកធាងផ្សេងៗជាច្រើនទៀតនៃចំណេះដឹងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ សូម្បីតែវិទ្យាសាស្ត្រទាក់ទងនឹងលំហអាកាស ព្រមទាំងទូរគមនាគមន៍ដែលយើងប្រើប្រាស់ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះផងដែរ។

គម្ពីរអាល់គ្លុអានបានប្រាប់ពីរឿងផ្សេងៗអង្គុលង់ទឹកសមុទ្រក្រហម ខណៈដែលពួកគេដេញតាមមូសា។ ពិតណាស់ អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា ទ្រង់នឹងធ្វើឱ្យខ្លួនប្រាណរបស់ផ្សាភ័ក្ត្រអង្គុលង់ក្លាយជានិមិត្តសញ្ញាសម្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ។ ក្នុងសៀវភៅដែលមានចំណងជើងថា «អិញ្ចីល អាល់គ្លុអាន និងវិទ្យាសាស្ត្រ» លោកបណ្ឌិត មូរីសបូកាយ បានបកស្រាយថា នេះគឺជាអ្វីដែលបានកើតឡើងចំពោះខ្លួនប្រាណរបស់ផ្សាភ័ក្ត្រអង្គុលង់ដែលគាត់បានស្រាវជ្រាវរកឃើញនៅអេហ្ស៊ីប ហើយបច្ចុប្បន្នគេបានដាក់តាំងពិពណ៌សម្រាប់អ្នកដែលចង់មើល។ រឿងរ៉ាវនេះ បានកើតឡើងតាំងពីរាប់ពាន់ឆ្នាំមុននឹងការតែងតាំងមូហាំម៉ាត់ជាណាពី។ ការពិតត្រូវបានបង្ហាញជាមួយនឹងភស្តុតាងបែបវិទ្យាសាស្ត្រ ដែលបានរកឃើញនាប៉ុន្មាន

ទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ។ បានសេចក្តីថា ត្រូវបានរកឃើញក្រោយ ពេលណាពីមុហាំម៉ាត់បានស្លាប់រាប់សិបសតវត្ស។

មុហាំម៉ាត់មិនបានអះអាងប្រាប់ពួកអ្នកដើរតាមគាត់ ទោះក្នុង កាលៈទេសៈណាក៏ដោយថា គាត់ជាកូនរបស់អល់ឡោះ ឬត្រូវអល់ ឡោះចូលសណ្ឋិតក្នុងខ្លួនរបស់គាត់។ ក៏ប៉ុន្តែគាត់គ្រាន់តែជាវិស្វលុ លឡោះដែលអល់ឡោះបានជ្រើសរើសគាត់។ គាត់នៅតែប្រកាន់ ជំហរថា មនុស្សចាំបាច់ត្រូវតែតម្កើងអល់ឡោះជាម្ចាស់តែមួយ។ មិនអនុញ្ញាតឱ្យគេប្រារព្ធពិធីបុណ្យសម្រាប់គាត់ ឬសហការីរបស់ គាត់ក្នុងរូបភាពណាមួយឡើយ។ ក្នុងខណៈដែលមនុស្សភាគច្រើន មិនស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការលើកតម្កើងបុគ្គលសាមញ្ញ ដែលបានស្លាប់ បាត់បង់ជីវិតទៅនោះឱ្យមានឋានៈស្មើនឹងព្រះជាម្ចាស់ ហើយ ស្មារង់របស់គេក្លាយជាសម្បត្តិវប្បធម៌។ ជាប្រវត្តិសាស្ត្រ បុគ្គលក្នុង រឿងព្រេងទាំងនោះពុំទទួលបានជោគជ័យស្មើនឹងមួយចំណែកតូច នៃភាពជោគជ័យរបស់មុហាំម៉ាត់ផង។

មូលហេតុចម្បង ដែលលើកទឹកចិត្តមុហាំម៉ាត់គឺការបង្រួប បង្រួមមនុស្សជាតិក្នុងគោលបំណងឱ្យពួកគេគោរពសក្តារៈចំពោះ អល់ឡោះជាម្ចាស់តែមួយគត់ ជាម្ចាស់របស់អាដាំ និងពួកវិស្វលជា

ច្រើនទៀត សូមសន្តិភាពកើតមានចំពោះពួកគាត់។ គាត់បានខិតខំ ប្រឹងប្រែងដើម្បីសម្រេចគោលបំណងតែមួយគត់គឺ ធ្វើឱ្យមនុស្ស យល់ និងអនុវត្តតាមមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃក្រមសីលធម៌ដែល អល់ ឡោះបានចែងក្នុងគម្ពីរដែលទ្រង់បានបញ្ចុះមក។

អស់រយៈកាលជាង១៤សតវត្ស ជីវិតនិងការប្រៀនប្រដៅរបស់ មូហាំម៉ាត់នៅបិតបេរជានិរន្តរ៍គ្មានបាត់បង់ គ្មានការកែប្រែ ហើយ នៅតែជាសេចក្តីសង្ឃឹមដ៏អមតៈក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហារាប់រយ មុខរបស់មនុស្ស ដូចកាលគាត់នៅមានជីវិតដែរ។ នេះពុំមែនជាការ អះអាងរបស់មូហាំម៉ាត់ ឬអ្នកដើរតាមគាត់ទេ។ តែជាសេចក្តី សន្និដ្ឋានមិនអាចប្រកែកបាន របស់ប្រវត្តិសាស្ត្រពិតឥតលម្អៀង។

មូហាំម៉ាត់បាននិយាយថា គាត់ជាខ្ញុំបម្រើរបស់អល់ឡោះ ជា ណាពីនិងជារ៉ស្មីលុលឡោះ។ ទ្រង់គឺជាម្ចាស់តែមួយដែលបាន បញ្ជូនអាដាំ អ៊ីប្រហ៊ីម មូសា ដាវូត សូឡែម៉ាន និងអ៊ីសាកូននាងម៉ា រី(សូមសន្តិភាពកើតមានចំពោះពួកគាត់ទាំងអស់គ្នា)។

អល់ឡោះបានប្រទានគម្ពីរអាល់គួរអានមកឱ្យណាពីមូហាំម៉ាត់ តាមរយៈទេវតាដ៏ព្រឺល។ គាត់បានប្រើឱ្យមនុស្សមានជំនឿចំពោះអ ល់ឡោះតែមួយគត់ ទ្រង់គ្មានដៃគូ ដោយឱ្យពួកគេអនុវត្តតាមការ

ទូន្មានប្រៀនប្រដៅរបស់ទ្រង់តាមលទ្ធភាពរបស់ពួកគេ។ គាត់បានហាមឃាត់ខ្លួនគាត់ និងអ្នកដើរតាមគាត់មិនឱ្យប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់អំពើអកុសល។ ក៏ដូចជាគាត់បានបង្រៀនផ្លូវត្រូវដល់ពួកគេទាំងការហូបចុក ការប្រើប្រាស់បង្គន់ ជាមួយយន្តិកម្មសីលធម៌ដ៏ត្រឹមត្រូវក្នុងការទំនាក់ទំនងទូទៅ។ គាត់បាននិយាយថា ទាំងនេះគឺជាការប្រទានចុះមកអំពីអល់ឡោះ។

តើអ្នកដើរតាមគាត់បាននិយាយអ្វីខ្លះពីគាត់ ?

យូសុះអេសតេស

«ឈ្មោះគាត់មូហរ៉ាម៉ាត់»

ជាដំបូង ខ្ញុំមិនដឹងថា អ្នកជាគ្រីស្ទាននិកាយប្រូតេសស្តង់ កាតូលិក ដ្ឋីហ្វ ឥតជឿសាសនា ឬក៏អ្នកមាននិន្នាការទៅរកនិកាយសាសនាផ្សេងៗជារឿងសាមញ្ញរបស់ពិភពលោកសព្វថ្ងៃ។ ជួនកាលអ្នកអាចក្លាយជាអ្នកនិយមរបបកុម្មុយនីស ឬមានជំនឿថា របបប្រជាធិបតេយ្យរបស់មនុស្សជាច្បាប់ដែលនាំមុខគេនៅលើផែនដីនេះ។ ទោះអ្នកជាមនុស្សមានបុគ្គលិកលក្ខណៈ និងមនោគមវិជ្ជា ឬគោលគំនិត និងគោលនយោបាយ ឬសង្គម និងទម្លាប់របស់អ្នក

យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គ្មានការសង្ស័យទេថា អ្នកគប្បីយល់ដឹងពីអ្វី
ដែលអ្នកជំនុំនិយាយពីបុរសម្នាក់នេះ។

ពិតណាស់ ពិភពលោកបានស្គាល់មហាបុរសល្បីៗជាច្រើន
នាក់តាមរយៈប្រវត្តិសាស្ត្រ។ ក៏ប៉ុន្តែបុគ្គលទាំងនោះពូកែតែមួយ
ផ្នែកប៉ុណ្ណោះ។ បានសេចក្តីថា ពូកែតែមួយផ្នែក ឬពីរផ្នែកប៉ុណ្ណោះ
។ ដូចជាមនោគមវិទ្យាសាសនា ឬការដឹកនាំទ័ព។ ពិតណាស់ ដ៏
វៃប្រវត្តិ និងមនោគមរបស់មហាបុរសទាំងនោះបានដើរចម្បងក្រោយ
ជាមួយនឹងពេលវេលានិងសម័យកាល គេលែងនិយម។ ដែលពីមុន
ពួកគេធ្លាប់ជាបុគ្គលដែលគេយកចិត្តទុកដាក់ និងគេយកចិត្តទុក
ដាក់ពីសម័យរបស់ពួកគេ ទីកន្លែងកំណើតរបស់ពួកគេ របៀបរស់
នៅរបស់ពួកគេ និងរចនាបថនៃការរស់នៅរបស់ពួកគេ សេចក្តី
លម្អិតពិស្តារនៃមនោគមរបស់ពួកគេ កម្រិតនៃជ័យជំនះរបស់ពួក
គេ ឬបរាជ័យរបស់ពួកគេ។ អាចនិយាយម្យ៉ាងទៀតបានថា មនុស្ស
មិនអាចស្តារឡើងវិញ ឬស្ថាបនាដ៏វៃប្រវត្តិ ឬមនោគមរបស់ពួកមហា
បុរស និងវីរនារីទាំងនោះដោយលម្អិតបានឡើយ។

ក៏ប៉ុន្តែជាមួយនឹងបុរសម្នាក់នេះ ស្ថានភាពពុំដូចគ្នានោះទេគឺ
មូហាំម៉ាត់ដែលទទួលបានសម្រេច និងជោគជ័យលើវិស័យជា

ច្រើនដូចជាវិស័យមនោគម និងចរិយាមាយាទ។ គាត់គឺជាចង្កៀង
បំភ្លឺប្រវត្តិសាស្ត្រមនុស្សជាតិទាំងមូល។ ពិតណាស់ ជីវប្រវត្តិរបស់
គាត់ផ្ទាល់ខ្លួន ពាក្យប្រសាសន៍ទូទៅរបស់គាត់ ត្រូវបានកត់ត្រា
ទុកជាឯកសារពិស្តារ និងត្រូវបានរក្សាទុកយ៉ាងមានទំនុកចិត្តរហូត
ដល់បច្ចុប្បន្ន។ សាក្សីបញ្ជាក់ពីសុចរិតភាព និងភាពស្មោះត្រង់នៃ
ពាក្យប្រសាសន៍របស់គាត់ដ៏មានទំនុកចិត្តនោះគឺ តាមរយៈអ្នកដើរ
តាមគាត់ដែលស្មោះត្រង់។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ សូម្បីតែសត្រូវ
របស់គាត់ក៏បានអះអាងអ៊ីចឹងដែរ។

មូហាំម៉ាត់ជាគ្រូបង្រៀនសាសនា ជាអ្នកកំណែទម្រង់សង្គម
ជាគំរូល្អសម្រាប់អត្តចរិត ជាគំរូក្នុងការគ្រប់គ្រង ជាមិត្តជិតស្និទ្ធ
ជាសហការីដ៏ល្អប្រពៃ ជាប្តីដ៏ស្មោះត្រង់ និងជាឪពុកដ៏ជាទីស្រឡា
ញ់។ ទាំងអស់នេះ មាននៅក្នុងបុគ្គលតែម្នាក់គត់។ ក្នុងប្រវត្តិសា
ស្ត្រមនុស្សជាតិគ្មាននរណាម្នាក់អាចធ្វើបានលើសពីគាត់ ឬស្មើ
គាត់ លើវិស័យណាមួយនៃវិស័យផ្សេងៗដែលគាត់បានទទួលជោគ
ជ័យក្នុងជីវិតរបស់គាត់។ គ្មាននរណាម្នាក់បានឈានទៅដល់នូវ
សុក្រឹតភាពនៃបុគ្គលិកលក្ខណៈដ៏មានឥទ្ធិពលដែលមូហាំម៉ាត់បាន
ឈានទៅដល់។

គាត់នៅតែជាឥស្សរមុត្តលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ជាងគេនៅលើផែនដី
នេះ។ ជំនឿសាសនា ការកសាងប្រទេស និងការកសាងប្រជាជាតិ
បានឈានដល់កម្រិតកំពូល។ គាត់បានបណ្តុះចរិតល្អ គាត់ជាអ្នក
ផ្ដួចផ្ដើមក្នុងការធ្វើកំណែទម្រង់សង្គម និងនយោបាយ។ គាត់បានក
សាងសង្គមដ៏រឹងមាំអនុវត្តតាមច្បាប់ទូន្មានប្រៀនប្រដៅរបស់គាត់។
គាត់បានផ្លាស់ប្តូរប្រព័ន្ធតំនិត ចរិយាមាយាទ ហើយឥទ្ធិពលនេះ
នៅតែមាននិរន្តរភាព ដរាបណាក្នុងផែនដីនៅតែមានវត្តមាន។

មហាម៉ាត់បានកើតនៅពិភពអាវ៉ាប់តាំងពី១៤០០ឆ្នាំមុន។
ពិតណាស់ សាររបស់គាត់បានចាប់ផ្ដើមដោយការផ្សព្វផ្សាយអំពី
សាសនាដែលមានជំនឿលើព្រះតែមួយ(ជំនឿឯកទេវនិយម)។ សា
សនានេះជាផ្លូវសម្រាប់ជីវិតដោយឈរលើមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការ
ប្រគល់ខ្លួន ការស្តាប់បង្គាប់ ការចុះចូល ការឱនលំទោន និង
ប្រណិប័តន៍តាមបទបញ្ជារបស់អល់ឡោះដោយក្តីស្មោះត្រង់និងក្តី
កោតខ្លាច។

ពាក្យ *អ៊ីស្លាម* ក្នុងភាសាអាវ៉ាប់មានន័យថា«ប្រគល់ខ្លួនចំពោះ
អល់ឡោះដោយក្តីកោតខ្លាច»។

សាររបស់មូហាំម៉ាត់បានចាប់ផ្ដើមនៅពេលគាត់មានអាយុ៤០ ឆ្នាំ ហើយគាត់បានលាចាកលោកយើងនេះនៅពេលគាត់មានអាយុ ៦៣ឆ្នាំ។ ក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លី២៣ឆ្នាំនៃភាពក្លាយជាណាពី គាត់បាន កែប្រែមុខមាត់ឧបទ្វីបអារ៉ាប់ទាំងមូល ពីការគោរពពហុទេព និងពី ជំនឿគោរពរូបបដិមាទៅរកការគោរពព្រះតែមួយគត់។ បានផ្លាស់ប្ដូរ ពួកគេពីជម្លោះកុលសម្ព័ន្ធនិងសង្គ្រាមទៅរកសាមគ្គីភាព ការបង្រួប បង្រួម និងការចងបាច់គ្នា។ គាត់បានសង្គ្រោះពួកគេឱ្យរួចផុតពី ជីវិតប្រមឹក និងអំពើបាបទៅរកសុចរិតភាព និងការកោតខ្លាច។ ពី ជីវិតអនាធិបតេយ្យទៅរកជីវិតដែលមានច្បាប់ទម្លាប់ និងវិន័យ។ ពី ជីវិតទុរគតទៅរកជីវិតដែលមានស្តង់ដារខ្ពស់ខាងសីលធម៌។

ប្រវត្តិសាស្ត្រមិនដែលឃើញមានការប្រែប្រួលទាំងមូលសម្រាប់ ប្រជាជាតិណាមួយ ឬក៏កន្លែងណាមួយកាលពីសម័យមុន។ លើស ពីនេះគេក៏មិននឹកស្មានថា មានការកែប្រែដ៏អស្ចារ្យតែក្នុងរយៈពេល មិនលើសពីពីរទសវត្សរ៍នោះទេ។

មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សសាមញ្ញធម្មតា។ ក៏ប៉ុន្តែគាត់បានទទួលបន្ទុក នាំសារដ៏អស្ចារ្យគឺ នាំមនុស្សជាតិទៅរកការគោរពសក្ការៈចំពោះ

អស់ឡោះជាម្ចាស់តែមួយគត់ បង្រៀនពួកគេពីរបៀបរស់នៅប្រកប
ដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងសុចរិតភាព ដោយការអនុវត្តតាមបទបញ្ជា
របស់អស់ឡោះ។ គាត់តែងតែហៅខ្លួនឯងថា(ជាខ្ញុំបម្រើរបស់អស់
ឡោះ និងជាវិស្វលុលឡោះ)។ លើសពីនេះ រាល់ទង្វើសកម្មភាព
របស់គាត់សុទ្ធតែឆ្លុះបញ្ចាំងពីអត្ថន័យនេះ។

អស់រយៈកាល១៤សតវត្សកន្លងមករហូតដល់បច្ចុប្បន្ន ជីវប្រវត្តិ
និងពាក្យទូន្មានប្រៀនប្រដៅរបស់គាត់នៅតែមានប្រសិទ្ធភាព គ្មាន
ចំណុចណាមួយដែលបាត់បង់តម្លៃ ឬត្រូវកែប្រែ ឬត្រូវដាក់បន្ថែម
នោះទេ។ នៅតែជាភ្នាក់ងារដ៏អតិថិជនសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហា
សង្គមរបស់មនុស្សដូចដែលធ្លាប់បានដោះស្រាយកន្លងមក ពេល
គាត់នៅរស់។ នេះមិនមែនគ្រាន់តែជាការអះអាងរបស់ពួកអ្នកដើរ
តាមមូហាំម៉ាត់ប៉ុណ្ណោះទេ តែជាការសន្និដ្ឋានយ៉ាងជាក់លាក់ដែល
បញ្ជាក់ដោយប្រវត្តិសាស្ត្រពិតៗតែម្តង។

អ្វីដែលអ្នកគប្បីធ្វើក្នុងនាមជាមនុស្ស យ៉ាងហោចណាស់គឺអ្នក
គប្បីពិចារណាដោយយកចិត្តទុកដាក់ ឬឈប់ស្ងៀមបន្តិច ហើយ
សួរខ្លួនឯងថា តើនេះមិនមែនជាករណីលើកលែង និងជាបដិវត្តពិត
ជាក់ស្តែងទេមែនទេ? បើសិនជាយើងសន្មតថា ជាការពិត ហើយ

អ្នកមិនទាន់ស្គាល់បុរសម្នាក់នេះ(មូហាំម៉ាត់)ឬក៏មិនបានឮពីគាត់
។ តើមិនទាន់ដល់ពេលដែលអ្នកត្រូវព្យាយាមពុះពារដើម្បីស្គាល់
គាត់ទេមែនទេ ?

ការងារនេះមិនតម្រូវឱ្យអ្នកចំណាយអ្វីទាំងអស់ តែផ្ទុយទៅវិញ
វាជាចំណុចចាប់ផ្តើមនៃឆាកជីវិតថ្មីរបស់អ្នក។

យើងខ្ញុំសូមអំពាវនាវឱ្យអ្នកសិក្សាស្វែងយល់ និងស្គាល់បុរស
ដ៏អស្ចារ្យម្នាក់នេះ(មូហាំម៉ាត់) ដែលមិនទាន់មានបុគ្គលណាម្នាក់
កើតមកលើលោកនេះដូចគាត់។

តើអ្នកដើរតាមគាត់បាននិយាយអ្វីខ្លះពីគាត់ ?

យូសុ៖ អេសសេស

យោងតាមលក្ខណៈសម្បត្តិ និងការទូន្មានប្រៀនប្រដៅរបស់មូ
ហាំម៉ាត់ដែលមនុស្សជាច្រើនបានទទួលស្គាល់ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រជា
ដរាបរៀងមក ដែលអស់ឡោះបានឯកភាព។ យើងខ្ញុំនឹងលើកយក
មកសរសេរសង្ខេបដោយផ្អែកលើលក្ខណៈពិសេស ចរិតលក្ខណៈ
និងគុណសម្បត្តិរបស់គាត់ដូចតទៅ៖

ក/ ប្រសព្វនិយាយ៖ ថ្វីបើគាត់អសមត្ថភាពអាន និងសរសេរក្នុង មួយជីវិតរបស់គាត់។ តែគាត់មានសមត្ថភាពអាចសម្តែងពីខ្លួនឯង បានយ៉ាងល្អប្រសើរ អាចប្រើពាក្យពេចន៍ ឃ្លាប្រយោគភាសាអា រ៉ាប់បានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ និងល្អឥតខ្ចោះ។

ខ/ក្លាហាន៖ ជាការពិតណាស់ គេសរសើរគាត់ថា គាត់ក្លាហាន ទាំងពេលគាត់នៅរស់ និងក្រោយពេលស្លាប់ ទាំងអ្នកដើរតាមគាត់ និងសត្រូវរបស់គាត់។ គាត់ជាគំរូមជ្ជិម្ពលសម្រាប់អ្នកមូស្លីម និងអ្នក មិនមែនមូស្លីមគ្រប់សម័យកាលទាំងអស់។

គ/សុដីវធម៌៖ មូហាំម៉ាត់តែងគិតពីអារម្មណ៍អ្នកដទៃជាងអារម្មណ៍ របស់គាត់ខ្លួនឯង គាត់រាក់ទាក់ភ្ញៀវខ្លាំងជាងគេបំផុត។ គាត់ឱ្យតម្លៃ ភ្ញៀវរបស់គាត់នៅគ្រប់ទីកន្លែងទាំងអស់។

ឃ/ចិត្តជ្រះថ្លា៖ មូហាំម៉ាត់គាត់ប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការផ្សព្វផ្សាយសារ របស់គាត់ទៅកាន់ពិភពលោកទាំងមូល។

ង/ប៉ិនវោហារ៖ ពិតណាស់ មូហាំម៉ាត់បានអះអាងថា គាត់ពុំមែនជា កវី បើទោះជាយ៉ាងនេះក្តី គាត់អាចសម្តែងពីខ្លួនរបស់គាត់ដោយ ប្រើពាក្យពេចន៍ខ្លីៗ និងតិចតួចបំផុត។ ប្រើភាសាអារ៉ាប់ស្តង់ដា បានយ៉ាងស្អាតជំនាញ។ ពាក្យពេចន៍របស់គាត់នៅតែទទួលបាន

ការគាំទ្រជាសក្ខីភាពពីមនុស្សរាប់លាននាក់ទាំងមូល និងអ្នកមិនមែនមូស្លីមនៅគ្រប់ទីកន្លែងទាំងអស់នាពេលបច្ចុប្បន្ន។

ច/ស្មិទ្ធស្នាល៖ មូហាំម៉ាត់លង្វើឈ្មោះក្នុងចំណោមមនុស្សដែលស្គាល់គាត់ គាត់ជាមនុស្សស្មិទ្ធស្នាល និងគិតពីអារម្មណ៍អ្នកដទៃ។

ឆ/ចិត្តបុណ្យ៖ មូហាំម៉ាត់មានចិត្តសប្បុរសបំផុតចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់គាត់។ គាត់មិនចូលចិត្តយកទ្រព្យសម្បត្តិមករក្សាទុក។ ទ្រព្យសម្បត្តិគឺជាអ្វីដែលបុគ្គលម្នាក់ៗត្រូវការចាំបាច់ដូចជាមាសប្រាក់ សត្វពាហនៈ គ្រឿងឧបភោគបរិភោគ និងស្បៀងអាហារ។

ជ/រាក់ទាក់ភ្ញៀវ៖ មូហាំម៉ាត់លង្វើឈ្មោះខាងការទទួលរាក់ទាក់ភ្ញៀវ។ គាត់បានបង្រៀនសហការី និងអ្នកដើរតាមគាត់ឱ្យទទួលរាក់ទាក់ភ្ញៀវឱ្យបានល្អ ហើយនេះជាផ្នែកមួយនៃឥស្លាម។

ឈ/ឈ្លាសវៃ៖ ពួកអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវពីជីវប្រវត្តិរបស់មូហាំម៉ាត់បានចេញវិចារណ៍ថា មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សដែលឈ្លាសវៃជាងគេដែលមនុស្សជាតិបានស្គាល់។

ញ/យុត្តិធម៌៖ មូហាំម៉ាត់ជាអ្នកដែលប្រកាន់នូវភាពយុត្តិធម៌ និងសមធម៌ដ៏កំពូលបំផុតក្នុងទំនាក់ទំនងគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់។ ទាំង

ផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ឬការវិនិច្ឆ័យអ្វីមួយ។ គាត់ប្រកាន់ភាពយុត្តិធម៌
ចំពោះគ្រប់ការងាររបស់គាត់។

ជ/សីលធម៌ល្អ៖ មូហាំម៉ាត់មានសីលធម៌ល្អ គាត់គិតពីអារម្មណ៍
អ្នកទាំងឡាយដែលបានមកជួបគាត់។ គាត់ព្យាយាមផ្តល់សារនៃ
ការគោរពសក្តារៈចំពោះអស់ឡោះជាម្ចាស់ដល់មនុស្សទាំងឡាយ
ជំនួសការគោរពសត្វលោកដូចគ្នា ដោយវិធីសាស្ត្រល្អៗច្រើនយ៉ាង
ហើយគាត់គិតពីអារម្មណ៍អ្នកដទៃ។

ប/សេចក្តីស្រលាញ់៖ មូហាំម៉ាត់ស្រលាញ់អស់ឡោះខ្លាំងបំផុត
បន្ទាប់មកក្រុមគ្រួសារ មិត្តភក្តិ និងអ្នកដើរតាមគាត់។ សូម្បីតែពួក
អ្នកដែលមិនព្រមទទួលការអំពាវនាវរបស់គាត់ តែមិនបានធ្វើបាប
គាត់និងអ្នកដើរតាមគាត់គឺគាត់ស្រលាញ់ពួកគេដែរ។

ខ/វិស្វលនៃក្តីមេត្តា៖ អស់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលក្នុងគម្ពីរអាល់គួរ
អានយ៉ាងច្បាស់ថា ទ្រង់បានបញ្ជូនមូហាំម៉ាត់មកជាក្តីមេត្តា
សម្រាប់ពិភពលោកទាំងមូល (មនុស្ស និងជិន)។

ល/អង់អាច៖ មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សអង់អាច និងឆ្លើមបំផុត។ មនុស្ស
ភាគច្រើនស្គាល់ពីភាពអង់អាច និងបុគ្គលិកលក្ខណៈដ៏ឧត្តុង្គ ឧត្តម
របស់គាត់។

ណ\ មានជំនឿលើព្រះតែមួយ៖ មូហាំម៉ាត់ល្បីខាងអំពាវនាវមនុស្ស
ឱ្យមានជំនឿលើព្រះតែមួយគឺជឿចំពោះអល់ឡោះជាម្ចាស់ ហើយ
ក្នុងភាសាអារ៉ាប់ហៅថា តាវហេត (التوحيد) ។

ត/អត់ធ្មត់៖ មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សដែលអត់ធ្មត់ខ្លាំងបំផុត តស៊ូជំនះ
គ្រប់ឧបសគ្គទាំងឡាយដែលគាត់បានជួបប្រទះ។

ច/ស្ងៀមស្ងាត់៖ មូហាំម៉ាត់ជាមនុស្សស្ងៀមសម្ងាត់បំផុត។ គាត់មិន
ដែលមានមោទនភាពចំពោះខ្លួនឯង ឬនិយាយឮសំឡេងខ្លាំងៗ ឬ
ស្តីបន្ទោសឱ្យគេ។

ឆ/ឈ្លាសវៃ៖ រ៉េស៊ីលុលឡោះជាមនុស្សឈ្លាសវៃ គាត់មានគំនិត
ដោះស្រាយទូលំទូលាយ។ ជាពិសេស នៅពេលប្រឈមមុខនឹង
បញ្ហាលំបាក និងស្មុគស្មាញ។

ទ/និយាយត្រង់៖ គេស្គាល់ថា មូហាំម៉ាត់ ជាមនុស្សនិយាយត្រង់ៗ
និងនិយាយច្រើន។ គាត់មិននិយាយរាងអាយរាងនាយច្រើនទេ។ គាត់
និយាយតិចតួច។ គាត់ចាត់ទុកថា ការនិយាយច្រើននាំឱ្យខាតពេល
វេលា និងឥតប្រយោជន៍។

ឆ/ទន់ភ្លន់៖ មូហាំម៉ាត់មានកាយវិការទន់ភ្លន់ និងអត់ឱនក្នុងការ
ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយអ្នកដទៃ។ គាត់មិនដែលប៉ះពាល់ដល់សេ

ចិត្តិវិជ្ជាប្តីរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ ទោះជាបុគ្គលនោះដេរប្រមាថគាត់ ក៏ដោយ។

ប/ មានតែមួយ៖ មូហាំម៉ាត់នៅតែជាបុគ្គលឯកដែលគេស្គាល់ទូទាំងពិភពលោក។ គាត់គឺជាមនុស្សដែលមានឥទ្ធិពលខ្លាំងបំផុតពីអតីតកាល បច្ចុប្បន្នកាល និងរហូតដល់ថ្ងៃបរលោក។

ផ/ ក្លាហាន៖ មូហាំម៉ាត់បានផ្តល់អត្ថន័យថ្មីសម្រាប់ពាក្យ *ក្លាហាន* ភាគច្រើនគាត់តែងតែមានចិត្តអធិប្បាយចំពោះគ្រប់កិច្ចការទាំងឡាយ ទោះក្នុងការការពារសិទ្ធិកុមារកំព្រា ឬថែរក្សាកិត្តិយសស្រ្តីមេម៉ាយ និងការការពារជនក្រីក្រ។ គាត់មិនភ័យខ្លាចជាដាច់ខាត នៅពេលទ័ពសត្រូវរបស់គាត់មានប្រៀបលើទ័ពរបស់គាត់ក្នុងសមរភូមិ ។ ក៏ដូចគ្នាដែរ គាត់មិនដែលកែប្រែចំពោះការទទួលខុសត្រូវថែរក្សា និងការការពារសច្ចភាព និងសិទ្ធិសេរីភាព។

ព/៖ *វ៉ាលី* (ولي) ជាពាក្យអាវ៉ាប់ ពហុយវចនៈគឺ អាវ៉ាលីយ៉ាក (أولياء) ជាពាក្យដែលពិបាកបកប្រែជាភាសាដទៃ បើសិនជាគ្មានការបកស្រាយ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំសម្រេចទុកពាក្យនេះជាភាសាអាវ៉ាប់ដដែល។ ខ្ញុំនឹងបកស្រាយតាមទស្សនៈរបស់ខ្ញុំដ៏ស្អប់ស្អើង ចំពោះសញ្ញាសម្គាល់ដ៏សំខាន់នៃបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់មូហាំម៉ាត់។ មានអ្នក

ខ្លះឱ្យនិយមន័យថា(អ្នកការពារ) ហើយខ្លះទៀតឱ្យនិយមន័យថា (សំណាញ់ចិត្ត) ឬពួកអ្នកដែលគេមានទំនុកចិត្តទាំងស្រុង ហើយផ្ញើសេចក្តីទុកចិត្តទៅលើពួកគេ និងប្រាប់អាថ៌កំបាំងរបស់អ្នកទៅពួកគេ។ ដូចពួកគ្រីស្ទាន និកាយកាតូលិក បានទុកចិត្តចំពោះអាចារ្យសាសនារបស់ពួកគេ។ អ្នកខ្លះឱ្យនិយមន័យពាក្យនេះយ៉ាងសាមញ្ញថា (មិត្តភក្តិ)។ នៅពេលដែលខ្ញុំជជែកពីប្រធានបទនេះជាមួយសាស្ត្រាចារ្យរបស់ខ្ញុំម្នាក់ ឈ្មោះសាឡីម ម៉េរហ្គាន គាត់បានប្រាប់ខ្ញុំថា ពាក្យនេះស្រដៀងនឹងពាក្យ (សម្ព័ន្ធមិត្ត) ហើយមានន័យប្រហាក់ប្រហែលគ្នា។ ពីព្រោះ នៅពេលបុគ្គលម្នាក់ធ្វើសច្ចាប្រណិធានមានភក្តីភាពចំពោះបុគ្គលណាម្នាក់ បានសេចក្តីថា គេទទួលយកបុគ្គលនោះជាសម្ព័ន្ធមិត្តរបស់ខ្លួន ដែលក្នុងភាសាអារ៉ាប់ហៅថា(សច្ចាប្រណិធាន)(البيعة)។ អល់ឡោះបានបង្គាប់ប្រើយើងក្នុងគម្ពីរអាល់គ្លុអានមិនឱ្យយកពួកជ្វីហ្វ និងពួកគ្រីស្ទានជាសម្ព័ន្ធមិត្តក្រៅពីអល់ឡោះ។ នៅពេលដែលយើងដឹងថា ពួកជ្វីហ្វ និងពួកគ្រីស្ទានមានជំនឿស្រដៀងនឹងពួកយើង តែក្នុងពេលតែមួយគេហាមមិនឱ្យពួកយើងយកពួកគេធ្វើជាមេដឹកនាំ ឬជា«បព្វជិតសាសនា» ឬ«សម្ព័ន្ធមិត្តដ៏ជិតស្និទ្ធ» ឬ«បុគ្គលដែលយើងត្រូវសច្ចាប្រណិធានមានភក្តី

ភាពចំពោះគេ»ជំនួសអស់ឡោះ ឬស៊ីលុលឡោះ។ មូហាំម៉ាត់ជា គំរូដ៏ល្អបំផុតសម្រាប់មនុស្សដែលមានសេចក្តីទុកចិត្តបំផុតមានភក្តី ភាពបំផុតសម្រាប់គ្រប់សម័យកាល។ គាត់មិនដែលទម្លាយរឿង អាថ៌កំបាំងអ្នកដែលធ្វើសេចក្តីទុកចិត្តចំពោះគាត់ ហើយនៅពេល គាត់ក្លាយជាមេដឹកនាំ មនុស្សទាំងឡាយមានទំនុកចិត្តខ្លាំងបំផុត ចំពោះគាត់។

ភ/ មូហាំម៉ាត់មិនចេះអាន ឬសរសេរទេ គាត់មិនចេះទាំងសរសេរ ឈ្មោះរបស់គាត់។ បើសិនជានៅសម័យបច្ចុប្បន្ន ច្បាស់ណាស់ គេ នឹងតម្រូវឱ្យគាត់ប្រើសញ្ញា(x)ក្នុងការចុះហត្ថលេខា។ តែនៅ សម័យគាត់ គាត់ប្រើចិញ្ចៀនដែលគាត់ពាក់នឹងដៃស្តាំរបស់គាត់ធ្វើ ជាត្រាសម្រាប់បោះលើលិខិតស្នាម និងសារសម្រាប់ផ្ញើទៅមេដឹក នាំនៃប្រទេសនានា។

ម/ ស្តាប់ឱ្យរង្ស៊ី៖ មូហាំម៉ាត់អាចជំនះលើចំណង់ចំណូលចិត្តខ្លួនឯង បោះបង់គំនិតខ្លួនឯងស្តាប់តាមអ្វីដែលអស់ឡោះបានបង្គាប់ប្រើ។ ចំពោះមតិយោបល់របស់ពួកអ្នកដើរតាមគាត់វិញ គាត់តែងឱ្យតម្លៃ មតិយោបល់របស់ពួកគេជាងយោបល់របស់គាត់ ស្តាប់តាមពួកគេ តាមលទ្ធភាពរបស់គាត់។

យ/ ស្មារតីភ្លៀវភ្លោះ មូហាំម៉ាត់ជារស្វីលុលឡោះដែលមានស្មារតី
ភ្លៀវភ្លោះក្នុងការបំពេញតួនាទីរបស់គាត់គឺការ «រកសន្តិភាពឱ្យបាន
សម្រេចជោគជ័យដោយស្តាប់តាមការបង្គាប់របស់អល់ឡោះ»។

ពិតណាស់ អ្វីដែលធ្វើឱ្យគាត់មានស្មារតីភ្លៀវភ្លោះបំផុតនោះគឺការ
ផ្សព្វផ្សាយ ការអំពាវនាវដែលអល់ឡោះបានប្រទានជូនគាត់គឺពាក្យ
ថា «គ្មានព្រះជាម្ចាស់ លើកលែងតែអល់ឡោះ និងមូហាំម៉ាត់ជារស្វីលុ
លឡោះ»។ បានសេចក្តីថា «គ្មានម្ចាស់ដែលត្រូវគេគោរពដ៏ពិត
ប្រាកដគឺមានតែអល់ឡោះ និងមូហាំម៉ាត់ជារស្វីលុលឡោះ»។

យើងគ្មានឱកាសអាចបន្ថែមអក្សរណាមួយទេ។ ដ្បិតអក្សរ
ដំបូងបង្អស់នៃអក្ខរក្រមអាវ៉ាប់គឺអក្សរ(១)អាឈិហ្វ។ មូហាំម៉ាត់ជា
មនុស្សអស្ចារ្យលើគ្រប់វិស័យ។ សាររបស់គាត់គ្របដណ្តប់លើគ្រប់វិ
ស័យនៃការរស់នៅ ចាប់ផ្តើមពីពេលក្រោកពីដំណេករហូតដល់ចូល
ដេកវិញ។ ចាប់ផ្តើមពីពេលដេកក្នុងអង្រឹងរហូតដល់ពេលចូលក្នុង
ផ្នូរ។ បើសិនជាមនុស្សអនុវត្តតាមមាគ៌ានេះ(សាសនា)ក្នុងជីវិតគឺ
គេច្បាស់ជានឹងទទួលបានជោគជ័យយ៉ាងក្រៃលែងទាំងក្នុងលោក
នេះ និងនៅថ្ងៃបរលោក។

ប្រៀបធៀបរោងអ៊ុសានិចមូហាំម៉ាត់

យូសុ៖អេសតេស

«តើអ្នកជាណាពីដែលគេកំពុងរង់ចាំមែនទេ ? » (អិញ្ញីលយូហាន ១: ២០)

«តើណាពីនោះជានរណា » ?

ប្រៀបធៀបរោងអ៊ុសានិចមូហាំម៉ាត់

«ជាបុគ្គលដែលកាន់ទុក្ខឱ្យខ្ញុំ ជាវិញ្ញាណពិត ដែលអស់ឡោះនឹងបញ្ជូនមកក្នុងនាមរបស់ខ្ញុំ គេនឹងបង្រៀនពួកអ្នកនូវអ្វីគ្រប់យ៉ាង ហើយគេនឹងដាស់រំឭកពួកអ្នកនូវអ្វីដែលខ្ញុំបានប្រាប់ពួកអ្នក»។

គម្ពីរពិសិដ្ឋ-យូហាន ២៦:១៤។

អស់ឡោះទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលតាមរយៈសំដីរបស់មូសាកូននាងម៉ារីថា៖

﴿وَلَمَّا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبْنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا

رَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾ ٦: الصف

មានន័យថា៖ « ចូររំឭកចុះខណៈដែល អ៊ុសាកូននាងម៉ារីបាននិយាយថា នៃកុលសម្ព័ន្ធអ៊ុស្រាអែល ខ្ញុំជាវិស្វលដែលអស់ឡោះបានបញ្ជូនមកកាន់ពួកអ្នកយ៉ាងពិតប្រាកដ ដើម្បីបញ្ជាក់ពី

សច្ចភាពដែលមានក្នុងគម្ពីរតៅវ៉ែតនិងប្រាប់ដំណឹងល្អពីវ៉ែស៊ីលុល
ឡោះដែលនឹងមកដល់ក្រោយខ្ញុំឈ្មោះអះម៉ាត់។ នៅពេលដែលគេ
បាននាំភស្តុតាងទាំងឡាយមកបង្ហាញពួកគេ ពួកគេបែរជាថា នេះ
ជាមន្តអាគមយ៉ាងពិតប្រាកដ»។ អាល់គ្លូអាន៦:៦១។

បញ្ចូលជំនាក់និងពួកហុលសម្ព័ន្ធឡាវីនៃសាសន៍ហេព្រើស្ទរយូហាន មូ
អាំម៉ាហ្គានថា «បើសិនជាអ្នកមិនមែនជាអ៊ីសា(មេស៊ី) អ្នកមិន
មែនជាអ៊ីលយ៉េស តើអ្នកជាវ៉ែស៊ីលុលឡោះម្នាក់នោះមែនទេ?»

គម្ពីរពិសិដ្ឋ យូហាន ២០:១។

នៅពេលដែលបញ្ចូលជំនាក់ និងពួកជីហ្វហុលសម្ព័ន្ធឡាវីបានស្ទរយូហាន
មូអាំម៉ាហ្គានថា តើអ្នកណានឹងក្លាយជាវ៉ែស៊ីលុលឡោះ? ពួកគេ
ស្ទរសំនួរចម្លែកៗ ដំបូងពួកគេស្ទរគាត់ថា តើអ្នកជាមេស៊ីដែលគេ
កំពុងរង់ចាំមែនទេ?(អ៊ីសា ឬយេស៊ូជាភាសាក្រិច)។ ចម្លើយរបស់
គាត់គឺគាត់ពុំមែនជាមេស៊ីដែលពួកគេកំពុងរង់ចាំនោះទេ។ បន្ទាប់
មកពួកគេស្ទរថា តើអ្នកជាវ៉ែស៊ីលុលឡោះឈ្មោះអ៊ីលយ៉េសនោះ
មែនទេ? គាត់បានតបទៅកាន់ពួកគេម្តងទៀតថា«មិនមែនទេ»។
ឥឡូវនេះ មានសំនួរចម្លែកជាច្រើន។ ពួកគេស្ទរគាត់ចុងក្រោយ តើ
អ្នកជាវ៉ែស៊ីលុលឡោះនោះមែនទេ?

តើអ្នកជាមេស៊ីឬ? (មិនមែនទេ)

តើអ្នកជាអ៊ីលយើងសឬ? (មិនមែនទេ)

តើអ្នកជាវ៉េស៊ូលុលឡោះនោះមែនទេ? (មិនមែនទេ)

តើពាក្យថា «វ៉េស៊ូលុលឡោះនោះ» ពួកគេចង់មានន័យថាយ៉ាងម៉េច? តាមពិតយើងបានដឹងថា នរណាជាអ៊ីសា (សូមសន្តិកើតមានដល់គាត់) ដូចជាពួកគ្រីស្ទាន សន្មតថា ពួកគេទាំងអស់ស្គាល់អ៊ីសា (ព្រះគ្រីស្ទ)។

«ជាពាក្យកាត់សម្រាប់ហៅមេស៊ីក្នុងភាសាក្រិកគឺពាក្យ គ្រីស្ទ មកពីពាក្យគ្រីស្ទតុស «christos» មានន័យដូចនឹងភាសាហេព្រើថា មេស៊ីម៉ាសៀស។

ពិតណាស់ ពួកជ្វីហ្វបានស្វែងរកម៉ាសៀសតាំងពីពីរពាន់ឆ្នាំមុនដែលគេបានប្រាប់ដំណឹងក្នុងគម្ពីររបស់ពួកគេ។ ពួកគេដឹងថា ម៉ាសៀសនឹងចេញមកដើម្បីដឹងនាំពួកគេទៅរកជ័យជំនះលើសត្រូវរបស់ពួកគេ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ ពួកគេនឹងដណ្តើមយកការគ្រប់គ្រងពិភពលោកមកវិញ។ ពួកគេត្រូវគេជិះជាន់ធ្វើបាបក្រោមអំណាចរបស់ពួករ៉ូម៉ាំង។ ស្តេចរបស់ពួកជ្វីហ្វ គ្រាន់តែជាទីងមោងដែលពួកអ្នកគ្មានជំនឿយកមកធ្វើជាល្បែងកម្សាន្តតែប៉ុណ្ណោះ។

ដូច្នេះពួកគេនឹងស្គាល់រសជាតិនៃសេចក្តីសុខយ៉ាងក្រៃលែង បើសិនជាមានបុគ្គលណាម្នាក់មកបង្ក្រាបស្តេចរ៉ូម៉ាំង និងក្រុមមនុស្សដែលឃ្លាំមើលពួកទាសករ។

នៅពេលបញ្ចេញនិងពួកកុលសម្ព័ន្ធឡាវីស្ទរ យូហាន មូអាំម៉ាហ្គាន ក្រែងគាត់ជារស្វីលឈ្មោះអ៊ីលយ៉េស។ ពិតណាស់ គាត់បានត្រឡប់មកវិញ ក្រោយពេលបាត់អស់រយៈពេលរាប់រយឆ្នាំ។ ពួកគេបានដឹងតាមគ្នាថា អ៊ីលយ៉េងសនឹងត្រឡប់មកវិញម្តងទៀត។ ក៏ប៉ុន្តែលើកនេះចម្លើយយូហាន មូអាំម៉ាហ្គានគឺបដិសេធ។

អ៊ីប៊ីង តើជានរណា? ពួកគេនាំគ្នាងឿងចូលចំពោះបុរសម្នាក់នេះដែលគាត់សុខចិត្តរស់នៅលើវាលខ្សាច់ បោះបង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ភាពស្រណុកសុខស្រួល សុខចិត្តបួសអត់អាហារ ហើយបោះបង់ចោលភាពផ្អែមល្ហែមនៃជីវិតលោកីយ៍។

ក្រោយមកពួកគេបានសួរយូហាន មូអាំម៉ាហ្គាន ម្តងទៀតថា តើជានរណា? ពួកគេបានសួរថា តើអ្នកជារស្វីលម្នាក់នោះមែនទេ? ក៏ប៉ុន្តែគាត់បានឆ្លើយថា «គាត់មិនមែនជារស្វីលនោះទេ»។ គាត់បានប្រាប់ពួកគេថា នឹងមានបុគ្គលម្នាក់មកដល់ក្រោយ

គាត់នាពេលឆាប់ៗនេះ។ គាត់បាននិយាយទៀតថា ខ្លួនគាត់ យូហាននេះ មិនស្មើនឹងខ្សែចងស្បែកជើងរបស់បុរសម្នាក់នោះទេ។

ទោះជាយ៉ាងនោះក៏ដោយ ក៏ចម្លើយនេះមិនទាន់ឆ្លើយតបពេញលេញចំពោះសំណួរនោះដែរ។ «ចំពោះអ្នកដែលពួកគេរង់ចាំម៉ាសៀស។ តើពួកគេកំពុងរង់ចាំបុគ្គលម្នាក់ដូចជាមូហាំម៉ាត់នេះមែនទេ? (ប្រហែលជាអាច)

តើវិស្វលុលនោះជានរណា?

ចូរបន្តអាន និងស្គាល់ថា តើវិស្វលុលឡោះនោះជានរណា តើអ្វីជាភស្តុតាងផ្សេងទៀតដែលអាចរកឃើញនៅក្នុងអត្ថបទគម្ពីរពិសិដ្ឋដើម្បីបញ្ជាក់ពីគំនិតនេះ។

ពិតណាស់ អស់រយៈពេលជាច្រើនសតវត្សកន្លងមក អ្នកមូស្លីមមានជំនឿថា អ៊ីសាគឺជាវិស្វលុលម្នាក់នោះ ដែលមានក្នុងគម្ពីរអិញ្ញីលយូហាន។ ជាការពិតណាស់ គម្ពីរអាល់គួរអានបានប្រាប់ពីលក្ខណៈសំខាន់ៗនៃសាររបស់អ៊ីសា(សូមសន្តិភាពកើតមានដល់គាត់)។ សារនោះប្រាប់ដំណឹងល្អ ឬនាំដំណឹងល្អ អំពីវិស្វលុលឡោះដែលនឹងមកដល់គឺមូហាំម៉ាត់។ ក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីរបស់គាត់មិន

លើសពី៣ឆ្នាំ ដែលសាសន៍របស់គាត់បានសម្តែងនូវការប្រឆាំង
ចំពោះគាត់។ អ៊ីសាបានប្រាប់ដំណឹងល្អដល់ពួកគេថា ណាពីនោះ
ឈ្មោះថា អះម៉ាត់(គេអាចហៅក្នុងទម្រង់ផ្សេងទៀតបានថា«មូ
ហាំម៉ាត់»)។ គាត់ជាវិស្វលុលឡោះចុងក្រោយដែលអល់ឡោះបាន
បញ្ជូនមក ហើយក៏ជាអ្នកបំពេញលក្ខណៈនៃច្បាប់ដែលគេបញ្ចុះពី
លើមេឃទាំងទ្រីស្តីនិងការអនុវត្ត។ អាល់គ្លុរអានបាននិយាយតាម
រយៈសំដីរបស់អ៊ីសាថា៖

﴿وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبْنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا

بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي أُسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾ ٦: الصف

មានន័យថា៖ « ចូររំលឹកចុះខណៈដែល អ៊ីសាកូន នាងម៉ារី បាន
និយាយថា នៃកុលសម្ព័ន្ធអ៊ីស្រាអែល ខ្ញុំជាវិស្វលុលឡោះដែលអល់
ឡោះបានបញ្ជូនមកកាន់ពួកអ្នកយ៉ាងពិតប្រាកដ ដើម្បីបញ្ជាក់ពី
សច្ចភាពដែលមានក្នុងគម្ពីរតោរ៉ាតនិងប្រាប់ដំណឹងល្អពីវិស្វលុល
ឡោះដែលនឹងមកដល់ក្រោយខ្ញុំឈ្មោះអះម៉ាត់។ នៅពេលដែលគេ
បាននាំភស្តុតាងទាំងឡាយមកបង្ហាញ ពួកគេបែរជាថា នេះជាមន្ត
អាគមយ៉ាងពិតប្រាកដ»។ អាល់គ្លុរអាន៦:៦១។

គម្ពីរអាល់គ្លុអានបានបញ្ជាក់ពីឈ្មោះរបស់គេថា «អះម៉ាត់» ហើយជាទម្រង់មួយនៃពាក្យ«មូហាំម៉ាត់»។ នេះស្រដៀងនឹងភាសាអង់គ្លេសដែរ។ ដូចជាឈ្មោះ ចូសេហ្វ ក្នុងទម្រង់កាត់គេហៅថា ចូ ឬចូយ។ ម្យ៉ាងទៀតដូចជាឈ្មោះ ចូណាថាន់ ហៅកាត់ថា ចន ចីក ឬចនី។ យោងតាមទ្រឹស្តីនេះ ត្រូវនឹងភាសាអារ៉ាប់ដែរ ឈ្មោះ«មូហាំម៉ាត់» «អះម៉ាត់» និង«ហាំម៉ាត់» ជាឈ្មោះដែលកម្លាយចេញពីពាក្យឬស«ហាំឌូ»ក្នុងភាសាអារ៉ាប់។ យើងអាចយល់ថា «ជាបុគ្គលដែលលើកតម្កើងនិងសរសើរចំពោះអល់ឡោះ ឬបុគ្គលដែលគេសរសើរ ឬអ្នកដែលតែងតែសរសើរ ហើយនៅមានន័យផ្សេងៗទៀត។

អាប៉ឌុលឡោះ ពិន យូសុះអាលី ក្នុងកំឡុងពេលដែលគាត់កំពុងបកប្រែអត្ថន័យអាល់គ្លុអានជាភាសាអង់គ្លេស គាត់បាននិយាយថា «អះម៉ាត់ ឬមូហាំម៉ាត់ ឬមះមូត បកប្រែជាភាសាក្រិចថា periclytos។ ពាក្យនេះបានបកប្រែរួចជាភាសាអង់គ្លេសក្នុងគម្ពីរអិញ្ញីល យូហានបច្ចុប្បន្ន 16:14, 26:15, 7:16។ មានន័យថា«អ្នករំលែកទុក្ខ» អាចមានន័យថា «អ្នកគាំទ្រ ឬការពារ។ គឺជាបុគ្គលដែលគេសុំជំនួយ ផ្តល់សេចក្តីសុខដល់អ្នកដទៃ ឬកល្យាណមិត្ត។

មូហាំម៉ាត់គេបានស្គាល់តាំងពីគាត់កើតមកថា គាត់ជាបុគ្គលដែល
នាំមក នូវសេចក្តីសុខ ពរជ័យ សេចក្តីស្ងប់ដល់ក្រុមគ្រួសារ មិត្តភក្តិ
ក្តីរបស់គាត់ និងអ្នកដទៃ។ ជាពិសេសសាច់ញាតិ និងភាគរភាពបង
ប្អូន។ ងារហៅក្រៅរបស់មូហាំម៉ាត់ដែលមានក្នុងគម្ពីរពិសិដ្ឋ(ឬ
យ៉ាងហោចណាស់ដែលមាននៅសល់ជាភាសាអង់គ្លេសគឺ ពាក្យថា
«វិញ្ញាណពិត» ហើយពាក្យថា សោហ្វ្វិក (الصديق) ក្នុងភាសាអា
រ៉ាប់មានន័យថា ពិត ឬស្មោះត្រង់ អ៊ីចឹងដែរ។ ពាក្យ សោហ្វ្វិកនេះ
ជាងារដ៏ល្បីល្បាញរបស់មូហាំម៉ាត់ ក្នុងចំណោមពួកអ្នកដែល
ស្គាល់ពីចរិតស្មោះត្រង់ និងសុចរិតភាពរបស់គាត់។

ក្នុងអំឡុងពេលសញ្ញាណថ្មីយោងតាមគម្ពីរយូហាន អ៊ីសាបាន
សន្យានឹងពួកគេថា បុគ្គលម្នាក់នោះជា «អ្នករំលែកទុក្ខ» ឬ«អ្នក
ដែលនាំសេចក្តីសុខមកឱ្យអ្នកដទៃ» ឬ«អ្នកគាំទ្រ» នឹងមកដល់។
មាននៅបួនកន្លែងខុសៗគ្នា(7: 16,26:15,26:14,16:14)។

គេដឹងជាទូទៅថា អ៊ីសាពុំបានត្រឡប់មកវិញទេក្នុងកំឡុង
ពេលដែលពួកគេនៅរស់ ហើយក៏គ្មានវិស្វលុលឡោះណាផ្សេង
ទៀតមកដែរនាពេលនោះ។ ហេតុដូច្នេះ ពួកអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវរក
ឃើញថា អ៊ីសាខ្លួនឯង គាត់មិនមែនជាបុគ្គលដែលនឹងមកបង្ហាញ

ខ្លួននោះទេ។ ក៏ប៉ុន្តែគាត់នឹងត្រឡប់មកវិញក្នុងរូបភាពជាវិញ្ញាណ។
ហេតុនេះ ទើបពួកគ្រីស្ទានជឿថា ព្រលឹងដ៏បរិសុទ្ធនឹងចុះមកកាន់
ពួកសាវ័កនៅថ្ងៃបុណ្យច្រូតកាត់ (រដូវទី២) ដើម្បីមកធ្វើសាក្សីលើ
ម៉ាសៀស(មេស៊ី) ហើយបង្ហាញពួកគេទៅកាន់សច្ចភាពទាំងមូល
ហើយនៅជាមួយពួកអ្នកមានជំនឿជាអមតៈ ពួកគេនឹងមិនស្លាប់ជា
ដាច់ខាត(យូហាន១៦:៣) ពួកគេនឹងរស់នៅក្នុងជីវិតអមតៈ។ ពួក
គេខ្លះបានភ្ជាប់នឹងវាក្យផ្សេងៗទៀតដូចខាងក្រោម។ (ចូរមើល
កំណត់សម្គាល់ក្នុងលេខយោង ជាពិសេសក្នុងគម្ពីរអិញ្ញីលច្បាប់
កំណែស្តង់ដារ)រហូតដល់ដំណាច់ក្នុងក្រោយ នៃគម្ពីរម៉ាកូស(១៦)។

ចំណុចខ្លះដែលគប្បីលើកមកនិយាយគឺ បុគ្គលដែលជា «អ្នក
រំលែកទុក្ខ»ឬ«អ្នកគាំទ្រ»ឬ«វិញ្ញាណពិត»នឹងនៅជាមួយយើងពីថ្ងៃ
នេះតទៅ។ ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ គេដឹងជាទូទៅថា បុគ្គលណាក៏
ដោយគេអាចមើលឃើញពីឥទ្ធិពលរបស់មូហាំម៉ាត់ សាររបស់គាត់
អំពាវនាវទៅរក(ការគោរពសក្តារៈចំពោះម្ចាស់តែមួយគត់ទ្រង់គ្មាន
ដែក្វ) ហើយសារនេះនៅតែបន្តជារៀងរហូត តាំងពីគាត់បានលា
ចាកលោកយើងនេះ។

តើអ្នកដឹងថាជានរណាទេ ?

យូសុៈអេសតេស

ពិពណ៌នាសង្ខេបអំពី“ស៊ុលឈ្មោះមូហាំម៉ាត់”

ជួនកាល អ្នកអាចជាគ្រីស្ទានប្រូតេសស្តង់ ឬកាតូលិក ឬជឿហ្វូហើយជួនកាលអាចជាអ្នកគ្មានសាសនា ឬជាអ្នកគ្មានជំនឿចំពោះរឿងអាថ៌កំបាំង ឬអាចជាអ្នកកាន់និកាយសាសនាណាមួយនៃសាសនាដែលមានក្នុងពិភពលោកយើងនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ អ្នកអាចជាអ្នកនិយមលទ្ធិកុម្មុយនីស ឬមានជំនឿថា លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យដែលមនុស្សបង្កើត ជាលទ្ធិសំខាន់នៅលើផែនដីនេះ។ ទោះជាគំនិតរបស់អ្នកយល់យ៉ាងណា ឬគោលនយោបាយរបស់អ្នកយ៉ាងណា ឬទំនៀមទម្លាប់សង្គមដែលអ្នកប្រកាន់យ៉ាងណាគឺជាកំចាត់ណាស់ថា អ្នកបានស្គាល់បុរសម្នាក់នោះគឺ មូហាំម៉ាត់។

គ្មានការសង្ស័យទេថា គាត់ជាបុគ្គលដែលអស្ចារ្យជាងគេនៅលើផែនដីនេះ។ គាត់បានអំពាវនាវទៅរកឥស្លាម គាត់កសាងប្រទេសជាតិ បង្កើតប្រជាជាតិ ហើយបានចាក់គ្រឹះក្រុមសីលធម៌យ៉ាងរឹងមាំ។ ជាមួយនោះ គាត់បានកែលម្អជាច្រើនទៅលើស្ថានភាពនយោបាយ និងសង្គម។ គាត់បានស្ថាបនាសង្គមមួយដ៏រឹងមាំ

និងសកម្ម ប្រកាន់តាមពាក្យទូន្មានប្រៀនប្រដៅរបស់គាត់ ដើម្បីកែ
ប្រែជីវិតមនុស្សរហូតដល់សម័យកាលចុងក្រោយនៃពិភពលោក។

មូហរ៉ាម៉ាត់ (សូមសន្តិភាពកើតមានដល់គាត់)

គាត់កើតនៅឧបទ្វីបអារ៉ាប់ នៅឆ្នាំ៥៧០គ.ស។ បេសកកម្ម
របស់គាត់ចាប់ផ្តើមអំពីការទៅរកសាសនាអល់ឡោះ នៅពេល
ដែលគាត់មានអាយុ៤០ឆ្នាំ ហើយគាត់បានលាចាកលោកយើងនេះ
នៅពេលដែលគាត់មានអាយុ៦៣ឆ្នាំ។

ក្នុងរយៈពេលត្រឹមតែ២៣ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ដែលគាត់បានក្លាយជា
ណាពី គាត់អាចកែប្រែឧបទ្វីបអារ៉ាប់ទាំងមូលពីការការគោរពព្រះ
បដិមា រូបសំណាក ទៅរកការគោរពចំពោះអល់ឡោះជាម្ចាស់តែ
មួយគត់។ ពីជម្លោះកុលសម្ព័ន្ធ និងសង្គ្រាមបង្ហូរឈាមទៅរកការ

បង្រួបបង្រួមជាប្រជាជាតិតែមួយ ចេះសាមគ្គីគ្នា ស្រលាញ់គ្នា។ ពី
ការប្រមឹក និងពេស្យាបា ទៅរកកុសលធម៌ និងការគោរពកោតខ្លាច
។ ពីជីវិតអាណាធិបតេយ្យរស់នៅបែបកុលសម្ព័ន្ធ ទៅរកជីវិតនៃការ
គោរពប្រតិបត្តិ និងមានមគ្គុទេសក៍។ ពីអសីលធម៌ទៅរកតម្លៃសីល

ធម៌ដ៏ល្អប្រពៃថ្លៃថ្នូរ។ ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ ពុំទាន់មានការកែប្រែណា
ពេញលេញដូចការការប្រែប្រួលរបស់គាត់ នៃមនុស្សជាតិ ឬទីកន្លែង
ណាមួយកាលពីសម័យបុរាណ ឬសម័យក្រោយៗមកទៀត។ ចូរ
គិតស្រមៃពីព្រឹត្តិការណ៍នៃការកែប្រែគ្រប់បែបយ៉ាងនេះ ក្នុងរយៈ
ពេលមិនលើសខ្លះជាងពីរទសវត្សប៉ុណ្ណោះ។

ពិភពលោកបានស្គាល់នូវបុគ្គលអស្ចារ្យជាច្រើន។ ក៏ប៉ុន្តែ ពួក
គេមួយចំនួន មានលក្ខណៈពិសេសអស្ចារ្យតែមួយជ្រុង ឬពីរជ្រុង
នៃជ្រុងទាំងឡាយក្នុងជីវិត។ ដូចជាជំនឿសាសនា ឬការដឹកនាំទ័ព
។ ជាមួយនោះទ្រឹស្តីរបស់ពួកគេត្រូវសាបសូន្យទៅតាមសម័យកាល
និងពេលវេលា ហើយអាចកែប្រែសង្គមបានអាស្រ័យតាមឥទ្ធិពល
នៃទំហំអំណាចឈ្នះចាញ់របស់ទ្រឹស្តីនោះ ហើយមនុស្សជាតិមិន
អាចស្តារទ្រឹស្តីរបស់ពួកបុគ្គលអស្ចារ្យទាំងនោះឱ្យរស់រានមានជីវិត
ឡើងវិញបានជាដាច់ខាត។ ក៏ប៉ុន្តែទោះជាក្នុងស្ថានភាពណាក៏
ដោយ ក៏មិនត្រូវចំពោះមូហាំម៉ាត់ដែរ ដោយគាត់ទទួលបានជោគ
ជ័យក្នុងវិស័យជាច្រើន និងផ្សេងៗគ្នា ទាំងផ្នែកសីលធម៌សង្គម
និងមនោគមវិជ្ជា គ្មានគូប្រៀបសម្រាប់គាត់ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រមនុស្ស
ជាតិ។ ជីវប្រវត្តិពិស្តារផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គាត់ ពាក្យសំដីទូទៅរបស់គាត់

ត្រូវបានចងក្រងជាឯកសារយ៉ាងលម្អិត ហើយបានរក្សាទុកយ៉ាងមានទំនុកចិត្តរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ។ ឯកសារយោងនៃពាក្យសំដីរបស់គាត់ពុំមែនបានត្រួតពិនិត្យត្រឹមតែសហការីរបស់គាត់ និងអ្នកដើរតាមគាត់ជំនាន់ក្រោយដែលស្មោះត្រង់ប៉ុណ្ណោះទេ តែពួកអ្នករិះគន់ និងប្រឆាំងជាមួយនឹងគាត់ក៏បានធ្វើការត្រួតពិនិត្យផងដែរ។

មូហាំម៉ាត់ជាគ្រូបង្រៀនសាសនា ជាអ្នកកំណែទម្រង់សង្គម ជាអ្នកដឹកនាំផ្នែកសីលធម៌ ជាអ្នកគ្រប់គ្រងដ៏ល្អ ជាមិត្តភក្តិដ៏ស្មោះត្រង់ ជាកល្យាណមិត្ត ជាប្តីដ៏ស្មោះត្រង់ ជាឪពុកដ៏មានចិត្តធម៌។ លក្ខណៈសម្បត្តិទាំងនេះចេញពីបុគ្គលតែម្នាក់គត់។ ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រគ្មាននរណាម្នាក់មានលក្ខណៈសម្បត្តិបែបនេះដូចរូបគាត់ ដែលគ្រូបដណ្តប់លើគ្រប់វិស័យផ្សេងៗនៃការរស់នៅ។ ម្យ៉ាងទៀត គ្មាននរណាម្នាក់អាចឈានដល់ស្មើនឹងគាត់។ មានតែបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់គាត់តែមួយគត់ ដែលបានឈានដល់កម្រិតកំពូលបំផុតនៃសីលធម៌។

មូហាំម៉ាត់គ្រាន់តែជាមនុស្សធម្មតា ជាបុរសម្នាក់ដែលនាំសារដ៏ថ្លៃថ្លានេះទៅកាន់មនុស្សលោក ដើម្បីបង្រួបបង្រួបពួកគេទៅរកការគោរពប្រតិបត្តិចំពោះអល់ឡោះតែមួយគត់។ ដឹកដៃពួកគេទៅ

រកផ្លូវសច្ចៈត្រឹមត្រូវ ទៅរកជីវិតដែលបិតក្នុងការគោរពប្រតិបត្តិ ចំពោះអល់ឡោះ។ ជាការពិតណាស់ គ្រប់ទង្វើរបស់គាត់គាំទ្រនូវអ្វី ដែលគាត់បានពណ៌នាពីខ្លួនរបស់គាត់គឺ «ខ្ញុំបម្រើរបស់អល់ឡោះ និងវ៉េស៊ីលុលឡោះ»។

បច្ចុប្បន្ន បន្ទាប់ពីអស់រយៈកាល១៤សតវត្សកន្លងមក ពាក្យទូ ន្មានប្រៀនប្រដៅរបស់គាត់នៅតែមានជីវិតរស់រវើកក្នុងចំណោម ពួកគេ ដោយគ្មានការសាបសូន្យ គ្មានការដាក់បន្ថែម ឬគ្មានការកែ ប្រែ។ ពាក្យទូន្មានប្រៀនប្រដៅនេះនៅរស់រវើក គាំទ្រដល់ក្តីសង្ឃឹម ដើម្បីដោះស្រាយនិងព្យាបាលជំងឺសង្គមរបស់មនុស្ស ដូចដែល ពាក្យទូន្មានប្រៀនប្រដៅនេះបានដោះស្រាយ និងព្យាបាលកាល គាត់នៅមានជីវិត។ នេះមិនមែនជាការអះអាងរបស់ពួកអ្នកដើរតាម គាត់នោះទេ។ ក៏ប៉ុន្តែជាការសន្និដ្ឋាន ឬជាលទ្ធផលពិតនៃប្រវត្តិសា ស្ត្រពិតឥតលម្អៀងបានចារ។

ក្នុងនាមមនុស្សម្នាក់ ចេះគិតពិចារណា មានការយកចិត្ត ទុកដាក់ យ៉ាងហោចណាស់ អ្នកគួរតែសួរខ្លួនឯងថា តើពាក្យសំដី ដ៏ម៉ឺងម៉ាត់ និងអស្ចារ្យខុសពីប្រក្រតីនេះ អាចត្រឹមត្រូវដែរឬទេ? យើងសន្មតថា អ្នកមិនដែលបានស្តាប់ឮពីបុរសម្នាក់នោះពីមុនមក

គឺមូហាំម៉ាត់ តើមិនទាន់ដល់ពេលដែលអ្នកត្រូវឆ្លើយតបនឹងចម្ងល់
ដ៏ច្រើនសន្លឹកសន្លាប់និងលះបង់កម្លាំងកាយចិត្តដើម្បីស្គាល់គាត់
ទេមែនទេ ?

រឿងនេះមិនធ្វើឱ្យអ្នកពិបាកអ្វីទាំងអស់ ក៏ប៉ុន្តែ ជាការចាប់ផ្តើម
ជាមួយនឹងការពិតថ្មីមួយក្នុងជីវិតរបស់អ្នក។

យើងខ្ញុំអំពាវនាវឱ្យអ្នកស្វែងរកបុរសម្នាក់នោះ ដែលគ្មាន
នរណាម្នាក់ល្អប្រសើរជាងគាត់នៅលើផែនដីនេះ គឺមូហាំម៉ាត់ សូម
សន្តិភាពកើតមានដល់គាត់។

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُوفٍ عَظِيمٍ

ពិតណាស់អ្នកបើកលើអត្តចរិតដ៏ធំត្អូងធំត្អូង

محمد بن عبد الله
صلى الله عليه وسلم
١٤٠٨ هـ

طبع على نفقة محسنين من دولة الكويت
التنفيذ/ الرحمة العالمية - جمعية الإصلاح الاجتماعي - دولة الكويت
وقفية نصرة الحبيب (ص) - لجنة السنابل الخيرية

